

TARCZA DLA SAMORZĄDÓW **W REGIONIE** \5

PIĄTEK
26|06|2020|

DZIENNIK ELBLĄSKI

cena 4 zł (w tym 8% VAT)

**PRZETRWAŁYŚMY?
PRZETRWAMY** \10

**TYSIĄC ZŁOTYCH
ZA BRAMKĘ!** \2

**IDĘ W NIEDZIELĘ
NA WYBORY, BO...** \4

**NIE UMIEM SIĘ
NIE ANGAŻOWAĆ** \6

**TIKTOK, CZYLI
DZIECKO TO KTO?** \9

**WRAŻLIWOŚĆ; ZAŁETA
CZY PRZEKLEŃSTWO?** \11

**DLA RODZINY
WYGRAŁAM TĘ WALKĘ** \12

ISSN 0137-9127

2 6

www.gazetaolsztynska.pl
www.dziennikelblaski.pl
portal regionalny www.wm.pl

REDAKTOR NACZELNY
Igor Hrywna

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO
Monika Nowakowska
Bartosz Orliński

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE
Bartosz Orliński
b.orlinski@gazetaolsztynska.pl

REDAKTORZY WYDANIA
Monika Nowakowska 89 539 76 40
Piotr Sucharzewski sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
tel. 89 539 74 83
internet@gazetaolsztynska.pl

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

REDAKCJA MIEJSKA W OLSZTYNIE
tel. 89 539 75 00, 89 539 76 40
redakcja@gazetaolsztynska.pl

PRENUMERATA E-WYDAŃ
tel. 89 539 76 65
prenumerata@gazetaolsztynska.pl

PATRONATY
patronaty@wm.pl

DZIAŁ SPRZEDAŻY REKLAM W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5, TEL. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ W OLSZTYNIE
ul. Partyzantów 28,
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35, 82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

WYDAWCA
Grupa WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn

PREZES
Jarosław Tokarczyk

DRUK
Drukarnia Prasowa GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7, tel. 89 539 74 21

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych listach i nadstaniach materiałów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń. Wydawca zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia ogłoszenia sprzecznego z zasadami moralnymi lub prawnymi.

TYSIĄC ZŁOTYCH ZA BRAMKĘ STOMILU!

FUNDACJA „PRZYSZŁOŚĆ DLA DZIECI” OD LAT WSPIERA MALUCHY Z WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO, KTÓRE POTRZEBUJĄ POMOCY. JEJ PODOPIECZNI MOGĄ TERAZ LICZYĆ TEŻ NA WOJCIECHA KOWALEWSKIEGO, PREZESA STOMILU OLSZTYN. DLACZEGO?

Mają po kilka tygodni, miesięcy lub lat, a już przyszło im się zmierzyć z chorobą, ubóstwem lub cierpieniem. Mowa o maluchach — podopiecznych Fundacji „Przyszłość dla Dzieci”, której pomoc to często dla nich jedyny ratunek.

— Zroku na rok potrzebujących przybywa — mówi Iwona Zochowska-Jabłońska, dyrektor zarządzająca fundacji. — Co miesiąc wpływa do nas kilkanaście nowych próśb od rodziców chorych dzieci. To dramatyczne historie ludzi, których często nie stać na leczenie swoich pociech, na

dojazdy do szpitali, na pokrycie kosztów turnusów rehabilitacyjnych. Nie wspomnę o niestandardowym leczeniu w przypadku np. nowotworów, którego kosztu NFZ nie pokrywa. Pomoc z zewnątrz to często jedyna szansa na ratowanie życia — dodaje.

Los małych bohaterów z województwa warmińsko-mazurskiego nie jest obojętny Wojciechowi Kowalewskiemu, prezesowi Stomilu Olsztyn. Ostatnio, spontanicznie, wpadł na niezwykle, płynący prosto z serca pomysł.

— Przed ostatnim meczem zadeklarowałem, że za każdą strzeloną przez Stomil Olsztyn bramkę osobiście prześlę tysiąc złotych na rzecz Fundacji „Przyszłość dla Dzieci” — mówi prezes klubu. — Od wielu lat staram się wspierać różne akcje charytatywne. Sam jestem współtwórcą Stowarzyszenia na rzecz Promocji Sportu i Rekreacji „Akademia 2012”. Od tego właśnie roku zajmuję się nie tylko rozwojem sportowym dzieci i młodzieży, ale również wsparciem osób, które potrzebują pomocy. Wśród nich bardzo często są chore dzieci, dla których organizujemy cykliczne imprezy lub turnieje piłkarskie — wyjaśnia nasz rozmówca.

Stomil Olsztyn już wcześniej angażował się w akcje organizowane przez Fundację „Przyszłość dla Dzieci”, ale tym razem inicjatywa wyszła bezpośrednio od Wojciecha Kowalewskiego.

— Myślę, że zawodnicy są wystarczająco zmotywowani, ale może będzie im się grało jeszcze lepiej ze świadomością,

Wojciech Kowalewski, prezes Stomilu Olsztyn

cią, że każda strzelona bramka wspiera przyszłość wielu dzieci i przekłada się na realne środki finansowe, które osobiście prześlę — oświadcza prezes klubu.

— UDOWADNIAMY, ŻE SPORT PROFESJONALNY, TAKI JAK MIĘDZY INNYMI PIŁKA NOŻNA, RÓWNIEŻ DAJE MOŻLIWOŚĆ WSPIERANIA INNYCH.

Przez wiele lat mojej piłkarskiej kariery miałem świadomość, że należymy do grupy tych osób, które oprócz możliwości finansowych mają lub powinny mieć poczucie obowiązku pomagania tym, którzy znaleźli się w potrzebie — zauważa nasz rozmówca. — Pomagałem kiedyś i pomagam teraz, wierzę, że znajdą się i inne osoby

z Olsztyna i nie tylko, które zechcą się włączyć do akcji. Wiem, że wśród kibiców Stomilu Olsztyn jest wiele osób, które nie tylko mocno kibicują klubowi i cieszą się z każdej bramki, ale mają też możliwość wspierania innych. Zapraszam właśnie do takiej zabawy. Mamy jeszcze siedem meczów do rozegrania do końca sezonu i jestem pewny, że tych bramek zawodnicy Stomilu Olsztyn trochę nastrzelają — namawia Wojciech Kowalewski.

— MOJE ZOBOWIĄZANIE DOTYCZĄCE KAŻDEJ STRZELONEJ BRAMKI BĘDZIE UTRZYMANE DO KOŃCA SEZONU 2019/2020.

Serdecznie zapraszam — kibicujmy nie tylko Stomilowi Olsztyn, ale pomagajmy też

dzieciom. Jest ku temu wyjątkowa okazja i możemy to zrobić wspólnie — dodaje.

— To bardzo dobra wiadomość — mówi Jarosław Tokarczyk, prezes Fundacji „Przyszłość dla Dzieci”. — Zależy nam, żeby osoby z naszego regionu aktywnie włączały się we wspólną pomoc podopiecznym fundacji. Dzięki takiemu wsparciu nasze działania będą skuteczniejsze, więcej dzieci otrzyma pomoc. Trzymam kciuki za Stomil. Mam nadzieję, że hojny gest Wojciecha Kowalewskiego zmobilizuje kolejne osoby do podobnej postawy, za co wszystkim bardzo dziękuję.

Kiedy biało-niebiescy będą mieli najbliższą okazję, by wykazać się na boisku?

— Najbliższy mecz rozegrany zostanie w niedzielę. Jest to mecz wyjazdowy z Podbeskidziem Bielsko-Biała, czyli liderem rozgrywek — informuje Wojciech Kowalewski. — Przed naszym zespołem na pewno spore wyzwanie, ale wierzę, że nasi zawodnicy i w tym spotkaniu strzelą kilka bramek. Jak zawsze będę mocno kibicował i trzymał kciuki. Zachęcam do tego samego pozostałych kibiców. Kibicujmy i wspierajmy dzieciaki, połączmy przyjemne z pożytecznym. **Kamila Kornacka**

Wpłaty dla podopiecznych fundacji kierujemy na rachunek nr: 58 1240 1590 1111 0000 1453 6887 z dopiskiem „Kibicujemy Stomilowi”.

REKLAMA

GO
gazetaolsztynska.pl

TO RZETELNA
STRONA REGIONU

TWORZYMYSIĘ DLA CIEBIE

ROBERT BIEDROŃ: PREZYDENT MUSI SZUKAĆ DIALOGU

STUDIOWAŁ
W OLSZTYNIE
POLITOLOGIĘ,
TERAZ WALCZY
O PREZYDENTURĘ.
— PREZYDENT MUSI
BYĆ Z TEGO LUDU,
MUSI BYĆ DOBRYM
GOSPODARZEM,
ROZUMIEJĄCYM
POLSKĘ. JA
CHCIAŁBYM BYĆ
TAKIM PREZYDENTEM
— MÓWI ROBERT
BIEDROŃ, KANDYDAT
NA PREZYDENTA RP.

Fot. Zbigniew Wozniak

Kandydat na prezydenta RP Robert Biedroń spotkał się z mieszkańcami Warmii i Mazur

— Chciałbym, żeby na początek dokończył pan pewną historię. Dwadzieścia lat temu z pociągu na dworcu w Olsztynie wysiadł chłopak, który przyjechał tu z południa Polski. Wsiadł do autobusu i...

— I myślał o tym, żeby się wyspać, bo przyjechał z daleka, bo aż z Podkarpacia. Pamiętam, że jechałem prawie 24 godziny. Podróż była bardzo męcząca. A przyjechałem na egzamin na studia (politologię — red.), które — jak się później okazało — poszły mi bardzo dobrze. Wracając do tej historii, to pojechałem do akademika na ul. Żołnierską, gdzie czekał na mnie pokój. Po raz pierwszy byłem w Olsztynie. I zobaczyłem piękne miasto, takiego miasta nie znałem, przyjechałem z gór, a tu jeziora, inna architektura, czerwona cegła, coś, co w Galicji raczej jest nieznanne. Dla mnie to był fascynujący czas, a poza tym to były czasy studenckie.

— „Wspomnień z Olsztyna mam bardzo dużo i wszystkie są pozytywne” — mówił pan w jednym z wywiadów.

— To było miejsce, które uformowało mnie jako człowieka otwartego. Przez to, że uciekłem tak daleko z tego swojego Podkarpacia, z Krosna, mogłem sobie pozwolić na wolność.

— Czy rzeczywiście nasz region jest taki różnorodny, otwarty? Tak pan to czuje teraz, po tych 20 latach.

— Tak, zdecydowanie. Polska jest różnorodna, ale są regiony, które są bardziej różnorodne kulturowo, religijnie, etnicznie. I taka jest Warmia, i takie są Mazury. To jest wielki skarb, że w Polsce mamy region tak bardzo zróżnicowany etnicznie, narodowościowo, religijnie. Czuję się tutaj bardzo bezpiecznie, dobrze. Zresztą miałem świetnych wykładowców, wspierała kadre akademicką. Olsztyn, Warmia i Mazury nie powinny mieć żadnych kompleksów, jeśli chodzi o swoją miejskość, kulturę, potencjał. To jest miasto, region z ogromnym potencjałem.

— Ma pan pomysł na rozwój naszego regionu, choć wiemy, że te kwestie nie są w gestii prezydenta?

— Prezydent powinien być przede wszystkim ambasadorem, wizytówką swojego kraju, znać dobrze swoje państwo. Myślę, że będę mam bardzo dużo i wszystkie są pozytywne” — mówił pan w jednym z wywiadów. Ale też wiem, jakie są tutaj problemy. Wydaje mi się, że dzisiaj podstawowym problemem jest depopulacja regionu, to, że wiele osób wyjeżdża stąd, i trzeba się zastanowić, jak to powstrzymać. Można to zrobić przede wszystkim poprzez rozwój mieszkalnictwa. Wiele osób, szczególnie młodych, nie stać na to, żeby zmienić

pracę, wziąć kredyt, jak radziła Platforma Obywatelska przez lata. Dzisiaj państwo powinno wziąć współodpowiedzialność za budowanie mieszkań z niskim czynszem.

Kolejna kwestia to komunikacja. Pamiętam, że kiedyś były pociągi do Biskupca, do Mrągowa, a od 2009 roku ich już nie ma. Skoro wiele połączeń autobusowych, kolejowych jest likwidowanych, to jak ludzie mają żyć w tych miastach? Państwo powinno rozwijać się w sposób zrównoważony i do stolicy regionu muszą być dobre połączenia autobusowe i kolejowe z każdego powiatu, z każdej gminy w województwie.

To także kwestia ochrony zdrowia. Jeżdżąc po regionie, odwiedzam szpitale, które są bardzo zadłużone, są na skraju upadku, bo brakuje i białego personelu, i finansowania.

— Jak to zmienić?

— Unia Europejska przygotowuje największy plan odbudowy Europy w powojennej historii, nowy plan Marshalla dla Europy. Jako poseł Parlamentu Europejskiego pracuję w komisji budżetowej nad nowym budżetem. I dzisiaj Polska może pozyskać aż 280 mld złotych na inwestycje, właśnie na nowe połączenia autobusowe, budowę mieszkań, szpitale. I to wszystko zaproponowałem w moim „Planie odbudowy Polski”. Trzeba

inwestować nie tylko w wielkie metropolie typu Gdańsk, Warszawa, Kraków, ale też w miasta średniej wielkości, w mniejsze miejscowości. Po erze budowy kościołów, świątyni musi nadejść era budowy żłobków i przedszkoli.

— W swoim programie proponuje pan zwiększenie nakładów na służbę zdrowia, podniesienie ich do 7,2 proc. PKB. To sporo.

— Sporo, ale dzisiaj Polska obok Rumunii przeznacza najmniej pieniędzy na ochronę zdrowia w Unii. A skutki tego są takie, że pielęgniarki i położne wyjeżdżają na Zachód, brakuje medyków, szpitale powiatowe upadają, kolejni do lekarzy rosną. Musimy to zmienić. Bo to jest jeden z wyznaczników europejskich standardów. Jeżeli mamy już autostrady, stadiony na europejskim poziomie, mamy europejskie wynagrodzenia posłów, to musimy mieć europejskie szpitale, europejskie wynagrodzenia pielęgniarek. Naprawdę mogę wiele powiedzieć, czym się różni od pozostałych kandydatów, ale różnie się także, jeśli chodzi o filozofię państwa. Uważam, że państwo powinno tworzyć dobre usługi publiczne, dobrą szkołę, dobre szpitale, do których dostęp ma każdy, a nie tylko ci najbogatsi.

— Jak powinien wyglądać rozdział Kościoła od państwa?

— Umówiliśmy się na autonomię państwa i Kościoła. Umówiliśmy się na to, że państwo nie będzie finansowało Kościołów, a wiemy, że tak się dzieje. Uważam, i tu jestem niestety jedynym kandydatem w tych wyborach, który mówi o tym jasno i wyraźnie, że trzeba opodatkować Kościół. Musi płacić sprawiedliwie podatki. Obecnie ksiądz płaci 243 zł podatku ryczałtowego, i to raz na kwartał. Przeciętny podatnik PIT płaci kwartalnie 11 razy więcej. Księża muszą w końcu płacić sprawiedliwie podatki. Dziś samorządom brakuje pieniędzy na żłobki i przedszkola, a mamy pieniądze na utrzymanie bogatego Kościoła katolickiego, mamy 2 mld zł na nauczanie lekcji religii.

— Czy przekop Mierzei Wiślanej na sens?

— Po pierwsze jest to spora ingerencja w naturę. Są rzeczy, które są naszym dobrem narodowym, i takim dobrem jest właśnie przyroda, natura. Jestem ostatnią osobą, która uwierzy, że prezes Kaczyński przekopie Mierzę Wiślaną. Oni dzisiaj mówią, że będą budowali Centralny Port Komunikacyjny, chcą stawiać elektrownię jądrową, przekopać Mierzę Wiślaną. Angela Merkel od 15 lat buduje pod Berlinem lotnisko i nie jest w stanie go ukończyć. A Kaczyński zbuduje nam elektrownię jądrową, CPK, przekopie Mierzę Wiślaną? Przecież oni warzywniaki nie byłoby wstanie poprowadzić.

— Gdyby został pan prezydentem, jaka byłaby pana pierwsza inicjatywa ustawodawcza?

— Podniesienie nakładów na służbę zdrowia. Dziś katastrofa ochrony zdrowia jest symbolem poprzednich i obecnych rządów. To nie jest normalna sytuacja, która gwarantuje nam bezpieczeństwo. Jak słyszę, jak państwo traktuje lekarzy, pielęgniarki, ratowników medycznych, to zastanawiam się, jak mamy mieć zaufanie do państwa, jeżeli ono tak traktuje tych, którzy szczególnie teraz, w czasie pandemii niosą nam pomoc. Trzeba dofinansować ochronę zdrowia, a po drugie trzeba ściągnąć unijne środki, żeby zmodernizować szpitale. Dzisiaj mamy realne problemy,

MYŚLĘ, ŻE BĘDĘ
NAJLEPSZĄ
WIZYTÓWKĄ
OLSZTYNA,
WARMII
I MAZUR, BO
ZNAM REGION,
ZNAM JEGO
MIESZKAŃCÓW.
ALE TEŻ WIEM,
JAKIE SĄ TUTAJ
PROBLEMY.

którymi żyją Polacy: niskie wynagrodzenia, ubóstwo emerytów, fatalny stan powietrza, brak mieszkań, katastrofa służby zdrowia, finansowa zapaść samorządów. Ze zdziwieniem przyjmuję, że zarówno Andrzej Duda, jak i Rafał Trzaskowski, reprezentujący PO i PiS, uciekają od debaty, bo kolejne debaty są odwoływane. A ja jestem facetem od rozwiązywania konkretnych spraw. Myślę, że byłem dobrym gospodarzem Słupska, dzisiaj chciałbym być dobrym gospodarzem Polski.

— Jaki więc powinien być przyszły prezydent RP?

— Powinien być przede wszystkim tym, który będzie szukał dialogu, połączy społeczeństwo podzielone przez dwa obozy, które nawzajem się zwalczają. Prezydent powinien być empatyczny, być zawsze tam, gdzie dzieje się ludzka krzywda, gdzie ludzie potrzebują pomocy, wsparcia. Powinien dbać o godność człowieka, a nie obrażać ludzi jak prezydent Andrzej Duda. Powinien czuć bijące serce Polski, a nie pochodzić z jakichś warszawskich salonów, palić cygara i popijać francuskie wina. Prezydent RP musi rozumieć, czym żyje Polska, jakie są problemy. Prezydent musi być z tego ludu, musi być dobrym gospodarzem, rozumiejącym Polskę i ja chciałbym być takim prezydentem.

IDĘ W NIEDZIELĘ NA WYBORY, BO...

KAŻDY GŁOS
JEST WAŻNY
TO OCZYWIŚCIE
TRUIZM, ALE
JAKŻE PRAWDZIWI
— MÓWIĄ
OLSZTYNIANIE,
Z KTÓRYMI
ROZMAWIAMY O TYM,
CZY W NIEDZIELĘ
PÓJDĄ GŁOSOWAĆ
W WYBORACH
PREZYDENCKICH.
DLACZEGO IDĄ
NA WYBORY?
ŻEBY POTEM NIE
NARZĘKAĆ, BO INNA
TO JUŻ PRAWDA,
ŻE NIEOBECNI
NIE MAJĄ GŁOSU.

W niedzielę będziemy wybierali prezydenta kraju na kolejne pięć lat. Lokale wyborcze zostaną otwarte o godz. 7 i będą czynne do godziny 21. To będą wybory inne od tych, które znamy. Maseczki, płyny dezynfekujące, a niektórzy chcą iść głosować nawet ze swoim długopisem. Początkowo wybory miały być 10 maja.

Ale w związku z pandemią, zagrożenie dla głosowania w lokalach wyborczych było zbyt wysokie, a wyborów korespondencyjnych nie udało się przygotować na czas. Dlatego zostały zarządzane nowe wybory na 28 czerwca i będą to wybory mieszane, bo głosować będziemy w lokalach wyborczych lub korespondencyjnie, jeżeli taką formę wybraliśmy. Tu warto dodać, że po raz pierwszy wszyscy mamy możliwość głosowania kopertowego. Niezależnie jednak od formy głosowania ważne, żebyśmy w ogóle wzięli w nich udział — podkreślają olsztynianie, których zapytaliśmy, czy idąc do lokalów na wybory.

Ewie Cichockiej, piosenkarsce (Czerwony Tulipan) nie zdarzyło nie wziąć udziału w wyborach.

— Nawet jak byliśmy na koncertach w Paryżu, a były akurat wybory prezydenckie, to głosowaliśmy w naszej ambasadzie — wspomina piosenkarka, która nie obraża sobie, że można sobie odpuścić wybory.

— To nasz głos, to my wybieramy — mówi Ewa Cichocka.

— NIE MOŻEMY ODPUSZCİĆ I PÓŹNIEJ NARZĘKAĆ, ŻE WYGRAŁ KTOŚ, KTO NAM SIĘ NIE PODOBA.

Głosujemy własnymi nogami. To jest manifestacja naszej postawy. Musimy być aktywni i to jest to minimum naszej aktywności. Często nam się wydaje, że co tam

Ewa Cichocka

jednej głos, nic nie znaczy. Myślę, że szczególnie w tej chwili ten każdy głos jest tak bardzo istotny. Dlatego zachęcam do pójścia na wybory. To jest nasz kraj. I my swoim wyborem decydujemy, o tym kto nami zarządza.

— Zdecydowanie tak, pójdę na wybory — mówi Iwona Szymańska-Pavlović, tancerka i międzynarodowy sędzia.

— UWAŻAM, ŻE KAŻDY GŁOS, KAŻDEGO OBYWATELA W POLSCE SIĘ LICZY. OSOBA, KTÓRA NIE IDZIE NA WYBORY, NIE POWINNA PÓŹNIEJ NARZĘKAĆ, ŻE WYNIK WYBORÓW JEST NIE PO JEJ MYŚLI.

A głosując mamy po prostu wpływ na ten wynik. Dlatego będę głosować tradycyjnie, a więc w lokalu wyborczym. Myślę, że będą tam zachowane wszystkie środki bezpie-

Zbigniew Staniszewski

czeństwa — maseczki, płyny do dezynfekcji.

— Dużo podróżuję, ale mimo to głosuję, biorę wtedy specjalne zaświadczenie, które umożliwia głosowanie poza domem — dodaje olsztynianka. — Mam swego faworyta i liczę, że wygra, dlatego trzeba głosować, żeby wygrał.

Na wybory idzie też Zbigniew Staniszewski, kierowca rajdowy.

— MAM SWOJEGO KANDYDATA I MAM NADZIEJĘ, ŻE WYGRA — MÓWI ZBIGNIEW STANISZEWSKI.

— Martwię się różnymi rzeczami, które są w Polsce, m.in. rosnącą krytyką Unii Europejskiej w stosunku do Polski.

To, że w UE zaczyna się mówić, że nasz kraj nie jest demokratyczny. Dlatego na te wybory nie można nie pójść.

Iwona Szymańska-Pavlović

Każdy z nas ma swoją wizję prezydenta, jaka jest olsztynian wizja prezydentury?

— Prezydent powinien stać na straży konstytucji, a ma do tego narzędzia, choćby poprzez niepodpisanie konkretnej ustawy, jeśli uzna, że narusza konstytucję — dodaje Zbigniew Staniszewski. — Powinien być kreatywny, samodzielny. I oczywiście musi dotrzymywać obietnic danych w kampanii wyborczej.

Zdaniem Ewy Cichockiej prezydent, który reprezentuje nas wszystkich, to powinien być człowiek otwarty, myślący niezaściankowo, znać języki obce. — Chciałbym, żeby prezydent dawał nam poczucie bezpieczeństwa, budził zaufanie — mówi piosenkarka. — I przyznam, że wśród tych jedenastu kandydatów znalazłam taką osobę.

Jednak te wybory nie tylko ze względu na tę nową formę będą zdecydowanie inne od tych, które znamy. Bo kto widział, żeby do lokalu wyborczego wchodzić z maseczką na twarzy. A tak trzeba się będzie zachować, chcąc zagłosować w lokalu wyborczym. Głosowanie nie różni się niczym od naszej wizyty w urzędzie, sklepie, czy w jakiegokolwiek innej przestrzeni publicznej, gdzie znajdują się ludzie.

— Maseczkę mamy uchylić tylko na chwilę, wtedy kiedy komisja musi stwierdzić tożsamość wyborcy — powiedziała w RFM FM Magdalena Pietrzak, sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej. — Zabiorę własny długopis, zabiorę maseczkę. Będę uważać, żeby nie dotykać czegoś, czego nie muszę dotykać. Po powrocie na pewno zdezynfekuję ręce, przed również. Będą w każdym lokalu płyny de-

zynfekujące, więc każdy powinien z nich skorzystać i przed wejściem i po wyjściu. No i oczywiście będzie stała w kolejce w odstępie co najmniej 1,5-metrowym, żeby zachować bezpieczny dystans — podkreśliła sekretarz PKW.

Warto dodać, że w lokalu wyborczym w tym samym czasie będzie mogła przebywać nie więcej niż 1 osoba na 4 metry kwadratowe z wyłączeniem m.in. członków obwodowej komisji wyborczej, mężów zaufania, obserwatorów społecznych i międzynarodowych. Lokale mają być wietrzone przed przystąpieniem obwodowej komisji wyborczej do pracy i co najmniej raz na godzinę przez co najmniej 10 minut. Wymiana powietrza nie przerywa głosowania oraz pracy obwodowej komisji wyborczej. Stanowiska pracy poszczególnych członków komisji mają być tak zorganizowane, by zachować między nimi co najmniej 1,5 m odstępu. Stoły nie mogą być pokryte sukrem ani żadnym innym „wchłaniającym materiałem”. O ile członkowie komisji wyborczej w maseczki i jednorazowe rękawiczki zostaną zaopatrzeni „z urzędu”, tak wte głosujący muszą zaopatrzyć się sami. Co jeśli wyborca nie ma maseczki?

— Wtedy na pewno przewodniczący komisji zwróci tej osobie uwagę, że powinna zakryć twarz — mówi Piotr Sarnacki, dyrektor delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Olsztynie. — W przypadku odmowy może poprosić wyborcę o opuszczenie lokalu wyborczego, uniemożliwiając mu nawet głosowanie, czy też wezwać policję. Dlatego idąc na wybory, zabierzmy też maseczkę. Zadbajmy o swoje i innych bezpieczeństwo.

Jak do tej pory najwięcej Polaków poszło do urn w wyborach prezydenckich w 1995 roku, w których Aleksander Kwaśniewski pokonał Lecha Wałęsę. Wówczas w I turze frekwencja wyniosła 64,7 proc. Pięć lat temu w I turze głosowało tylko 48,96 proc. uprawnionych, to był najniższy też wynik spośród wszystkich wyborów prezydenckich w III RP.

Andrzej Mielnicki

REKLAMA

Prezydent Olsztyna

W związku z wyborami prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Urząd Miasta Olsztyna zapewnia osobom niepełnosprawnym transport do lokalu wyborczego.

Osoby niepełnosprawne lub mające problem z poruszaniem się mogą skorzystać wraz z opiekunem nieodpłatnie z transportu dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zgłoszenia przyjmowane będą w niedzielę, 28 czerwca 2020 r., w godz. 9.00-19.00 pod numerem tel. 504 043 001.

Prezydent Olsztyna
-/ Piotr Grzymowicz

TARCZA DLA SAMORZĄDÓW W REGIONIE

223 MILIONY ZŁOTYCH TRAFI DO SAMORZĄDÓW WARMII I MAZUR. TO FORMA POMOCY Z TARCZY SAMORZĄDOWEJ, KTÓRĄ OFERUJE RZĄD. W SKALI KRAJU FUNDUSZ INWESTYCJI SAMORZĄDOWYCH TO AŻ 6 MLD ZŁOTYCH.

zurskiego Bożena Ulewicz, Dariusz Rudnik i Patryk Kozłowski. Dziennikarzom swoje plany wykorzystania pieniędzy przedstawiali przedstawiciele samorządów powiatowych z Nidzicy, Kętrzyna i Mrągowa. Zalety programu zachwalał także poseł PiS Jerzy Małecki.

— Wskali kraju to aż 6 miliardów złotych. Dla naszego województwa jest w sumie ponad 223 miliony złotych — poinformował wojewoda Artur Chojecki.

Wojewoda mówiąc o programie pomocy finansowej z Funduszu Inwestycji Lokalnych, przedstawił go jako formę pomocy rządu jednostkom samorządowym w ramach tzw. tarczy samorządowej. Pieniądze z tego funduszu mają pomóc niwelować skutki epidemii. Szczególnie w przypadku zastojów inwestycyjnych. Zdaniem wojewody Artura Chojeckiego, to także istotna pomoc dla lokalnych firm współpracujących z samorządem.

— Algorytm, na podstawie którego wyliczono kwoty wsparcia dla poszczególnych samorządów, odnosi się do ilości prowadzonych inwestycji. Obejmuje też inne zmienne. To między innymi liczba ludności — powiedział nam Artur Chojecki.

Procedura uruchomienia funduszy i przekazania ich samorządom, które zdecydu-

Rząd przyznał samorządom z naszego regionu 223 miliony złotych

ją się na skorzystanie z nich, ruszy na początku sierpnia. Pieniądze mogą być przeznaczone na dowolny cel. — Tu nie ma ograniczeń — stwierdził wojewoda Artur Chojecki.

Jak wygląda mapa przyznanych funduszy do wykorzystania na Warmii i Mazurach? Największym beneficjentem jest ziemski powiat olsztyński. Z rządowego programu ma dostać aż 26 milionów złotych. Kolejny na liście jest Olsztyn z kwotą 20,5 miliona

złotych. Powiat iławski i elcki dostaną po 15 milionów, ostródzki 12 milionów, działdowski 11,7 miliona, giżycki 11 milionów a kętrzyński 10 milionów. Tyle samo co dla powiatu kętrzyńskiego przygotowano dla powiatu bartoszyckiego, piskiego i ziemskiego powiatu elbląskiego. Powiat mrągowski otrzyma 9,5 miliona, szczycieński 9,3, nidzicki 7,7, nowomiejski 7,4, alidzbarski 7 milionów. Powiat braniewski ma przyznane 6,5 miliona złotych, olecki 6,1, a węgorzewski

3,5 miliona złotych. Miasto Elbląg otrzyma ponad 5,8 miliona złotych. Fundusz Inwestycji Lokalnych w swoim założeniu wspiera remonty szkół, przedszkoli, inwestycje w wodociągi, kanalizację, budowę dróg i inwestycje infrastrukturalne. Pieniądze mogą też znacznie wesprzeć samorządy borykające się z brakiem na przykład na wkłady własne niezbędne do przeprowadzenia większych inwestycji.

— Prowadzimy remont i rozbudowę szpitala. Inwe-

stycja musiała być rozpisana na dłuższy czas. Te pieniądze pozwolą nam na szybkie jej zakończenie i oddanie do użytku lokalnej społeczności — oznajmił starosta powiatu kętrzyńskiego Michał Kochanowski

Poseł Jerzy Małecki przypomniał, że wiele gmin i powiatów ma problem z wkładem własnym do inwestycji, a środki z tarczy samorządowej pozwolą na uzyskanie niezbędnych gwarancji dla realizacji zadań inwestycyjnych. To nowe szkoły, żłobki, drogi, wodociągi i chodniki, ale to także zastrzyk dla tysięcy firm i setek tysięcy pracowników. — To ważny zastrzyk pieniędzy wart uwagi — przekonywał parlamentarzysta. Wojewoda warmińsko-mazurski Artur Chojecki zaznaczył też, że ponad 2,6 mld złotych z Funduszu Inwestycji Samorządowych trafi do gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Jego zdaniem to droga zrównoważonego rozwoju, który w równym stopniu wspiera zarówno duże miasta, jak i najmniejsze miejscowości.

— Administracja rządowa stara się wszelkimi metodami wesprzeć lokalne samorządy — zaznaczył wojewoda Artur Chojecki.

SK

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

TO ASIA — POTWIERDZA TO ANALIZA DNA

Są już wyniki DNA szczątków wyłowionych z Jeziora Dywickiego. To rozwiązuje jedną z najmroczniejszych kryminalnych tajemnic Olsztyna.

Badania genetyczne DNA przeprowadzone przez Instytut Ekspertyz Sądowych w Krakowie potwierdziły, że szczątki wyłowione z Jeziora Dywickiego należą do zaginionej w 1996 roku 23-letniej pamiątki Olsztyna — potwierdzają przedstawiciele olsztyńskiej policji.

Przypomnijmy. 26 maja podczas kolejnych oględzin dna Jeziora Dywickiego nurkowie natrafili na torbę, w której były ludzkie szczątki. Na ich odnalezienie matka Joanny Gibner czekała 24 lata. Dzisiaj już wiadomo, że kobieta może pochować córkę. Uroczystość pogrzebowa

odbędzie się dziś (26 czerwca) o godz. 11.15 w kaplicy przy ul. Poprzecznej 9B w Olsztynie. Joanna Gibner zaginęła w 1996 roku, w kilkanaście dni po ślubie. Matka młodej kobiety Danuta Januszewska pamięta, że o zaginięciu powiadomił ją zięć Marek W. Powiedział, że nie wróciła na noc do domu. Grał zmartwionego. Od początku wyglądało to jednak podejrzenie. Młodzi pobrali się po bardzo krótkiej znajomości. Ona miała 23 lata, on tylko 21. Nie pasowali do siebie, śpiącia były już podczas wesela. Krótko potem Joasia przyjechała do matki, skarżąc się, że Marek

W maju podczas oględzin dna Jeziora Dywickiego nurkowie natrafili na torbę ze szczątkami

W. próbował ją dusić. Prędko zaczęła mówić o rozwodzie. Wtedy jednak przepadła bez śladu. Były wieści, że

wyjechała gdzieś nad morze albo za granicę i „dobrze się bawi”. Były też sygnały, że nie żyje. Danuta Januszewska

szukała wskazówek u jasnowidza Jackowskiego, wynajęła nurków, którzy szukali ciała córki w sugerowanym miejscu, wtedy jeszcze nie w Jeziorze Dywickim. Sprawa częściowo wyjaśniła się dopiero po siedmiu latach, kiedy na komisariat zgłosiła się ówczesna konkubina Marka W. — Emilia. Przestraszyła się, bo po kolejnej domowej awanturze — ciągle się tam coś złego działo. Zrozumiała, że może się z nią stać to samo, co z Joasią. Chociaż kobieta odwołała potem zeznania, w sądzie ostatecznie nie powiedziała słowa, sygnał od niej pozwolił jednak na po-

stawienie zarzutów. Marek W. widząc policję pod oknem, ukrył się... w skrzyni starego tapczanu. Wyciągnięty stamtąd, załamał się. W pierwszym odruchu przyznał, że rzeczywiście udusił świeżo poślubioną żonę po ostrej kłótni w kawalerce wynajmowanej przy ulicy Partyzantów Olsztynie. Jej ciało miał utopić w Jeziorze Dywickim z pomocą starszego brata. Sąd Okręgowy w Olsztynie 9 listopada 2006 wydał wyrok, w którym uznał Marka W. za winnego popełnienia m.in. zbrodni zabójstwa swojej żony Joanny i skazał go na 15 lat więzienia.

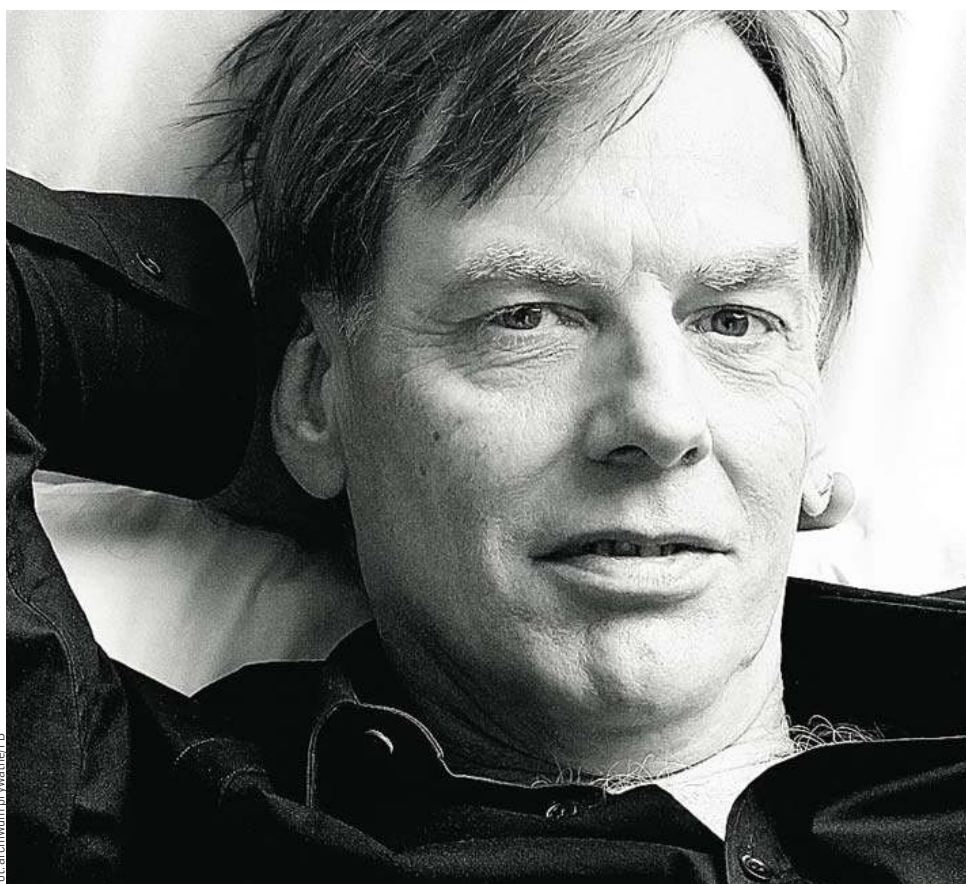
NIE UMIEM SIĘ NIE ANGAŻOWAĆ

W KOŃCU ZAUWAŻYLIŚMY, CO Z TYM ŚWIATEM ROBIMY ŹLE I JAK GO TRAKTUJEMY. W KOŃCU WIDZIMY, ŻE PODCINAMY GAŁĄŻ, NA KTÓREJ SIEDZIMY I POWOLI, ALE KONSEKWENTNIE JAKO LUDZKOŚĆ DAŻYMY DO SAMOZAGŁADY — MÓWI TOMEK LIPIŃSKI, Z KTÓRYM ROZMAWIAMY O ŚWIECIE, POLSCE I MUZYCE.

— Co u ciebie słychać, jak się miewasz?

— Generalnie wszystko w porządku, ale jak chyba wszyscy — musiałem się jakoś zaadaptować do zaistniałej sytuacji i zupełnie nowych warunków. Najgorsza w tym wszystkim jest ogromna trudność z planowaniem czegokolwiek, a w moim zawodzie planowanie to właśnie kluczowy element i wszystko się na nim opiera. Dziś w sytuacji, kiedy nie wiadomo co i jak planować — wszyscy planujemy na zasadzie: ok, może się uda. A jak się nie uda — to trudno. A jak te plany takie palcem na wodzie pisanie, to liczę się z sytuacją, że w najbliższej przyszłości nam, artystom — będzie coraz trudniej zarabiać muzyką tak, jak to było możliwe jeszcze do niedawna. Mam na myśli przede wszystkim koncerty. Polska w ostatnich latach stała się dość bogatym i bardzo ożywionym rynkiem koncertowym. Wielu muzyków, szczególnie młodych, koncertowaniem po prostu zarabiali na życie. Dziś to właśnie ci artyści, a zwłaszcza wykonawcy znaleźli się w nieciekawej sytuacji. Generalnie artyści się w niej znaleźli, bo pandemia odbija się równie mocno także na innych profesjach twórczych... Liczę się więc z tym, że w najbliższej przyszłości może być ciężko. Na szczęście wiele lat szukałem miejsca na próby, a w Warszawie to o wiele trudniejsze niż w innych miastach — i w końcu udało mi się. To jakby ogromna piwnica, którą jesienią zaadaptowaliśmy konkretnie do naszych muzycznych potrzeb. Drugie szczęście to fakt, że w tym samym kompleksie jest też greenbox — czyli możemy bez przeszkód realizować produkcje wideo. Zatem szczęśliwie na tym polu nie mam przeszkód w realizacji planów, a w obecnej sytuacji produkcje wideo mają większe szanse na powodzenie. Wolny czas wykorzystałem też na inne projekty, na których realizację jakoś nigdy nie było czasu — tyle że zawsze pojawia się problem monetyzacji. Jest natłok tego wszystkiego, każdy artysta próbuje znaleźć sobie jakieś wyjście z tej sytuacji i najczęściej sięga po medium internetowe. Widz czy słuchacz może więc w ostatnich miesiącach cierpieć wręcz na natłok tych wszystkich ofert i propozycji.

Tomek Lipiński: Żyjemy w bardzo skomplikowanym świecie, w którym się trudno potapać

Zrobiła się po prostu nadpodaż, a to nie jest dobre... Nastal taki czas, że trzeba mieć oczy i uszy otwarte. Inna rzecz, że przed pandemią żyliśmy rutynowo. Wszystko jakoś tam działało, szło swoim trybem i nikt się nad niczym nie zastanawiał. Po czym nagle stanęło, a rutyna zaczęła ulegać erozji. Ludzie zaczęli pracować z domów, a te utarte dotychczas trybiki miejscami przestały się ząbać, także w tym aspekcie emocjonalnym. Bo niby przez telefon można sobie pogadać, ale to jednak nie to samo. Można się spotkać wirtualnie, ale to też nie to... A przecież spotkania człowieka z człowiekiem to nie jest tylko możliwość słyszenia przy jednoczesnym oglądaniu jego twarzy. Poza mową istnieje cała gama reakcji niewerbalnych. Zatem ten kontakt jest zupełnie innego rodzaju.

— A są jakieś dobre strony tego nowego?

— Chyba narodził się taki pozytywny trend, a my w końcu zauważyliśmy, co z tym światem robimy źle i jak go traktujemy. W końcu widzimy, że podcinamy gałąź, na której siedzimy i powoli, ale

konsekwentnie jako ludzkość dążymy do samozagłady. Choć z drugiej strony, pojawiają się też i takie głosy, że ta pandemia to bzdura wymyślona wyłącznie w celu kontrolowania nas i trzymania w domach, a naukowcom nie wolno wierzyć. Ale z trzeciej strony, jeśli tak sobie pomyśleć, że były już w historii takie przypadki, gdy niektórzy naukowcy rzeczywiście dyktowali nam jakieś warunki w oparciu nie o przesłanki zdrowotne, ale o wszelkie inne — warto co jakiś czas pamiętać, że naukowcy a) — wcale nie muszą być zawsze uczciwi; b) — mogą się niekiedy mylić. Żeby nie kontynuować już tych wszystkich wątków, bo sama widzisz, ile ich jest — summa summarum żyjemy dziś w jakimś takim ogromnym zamęciu. Do tego dochodzi cała warstwa polityczna, bo rozsypały się nam bloki geopolityczne, a powstał pewien twór jednak wymuszony. Mam na myśli Unię Europejską, która z pewnością dla Polski była wielką korzyścią. Ale dziś powiedziałbym, że nie był to projekt przemysłowy w szczególności. Choćby otwarcie rynku w zderzeniu z zupełnie odmiennymi gospo-

darkami i systemami podatkowymi poszczególnych krajów członkowskich — przecież to musiało w końcu doprowadzić do napięć... Kompletnie nowa sytuacja nastąpiła też w USA, gdy Trump do spółki z Putinem starają się wywrócić cały ten projekt i w znacznym stopniu im się to udaje. Stąd pewnie teraz te zamieszki, dla których rasizm był tylko punktem zapalnym, a problem tak naprawdę jest o wiele bardziej złożony i wielowymiarowy, choć Ameryka rzeczywiście z dziedzictwa niewolnictwa nigdy się do końca nie oczyściła. I dziś to w końcu wybuchło na skalę, której chyba nigdy wcześniej nie notowano. Do tego dochodzi właściwie wieczny problem z brutalnością policji. No i kolejny raz widać, że trzymanie obywateli w domach jest dla polityków bardzo wygodne. W tym wszystkim Organizacja Narodów Zjednoczonych właściwie zniknęła, inne struktury też pękają... Myślę więc, że w niedalekiej przyszłości czeka nas bardzo głębokie przesilenie. Krótko mówiąc: żyjemy w bardzo skomplikowanym świecie, w którym się trudno potapać,

KAŻDY ARTYSTA PRÓBUJE ZNALEŹĆ SOBIE JAKIEŚ WYJŚCIE Z TEJ SYTUACJI I NAJCZĘŚCIEJ SIĘGA PO MEDIUM INTERNETOWE. WIDZ CZY SŁUCHACZ MOŻE WIĘC W OSTATNICH MIESIĄCACH CIERPIEĆ WRĘCZ NA NATŁOK TYCH WSZYSTKICH OFERT I PROPOZYCJI. ZROBIŁA SIĘ PO PROSTU NADPODAŻ, A TO NIE JEST DOBRE.

szczególnie ludziom, którzy nie pamiętają czasów analogowych. Bo my, analogowcy, wynieśliśmy z tamtego okresu pewną subtelną umiejętność orientowania się w świecie i jakiś klucz do niego. Cierpieliśmy przecież raczej na niedosyt bodźców i wrażeń — dziś one są w nadmiarze. My musieliśmy szukać i dociekać — dziś te newsy wylewają się z każdego medium... Tak czy siak, my na syndrom przygniecenia gigantyczną masą informacji nie cierpieliśmy. I może dlatego dziś to nam łatwiej odróżnić informację prawdopodobną od tej nieprawdopodobnej — od fake newsa. My, przeciwnieństwie do młodych, nie potrzebujemy ani trendsetterów, ani influencerów, nie dajemy się wciągać tak łatwo w te algorytmne medii społecznościowych i rywalizację na lajki. Mamy inne sposoby na to, by się dowartościować. A młode pokolenie uważam za zhakowane w perfidny sposób, choć optymistycznie obserwuję też, że ci poniżej 20. roku życia już jakby za młodu nabywają odporność i nie dają się wciągać w tę spiralę aż tak łatwo.

— Jak powstała piosenka „Jeszcze będzie przepięknie”? Kiedyś słyszałam historię o Moskwie i ludziach, którzy rzucili się na właśnie dowieziony do sklepu towar. A Ty siedziałeś nieopodal tego sklepu i obserwowałeś tę scenę ze starszym moskwininem...

— Tak... Był rok 1988 i ja wtedy dość często w Moskwie bywałem i oglądałem ją na żywo w czasach perestrojki i Gorbaczowa. Bieda z nędzą do dziś stoi mi przed oczami i puste półki w sklepach. Strasznie przynębiająca atmosfera generalnie. A na Placu Czerwonym, vis-à-vis Kremla, pod koniec XIX w. powstał Główny Uniwersalny Magazyn — jak na tamte czasy naprawdę nowoczesna konstrukcja ze stali i szkła, z długimi galeriami, piękna. Lubię to miejsce, bo na tle całej Moskwy jest jakoś zupełnie inne. No i tam, jak to w galerii — były takie niewielkie sklepy. W jednym z nich kupowało się kosmetyki i akurat na moich oczach rzucili tam francuskie czy po prostu zachodnie perfumy. A ludzie w tamtych czasach — zresztą do dziś to starsi pamiętają — mieli taki instynkt i natychmiast w miasto od jednej pani do drugiej pani poszła o tym rzucie wiadomość. I te kobiety jak pszczoły do miodu — zaczęły biec w kierunku tego stoiska. Ja akurat przechodziłem, zainteresowało mnie to lekkie zamieszanie, patrzę, że pierwszy rząd tych kobiet napiera na ladę, drugi rząd napiera na pierwszy... A niedaleko, prawie naprzeciw wejścia, przy balustradzie była ławeczka, na której siedział starszy dżentelmen z laską, z pewnością pamiętający czasy sprzed rewolucji. I to on powiedział: „dziewuszki... Jeszcze budziet prekrasno, jeszcze budziet normalno”... Dla mnie ta scena była niesamowita, jak z filmu... Zapadła mi w pamięć na zawsze i do Polski wróciłem z jakimś takim imperatywem napisania o całej tej sytuacji piosenki. Słowa tego starszego pana wydały mi się kluczem — chyba do wszystkiego, co się tam wtedy działo. Chciałem opowiedzieć o Moskwie: o wielkich domach typu nasze MDM-y, o większych i pokraczniejszych pałacach kultury, o gigantycznych, wielopasmowych ulicach... O moich absolutnie niezatarzonych przeżyciach... Ale w tym świecie takiej przytłaczającej, wręcz fizycznej beznadziejności, także prawie fizycznego przytłoczenia tym miastem

Fot. archiwum prywatne/FB

— ten starszy człowiek był jak światełko, jak promyk nadziei, który przebił się przez całą szarość...

— Przy czym rosyjskie „normalno” ma trochę inne znaczenie od naszego „normalnie”...

— Tak... Unich to jest takie ok, w porządku... Ale tego dowiedziałem się nieco później... A niesamowite jest to, że tamta scena trwała właściwie sekundy. Do tego ani ja nie wiem, kim był ten starszy pan — ani ten pan nigdy nie dowiedział się, jaką był dla mnie inspiracją...

— ... A dziś, w 2020 r. w czasie pandemii, piosenka dalej jest grana i dalej niesie to swoje optymistyczne przesłanie... Pewnie słyszałeś to pytanie milion razy, ale trudno: będę milion pierwsza. Czy pisząc ją, spodziewałeś się, że powstaje właśnie utwór ponadczasowy? Że wyszedł Ci utwór-fenomen?

— Nie odpowiem na to pytanie, bo po prostu nie wiem... Jest w tym jakaś tajemnica po prostu... Owszem, nie raz i nie dwa znaleźli się tacy, którzy próbowali stworzyć formułę na przebój i przewidywać, co też słuchacze „kupią” w przyszłym

miesiącu lub w następnym sezonie. Zapomnieli jednak, że tego typu prognozy siłą rzeczy bazują zawsze wyłącznie na tym, co już było, a za to nie dopuszczają nieoczekiwanego. I może na krótką metę, w marketingu da się przewidzieć, po jaki rodzaj gumy do żucia młodzież sięgnie najchętniej, ale niewiele z tego wszystkiego zostaje na dłużej. Niestety jednak — a może właściwie na szczęście! — tajemnicy komponowania prawdziwego przeboju jeszcze nikt nie rozgryzł. I mam nadzieję, że tak zostanie. Choć Serge Gainsbourg twierdził, że ją zna.

— Dlaczego zostałeś muzykiem?

— To są rzeczy, których nie da się zaplanować... Albo się zaczyna, albo nie... Kiedy w wieku 24 lat zdecydowałem się założyć zespół i odważyłem się wyjść na scenę, absolutnie nie znałem nikogo, kto by tym moim pomysłem jakkolwiek sprzyjał. To wszystko ogóle wyglądało kompletnie nierealnie. Ale tkwiło we mnie jakieś takie głębokie przekonanie o słuszności mojej drogi... Poza tym w tamtym czasie nie bardzo było co robić... Jak chcesz zostać

inżynierem lub lekarzem — to przynajmniej istnieje na to formuła, utarta ścieżka, którą jeśli będziesz podążać — to dojdiesz do celu. Możesz być potem dobrym lub gorszym inżynierem, ale jakiś schemat na wejście masz. A nad artystą zawsze widnieje niewidoma, bo stosunkowo niewielu jest takich, którzy są w stanie pierwszym przebojem zarobić tyle pieniędzy i nie roztrwonić ich zbyt szybko, że ustawieni są już na całe życie. W większości wypadków na wszystko zarabia się jednak ciężką pracą i właściwie tylko na bieżące wydatki, na utrzymanie. Nagrasz jedną dobrą płytę, to kolejna musi być jeszcze lepsza. Nagrasz trzecią, czwartą, ale znów musisz nagrać piątą, bo co jakiś czas trzeba o sobie przypomnieć. W międzyczasie rośnie ci jakaś publiczność, która z czasem chce wrócić do tego, co było na początku, a z kolei młodszych, którzy dołączyli po drodze — interesuje coś kompletnie innego... Dopiero po pięćdziesiątce zacząłem zarabiać trochę lepiej, nawet nie wiem, czemu. Może już za wysługę lat?

— A polityka? Sama przyszła — czy na zaproszenie?

— Niby mówi się, że artysta, choćby nie wiem co, powinien pozostać apolityczny. Ale z drugiej strony, jeśli spojrzeć na historię — to cała plejada artystów w różnych czasach i sytuacjach otwarcie reprezentowała postawy polityczne. Bob Dylan, Bob Marley, The Clash, The Sex Pistols... „God Save the Queen, her Fascist Regime” to nie polityka? Poza tym — cóż to jest polityka? Mam wrażenie, że czasem za łatwo ulegamy złudzeniu, że każde słowo stanowi jakiś samodzielny byt. A przecież te granice między jednym pojęciem a drugim są często bardzo rozmyte. Ja to widzę trochę szerzej. Do tego dochodzi moja od wczesnej

ZAWSZE BYŁEM ZAINTERESOWANY TYM, CO SIĘ WOKÓŁ MNIE DZIAŁO. CO SIĘ DZIEJE I — WAŻNIEJSZE: DLACZEGO. MOJA POSTAWA WOBEC ŚWIATA OPIERA SIĘ NA JEDNOŚCI I ŚWIADOMOŚCI WSPÓLISTNIENIA. ZA ŁATWO ZAPOMINAMY, ŻE CZŁOWIEK JEST TYLKO JEDNYM Z GATUNKÓW NA ZIEMI I ŻE POWINNO SIĘ ŻYĆ W EMPATYCZNEJ KOEGZYSTENCJI Z RESZTĄ.

młodości kultywowana tzw. żyłka społeczna — postawa lidera czy organizatora. To chyba wynika z umiejętności szybkiej analizy sytuacji i klarownego spojrzenia na całość. Zawsze byłem zainteresowany tym, co się wokół mnie działo. Co się dzieje i — ważniejsze: dlaczego. Moja postawa wobec świata opiera się na jedności i świadomości współlistnienia. Za łatwo zapominały, że człowiek jest tylko jednym

Fot. archiwum prywatne/FB

z gatunków na Ziemi i że powinno się żyć w empatycznej koegzystencji z resztą. Pamiętaj też, że we wczesnej młodości dość mocno zaszczepiony zostałem ideałami wolności z końca lat 60., które do Polski, z pewnym opóźnieniem, ale jednak docierały i były bardzo żywe. Wolność była wtedy oczywistością, której nie mieliśmy wprawdzie na co dzień, ale za którą mocno tęskniliśmy. To wszystko w połączeniu z moją pewną wrażliwością sprawia, że ja po prostu nie umiem się nie angażować. Mimo że bywa trudno i nie wszystkim się ta moja postawa podoba — mam jednak swoje opinie... Zawsze ważę też na szali: pozostać z boku, obojętnym — czy jednak pomóc, wesprzeć. Tak było z moim zaangażowaniem w 2007 r. Gdybym się wtedy nie włączył i nie pomógł — do dziś miałbym i żał sam do siebie, i jakiś niesmak z powodu tej obojętności. Nie umiem po prostu stać i patrzeć na niektóre sprawy obojętnie. Pamiętaj też, że polityka to jest zawsze jakaś gra, głównie o władzę. Apolitycy mają jakby dwa zadania: dbać o dobrostan naszego kraju i nas — to powinno być ich główne zajęcie; drugie ich zadanie wynika z kształtu polityki, w jakiej żyjemy — i to jest, niestety, ta walka o władzę. A im bardziej scena polityczna jest spolaryzowana, tym więcej ta walka wymaga energii i zaangażowania. Skutkiem czego na dbałość o dobrostan nie zostaje już ani wiele sił, ani wiele czasu. Najbardziej szkodliwa jest moim zdaniem ta polaryzacja sceny politycznej, bo to ona dzieli wspólnotę na dwie zwalczające się części, wyłączenie po to, by jedna kosztem drugiej mogła odnieść sukces. To nie prowadzi do niczego dobrego, bo w konsekwencji wszyscy przegrywamy. Stąd biorą się takie piosenki jak „Nie wierzę politykom”. I tu jest to pytanie: jak można nie wierzyć politykom i pomimo to angażować się po którejś ze stron? No cóż, czujność i zasada ograniczonego zaufania to podstawa, lecz ludzie budujący swoją siłę i swój majątek na wzajemnym szczuciu Polaków na Polaków powinni zostać pozbawieni tej możliwości. Dla dobra Polski i Polaków.

Magdalena Maria Bukowiecka

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

OLSZTYN NIE ZRUJNUJE KIESZENI

NO I MAMY WAKACJE! A JAK WAKACJE, CZAS SZYKOWAĆ PORTFELE. ZAPEWNE CZEKA NAS DUŻO PRZYJEMNOŚCI. A ILE WYDAMY W OLSZTYNIE, JEŚLI TO TU BĘDIEMY CHCIELI SPĘDZIĆ CZAS? I ILE WYDA TURYSTA, JEŚLI BĘDZIE CHCIAŁ U NAS ZASZALEĆ? SPRAWDZILIŚMY.

W Olsztynie wiele rzeczy można robić za darmo. Spacerować po starówce, Lesie Miejskim czy brzegiem jeziora. Ale za wiele rzeczy trzeba zapłacić. Za nocleg, jedzenie, lody, gofry czy parking. Zaczniemy więc od początku.

— Byliśmy dziś na pysznym śniadaniu. Wydaliliśmy 24 zł za osobę — cieszy się Justyna Marcinczak, która odpoczywa w Olsztynie. — Przyznam jednak, że Warszawie, gdzie mieszkam, śniadanie można zjeść taniej. Być może akurat znam takie miejsca, abyć może Olsztyn jest drogi. Ale prawdopodobnie i w Olsztynie gdzieś zapłacilibyśmy mniej. Na razie jednak, poza śniadaniem, nie wydaliśmy ani złotówki więcej. Za nocleg nic nie płacimy, bo śpiemy w kamperze. Zapakowaliśmy na plażę miejskiej, a tam nawet parking jest darmowy. Po mieście poruszamy się rowerami, więc też nic to nas nie kosztuje.

Ale gdyby rodzina Marcinczaków chciała parkować w centrum, za pierwszą godzinę postoju musiałaby zapłacić 3 zł, a za kolejną już więcej

— nawet 3,60 zł, a za trzecią nawet 4,60 zł. Jednak i tak wyszłoby taniej niż szukanie łóżka w hotelu. Za najtańszy nocleg dla dwóch osób w Olsztynie musimy zapłacić 80 zł. Do centrum jednak mamy 6 km. Najdroższy wyniesie nas 662 zł, ale do starówki mamy rzut beretem. Tu śniadanie wliczone jest w cenę.

— Przyznam szczerze, że nie zwracamy uwagi na ceny. Nie musimy, bo mamy kampera, gdzie zazwyczaj jemy i śpiemy — dodaje pani Justyna. — Dobrze jest mieć swój dach nad głową, bo jesteśmy niezależni. W ten sposób zwiedzamy całą Polskę.

— Nawet nie zwracamy uwagi na ceny paliw — podkreśla Lech Marcinczak, mąż pani Justyny. — Po prostu gdy musimy zatankować, robimy to i jedziemy w drogę.

Ceny paliw w Olsztynie i na Warmii i Mazurach niestety to od zawsze strzał w kolano. Wciąż należą do najwyższych w Polsce. Można jednak zażartować — taki urok. Za tankowanie w pięknym miejscu trzeba trochę dorzucić na litrze.

— Mimo wszystko myślę, że Olsztyn jest tani. To bardzo dobre miejsce dla turystów. W porównaniu z polskim morzem lody są na pewno tańsze. Hotele też konkurują cenami — zauważa Dorota Borowik z Olsztyna. — Wakacje nad jeziorem to super-sprawa. Kto raz tu przyjechał, na pewno wróci.

— MYŚLĘ, ŻE ŻEBY SPĘDZIĆ FAJNĄ DOBĘ W MIEŚCIE, TRZEBA MIEĆ 250 ZŁ. ALE TO MINIMUM, BEZ SZALEŃSTW

— dodaje Katarzyna Pieluchowska-Kopacz z Olsztyna. — Średnio za nocleg za dwie osoby trzeba zapłacić ok. 150 zł. Obiad w dobrej restauracji jest drogi, ale trudno się takim najeść. Trzeba szukać taniej. Ale i tak będzie trzeba wydać ok. 30 zł na głowę.

W Olsztynie nie ma co narzekać na brak pysznego jedzenia. Można zjeść muszlę Świętego Jakuba, czyli pyszne pierożki od 11 zł za porcję. Jest też dużo pizzerii. Na margheritę trzeba zarezerwować przynajmniej 15 zł. W niektórych restauracjach za pizzę z maksymalną liczbą dodatków zapłacimy 27 zł, ale są też takie, w których można wydać ponad 30 zł. Burgery też są warte spróbo-

Justyna, Lech, Emilia i Michał Marcinczak

wania — już od 17 zł. Oczywiście można zaszaleć i wybrać drogą restaurację, w której za same grzanki z karczochami zapłacimy 24 zł, a za filet z sandacza z sosem z szyjek rakowych 52 zł. Ale gdy się jest w Olsztynie, można też napić się regionalnego piwa. Za kufelek 0,3 litra zapłacimy 8-12 zł w zależności od rodzaju, a jednolitrowy dzban wyniesie nas 18-29 zł.

— Ale nie samym jedzeniem i piciem człowiek żyje. Trzeba zafundować sobie jakieś atrakcje — podkreśla pani Katarzyna. — Myślę, że jak się jest nad jeziorem, trzeba popływać żaglówką. A jeśli ktoś woli spokojniej spędzić czas, to spływ kajakowy Łyną to ciekawa opcja. I tańsza.

Paweł Pakuła

Dorota Borowik z Tytusem i Katarzyna Pieluchowska-Kopacz

A ile kosztuje wypożyczenie kajaku? Za dwuosobowy trzeba zapłacić 50 zł na dzień. Do tego liczony jest dowóz 2 zł za km z miejsca zakończenia spływu do miejsca jego rozpoczęcia. Żaglówka jest droższa. Za cały dzień ze sternikiem trzeba zapłacić — w zależności od rodzaju jachtu, od 350 zł do 450 zł. Bez sternika czarter jest o 150 zł tańszy. Godzina natomiast kosztuje od 40 zł lub 120 zł ze sternikiem.

Oczywiście z Olsztyna trzeba też wyjechać z pamiętką.

— Te cieszą się powodzeniem od 2012 roku. Wtedy staliśmy się miastem turystycznym. Zmieniła się infrastruktura i ludzie chętnie do nas przyjeżdżali — najczęściej z Mazowsza i z Niemiec. Pociągi zaczęły jeździć inaczej niż wcześniej, na lepszych szynach, samoloty zaczęły do nas latać, a i samochodem było przyjemniej do nas przyjechać, bo drogi stały się lepsze — opowiada Paweł Pakuła, który sprzedaje pamiątki na olsztyńskiej starówce.

— WZIĘCIE OD LAT MAJĄ BABY PRUSKIE. TO NASZ GŁÓWNY MARKOWY PRODUKT. SĄ BABY DREWNIANE, ŚWIECZKI, W RÓŻNYCH KOLORACH. MAŁE, DUŻE, ŚREDNIE.

Zainteresowaniem cieszą się też kafle Józefa Borysa. Są oryginalne i prawdziwe od nas. Ludzie chętnie sięgają też po bajki z naszego regionu. A najważniejsze, że wcale nie nie trzeba dużo wydać, żeby zabrać ze sobą mały kawałek Olsztyna. Wystarczy już 5-10 zł, żeby coś kupić.

Miasto oferuje też zwiedzanie zamku i wizytę w Muzeum Warmii i Mazur za 15 zł za bilet normalny (10 zł ulgowy) czy planetarium. Tu bilet normalny kosztuje 16 zł, a ulgowy 11 zł. To opcja na niepoogodę i zachmurzone niebo.

Zatem, żeby czuć się dobrze w Olsztynie, rzeczywiście musimy zarezerwować sobie ok. 250 zł na dobę. Ale oczywiście bez szaleństw. To dużo?

ADA ROMANOWSKA

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

TIKTOK, CZYLI DZIECKO TO KTO?

„ZATĘSKNIMY JESZCZE ZA CENZURĄ” — PRZESTRZEGA SOCJOLOG I PEDAGOG DR JAKUB ANDRZEJCZAK, OBSERWUJĄC TO, CO NIEKTÓRZY RODZICE GOTOWI SĄ SWOIM DZIECIOM ZROBIĆ NA OCZACH MILIONÓW INTERNAUTÓW. „TO NARUSZANIE WIĘZI DLA LAJKÓW” — PISZE Z KOLEI PSYCHOLOŻKA AGNIESZKA BIELA.

TikTok jest coraz popularniejszym medium społecznościowym, ale dla wielu osób jest też wciąż nierozpoznanym gruntem. Tymczasem tym, co jest dla niego typowe, jest zamieszczanie bardzo krótkich (trwających około 60 sekund) nagrań wideo. Platforma ta jest skierowana przede wszystkim do młodych ludzi i przez nich też chyba lepiej rozumiana. Nie oznacza to jednak, że nie korzystają z niej dorośli. I nie oznacza, niestety, że korzystając, robią to tylko w mądry sposób. Dr Jakub Andrzejczak, profesor Wielkopolskiej Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej zauważył jednak ostatnio na TikToku pewną modę, która go zaniepokoiła. Chodzi o nagrania rodziców i opiekunów, którzy na TikToku pokazują moment, w którym małe dziecko, zupełnie nieprzygotowane na to, co się wydarzy, jest przez nich oblewane wodą. Nie trzeba chyba dodawać, że takie dziecko, siedzące w poczuciu komfortu przed kamerą na kolanach bliskiej mu osoby, czy przebywające po prostu obok rodzica, jest ogromnie zaskoczone.

Najmłodsze z nich płaczą, niemowlaki wykrzywiają usta w grymasie nieszczęścia...

„W 2008 roku, w swojej pracy doktorskiej pisałem, że w świecie wirtualnym każdy może być twórcą, każdy może być równy, każdy może być wolny. Dzisiaj się tego wstydzę” — napisał dr Jakub Andrzejczak, udostępniając wspomniane wideo na swoim profilu facebookowym. I dodał: „Wolność, przed którą nie kroczy rozum, jest tylko kolejną formą zniewolenia”.

Socjolog przy okazji zaznacza, że zdaje sobie sprawę z tego, że na świecie jest niezliczona liczba osób, które wyrządzają swoim dzieciom krzywdy o wiele większe, niż te, które można zobaczyć na nagraniu. Jego zdaniem problemem jest jednak nie tylko samo to, że ktoś zachowuje się w taki sposób wobec swojego dziecka, ale i to, że „ktoś uznaje, że to modne, popularne, hajpowe, normalne... Chodzi o to, że materiały te oglądają dzieci i młodzież. Chodzi o to, że w tym idiotycznym trendzie nie ma za grosz empatii, która stanowi jeden z fundamentów istnienia społeczeństw”.

Andrzejczak nie poprzestął na podzieleniu się swoją opinią w internecie. Ponieważ, jak poinformował w mediach społecznościowych, TikTok nie reaguje na zgłoszenia, wystosował w tej sprawie pismo do Komitetu Praw Dziecka ONZ.

Tym, co zdaje się go szczególnie martwić cytowanego socjologa, jest fakt, że my, dorośli, pozostajemy ślepi na to, co się dzieje. „Podczas, gdy dorośli rozprawiają o polityce, ośmiolennie dziewczynki w mediach społecznościowych widać się w tańcach godowych. Podczas gdy dorośli rozprawiają o ekologii, nastolatki sprzedają swoje nagie zdjęcia w internecie i robią pokazy erotyczne za pieniądze. Podczas, gdy dorośli rozprawiają o koronawirusie, siedmioletni chłopcy oglądają patostreamy, które gloryfikują patologię, przemoc, narkotyki i alkohol. Podczas, gdy dorośli rozprawiają o gospodarce, coraz młodsze dzieci nieintencjonalnie docierają do ostrej pornografii w sieci. Wreszcie, gdy instytucje badań społecznych odkrywają kolejne prawdy o rozwoju dzieci, a wiedza ta staje się coraz bardziej powszechna,

rodzice urządzają na TikTok'u cyrk, w którym zwierzętami są ich własne dzieci” — napisał bez owijania w bawelnę dr Andrzejczak.

W podobny sposób „pomysł” rodziców z TikToka podsumowała Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, której przedstawiciele napisali: „Takie zachowanie narusza integralność dziecka, burzy jego poczucie bezpieczeństwa i skrajnie nadszarpuje jego zaufanie do bliskich relacji, w których traktowane jest jak przedmiot, obiekt do zabawy i zbierania lajków. To, co widzimy na nagraniach, bulwersuje nas i chcemy wyrazić swój jednoznaczny sprzeciw wobec takich praktyk. Dziecko to nie zabawka! Apolewanie twarzy dziecka z zaskoczenia wodą to nie zabawa, tylko doświadczenie, które w jego odczuciu może mieć charakter traumy. Zalenie buzi, powodować może odruchowe wstrzymanie oddechu lub uczucie zachłystywania się. Pojawia się zaskoczenie, strach, a co za tym idzie wyrzut do organizmu hormonów związanych z przeżywaniem silnego stresu podobnym do tego, który jest związanym z zagrożeniem utraty życia”.

W pewnym sensie apel dr. Jakuba Andrzejczyka, który napisał, że internet powinna zalać krytyka tego trendu, nie pozostał bez echa. W mediach społecznościowych można było przeczytać m.in. takie wpisy: „Coś okropnego. Odbieram to jako ogrom-

„ŻYCIE NIE JEST SERIĄ WYDARZEŃ INSCENIZOWANYCH NA POTRZEBY ŚWIATA CYFROWEGO I MEDIÓW SPOŁECZNOŚCIOWYCH, A #TWOJEDZIECKONIEJESTWIRTUALNE”

(Jakub Andrzejczak)

ne nadużycie zaufania. Co w tym śmiesznego, że dziecko boi się i płacze? Jak ma potem zaufać dorosłemu, po którym nie wie, czego się spodziewać? Przeraża mnie, do czego ludzie są zdolni, żeby zdobyć trochę lajków. Jeśli takie „wygłupy” dotyczą ich samych, to proszę bardzo (internet zna przypadki, gdy ludzie stracili życie robiąc jakieś durne rzeczy goniąc za lajkami — to już ich sprawa), ale posługiwanie się w tym celu dzieckiem jest dla mnie po prostu oburzające”.

Inna komentująca zauważyła: „Jak widać, nie tylko dzieci powinny mieć ograniczony dostęp do internetu, ale też duża grupa niedojrzałych pełnoletnich ludzi (nie dorosłych, bo to tym przypadku za dużo powiedziane)”.

Ale pojawiły się też opinie, że ludzie, którzy decydują się na takie „zabawy”, wymagają nie tyle krytyki, ile uświadomienia. „Myślę, że ludzie

wiedząc, jaki to może mieć wpływ na dziecko, nie robiliby tego. Uświadamiamy, nie oceniamy, nie hejtujemy!” — zaapelowała jedna z internautek.

Psycholożka Agnieszka Biela przypomniała z kolei: „Przemoc to nie tylko robienie fizycznej krzywdy. To „odbieranie mocy”. Odbieranie autonomii, prawa do integralności, do decydowania o sobie, do godności. Robienie z dziecka zabawki, którą sadza się przed kamerą i polewa wodą, żeby wywołać w niej negatywne emocje, z których internetowa gawiedź będzie miała ubaw — to jest przemoc. To odbieranie poczucia bezpieczeństwa i zaufania. Naruszanie więzi dla lajków. Nie mam zgody na takie zachowania”.

Tymczasem Kamil Nowak, znany jako „Blog Ojciec”, poproszony przez nas o komentarz, zauważył: — Myślę, że potrzebujemy zmiany w tym,

jak postrzegane są dzieci. Nie jako służący, nie jako gorszy, nie jako osoba, którą można siłą i przemocą zmusić do uległości i do bezmyślnego posłuszeństwa, jak robiliśmy to od pokoleń. Jak robiliśmy to nawet 20-30 lat, a w wielu polskich domach dalej robimy. Najwyższa pora spojrzeć na dziecko jako na człowieka. Człowieka, któremu też należy się szacunek i godność. Z kolei takich rodziców przymusowo wysłać na szkolenie z empatii wobec własnego dziecka, a jeśli to nie pomoże, to następnym krokiem może powinny być przymusowe prace w kamieniołomie? Tam będą mieli dość czasu, by się namyślić — powiedział bloger.

Komentowany w internecie trend to też dobry pretekst do tego, by na nowo przemyśleć kwestie związane z ochroną wizerunku dzieci. Nie ma bowiem co ukrywać, że wielu internautów podchodzi do tego dość bezmyślnie. Można mieć wrażenie, że np. niektórzy influencerzy uczynili ze swoich dzieci słup reklamowy. Pojawiają się one w ubrankach konkretnych marek, zdjęcia robione są im właściwie ciągle i w każdej sytuacji.

Kamil Nowak nie zdecydował się na podobne rozwiązanie: — Zdecydowałem się nie publikować wizerunków dzieci, bo chcę, by one samodzielnie stworzyły swoją obecność w internecie, a nie były „obciążone” latką działającego w internecie ojca. Nie tylko dlatego, że mogłaby je spotkać jakaś nieprzyjemność ze strony ludzi, którzy za mną nie przepadają, ale również dlatego, że mogłoby im to pomóc zdobyć niektóre rzeczy czy dostać się w jakieś miejsca, bez jakiegokolwiek wysiłku po ich stronie, a bardzo mi zależy na tym, by nie tworzyć sztucznego środowiska, w którym dzieci mają poczucie, że coś im się po prostu należy. Jestem zdecydowanym przeciwnikiem podjęcia roszczeniowego wśród ludzi w każdym wieku i zależy mi na tym, by nauczyć dzieci samodzielności oraz tego, że jeśli mają coś od kogoś oczekiwać, to najlepiej zacząć od samego siebie.

Daria Bruszeńska-Przytuła

Rozmowę z Kamilem Nowakiem, działającym w internecie jako „Blog Ojciec” będzie można przeczytać w sobotnim wydaniu Gazety.

JAKA CZEKA NAS PRZYSZŁOŚĆ?

TRZY KOBIETY I TRZY RÓŻNE BRANŻE. WSZYSTKIE NASZE ROZMÓWCZYNIJE JEDNOGŁOŚNIE PRZYNAJĄ, ŻE SYTUACJA WYWOŁANA PANDEMIA JEST WYJĄTKOWA. JAK WPŁYNĘŁA NA DZIAŁALNOŚĆ FIRM PROWADZONYCH PRZEZ PRZEDSIĘBIORCZE ELBLĄŻANKI?

Agnieszka Ponichtera-Olszewska prowadzi Pin Up Studio Elbląg od 2012 roku

Agnieszka Ponichtera-Olszewska w swoim Pin Up Studio zatrudnia sześciu pracowników. Salon oferował w przeszłości usługi kosmetyczne, ale od dwóch lat skupia się wyłącznie na fryzjerstwie. — Szczególnie mówiąc, walczyliśmy do końca, ale od połowy marca już jakieś 60-70 proc. klientów rezygnowało z wizyt. Obawiali się ryzyka zakażenia wirusem — przyznaje właścicielka salonu. — Zdarzało się wtedy, że fryzjerki przychodziły tylko po to, by obsłużyć jedną osobę. Nie było sensu, żeby spędzały kilka godzin w salonie, narażając siebie i innych — wspomina.

Pin Up Studio Elbląg zamknęło się wraz z rządowym nakazem. — Od 1 kwietnia nie było już mowy o pracy, półtora miesiąca spędziłyśmy w domach. Ponownie otworzyliśmy się 18 maja, do pracy wrócili wszyscy, oprócz jednej z fryzjerek, która jest w ciąży i przebywa na zwolnieniu lekarskim — mówi Agnieszka Ponichtera-Olszewska.

A co z kwestiami finansowymi?

— Cała załoga otrzymała pensję, które udało się wypłacić dzięki prywatnym oszczędnościom moim i męża — przyznaje elblążanka. — Próbowaliśmy korzystać z pomocy, ale przy pierwszej tarczy przekroczyliśmy limity o 34 zł. Na tę chwilę udało

nam się skorzystać jedynie z pożyczki z urzędu pracy. Kwota w wysokości 5 tys. złotych wpłynęła na konto dopiero w ubiegłym tygodniu — dodaje.

Wznowienie działalności salonu wiązało się z nowymi wyzwaniem.

— Klientki wróciły, już się nie boją. My natomiast musieliśmy stworzyć odpowiedni system, by wszystko uporządkować. Obdzwaniamy klientki, których wizyty nie mogły dojść do skutku, a dodatkowo przyjmujemy te zapisane na bieżące terminy — opowiada właścicielka Pin Up Studio. — Myślałam, że spotkamy się z dużą wyrozumiałością, ale mam wrażenie, że wiele osób myślało, że przyjmujemy wszystkich klientów do końca maja. Ale wtedy musieliśmy chyba pracować 24 godziny na dobę, a i tak działamy od rana do wieczora. W tym momencie nasze kalendarze są zapełnione do końca sierpnia i na razie nie prowadzimy zapisów, żeby nie robić bałaganu — dodaje pani Agnieszka.

Jak się jednak okazuje, nie wszystkie klientki z niecierpliwością czekały na swoje wizyty.

— Podczas próby ustalenia nowych terminów, nasłuchiłam się trochę na temat podziemia. Około 30 proc. rozmów wiązała się z niezręcznymi sytuacjami, w których dowiadywałam się, że

klientki z niego korzystały, bo — jak twierdziły — po prostu musiały. Czy do nas wróca? Nie wiem, to się okaże za jakiś czas — mówi właścicielka salonu.

Przyszłość Pin Up Studio Elbląg widzi jednak w różnych kolorach. — Myślę, że się odbijemy. Poradzimy sobie, bo mamy wspinały zespół, który na pewno da radę — przyznaje.

Kwiaciarnia „Zielony gaj” to niezwykle miejsce na mapie Elbląga. Jak przyznaje właścicielka — Małgorzata Kosno — pandemia koronawirusa to pierwszy tak poważny problem na drodze jej działalności zawodowej, o którym chce o nim jak najszybciej zapomnieć. — Oprócz bieżącej, codziennej sprzedaży tak naprawdę bazujemy na eventach, weselach i imprezach okolicznościowych. Od samego początku było wiadomo, że organizacja tego typu wydarzeń nie wchodzi w grę, dlatego epidemia tak ciężko się na nas odbiła — mówi. — Jeżeli chodzi o branżę ślubną, to rezygnacji z naszych usług nie było dużo, wesela zostały po prostu przesunięte w czasie czy przeniesione na przyszły rok — dodaje pani Małgorzata.

W przypadku branży kwiatarskiej epidemia wiązała się ze sporymi stratami.

— Nagle wszystko zamarło, byliśmy przerażeni. „Zielony gaj” przygotowuje się szczególnie w okresie przedświątecznym, a wszystko działa się tuż przed Wielkanocą. Nikt nie myślał wówczas o tym, żeby jakoś szczególnie dekorować swój dom — wspomina Małgorzata Kosno. — Zostaliśmy z materiałem ciętym, ale muszę przyznać, że mamy cudownych klientów. Na naszym profilu na portalu społecznościowym udostępniliśmy w pewnym momencie

prośbę o pomoc w ratowaniu choćby roślin doniczkowych, bo nikt z nas tak naprawdę nie wiedział, ile to wszystko potrwa. Klienci tak się zmobilizowali, że rośliny doniczkowe wyprzedaliśmy w zasadzie do zera — mówi właścicielka elbląskiej kwaciarni.

Kolejnym etapem zmagania z pandemią było zamknięcie „Zielonego Gaju” na dwa tygodnie. Ponowne otwarcie nastąpiło 14 dni przed Wielkanocą, wtedy też do pracowników służby medycznej dostarczono stroiki świąteczne jako symbol wdzięczności. Nowa rzeczywistość była trudna, a lokalizacja kwaciarni nie czyniła jej sytuacji lepszą. — Tutaj, na Starym Mieście są głównie restauracje, salony fryzjerskie i kosmetyczne, więc w momencie, kiedy te miejsca zostały zamknięte, na starówce nie było żywego ducha — wspomina pani Małgorzata. — Kiedy się ponownie otworzyliśmy, do pracy przychodziłam tylko ja, pracownicy byli na urloпах. Muszę przyznać, że Stare Miasto było wtedy jak wymarłe, tylko cisza i spokój — zauważa.

W tej chwili zespół wrócił do pracy. Początkowo w „Zielonym gaju” wydzielona była strefa dla klientów, której ze względów bezpieczeństwa nie mogli przekraczać. Obecnie przed wejściem do kwaciarni widnieje informacja o konieczności dezynfekcji rąk, a obok niej znajduje się dozownik z płynem. Pracownicy obsługują klientów w maskach ochronnych lub przyłbicach.

— Bardzo dbamy o zachowanie środków ostrożności, choć przecież o bezpieczeństwo zarówno nasze, jak i osób, które nas odwiedzają — podkreśla właścicielka.

Niewykluczone, że „Zielony gaj” będzie starał się skorzystać z rządowej pomocy. Na razie firma jest zwolniona

z płacenia ZUS. Jak Małgorzata Kosno widzi przyszłość swojej działalności?

— Mam cudownych pracowników i wierzę, że wszystko uda się odbudować. Cały czas czekamy, aż wszystko się ruszy. Wiemy, że jesienią i w przyszłym roku czeka nas dużo pracy i myślę, że to jakiś sposób zrekompensuje nam poniesione dotychczas straty — puentuje elblążanka.

Studio i salon tatuażu „Sky Tattoo” istnieje w Elblągu od zaledwie dwóch lat, a właścicielom już przyszło stawić czoła tak trudnej sytuacji, jaką przyniosły ostatnie miesiące. Okazuje się jednak, że nie ma obaw co do tego, czy miejsce przetrwa kryzys. Salon zatrudnia czterech tatuatorów.

Anna Sobieniecka: Wszystkie obostrzenia, jakie zostały nałożone na zakłady kosmetyczne, u nas funkcjonowały od dawna

— Zgodnie z rozporządzeniami rządu zamknęliśmy się 1 kwietnia — wspomina administratorka studia, Anna Sobieniecka. — My również, jak wiele innych salonów z całej Polski, podpisaliśmy się pod petycją dotyczącą otwarcia salonów tatuażu w tym samym czasie, co tych z branży kosmetycznej. Te postanowienia były dla nas niezrozumiałe. Może wynikają ze zbyt małej świadomości rządu — zastanawia się pani Anna. — Wszystkie obostrzenia, jakie zostały nałożone na zakłady kosmetyczne, u nas funkcjonowały od dawna — dodaje. — Wydaje mi się nawet, że zasady sanitarne są w branży tatuatorskiej bardziej rygorystyczne niż w salonach fryzjerskich. To, co dla nich jest w tym momencie nowością, dla tatuażystów od dawna było normą — zauważa.

„Sky Tattoo” wznowił działalność 6 czerwca, jak informuje administratorka studia, żaden z klientów nie zrezyg-

nował z zaplanowanej wizyty, a wręcz czekali na nie z niecierpliwością.

— W gorszej sytuacji są osoby, które przyjeżdżają do nas z zagranicy. One muszą jeszcze trochę poczekać — mówi Anna Sobieniecka. — Takich osób obsługujemy bardzo dużo, a w tej sytuacji przyjazd wiązałby się z koniecznością odbycia dwutygodniowej kwarantanny, co skutecznie ich zniechęcało — zauważa.

To studio również musiało opracować taki plan tworzenia zapisów, by uwzględnić te wizyty, które nie mogły się odbyć i te zgłoszone w ostatnim czasie.

— Nasz grafik jest obecnie bardzo napięty — podkreśla elblążanka.

Pod względem bezpieczeństwa, w „Sky Tattoo” nie zmieniło się dużo. Pracownicy — nawet przed wprowadzeniem

nowych zasad sanitarnych — tatuowali w maseczkach i rękawiczkach ochronnych. Stałym punktem ich codzienności była również dokładna dezynfekcja sprzętów i powierzchni.

— Jedyne, co się zmieniło, to to, że klienci nie mogą odwiedzać nas z osobami towarzyszącymi — mówi Anna Sobieniecka.

„Sky Tattoo” złożyło odpowiednie wnioski w sprawie rządowej pomocy, ale nadal czeka na ich rozpatrzenie. Udogodnieniem, z którego na tę chwilę korzysta elbląski salon tatuażu, jest zwolnienie ze składek ZUS. Jak się okazuje, w czasie, gdy studio było zamknięte, pracownicy nie próżnowali.

— Tatuatorzy tworzyli nowe projekty, a w studio wykonaliśmy kilka prac remontowych — wyjaśnia pani Anna.

Jak „Sky Tattoo” widzi swoją przyszłość na rynku?

— Przetrywamy — odpowiada bez wahania administratorka.

Kamila Kornacka

„Zielony gaj” czaruje swoim wnętrzem. Na zdjęciu pracownice kwaciarni: panie Renata i Małgorzata

WRAŻLIWOŚĆ: ZALETA CZY PRZEKLEŃSTWO?

A MOŻE PO PROSTU — WADA? JAK ŻYĆ ZATEM Z WŁASNĄ WRAŻLIWOŚCIĄ, A JAK Z KIMŚ BARDZO WRAŻLIWYM? JAK NAUCZYĆ SIĘ WYKORZYSTYWAĆ JĄ NA SWOJĄ KORZYŚĆ — A JAK NIEZWYKLE WRAŻLIWEJ OSOBIE POMÓC I ODNIEŚ Z TEGO TYTUŁU WŁASNE DOBRO?

Charakter człowieka to cała piramida cech wszelakich, emocji, także doświadczeń — a wszystko to wymieszane potężnie, przy czym u każdego w innych proporcjach. Tak czy siak — cechy naszego charakteru warunkują sposób, w jaki egzystujemy, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji trudnych, stresujących, jakkolwiek podbramkowych.

WRAŻLIWOŚĆ TO JEDNA Z GŁÓWNYCH CECH CHARAKTERU: TO OD NIEJ ZALEŻY NASZA UMIEJĘTNOŚĆ GŁĘBSZEGO ODCZUWANIA EMOCJI, A CO ZA TYM IDZIE — POZIOM NASZEJ EMPATII.

Czasem postrzegana jako ogromna i nader pożądana u innych zaleta — dla prawdziwego wrażliwca może przeciwnie — być wadą, a nawet przekleństwem. Bywa, że i dla otoczenia nadwrażliwość kogoś z bliskich w rodzinie lub wśród znajomych — na dłuższą metę może być uciążliwa, męcząca i stresująca.

Historia z życia

Pamiętam pierwsze lata swojej szkoły podstawowej: siedziałam w ostatniej ławce z Wojtkiem, a przed nami siedziała Agnieszka z Andrzejem. Jakoś tak szybko zaczęliśmy łapać wspólny język i prócz przymusowego usadzenia — spędzać ze sobą także czas na przerwach, a nawet odwiedzać się prywatnie, choćby przy okazji urodzin lub chorób. Wszystko było miło i ładnie, za wyjątkiem tych chwil, gdy Agnieszka otrzymała gorszy od spodziewanego stopień, gdy któryś chłopak na zasadzie końskich zalotów szturchnął ją jakoś niedelikatnie, zabrał jej ulubiony piórnik lub zeszyt... Nie było siły, jak stała, tak siadała i uderzała w cichy, ale bardzo uporczywy szloch... Całą trójką pocieszałyśmy ją ze wszystkich sił, chłopaki wymierzali odpowiednie kuksańce ewentualnym oprawcom, uroczystie składaliśmy zabrane dla psikusy piórniki lub kredki u jej stóp... Grochem o ścianę... Siedziałyby tak i beczala bezgłośnie do dnia sądnego, gdyby w jakimś momencie nie wkraczała nasza pani. Dopiero przy jej aksamitnych słowach pocieszenia Agnieszka uspokajała się w jednej chwili i wracała do jakiejś takiej równowagi psychicznej. Inna rzecz, że pani sama nie była lepsza... Pod koniec dnia lubiła nam czytać jakieś książki — „Dzieci z Bullerbyn” choćby albo „Na jagody”... I lubiła czytać „O psie, który jeździł koleją” — kto czytał, ten sam wie, że koniec jest wyjątkowo tragiczny i wzruszający właśnie. Skutek był taki, że nasza cudowna pani nigdy nie dała rady tego końca nam przeczytać — wzruszenie dławilo ją w gardle i czytałam go ja doniosłym głosem... Czytałam, bo wtedy jeszcze dawałam radę. Dziś z pewnością też musiałabym prosić o pomoc, bo czy to przez tego psa, czy to jakoś tak samo z siebie wyszło — wzruszam się bardzo łatwo, wrażliwość mojej z pewnością bliżej do nadwrażliwości niż ogólnie przyjętych norm, a fakt, że generalnie wychodzę na tym doładnie tak, jak ten Zabłocki na mydle — nie zniechęca mnie wcale. Nawet pisząc co bardziej wzruszające artykuły, beczę nad klawiaturą niczym bóbr iktokolwiek nowy przychodzi do naszej redakcji — dotychczasowi kumple, do-

Foto: Pixabay

kładnie obeznani z moim charakterem, lojalnie uprzedzają nowego, że ja piszę artykuły najczęściej całą sobą...

Co to jest wrażliwość?

Najogólniej rzecz ujmując: to zbiór pewnych zachowań oraz sposób reagowania na określone sytuacje. Osoby wrażliwe są szczególnie wyczulone na wszelkie zmiany nastroju i kierowane w ich stronę negatywne emocje. Otoczenie zauważa naszą wrażliwość głównie w postaci gwałtownych reakcji na poszczególne sytuacje, przy czym niejednokrotnie uważa, że są one kompletnie nieadekwatne do wielkości problemu. Stąd już blisko do krytyki, a czasem nawet do ostracyzmu społecznego oraz do licznych oskarżeń, że taki wrażliwiec „przesadza” i że to „wiele hałasu o nic”. Gorzej, że współczesny świat raczej wrażliwości nie docenia, bo znacznie bardziej ceni sobie ludzi sukcesu — czyli osoby pewne siebie i swojej wartości, osiągające bez potknięć wszystkie zamierzone cele, postrzegane jako twarde niczym skała i takie, po których ewentualne porażki, krytyka i niechęć innych — spływają niczym woda po mocno tłustej gęsi...! Czy rzeczywiście wrażliwość jest słabością? Owszem, ale tylko wtedy, gdy wrażliwemu utrudnia normalne funkcjonowanie. Bo wrażliwość może zaburzać prawidłowy osąd sytuacji, zwłaszcza jeśli towarzyszą

jej bardzo silne emocje. Przez to często osoby wrażliwe postrzegane są jako słabe, a cecha ta określana jest mianem wady. Społeczeństwo zapożycza jednak, że wrażliwcy — to też osoby o wysokim pierwiastku empatii, ciepłe i zawsze chętne do pomocy. To także oni szczególnie doceniają piękno, dobro, sztukę i muzykę. Owszem, emocje, z którymi idą przez życie, są zdecydowanie bardziej intensywne niż w przypadku przeciętnego człowieka — ale to dzięki tym emocjom ich doznania są mocniejsze, a otaczający świat wydaje się o wiele bogatszy. Jedno jest pewne: wrażliwi ludzie różnią się od reszty społeczeństwa i to znacząco.

Zalety

Zacznijmy od tego, że tylko wrażliwi potrafią wczuwać się w sytuację i odczuwać innych. Wszystko przez tę empatię, dzięki której są w stanie zrozumieć, jakie emocje i uczucia towarzyszą komuś w danej sytuacji. Cecha ta sprawia, że są bardzo dobrymi doradcami i są w stanie pomagać ludziom o wiele lepiej, niż przeciętny człowiek. Dlatego to oni idealnie odnajdują się w zawodach psychologa czy terapeuty. Wspomniane już wyczulenie na piękno, sztukę oraz otaczający nas świat — to też zaleta. To dla nich powstają więc romantyczne ballady i komedie, wzruszające dedykacje, wiersze, a nawet całe książki. Bo tylko wrażli-

wość umożliwia postrzeganie najbliższego otoczenia w sposób o wiele bogatszy, pełniejszy, na więcej niż jednej-dwóch płaszczyznach. Stąd częste u nich zacięcie artystyczne i naturalne predyspozycje do malarstwa, fotografii, rzeźby, rękodziela i... do pisania... Bo dzięki swojej rozszerzonej percepcji osoby wysoko wrażliwe są w stanie ukazać sztukę w zupełnie inny sposób i przenieść ją na wyższy poziom.

CO WIĘCEJ — OSOBY WRAŻLIWE WCALE NIE SĄ SŁABE. PRZECIWNIE. CZĘSTO CECHUJE JE O WIELE WIĘKSZA SIŁA CHARAKTERU, A TAKŻE UMIEJĘTNOŚCIĄ PRZEWIDYWANIA. WSZYSTKO PRZEZ TO, ŻE WRAŻLIWICY CAŁYMI LATAMI MUSZĄ UCZYĆ SIĘ ODPORNOŚCI NA WSZELKIE ATAKI ZE STRONY OSÓB O MNIEJSZEJ WRAŻLIWOŚCI.

Muszą też mierzyć się z o wiele większą ilością emocji, niż przeciętny człowiek. Dzięki temu nabierają oni odporności psychicznej i są w stanie wytrzymać o wiele więcej. Z kolei umiejętność szybkiego analizowania i wyciągania wniosków swoje korzenie ma w podwyższonej

percepcji. Ponieważ wrażliwiec postrzega świat w inny, bogatszy sposób — często także zwraca uwagę na pozornie nieistotne detale, które niejednokrotnie bywają kluczem do rozwiązania danego problemu. Dzięki temu osoby wysoko wrażliwe są w stanie szybciej wychwycić nastroje różnych osób, przewidzieć ich zachowania oraz reakcje. Mogą także starać się zapobiegać wybuchom gniewu i starać się łagodzić konflikty.

Jak sobie radzić z wrażliwością?

O wadach wrażliwości pisać nie mam zamiaru. Ale rady — to co innego... Owszem, radzenie sobie z wrażliwością w codziennym życiu nie jest łatwe, ale nie niemożliwe. My, wrażliwcy, musimy przede wszystkim znaleźć własny sposób na wyrzucanie z siebie zbędnych emocji oraz stresu. Dobra jest do tego aktywność fizyczna, z której sama korzystam, ale równie skuteczny w moim wypadku jest też śpiew. Taki dla siebie, ewentualnie dla sąsiadów, ale naprawdę, od serca, na całego, jakby stała przed kilkudziesięcną widownią... Jogging czy śpiew — grunt, by pozbyć się negatywnych myśli i ulecząć umysł. Dodatkowo, w czasie ćwiczeń w mózgu produkowane są endorfiny, czyli hormony szczęścia. Oprócz uczucia zadowolenia i przyjemnego zmęczenia likwidują one również kortyzol, czyli tak zwany hormon stresu. Inna rzecz, że czasem ze swojego otoczenia trzeba wykluczyć wszystkie te czynniki, które powodują stres i bywają źródłem dodatkowych negatywnych emocji. Co za tym idzie — pozbywamy się też i na zawsze zrywamy kontakty z toksycznymi osobami — bo to one w największym stopniu mają wpływ na nasze złe samopoczucie i negatywne postrzeganie samego siebie.

Mam przyjaciela. Bardzo często kończąc rozmowę telefoniczną, mówi do mnie — dzięki bardzo. Któregoś razu zapytałam — za co konkretnie mi dziękuje? — Za tę rozmowę, za twoją wrażliwość... — odpowiedział i nie wiem, jak wy, ale choćby dla tych podziękowań będę się swojej wrażliwości trzymać i szczyścić się nią raczej, niż wstydić!

Magdalena Maria Bukowiecka

W CIĄGU TRZECH DNI ZORGANIZOW

EDYTA MIAŁA 30 LAT, KIEDY USŁYSZAŁA DIAGNOZĘ: NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY. NIE ZAŁAMAŁA SIĘ, PODJĘŁA TRUDNĄ WALKĘ O ŻYCIE Z TRUDNYM PRZECIWNIKIEM. MIAŁA MOTYWACJĘ: DWÓJKĘ MAŁYCH DZIECI, KOCHAJĄCEGO MĘŻA, WSPIERAJĄCĄ RODZINĘ I PRZYJACIÓŁ. ŻYCIE PO OPERACJI ZMieniło się o 180 STOPNI.

Byla szczęśliwą mamą dwójki dzieci: 3-letniej córki Zosi i 7-miesięcznego synka Szymona i partnerką Kamila. Wszystkie układało się dobrze, dzieci rosły zdrowo, Kamil zmienił pracę na lepszą, a Edyta Duńska czuła się spełniona i kochana.

— Czego od życia można chcieć więcej — opowiada. — Byłam dumna z moich dzieci, z męża. Miałam wspierać rodzinę i przyjaciół. Wszystko się układało i nagle runęło jak domek z kart. W ciągu kilku dni mój misternie budowany świat legł w gruzach. Nie byłam na to przygotowana, ale kto by był? W wieku 29 lat nikt się nie spodziewa takiej wiadomości, wręcz wyroku...

Był listopad 2018 roku. Siedem miesięcy wcześniej przez cesarskie cięcie urodził się synek Edyty. Poród odbył się bez komplikacji, wszystko było w porządku. Dziewczyna dochodziła do siebie, czuła się dobrze. Niepokoiło ją tylko, że krwawienie miesiączkowe trwa kilkanaście dni i nieprzyjemnie pachnie. Wystraszona, pomimo że to była niedziela, zadzwoniła do ginekologa.

— Od wielu lat wszystkie kobiety w mojej rodzinie leczyły się u jednego, zaufanego ginekologa. To jego numer wybrałam zaniepokojona, kiedy z pochwy zaczęła wydzielać się krew o nieprzyjemnym, zgniłym zapachu — opowiada. — Już następnego dnia pojechałam na wizytę. Kiedy tylko lekarz dostrzegł w moim kanale szyjki macicy naciek od dużego guza, był bardzo zdziwiony, że tak rozległy nowotwór uaktywnił się w tak krótkim terminie. I to typ raka, który w 90 procentach atakuje płuca, i to u osób starszych. Powiedział, że 30 lat jest lekarzem, a po raz pierwszy widzi coś takiego...

Wstępne podejrzenia były złe, jednak dziewczyna wyszła od lekarza z nadzieją, że nie jest jeszcze przesądzone. Miała czekać na szczegółowe wyniki. Zostały pobrane jej wycinki. 17 grudnia 2018 roku pojawiła się w szpitalu po wyniki. Pani doktor od razu powiedziała jej, że są bardzo złe.

— Poprosiłam ją, aby mi wytłumaczyła, co się ze mną dzieje, co oznaczają te wyniki, ale ona powiedziała mi tylko „pani se przeczyta, tam jest po polsku napisane”. Świat zawirował mi przed oczami — wspomina Edyta. — Spojrzałam na kartkę i zobaczyłam tylko „nowotwór złośliwy”. Byłam w szoku. Zaczęłam płakać, a niewzruszona lekarzka podsunęła mi tylko jakieś papiery do pokwitowania. Zasłabłam, przybiegły pielęgniarki i podały mi coś na uspokojenie.

I to był najtrudniejszy moment... Były lzy, tysiące przeobrażeń myśli i pytanie: dlaczego mnie to spotkało...

— Całe życie przeleciało mi przed oczami — wspomina. — Dlaczego ja? Tysiące myśli kłębiło mi się w głowie. Czy umrę? Kiedy? Nie będę widziała, jak moje dzieci idą do szkoły, do komunii. Nie usłyszę, jak mówią wierszyki na Dzień Matki? W pierwszym odruchu miałam ochotę się poddać, jednak cała rodzina obiecała pomóc. Postanowiłam walczyć. Wiedziałam, że ta wojna toczy się o najwyższą wygraną. Życie.

Edyta zadzwoniła do swojego partnera, który był właśnie w trasie (pracuje jako kierowca tira). Był tak zaskoczony informacją, że nie był w stanie rozmawiać. Dopiero po chwili, kiedy się

Fot. Arch. prywatne

uspokoił, oddzwonił. Skontaktował się też z szefostwem i wrócił do domu, by wspierać partnerkę w chorobie i opiekować się dziećmi. Na wszystkie badania jeździł z nią. Cała rodzina wspierała młodych rodziców. Najbliżsi byli załamani informacją o chorobie Edyty.

— WSZYSCY PŁAKALI, ZAŁAMYWALI SIĘ, A JA ZNALAZŁAM W SOBIE SIŁĘ DO WALKI I POSTANOWIŁAM, ŻE SIĘ NIE PODDAM — MÓWI.

— Miałam dla kogo żyć, miałam przy sobie człowieka, którego darzę ogromną miłością i dzieci. Te dwie małe istoty swoim przyświecającym na świat wynagrodziły mi wszystkie trudy życia. Dla nich postanowiłam wygrać wojnę z rakiem.

8 grudnia Edyta pojawiła się w szpitalu na konsultacjach. Badało ją 5 lekarzy. Ordynator wytłumaczył jej, jaka jest sytuacja. 21 grudnia zrobiono jej tomograf. Guz był duży, złośliwy i trzeba było szybko reagować. Dziewczyna miała

PANI EDYTA APELUJE: BADAJCIE SIĘ REGULARNIE! ŻYCIE TO CENNY DAR, O KTÓRY TRZEBA DBAĆ! NIKT INNY ZA WAS TEGO NIE ZROBI!

różne myśli, nie mogła spać, miała napady lęku.

— W ciągu trzech dni zorganizowaliśmy ślub cywilny — śmieje się Edyta. — Załatwiliśmy sprawy w urzędzie, udało mi się wypożyczyć suknię ślubną i zorganizować małe przyjęcie. Marzyłam o tym dniu, a wystarczyły 72 godziny, byśmy stali się mężem i żoną. Przypieczętowaliśmy swoją miłość. Po tym mój mąż motywował mnie przed operacją tym, że jak się załamie, to porwie nasz akt ślubu.

Po wszystkich badaniach Edyta usłyszała od swojego lekarza, że w jej przypadku potrzebna jest operacja radykalna - histerektomia, czyli zabieg usuwający macicę oraz w razie konieczności jajniki, jajowody, okoliczne węzły chłonne i część pochwy. Po takiej operacji kobieta już nigdy nie może zajść w ciążę.

— Lekarz powiedział, że nie powinienam zniechęcać się operacją, bo mój stan jest zbyt poważny. Mówił też, że bym nie traciła całej nadziei, że wszystko okaże się na stole operacyjnym. Baliśmy się z mężem, że guz urośnie do rozmiaru, którego nie bę-

dzie można już operować. Każdy dzień był na wagę złota — wspomina Edyta. — Dlatego zdecydowałam się na radykalną histerektomię, choć jeszcze kilka tygodni wcześniej planowałam z mężem trzecią ciążę. W podjęciu decyzji pomogła mi jednak świadomość, że jestem już mamą dwójki wspaniałych dzieci, a ta operacja to moja jedyna szansa na bycie z nimi i życie. Podpisałam zgodę... I obudziłam się bez macicy, jajników i jajowodów. Ale żyłam...

Edyta 15 stycznia przeszła operację. Na początku lutego przeszła radioterapię, napromieniowania, dostała odpowiednią dawkę chemii. Ktoś doradził jej, by udała się na konsultację do lekarza specjalisty do Warszawy. Lekarz uważnie ją zbadał i przestudiował dokumenty. I powiedział, że przy takim leczeniu daje jej 1,5 roku na wznowę choroby.

— PRZESTRASZYŁAM SIĘ TEGO, CO POWIEDZIAŁ. WRÓCIŁAM DO OLSZTYŃSKIEGO SZPITALA I POPROSIŁAM O KONSYLIMUM. PO BURZLIWYCH ROZMOWACH LEKARZE POSTANOWILI WDROŻYĆ LECZENIE, KTÓRE ZAPROPONOWAŁ WARSZAWSKI LEKARZ — TŁUMACZY.

— Czekano mnie kolejnych 6 cykli chemioterapii. Przed pójściem do szpitala postanowiłam ściąć moje długie włosy. 2 maja zaczęły garściami wypadać mi włosy... Jednak nawet w tych chwilach nie byłam sama. Przyjechały moje koleżanki z maszynką do włosów, obcięły mi włosy na „zero”, przywiozły nową chustę na głowę... Nie przejęłam się tym, że straciłam włosy. Każdy dzień przyjmowałam z radością i wiarą. W tym trudnym czasie wszystkie nawet najmniejsze gesty wsparcia, pomocy były dla mnie bardzo ważne. Dawały mi siłę, by walczyć.

Leczenie było trudne i bolesne. Edyta dostała gorączki zagrażającej życiu, miała przetaczaną krew. W czwartym cyklu chemioterapii zaczęła tracić czucie w nogach.

WALIŚMY ŚLUB CYWILNY

— Zmieniono mi leki do-
słownie w ostatniej chwili.
Inaczej mogło dojść do nie-
dowładu nóg — mówi. — Do
dziś mam problem ze stopa-
mi. Jestem świadoma, że zgi-
nam palce, ale czuję to bardzo
słabo. Naturalne jest też dla
mnie mrowienie w rękach
oraz bóle kostno-stawowe.
Doskwiera mi przyspieszona
menopauza.

Na swojej drodze do wy-
zdrowienia Edyta spotkała
wielu dobrych lekarzy, którzy
okazali jej serce i wsparcie.

— W SZCZEGÓLNOŚCI
DZIĘKUJĘ ZA WSZYSTKO
DOKTOROWI PIOTROWI
Z OLSZTYŃSKIEGO
SZPITALA. TO ON BYŁ
MOIM ŚWIATEŁKIEM
W TUNELU I BRAK MI
SŁÓW, ŻEBY WYRAZIĆ
MOJĄ WDZIĘCZNOŚĆ ZA
WSZYSTKO, CO DLA MNIE
ZROBIŁ — TŁUMACZY EDYTA.

— Ten lekarz był i jest jak
przyjaciel. Cierpliwie wszyst-
ko tłumaczył, wspierał, potra-
fił pogłaskać po ręce i dodać
otuchy. Dodawał mi siłę i kibi-
cował w walce z tym trudnym
przeciwnikiem.

W szpitalu Edyta poznała
wiele osób, które podobnie
jak ona, stoczyły walkę ze
śmiertelną chorobą. Są nie-
stety osoby, którym się nie
udało wygrać.

— Niektóre panie, które
jeździły ze mną na chemię,
niestety odeszły — mówi.

— Człowiek w takich chwi-
lach uświadamia sobie, że
dostał od losu drugą szansę,
drugie życie. W szpitalu
poznałam wiele ludzkich
historii, napatrzyłam się na
chorujących ludzi. Wiem,
jak ważne jest w tej choro-
bie wsparcie najbliższych
i pozytywne nastawienie.
Dziękuję moim najbliż-
szym, mamie, babci, cioci,
teściom, mężowi i moim
przyjaciołom, że wspierali
mnie w tym trudnym cza-
sie. Pomagali i opiekowali
się moimi dziećmi. Moja
wygrana walka jest także
dzięki nim. Wiem, że mogę
na nich liczyć każdego dnia,
o każdej porze. To bardzo
ważne, bo daje pewien
komfort psychiczny i siłę,
że trzeba walczyć.

W życiu Edyty ważne miej-
sce zajmuje rodzina i wiara.

— Modlitwa pomogła mi
przetrawiać trudne chwile
— przekonuje. — W szpitalu
dostałam od koleżanki, rów-
nież chorej na nowotwór,
różaniec. Razem chodziły-
śmy do szpitalnej kaplicy
i żarliwie się modliłam, bym
mogła spędzić jeszcze tro-
chę czasu z dziećmi i rodzi-
ną. Chcę patrzeć, jak moje
dzieci sobie radzą w życiu.
Jestem z nich bardzo dum-
na, bo są moim życiowym
wsparciem i podporą w trud-
nym czasie. Dziękuję Bogu,
że postawił na mojej dro-
dze mojego męża, bez jego
wsparcia nie potrafiłabym
tak walczyć.

Minęło już półtora roku
od tamtych wydarzeń. Dziś
Edyta cieszy się z każdego
promyka słońca. Włosy odra-

stają. Nie jest też tak sprawna
jak kiedyś, ale optymizm jej
nie opuszcza.

— POZYTYWNE
NASTAWIENIE, CHOCIAŻ
NIE MOŻE WYLECZYĆ
Z RAKA, MOŻE JEDNAK DAĆ
IMPONUJĄCE REZULTATY
— TWIERDZI. — JESTEM
SZCZĘŚLIWA. MÓWIĘ
O CHOROBIE W CZASIE
PRZESZŁYM, A MOJEGO
RAKA TRAKTUJĘ JAK
ZWYKŁĄ GRYPĘ.

Zachorowałam i wyzdro-
wiałam. Chorować już nie
zamierzam, choć cały czas
jestem pod kontrolą lekarzy.
Żyję teraz niejszością, niczego
nie planuję, bo życie sypie
nam różne niespodzianki. Żyję
i cieszę się każdą chwilą. Moim
największym marzeniem jest
być przy swoich dzieciach i ro-
dzinie jak najdłużej. Myślę, że
wszystko, co zysła na nas los,
jest po coś. Może często nie
dostrzegamy tego, co mamy.
Czasem bezwiednie poddaje-
my się temu, co robią za nas
inni... A życie trzeba przeżyć
samemu i tak, żebyśmy na
końcu swojej drogi zostawili
po sobie dobre wspomnienia.
Nigdy nie można się podda-
wać, trzeba walczyć, bo jest
o co. Każdy dzień to dar, więc
wykorzystajmy go dobrze...

Joanna Karzyńska

Gazeta Olsztyńska zawsze pod
ręką. Zaprenumeruj e-wydanie:
kugazeta.pl

Na zdjęciu rodzina w komplecie: Zosia, Szymon, pan Kamila i nasza bohaterka — Edyta

REKLAMA

GRUPA WM Spółka z o.o., największe wydawnictwo multimedialne
na Warmii i Mazurach, poszukuje

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO REDAKCJI MULTIMEDIALNEJ „GAZETY OLSZTYŃSKIEJ”

Czego oczekujemy:

- abyś się orientował(a) w otaczającym świecie (politycznym, społecznym, biznesowym)
- abyś był(a) ogarnięty(a) i potrafił(a) ogarnąć zespół pracujący pod wielką presją czasu
- abyś umiał(a) i rozumiał(a) internety
- abyś chciał(a) więcej, lepiej, logiczniej
- abyś kochał(a) wyzwania
- abyś doskonale znał(a) język ojczysty (stylistyka, gramatyka).

**Jeśli przy tym wszystkim jesteś rzetelna(-y) i odpowiedzialna (-y)
to Ciebie szukamy!!!**

Co oferujemy:

- dużo pracy, mnóstwo pracy i jeszcze więcej pracy
- oczywiście w warunkach ekstremalnych: stres, presja czasu, praca z dziennikarzami, współpraca z innymi pracownikami wydawnictwa
- pracę nad nowoczesnym i jednocześnie największym projektem medialnym w północnej Polsce.

Zainteresowane osoby prosimy o przesłanie CV z listem motywacyjnym do 30 czerwca 2020 r.
na adres: GRUPA WM Spółka z o.o. 10-364 Olsztyn, ul. Tracka 5 z dopiskiem „Kadry” lub e-ma-
ilem: kadry@wm.pl.

Prosimy o zawarcie w CV klauzuli: „Niniejszym oświadczam, że wyrażam zgodę na przetwarzanie przez
GRUPĘ WM Spółkę z o.o. z siedzibą w Olsztynie, ul. Tracka 5, moich danych osobowych dla potrzeb nie-
zbędnych do realizacji procesu rekrutacji zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych
osobowych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 922)”.

Informujemy, że administratorem danych jest GRUPA WM Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie, przy ul. Tra-
ciek 5. Dane zbierane są dla potrzeb rekrutacji. Ma Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych oraz
ich poprawiania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania. Podanie danych w zakresie określonym
przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy oraz aktów wykonawczych jest obowiązkowe.
Podanie dodatkowych danych osobowych jest dobrowolne.

GAZETA
OLSZTYŃSKA

GRUPA WM

REKLAMA

NA SPRZEDAŻ

Budynek użytkowy dwupiętrowy w zabudowie szeregowej ul. Ratuszowa 3,
centrum Lidzbarka Warmińskiego. Pow. budynku 417 m², cena 300 tys. zł
netto - do negocjacji
Szczegóły na stronie www.sziz.eu i pod numerem tel. 502-921-628

KONSTAŁ PRODUCENT
GARAŻE Blaszane
BRAMY Garażowe
KOJCE dla Psów

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

89-650-30-43
29-642-34-61
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

UKAŚIŁ CIĘ KLESZCZ?

ZGŁOŚ SIĘ NA BEZPŁATNE BADANIA
I KONSULTACJE MEDYCZNE

NR TELEFONU: 89 555 22 66

www.profilaktyka-borelioza.pl

397200tbs-A - F

eprasa.pl dd8409532f

376200tbs-A - E

tv
dodatek
KRYSTALOWA CZASZKA

Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki

26 czerwca - 2 lipca 2020

Poniedziałek

20:05 Logan
POLSAT
film sf, Kanada, Australia, USA, 2017

Od dwudziestu pięciu lat na świat nie przyszedł żaden mutant. Obecnie populacja ludzi z genem X liczy zaledwie kilku osobników. Logan traci swoją moc regeneracji i długowieczności wskutek zatrucia adamantium. Zaczyna się starzec. Zmęczony życiem pracuje jako kierowca limuzyny w El Paso w Teksasie. Nie stroni też od alkoholu. Wraz z Calibanem poświęca się opiece nad przyjacielem, profesorem Charlesem Xavierem. 90-letni naukowiec mieszka w opuszczonej hucie w północnym Meksyku.

Piątek

21:40 Błękitna głębia
TVP1
film sensacyjny, USA, 2005

Poszukiwacze podwodnych skarbów: 29-letni pletwonurek Jared (Paul Walker), jego dziewczyna Sam (Jessica Alba) oraz prawnik Bryce (Scott Caan) i jego nowa partnerka Amanda (Ashley Scott) marzą o odnalezieniu zatopionego statku ze skarbem, który jest wart miliony dolarów. W końcu przyjaciele natrafiają na wrak legendarnego okrętu o nazwie „Zefir”. Ich radość ze znaleziska nie trwa jednak długo. Okazuje się bowiem, że obok szczątków statku znajduje się zatopiony samolot z kokainą.

Wtorek

20:00 Jack Ryan: Teoria chaosu
POLSAT
film sensacyjny, Rosja, USA, 2014

Jack Ryan (Chris Pine) pracuje jako analityk finansowy na Wall Street. W rzeczywistości od dziesięciu lat jest agentem CIA, który działa pod przykrywką. Jego zwierzchnikiem jest Thomas Harper (Kevin Costner). Przypadkiem Ryan odkrywa, że jeden z najpotężniejszych rosyjskich oligarchów, Wiktor Czerewin (Kenneth Branagh), w porozumieniu z tamtejszym rządem przygotowuje się do brutalnego aktu terroryzmu. Ma on na celu ekonomiczny upadek USA.

Sobota

21:25 Transcendencja
TVP2
dramat sf, Wielka Brytania, USA, Chiny, 2014

Naukowiec Will Caster (Johnny Depp) pracuje w specjalnym zespole badawczym. Jego celem jest stworzenie sztucznej inteligencji, obdarzonej nie tylko zdolnością myślenia, ale również empatią. Srodowiska ekstremistów sądzą, że skutki tych eksperymentów mogą poważnie zagrozić ludzkości. Organizują więc zamach na życie Willa. Gdy w wyniku ich działań naukowiec ginie, jego żona Evelyn (Rebecca Hall) postanawia przenieść umysł zmarłego męża do pamięci maszyny.

Środa

20:05 Nie ma tego złego...
TVP2
komedia, Belgia, Francja, 2017

Marie - Francine zostaje porzucona przez męża, który zakochał się w znacznie młodszej kobiecie. Ponieważ nie stać jej na wynajem satysfakcjonującego lokum jest zmuszona wrócić do domu rodziców. Mieszkańcy rodzice, traktując swoją córkę jakby nadal była dzieckiem. Nie tylko strofują ją na temat tego o której wraca do domu - matka gotuje ulubione śniadanie z czasów dzieciństwa i stara się rozweselić dorosłą kobietę szmacianymi lalkami. Marie-Francine poznaje Patricka.

Niedziela

20:00 Mroczny Rycerz powstaje
TVN
film sensacyjny, Wielka Brytania, USA, 2012

Biznesmen Bruce Wayne podjął decyzję, że będzie żył w ukryciu. Wybrał taką drogę dla dobra mieszkańców Gotham City. On i komisarz Gordon uznali, że zrzucenie winy za śmierć prokuratora okręgowego Harveya Denta na podziwianego superbohatera będzie najlepszym rozwiązaniem. Choć Batman okrył się niesławą, kłamstwo przyniosło oczekiwane efekty. Działalność kryminalistów w Gotham została znacznie ograniczona dzięki ustawie Denta.

Czwartek

20:00 Diabeł ubiera się u Prady
POLSAT
komediadramat, USA, 2006

Andrea kończy studia dziennikarskie i zaczyna poszukiwania pracy. Trafia na rozmowę kwalifikacyjną do magazynu „Runway” prowadzonego przez wpływową kobietę świata mody, Mirandę Priestly (Meryl Streep). Ma szczęście, bo redaktor naczelna właśnie potrzebuje dodatkowej asystentki. Dziewczyna naiwnie sądzi, że w pracy najważniejsze są kompetencje. Jest jednak w błędzie. By utrzymać posadę, Andrea musi spełniać dziwaczne zachcianki szefowej.

piątek

26 czerwca

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
04:15 Jaka to melodia? 04:45 Przysięga - serial obyczajowy 05:35 Elif - serial, prod. Turcja 06:25 Bądźmy razem w domu - magazyn 06:50 Spiszmy się jak na rolników przystało! 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach 07:40 Japonia - Inspirujące krajobrazy. Wzgórza Ome 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Okrasa łamie przepisy 09:15 Ranczo - serial 10:15 Komisarz Alex - serial 11:05 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 To się opłaca - magazyn 12:50 Natura w Jedynie	04:45 Cafe piosenka 05:10 Doktor z alpejskiej wioski - serial 06:05 Anna Dymna - spotkajmy się 06:30 Familiada - teleturniej 07:05 Wesoła Nauka - Wielkie dzieła małych rąk - program edukacyjny 08:00 Pytanie na śniadanie 11:30 Spiszmy się jak na rolników przystało! 11:40 Wesoła Nauka 12:30 Koło fortuny - serial 13:05 Va Banque - teleturniej 13:35 Na sygnale - serial 14:15 Janosik - serial TVP 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - serial 16:00 Koło fortuny 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Węzień miłości 18:00 Panorama 18:30 Va Banque - teleturniej 19:00 Gotowi do gotowania. Start! - magazyn	04:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rynkowy 05:45 Mango - telezakupy 07:00 Wstajesz i smiesz 09:00 Doradca wiesz 09:05 Szpital 10:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rynkowy 11:05 Detektywi - program kryminalny 12:15 Ukryta prawda 13:15 Szpital - program obyczajowy 14:15 Detektywi - program kryminalny 15:25 Milionerzy 16:00 Fakty po południu 17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarny 18:00 Ukryta prawda 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! koronawirus 19:46 Raport alergiczny 19:55 Uwaga!	06:00 Nowy dzień z Polsat News 09:00 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny prod. Polska 09:55 Sekrety rodziny 10:55 Dlaczego ja? 11:50 Gliniarze - serial kryminalny prod. Polska 12:50 Wydarzenia 13:30 Interwencja 13:45 Trudne sprawy 14:45 Dlaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:25 Pogoda 16:30 Interwencja - magazyn prod. Polska 16:45 Gliniarze - serial kryminalny 17:45 Sekrety rodziny 18:50 Wydarzenia 19:25 Uwaga! koronawirus 19:46 Raport alergiczny 19:55 Uwaga!	07:30 Wszystkie stworzenia duże i małe - Dobroczynność zaczyna się w domu - serial 08:30 Teatr na ten czas - Anna Kuligowska - Korzeniowska - felieton 08:35 Koło pióra - magazyn 09:15 Lista Adriana Messengera - dramat, prod. USA, 1963 11:00 Doktor Ewa - serial TVP, reż. Henryk Kluba 12:35 Wniebowzięci - film 13:30 Sztuka Chin - film dokumentalny 14:35 Dzika Muzyka - Tańce, hulanki, swawole 15:10 Duże zwierzę - film obyczajowy, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr, Anna Dymna, Dominika Bednarczyk, Błażej Wójcik, Andrzej Franczyk, Feliks Szajnert, Zbigniew Kaleta, Andrzej Kozak	05:40 Rodzinny interes 06:30 Nash Bridges - serial sensacyjny 08:25 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 09:20 Rodzinny interes Serial opowiadający o dwóch przyjaciół z dzieciństwa Wojtku i Ryszardzie (Marek Krupski i Ireneusz Dydiński), którzy wychowali się w domu dziecka, a po latach postanowili otworzyć warsztat samochodowy. Pracuje tu niezawodny duet mechaników: młody Dawid (Patrik Janas), który uczy się fachu przy doświadczonym Bronku. 10:10 Zaklinaczka duchów 12:05 Kobra - oddział specjalny 14:05 Lombard. Życie pod zastaw - serial	05:05 Szkoła 06:10 Mango telezakupy 07:30 Mała piękność - dokument 08:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:30 Mango telezakupy 11:50 Szpital - program obyczajowy 12:50 Sąd rodzinny - program sądowy 13:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy 14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:55 Szkoła 16:55 Wiza na miłość 18:00 Ślub od pierwszego wejrzenia - program 20:00 Słodki listopad - film melodramat, USA, 2001, reż. Pat O'Connor, wyk. Keanu Reeves, Charlize Theron, Jason Isaacs	06:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Policjanci i Policjanci 12:00 STOP Drogówka 13:00 Emil pogromca mandatów 14:00 Pamiętniki z wakacji 15:00 Septagon 16:00 Słoneczny patrol 17:00 Pamiętniki z wakacji 18:00 Policjanci i Policjanci Policjanci z dwóch komend codziennie interwenują, poruszając o pięćdziesiąt kilometrów, a kończąc w domowych kłótniach. 20:00 Gwiazdy Kabaretu 21:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 23:00 Czas Apokalipsy. Akcja rozgrywa się podczas wojny w Wietnamie. Kapitan sił specjalnych, Willard ma wytopić zabić tajemniczego pułkownika Kurtza, który wypowiedział posłuszeństwo armii Stanów Zjednoczonych.
SERIAL OBYCZAJOWY	SERIAL OBYCZAJOWY	FILM SENSACYJNY	KOMEDIA	KOMEDIA	SERIAL OBYCZAJOWY	KOMEDIA	TV Trwam
14:00 Elif - serial, prod. Turcja, 2017 15:00 Wiadomości 15:15 Alarm! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Przysięga - serial 17:00 Teleexpress 17:25 Jaka to melodia? 17:55 Włoska rodzina 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:14 Alarm! - magazyn 20:35 Cena wolności - serial 21:40 Błękitna głębia - thriller, prod. US 23:40 24 godziny po śmierci - film akcji 01:20 American Crime Story - Sprawa O. J. Simpsona 02:25 S. W. A. T. - Jednostka specjalna - serial	19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP 20:05 Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna Trasa Dwójki - koncert 21:50 Julie i Julia - film obyczajowy, prod. USA, 2009, reż. Nora Ephron, wyk. Meryl Streep, Amy Adams, Stanley Tucci, Chris Messina, Brian Avers, Dave Annable 24:00 Zawsze tylko ty - film obyczajowy, prod. USA, 2009 01:55 Transcendencja - film science fiction 03:55 To je Borowicz. Podróże ze smakiem - magazyn kulinarny 04:40 Zakończenie dnia	20:05 Strzelec - film sensacyjny, USA, 2007, reż. Antoine Fuqua, wyk. Mark Wahlberg, Michael Pena, Danny Glover, Kate Mara, Elias Koteas 22:45 Niezłomny - film wojenny, prod. USA, 2014, reż. Angelina Jolie, wyk. Jack O'Connell, Domhnall Gleeson, Garrett Hedlund, Miyavi, Finn Wittrock 01:30 Kuba Wojewódzki - talk show 02:35 Down the road. Zespół w domu - program rozrywkowy prod. Polska 03:35 Noc Magli	20:05 U Pana Boga w ogródku - komedia W Królowym Moście żyje się w odwiecznej harmonii z naturą i boskimi przykazaniami. Nadchodzi jednak dzień, który może zakończyć tę sielankę. Otóż do Królowego Mostu przybywa niejaki Jerzy Bocian, dawniej Józef Czapała, lepiej znany pod pseudonimem Żuraw. 22:45 Max Payne - film akcji 01:00 Diabelskie nasienie - horror 01:55 Tajemnice losu 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	16:30 Szarada - komedia sensacyjna, prod. USA 18:30 Informacje kulturalne 18:45 Serialowa nostalgia - Karino - serial TVP 19:40 Pismo publicystyczne 20:00 Kulturalne 007 - Goldfinger - film sensacyjny 21:55 Gimme Danger - film 23:45 Gomorra - serial 00:40 Informacje kulturalne 00:50 Kino nocne - Matnia - dramat, prod. Wielka Brytania, 1966, reż. Roman Polański 02:35 Legendy Rocka - Joni Mitchell - dokumentalny 03:00 Legendy Rocka 03:20 Kino nocne - Złodziej - dramat	16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 20:00 Złecenie 21:45 xXx 00:15 Resident Evil: Retribucja 02:10 Zobacz to! Blok powtórkowy: Niesamowite! 02:40 Dyżur - serial dokumentalny 03:05 Niesamowite! 03:30 Na jedwabnym szlaku 04:20 Menu na miarę 04:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny 05:00 Dyżur - serial dokumentalny	22:30 Życie od kuchni - film komedia, USA, Australia, 2007, reż. Scott Hicks, wyk. Catherine Zeta-Jones, Aaron Eckhart, Abigail Breslin, Patricia Clarkson, Jenny Wade, Bob Balaban Życie szefowej kuchni w popularnej restauracji zmienia się radykalnie, gdy zostaje prawnym opiekunem swojej siostrzenicy. 00:40 Kości - serial, USA 01:40 Druga strona medalu - talk show 02:35 Noc magii - program ezoteryczny prod. Polska	11:20 Głos Polski 11:30 Ivato 11:45 Spotkania z ekologią 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Moj dziadek 1 września 1939 13:05 W Solankowej Dolinie 13:30 Msza Święta 14:30 Wakacje z Chopinem 14:45 100 cudownych miejsc na świecie 14:55 Słowo Życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia 15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Siódmy sakrament 16:35 Świat na wyciągnięcie ręki 16:50 100 cudownych miejsc na świecie 17:00 Galilejczyk 17:30 Okiem kamery 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć 19:30 OpoWięści Theo 19:45 Modlitwa 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel

sobota

TVP 1
05:25 Sprawa dla reportera - talk-show
06:20 Rok w ogrodzie
06:45 Rok w ogrodzie Extr
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach
07:40 Japonia - Inspirujące krajobrazy. Dolina Kurokawa - film dokumentalny
08:00 Pelnosprawni 08:25 Wojsko - polskie.pl - serial kryminalny TVP
08:55 Studio Raban
09:20 Rodzinny ekspres
09:55 Mściel z Laramie - western, prod. USA, 1955, reż. Anthony Mann, wyk. James Stewart, Arthur Kennedy, Donald Crisp, Cathy O'Donnell
11:45 Fascynujący Świat - Najdziwniejsza pogoda we wszechświecie
12:50 Przyrodnik na tropie
13:30 Okrasza łamie przepisy
13:55 Z pamięci
SERIAL OBYCZAJOWY

14:05 Pensjonat nad rozlewiskiem - serial TVP
15:05 Ojciec Mateusz - serial kryminalny TVP
16:05 Postaw na milion
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Blondynka - serial TVP
18:30 Jaka to melodia?
19:30 Wiadomości
20:14 Alarm! - magazyn
20:35 Cena wolności - serial
21:40 Hit na sobotę - Saga Wikingów - film akcji
23:30 G. I. Jane - film fabularny, prod. USA, 1997, reż. Ridley Scott, wyk. Meryl Streep, Amy Adams, Stanley Tucci
03:40 Jaka to melodia?
04:30 Z pamięci

TVP 2
05:40 Cafe piosenka - talk-show
06:10 Doktor z alpejskiej wioski - serial, prod. Niemcy, 2008
06:55 Spiszmy się jak na rolników przystało - M jak miłość - serial TVP
07:05 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial TVP
08:00 Pytanie na śniadanie
11:35 Ostoja - magazyn przyrodniczy
12:10 Program rozrywkowy
13:30 Va Banque - teleturniej
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny
15:15 Szansa na sukces. Opole
16:20 Rodzinka.pl - serial komediowy TVP
16:55 Kabaretowe Łato Dwojki - program rozrywkowy
17:45 Dla niesłyszących - Słowo na niedzielę
18:00 Panorama
18:30 Pogoda
SERIAL OBYCZAJOWY

18:40 Na dobre i na złe - serial TVP
19:35 Lajki!
20:05 Program rozrywkowy
21:25 Transcendencja - film science fiction, prod. Wielka Brytania, USA, 2014, reż. Wally Pfister
23:35 Wyspa strachu - thriller, prod. USA, 2009
01:20 Pracownik miesiąca - komedia, prod. USA, 2006, reż. Greg Coolidge, wyk. Dane Cook
03:15 Julie i Julia - film obyczajowy, prod. USA, 2009, reż. Nora Ephron, wyk. Meryl Streep, Amy Adams, Stanley Tucci
05:15 Zakończenie dnia

TVN
04:50 Mango - telezakupy
07:00 Wstajesz i wiesz
09:00 Dzień Dobry Wakacje
11:30 MasterChef Junior
13:00 Ameryka Express
14:35 Odkryj niezwykłą Japonię
16:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
17:00 Domowe rewolucje
18:00 Weekendowa metamorfoza
19:00 Fakty
19:20 Uwaga! koronawirus
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 Bardzo Dzikie Zachód - film western, USA, 1999, reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Will Smith
KOMEDIA

22:10 Pitch Perfect - film komedia, USA, 2012, reż. Jason Moore, wyk. Jason Moore, Anna Kendrick, Skylar Astin, Ben Platt
23:35 Wyspa strachu - thriller, prod. USA, 2009
01:20 Pracownik miesiąca - komedia, prod. USA, 2006, reż. Greg Coolidge, wyk. Dane Cook
03:15 Julie i Julia - film obyczajowy, prod. USA, 2009, reż. Nora Ephron, wyk. Meryl Streep, Amy Adams, Stanley Tucci
05:15 Zakończenie dnia

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Scooby Doo: Na wyspie Zombie
10:05 Ewa gotuje
10:35 Nasz Nowy Dom
11:40 Inna kobieta Bohaterka odkrywa, że jej partner ma żonę. Kobiety zaprzyjaźniają się i łączą siły, by dokonać zemsty na niewiernym mężczyźnie. Carly Whitten, nowojorska prawniczka ma ściśle zasady, dotyczące związków.
13:50 Daredevil Jako dziecko Matt Murdock stracił wzrok w wyniku zetknięcia z radioaktywną substancją, która sprawiła jednak, że jego pozostałe zmysły zostały nadludzko wrażliwe.
15:55 XXI Mazurska Noc Kabretowa
PROGRAM OBYCZAJOWY

17:50 Chłopaki do wzięcia - program obyczajowy
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Ratatuj Szczur o imieniu Remy pragnie zostać największym francuskim szefem kuchni - wbrew zyczeniu rodziny, która widzi go raczej w roli śmietnikowego gryzonia.
22:35 Indiana Jones i królestwo kryształowej czaszki
01:05 Wróg u bram
03:40 Tajemnice losu
04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
07:30 Przygody pana Michała - serial historyczno-przygodowy TVP
08:35 Informacje kulturalne
08:45 Zakochaj się w Polsce
09:15 Hollywood in Vienna - A tribute to Alexandre Desplat
11:00 Dokument tygodnia - Niknące światło - film dokumentalny
12:40 Lombard. Życie pod zastaw - film obyczajowy, reż. Jan Jakub Koliski, wyk. Franciszek Pieczka, Grażyna Błęcka Kolska
14:25 Koło pióra - magazyn
14:40 Kratka - film TVP
15:40 Lekkość bytu - Janusz Prusinowski - talk-show
16:00 Retro kino - Bullitt
18:00 Co dalej?
18:30 Samy Yaffa na tropie dźwięków - cykl dokumentalny
19:30 Z przytupem
FILM OBYCZAJOWY

20:00 Bilet na weekend - Wstęp do filmu
20:05 Mój tydzień z Marilyn i Pół żartem, pół serio
20:05 Bilet na weekend - Mój tydzień z Marilyn - film obyczajowy
21:50 Beth Ditto live at L'Aeronef Lille - koncert
23:10 Mocne Kino - Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - dramat
01:40 Kino nocne - Polowanie na króliki - dramat
03:10 Za młodzi na śmierć - John Belushi - film
04:05 Miasto umarłych - film fabularny
05:20 Teledysk
05:50 Zakończenie dnia

TV Puls
06:00 Na wariackich papierach
07:00 Taki jest świat
07:55 Rycerz z Szanghaju Dwaj przyjaciele próbują zapobiec spiskowi uśmiercenia rodziny królewskiej, przy okazji dokonując prywatnej zemsty na mordercach ojca Chona.
10:10 Lombard. Życie pod zastaw - film obyczajowy, reż. Ken Kwapis, wyk. Ashely Benson, Cassie Scerbo, Noel Areizaga, Jennifer Tisdale, Kierstin Koppel
20:00 Mocne sobotnie kino: Liberator - film sensacyjny
22:00 Zabójcza przesyłka - film sensacyjny
00:00 Akt odwagi - film wojenny
02:00 Na wariackich papierach
02:50 Zobacz to! Blok powtórkowy: Taki jest świat - program informacyjny
03:30 Menu na miarę
03:50 Z archiwum policji - serial dokumentalny
04:20 Menu na miarę
04:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny
05:00 Dyżur - serial dokumentalny

TVN 7
05:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:00 Mango - telezakupy
08:00 Ukryta prawda
11:00 Przyjaciele - serial komediowy, USA
11:55 ParaNorman - film przygodowy, USA, 2012, reż. Chris Butler, Sam Fell, wyk. Kodi Smit-McPhee, Tucker Albrizzi, Anna Kendrick, Casey Affleck
13:45 Dziewczyny z drużyny IV - film komedia, USA, 2007, reż. Steve Rash, wyk. Ashley Benson, Cassie Scerbo, Noel Areizaga, Jennifer Tisdale, Kierstin Koppel
15:40 Stowarzyszenie wędrujących dzinsów - film komedia, USA, 2005, reż. Ken Kwapis, wyk. Amber Tamblyn, Alexis Bledel, America Ferrera, Blake Lively, Jenna Boyd
FILM SENSACYJNY

18:05 Revolwer i melonik - film sensacyjny, USA, 1998, reż. Jeremiah S. Chechik, wyk. Jeremiah S. Chechik, Ralph Fiennes
20:00 Gruby i chudy II: Rodzina Klumpów - film komedia, USA, 2000, reż. Peter Segal
22:20 Sekrety i grzeszki - film komedia, USA, 2011, reż. Ron Howard, wyk. Vince Vaughn, Kevin James, Jennifer Connelly
00:40 Zombikalipsa - film horror, USA, 2014, reż. Turner Clay, wyk. Justin Ray, Jerod Meagher, Stefanie Estes, Ron Hanks, Michael Taber
02:15 Druga strona medalu

TV 4
06:00 Przygody Kota w butach 06:35 Pan Peabody i Sherman Show 07:05 101 dalmatyńczyków 09:20 Galileo 11:20 Policjantki i Policjanci 11:25 Zaginione cesarstwo Król małp, cz. 2 13:00 Nick Ortון walczy o powstanie się swej naukowej pasji, ale z konieczności zajął się konsultingiem biznesowym, w którym jego ogromna wiedza o Chinach jest nieporównanie lepiej opłacana niż praca naukowa.
15:00 STOP Drogówka - magazyn
16:00 Policjantki i Policjanci
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial kryminalny prod. Polska
23:00 Bez litości 03:05 Najdziwniejsze zwierzęta świata 01:55 Zagadkowe zgony 02:25 Disco Polo Life 03:25 TOP 10 Lista Przebojów
TV Trwam
10:20 Święty na każdy dzień 10:25 Mysiąc Ojczyzna 10:35 Polski Punkt Widenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje 12:50 Warto zauważyć 12:50 Porady Medyczne Bonifratrów 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza Święta 14:30 Przedstawienie musi trwać 15:30 Wierzę w Boga 16:00 Informacje 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europejskiego 17:30 Okiem kamery 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza 19:45 Modlitwa 20:00 Informacje 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje 21:40 Polski Punkt Widenia 22:00 Mojeż

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

niedziela

TVP 1
05:15 Klan - telenowela TVP
06:05 Słownik polsko@polski - talk-show
06:35 Wojsko - polskie.pl
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:00 Ziarno
09:30 Sekundy, które zmieniły życie
09:55 Szyby fowe prace - serial
10:55 Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
11:55 Miedzy ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Miedzy ziemią a niebem
12:50 Wadowickie spotkania ze Świętym Janem Pawłem II
13:15 BBC w Jedynie
14:15 Z pamięci
14:25 Weterynarz z sercem
SERIAL KRYMINALNY

15:05 Komisarz Alex - serial kryminalny TVP
16:05 Postaw na milion
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Blondynka - serial TVP
18:30 Jaka to melodia?
19:30 Wiadomości
20:10 Anna Karenina - serial kostiumowy, prod. Rosja, 2017, reż. Karen Szachnazarow
20:55 Wieczór wyborczy
21:35 Anna Karenina - serial kostiumowy, prod. Rosja
22:35 Zakochana Jedynka - film prod. Francja, 2016
00:20 Saga Wikingów - film akcji
02:05 G. I. Jane - fabularny

TVP 2
05:30 To je Borowicz. Podróże ze smakiem
05:55 Dla niesłyszących - Słowo na niedzielę
06:05 Doktor z alpejskiej wioski - serial
06:55 Spiszmy się jak na rolników przystało - M jak miłość - serial TVP
07:05 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial TVP
08:00 Pytanie na śniadanie
11:15 Gwiazdy w południe - Kowboje - western
13:25 Va Banque - teleturniej
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole 2020 - widowisko muzyczne
16:20 Rodzinka.pl - serial komediowy TVP
16:55 Zmiennicy - serial TVP
18:00 Panorama
SERIAL OBYCZAJOWY

18:35 Na dobre i na złe - serial TVP
19:30 Na sygnale - serial fabularny prod. TVP
20:05 Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna Trasa Dwojki
22:40 Kino bez granic - Pokuta - dramat, prod. Francja, 2007
00:50 Wieczór z wybrorczy
02:50 Kawalerskie życie na obczyźnie - film obyczajowy, reż. Andrzej Barański
04:35 Zakończenie dnia

TVN
04:50 Mango - telezakupy
07:00 Wstajesz i wiesz
09:00 Dzień Dobry Wakacje
11:30 Weekendowa metamorfoza
12:30 Co za tydzień
13:00 Uwolnić orkę III: Na ratunek - film przygodowy, USA, 1997, reż. Sam Pillsbury, wyk. Jason James Richter, August Schellenberg, Annie Corley, Vincent Berry
14:50 Johnny English: Reaktywacja - film komedia, Francja, 2011, reż. Oliver Parker, wyk. Rowan Atkinson
16:55 Happy Feet: Tupot małych stóp II - film komedia, USA, 2011
19:00 Fakty
19:20 Uwaga! koronawirus
19:45 Uwaga!
FILM PRZYGODOWY

20:00 Mroczny Rycerz powstaje - film przygodowy, USA, 2012, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Tom Hardy, Marion Cotillard, Anne Hathaway, Joseph Gordon-Levitt, Michael Caine, Gary Oldman, Morgan Freeman, Matthew Modine
23:20 Pitch Black - film S-F, USA, Australia, 2000, reż. David Twohy, wyk. Vin Diesel, Rodha Mitchell, Cole Hauser, Keith David, Lewis Fitz-Gerald
01:35 Ameryka Express
03:10 Noc magii - program rozrywkowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:00 Doktor Dolittle i pies prezydenta Maya Dolittle jest córką słynnego weterynarza i podobnie jak ojciec, ma niezwykły dar: potrafi rozmawiać ze zwierzętami. Aby zrealizować ambicję i pójść w ślady ojca, musi dostać się do szkoły weterynarii.
08:50 Tarzan król dżungli W trakcie ekspedycji do dżungli John Greystoke i jego żona giną w wypadku helikoptera. Przeżywa jedynie ich mały synek. Przeróżne dzienne bierz pod opiekę sympatyczna gorylka Kala.
10:45 Ratatuj
12:55 Indiana Jones i królestwo kryształowej czaszki
KOMEDIA

15:30 U Pana Boga w ogródku - komedia
17:50 Nasz Nowy Dom
18:50 Wydarzenia
19:30 Państwo w Państwie
20:00 10 w skali humoru - czyli dekada
22:40 Kabaretu Nowaki 48 godzin Jack Cates jest jedynym policjantem, który ocalał ze strzelaniny z poszukiwanym mordercą. Cates ma 48 godzin, żeby złapać przestępcę.
00:45 Logan
03:35 Tajemnice losu
04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy prod. Polska
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
07:40 Liturgia z cerkwi św. Ducha
09:00 Liturgia greckokatolicka z parafii pw. Podwyższenia Krzyża Pańskiego - transmisja
10:00 Daleko od szosy - serial
11:25 Zakochaj się w Polsce
11:50 Trzeci punkt widzenia
12:15 Animama - Pieśń poranna - film animowany
12:20 Animama - Dom Jeża - film animowany
12:30 Animama - Wycieczka chóru - film animowany
12:35 Animama - Czerwone i czarne - animowany
12:45 Animama - Mały western - film animowany
12:50 Animama - Blask - film animowany
13:15 Bilet na weekend
15:00 Opera Nova
17:15 Niedziela z... Henrykiem Talarzem
SERIAL OBYCZAJOWY

17:55 Niedziela z... Henrykiem Talarzem - Kawalerki - serial TVP
18:40 Niedziela z... Henrykiem Talarzem - Obcy w domu - film obyczajowy
20:05 Bilet na weekend - Pół żartem, pół serio - komedia
22:10 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
22:40 Dokument.pl
00:10 Opole 2016 Scena Alternatywna
00:50 Kino nocne - Zapomniani - dramat
02:10 Mocne Kino - Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - dramat, prod. Niemcy, Norwegia

TV Puls
05:30 Tajemnicze medyczne
07:15 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
09:10 Gamoń
11:20 Dziewczyny z wyższych sfer Molly, córka legendy rocka, zostaje okradzona z majątku przez adwokata. Nie mając pieniędzy, podejmuje pracę jako niania 8-letniej Ray.
13:25 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Rozpunka
14:40 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Gęsiareczka
15:50 Wyszczyć szczerów
18:00 Dirty Dancing Szesnastoletnia Frances poznaje na wakacjach w ekskluzywnym ośrodku wypoczynkowym przystojnego instruktora tańca.
FILM SENSACYJNY

20:00 Niedziela z gwiazdami: Con Air: Lot skazanych Samolot przewożący najbardziej niebezpiecznych skazanych zostaje przez nich opanowany. Zwolniony warunkowo Cameron, będąc na pokładzie, stara się powstrzymać kryminalistów.
22:10 Air Force One
00:50 Czas zemsty
02:50 Na wariackich papierach
03:35 Zobacz to! Blok powtórkowy: Taki jest świat - program informacyjny
04:20 Menu na miarę
04:35 Z archiwum policji

TVN 7
05:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:00 Mango - telezakupy
08:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:05 Przyjaciele - serial komediowy, USA
12:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:10 Ślub od pierwszego wejrzenia
15:15 Dziewczyny z drużyny V: Walcz do końca - film komedia, USA, 2009, reż. Bille Woodruff, wyk. Christina Milian, Vanessa Born, Cody Longo, Gabrielle Dennis, Rachele Smith
17:30 Stowarzyszenie wędrujących dzinsów II - film komedia, USA, 2008, reż. Sanaa Hamri, wyk. Alexis Bledel, America Ferrera, Blake Lively, Amber Tamblyn, Rachel Nichols
FILM S-F

20:00 Matrix Rewolucje - film S-F, USA, 2003, reż. Lana Wachowski, Andy Wachowski, wyk. Keanu Reeves, Carrie-Anne Moss, Laurence Fishburne, Hugo Weaving, Jada Pinkett Smith
22:45 W czerwonej pelerynie - film przygodowy, USA, Kanada, 2011, reż. Catherine Hardwicke, wyk. Amanda Seyfried, Gary Oldman, Billy Burke, Shiloh Fernandez, Max Irons, Virginia Madsen, Lukas Haas, Julie Christie
00:50 Duchy Alaski
01:50 Druga strona medalu
02:40 Noc magii

TV 4
06:00 Pan Peabody i Sherman Show 07:05 101 dalmatyńczyków 08:55 W 80 dni dookoła świata Londyn, koniec XIX wieku.
11:20 Galileo 13:20 Gwiazdy Kabaretu 15:25 Ślub last minute Po zaproszeniach Hallie i Lucas zaczynają planować ślub swoich marzeń na tropikalnej plaży. 17:20 Smak miłości Zoe Walker, młoda, utalentowana naukowiec, pracuje w laboratorium smaków sieci kawiarni Star Krete.
19:00 Galileo 20:00 Krwawy sport Frank Dux postanawia wziąć udział w nielegalnym turnieju - dopuszczającym wszelkie style i formy walk, nawet śmiertelne. 21:55 Bitwa o Sewastopol 00:25 Disco Polo Life 03:25 TOP 10 Lista Przebojów 05:30 Telezakupy
TV Trwam
09:30 Msza Święta 10:40 Cuda Jezusa 11:30 Przyjaciele i bohaterowie 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje 12:20 Więś - to też Polska 13:30 Papież 14:15 Polak do Rodaków 14:15 Święty na każdy dzień 14:20 100 cudownych miejsc na świecie Święta Dolina Inków, Peru
14:30 Kateri 16:00 Informacje 16:10 Koncert zyczeń 17:00 Choszczowska 17:30 Okiem kamery 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści biblijne Historie animowane z Nowego Testamentu 20:00 Informacje 20:20 Różaniec 20:50 100 cudownych miejsc na świecie

TVP 1

05:15 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja
06:05 Elif - serial, prod. Turcja, 2017
06:50 Spiszmy się jak na rolników przysłało! - magazyn rolniczy
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia
07:40 Japonia - inspirujące krajoznazwy. Wyspa Miyakojima - film
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Tajedyna - serial obyczajowy
09:15 Ranczo - serial
10:15 Komisarz Alex - serial
11:05 Ojciec Mateusz - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 To się opłaca - magazyn
12:50 BBC w Jedynce

SERIAL OBYCZAJOWY

14:00 Elif - serial, prod. Turcja, 2017
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia?
17:55 Włoska rodzina - serial
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:10 Alarm! - magazyn
20:35 Cena wolności - serial
21:40 Rolnik szuka żony
22:40 Świat bez fikcji
23:45 Wspaniały Joe - film fabularny
01:35 Miłość w Indiach
03:20 Miłość i turbulencje

TVP 2

04:55 Cafe piosenka
05:20 Doktor z alpejskiej wioski - serial
06:15 Coś dla Ciebie - magazyn
06:40 Spiszmy się jak na rolników przysłało
06:50 Bądźmy razem w domu
07:30 Pytanie na śniadanie
11:30 Rodzinka.pl - serial komediowy TVP
12:00 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:05 Va Banque - teleturniej
13:35 Na sygnale - serial fabularny TVP
14:10 Coś dla Ciebie - magazyn
14:35 Operacja Zdrowie - Borelloza - magazyn
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - serial
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada - teleturniej

SERIAL OBYCZAJOWY

17:10 Więżnia miłości - serial obyczajowy
18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:30 Va Banque - teleturniej
19:00 Gotowi do gotowania. Start! - magazyn
19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP
20:05 Grunt to rodzinka - komedia
21:55 McMaia - serial
23:05 Ostatnia rodzina - dramat, reż. Jan P. Matuszyński, wyk. Andrzej Seweryn, Dawid Ogrodnik, Aleksandra Konieczna, Andrzej Chyra
01:15 Warto kochać - serial
02:10 Pokuta - dramat obyczajowy, prod. Francja

TVN

04:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
05:10 Nowa Maja w ogrodzie
05:40 Akademia ogrodnika
05:45 Mango - telezakupy
07:00 Wstajesz i wiesz
09:00 Szpital - program obyczajowy
10:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
11:05 Detektywi
12:15 Ukryta prawda
13:15 Szpital
14:15 Detektywi - program kryminalny
15:25 Efekt Domina
16:00 Fakty po południu
17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarny
18:00 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:25 Uwaga! koronawirus
19:46 Raport alergiczny
19:55 Uwaga!

PROGRAM KULINARNY

20:15 Doradca smaku - program kulinarny
20:20 Milionerzy
21:00 Romeo musi umrzeć - film sensacyjny, USA, 2000, reż. Andrzej Bartkowiak, wyk. Jet Li, Aaliyah, Delroy Lindo, Isaiah Washington, Russell Wong, D.B. Woodside
23:20 Gliniarz z metropolii - film sensacyjny, USA, 1997, reż. Thomas Carter, wyk. Eddie Murphy, Kim Miyori, Art Evans, James Carpenter, Michael Rapaport
01:50 Co za tydzień
02:20 Zabójcza broń - serial
03:50 Uwaga!

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:45 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny prod. Polska
09:45 Sekrety rodziny
10:45 Dłaczego ja?
11:45 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:30 Interwencja - magazyn
13:45 Trudne sprawy
14:45 Dłaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:25 Pogoda
16:30 Interwencja - magazyn prod. Polska
16:45 Gliniarze - serial kryminalny prod. Polska
17:45 Sekrety rodziny
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość Wydarzeń
19:45 Sport, Pogoda

FILM SENSACYJNY

20:05 MEGA HIT - Logan - Mutanci niemal wyginęli, a ci, którzy przeżyli, zmuszeni zostali do ukrywania swoich mocy. Zmeczony życiem Logan opiekuje się schorowanym Profesorem X w kryjówce przy granicy meksykańskiej.
23:00 Eagle Eye - Jerry Shaw, 23-letni były student Stanford University, pracuje jako asystent w punkcie ksero.
01:25 Jack Ryan: Teoria chaosu
03:50 Tajemnice losu
04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy prod. Polska
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:30 Wszystkie stworzenia duże i małe - Psie figle
08:25 Co dalej? - Czy Internet zastąpił rzeczywistość? Co z Internetu zostanie po pandemii na stałe?
09:00 Szarada - komedia sensacyjna, prod. USA, 1963, reż. Stanley Donen, wyk. Cary Grant
11:00 Doktor Ewa - serial TVP
12:40 Sobie król - film TVP, reż. Janusz Łęski
13:30 Gdziekolwiek będę... - film dokumentalny
14:30 Janek Simon - film dokumentalny
15:05 Sonata księżycowa - film fabularny, prod. Wielka Brytania, 1937, reż. Lothar Mendes, wyk. Ignacy Jan Paderewski, Charles Farrell, Marie Tempest
16:35 Mały książę - film animowany, prod. Francja
18:30 Informacje kulturalne

SERIAL OBYCZAJOWY

18:45 Serialowa nostalgia - Karino - serial TVP
19:50 Program publicystyczny
20:00 Rok 2020
20:30 Barwy dzieciństwa - Broken - dramat, prod. Wielka Brytania, 2012
22:00 Powidoki - program publicystyczny
22:20 Mały wielki człowiek - Mali bohaterowie - film
23:45 Kino nocne - Gdy budzą się demony - dramat, prod. Hiszpania, USA, 2011, reż. Roland Joffe
01:40 Informacje kulturalne
01:45 Nic śmiesznego - komedia, reż. Marek Koterski
03:20 Fortepian - film fabularny, prod. Australia

TV Puls

05:40 Rodzinny interes
06:30 Nash Bridges - serial sensacyjny
08:25 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska
09:20 Rodzinny interes
10:10 Zaklinaczka duchów
12:05 Kobra - oddział specjalny - Każdy kolejny odcinek to odrębna tematyka. W każdym z nich nie brakuje "zabójczej prędkości", efektów specjalnych, napięcia, niebezpiecznych poscigów i komizmu, przedstawianego przez bohaterów. Chcą, aby zawsze na pierwszym miejscu stała sprawiedliwość.
14:05 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska
16:00 Rodzinny interes

SERIAL OBYCZAJOWY

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
20:00 Skok życia
22:05 Liberator - Terrorysta opowiadają statek z bronią jądrową. Ich plany niewczy kucharz okrętowy, były komandos Ryback.
00:05 Wściekłe psy
02:05 Zobacz to! Blok powtórkowy: Taki jest świat - program informacyjny
02:45 Niesamowite!
03:35 Na jedwabnym szlaku
04:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny
05:00 Dyżur - serial

TVN 7

05:05 Szkoła
06:10 Mango
07:30 Mała piękność - dokument
08:30 Ukryta prawda - program obyczajowy prod. Polska
11:30 Szpital - program obyczajowy
12:50 Sąd rodzinny - program sądowy
13:50 Sedzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy prod. Polska
15:55 Szkoła
16:55 19+ - obyczajowy
18:00 Usta Usta - serial obyczajowy, Polska
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy, prod. Polska

KOMEDIA

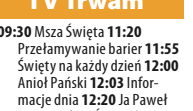

20:00 Wszystko gra - film komedia, Polska, 2016, reż. Agnieszka Glińska, wyk. Kinga Preis, Eliza Rycembel, Stanisława Celińska, Sebastian Fabjański
21:55 W ukryciu - film horror, USA, 2015, reż. Matt Duffer, Ross Duffer, wyk. Alexander Skarsgård, Andrea Riseborough, Emily Alyn Lind, Heather Doerksen, Steven Elliot
23:45 Zombikillipsa - film horror, USA, 2014, reż. Turner Clay, wyk. Justin Ray, Jerod Meagher, Stefanie Estes, Ron Hanks
01:25 Druga strona medalu
02:30 Noc magii

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Policjantki i Policjanci 12:00 STOP Drogówka 13:00 Emil pogromca mandatów 14:00 Pamiętniki z wakacji 15:00 Septagone 16:00 Słoneczny patrol 17:00 Pamiętniki z wakacji 18:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Istnienie - horror Pisarka wyjeżdża popracować nad nową książką do położonego na wyspie domu, który należał do jej ojca. Kiedy ukazuje jej się powracająca zjawą, kobieta myśli, że zaczyna tracić rozum. 22:50 Śreś dróg do śmierci Tajemniczy John Doe ma tylko jeden cel - wymierzyć sprawiedliwość Sonny'emu Garcii. 01:00 Włoty młoch 01:30 Galileo 02:35 Interwencja

TV Trwam

09:30 Msz Święta 11:20 Przelamywanie barier 11:55 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Ja Paweł 12:45 Kolory Świętości 12:50 Antykultura II 13:20 100 cudownych miejsc na świecie. Peru: Miasto Cuzco 13:30 Msz Święta 14:30 Stara i Nowa Bazylika Świętego Piotra 15:25 Syria 15:40 100 cudownych miejsc na świecie 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Zew natury 16:55 Świadkowie 17:20 Owady zagrabające naszym lasom 17:30 Okiem kamery 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokonane 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Jesteśmy katolikami 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyna 21:00 Apel

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

wtorek

30 czerwca

TVP 1

05:15 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja
06:05 Elif - serial, prod. Turcja
06:50 Spiszmy się jak na rolników przysłało!
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach
07:40 Japonia - inspirujące krajoznazwy. Góra Aso - film dokumentalny
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Tajedyna - serial obyczajowy
09:15 Ranczo - serial
10:20 Komisarz Alex - serial
11:05 Ojciec Mateusz - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Natura w Jedynce - Szkocja

SERIAL OBYCZAJOWY

14:00 Elif - serial, prod. Turcja, 2017
15:00 Wiadomości
15:15 Alarm! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Przysięga - serial
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia?
17:55 Włoska rodzina - serial
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:10 Alarm! - magazyn
20:35 Cena wolności - serial
21:40 Rolnik szuka żony
22:40 Ocaleni - reality show
23:45 Rozumiemy się bez słów - komedia
01:40 Zabić Kennedy'ego - dramat
03:20 Film fabularny
04:55 Zakończenie dnia

TVP 2

05:00 Cafe piosenka
05:30 Doktor z alpejskiej wioski - serial
06:20 Pogodź się, nieemożliwe - reportaż
06:50 Bądźmy razem w domu
07:30 Pytanie na śniadanie
11:20 Spiszmy się jak na rolników przysłało
11:30 Rodzinka.pl - serial komediowy TVP
12:00 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP
12:30 Koło fortuny
13:05 Va Banque - teleturniej
13:35 Na sygnale - serial TVP
14:10 Janosik - serial
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - serial
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więżnia miłości
18:00 Panorama
18:30 Va Banque - teleturniej
19:00 Gotowi do gotowania. Start! - magazyn

SERIAL OBYCZAJOWY

19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy prod. TVP
20:05 U Pana Boga za piecem - komedia, reż. Jacek Bromski, wyk. Ira Łaczyna, Jan Wierczkowski, Krzysztof Dzierna
21:55 Siostry - film obyczajowy, prod. Włochy, 2016
23:05 Stroićci Himalajów - film dokumentalny
00:40 Rodzinka.pl - serial komediowy TVP
01:10 Defekt - serial sensacyjny TVP
02:15 Nie ma tego złego... - komedia, prod. USA
03:55 Poetka z Arabii - film dokumentalny, prod. Niemcy, 2017
05:00 Zakończenie

TVN

04:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
05:45 Mango - telezakupy
07:00 Wstajesz i wiesz
09:00 Doradca smaku
09:05 Szpital
10:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
11:05 Detektywi - program kryminalny
12:15 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:15 Szpital
14:15 Detektywi
15:25 Milionerzy
16:00 Fakty po południu
17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarny
18:00 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:25 Uwaga! koronawirus
19:55 Uwaga!
20:15 Doradca smaku
20:20 Milionerzy

FILM SENSACYJNY

21:00 Dowód życia - film sensacyjny, USA, 2000, reż. Taylor Hackford, wyk. Meg Ryan, Russell Crowe, David Morse, Pamela Reed, David Caruso
23:40 Kuba Wojewódzki - talk show
00:45 Mroczny Rycerz powstaje - film przygodowy, USA/Wielka Brytania, 2012, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Tom Hardy, Marion Cotillard, Anne Hathaway, Joseph Gordon-Levitt, Michael Caine, Gary Oldman, Morgan Freeman
03:45 Noc magii

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:45 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny prod. Polska
09:45 Sekrety rodziny
10:45 Dłaczego ja?
11:45 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:30 Interwencja - magazyn
13:45 Trudne sprawy
14:45 Dłaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:25 Pogoda
16:30 Interwencja
16:45 Gliniarze
17:45 Sekrety rodziny
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość Wydarzeń
19:45 Sport, Pogoda

FILM AKCJI

20:00 Jack Ryan: Teoria chaosu - Jack Ryan jest analitykiem finansowym z Wall Street, a w rzeczywistości agentem CIA, który od 10 lat działa pod przykrywką.
22:20 Patriot - Tom to zrealizowany przez Rolanda Emmericha z ogromnym rozmachem epicki film przygodowy w gwiazdorskiej obsadzie, którego temem jest amerykańska wojna o niepodległość.
01:55 Dar
04:25 Kabarety
04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:30 Wszystkie stworzenia duże i małe - Kociokwik
08:30 Blok publicystyczny
09:05 Mały książę - film animowany, prod. Francja
11:00 Doktor Ewa - serial TVP
12:35 Dziewczyny do wzięcia - film TVP, reż. Janusz Kondratiuk
13:25 Rok 2020
13:55 Czesław Wołłejko - aktor i poeta - film
14:50 Trzeba zabić tę miłość - film obyczajowy, reż. Janusz Morgenstern
16:35 Ciozia Danielle - film fabularny, prod. Francja
18:30 Klucz do Wojtyły według Łuczewskiego - Karino - serial TVP
19:40 Program publicystyczny
20:00 Stulecie Winnych
20:50 Klucz do Wojtyły według Łuczewskiego

DRAMAT

21:05 Lekkie obyczaje - Daleko od nieba - dramat, prod. USA, Francja, 2002, reż. Todd Haynes, wyk. Julianne Moore, Dennis Quaid, Dennis Haysbert
23:00 Portrety - Pierre Richard
23:55 Co dalej?
00:25 Royal Opera House: Norma - opera
03:00 Kino nocne - Czerwony Pająk - dramat, reż. Marcin Koszałka, wyk. Filip Pławiak, Adam Woronowicz
04:30 Z pogranicza cudu - film dokumentalny
05:20 Teledyski
05:50 Zakończenie dnia

TV Puls

05:40 Rodzinny interes
06:30 Nash Bridges - serial sensacyjny
08:25 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska
09:20 Rodzinny interes
10:10 Zaklinaczka duchów - Dzięki swojemu darowi Melinda Gordon potrafi komunikować się z zagubionymi duszami zmarłych ludzi i pomaga im przejść na drugą stronę.
12:05 Kobra - oddział specjalny
14:05 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska
16:00 Rodzinny interes
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska

FILM SENSACYJNY

20:00 Air Force One - film sensacyjny
22:25 Django - film S-F, USA, 2003, reż. Lana Wachowski, Andy Wachowski, wyk. Keanu Reeves, Carrie-Anne Moss, Laurence Fishburne, Hugo Weaving, Jada Pinkett Smith, Harold Perrineau Jr., Nathaniel Lees, Clayton Watson, Mary Alice, Monica Bellucci, Lambert Wilson
01:25 Kości - serial, USA
02:25 Druga strona medalu

TVN 7

05:05 Szkoła
06:10 Mango
07:30 Mała piękność - dokument
08:30 Ukryta prawda - program obyczajowy prod. Polska
11:30 Szpital - program obyczajowy
12:50 Sąd rodzinny - program sądowy
13:50 Sedzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy prod. Polska
15:55 Szkoła
16:55 19+ - obyczajowy
18:00 Usta Usta - serial obyczajowy, Polska
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy prod. Polska

FILM SENSACYJNY

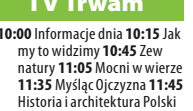

20:00 Teoria spisku - film sensacyjny, USA, 1997, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Julia Roberts, Patrick Stewart, Cylk Cozart, Stephen Kahn, Terry Alexander
22:50 Matrix Rewolucje - film S-F, USA, 2003, reż. Lana Wachowski, Andy Wachowski, wyk. Keanu Reeves, Carrie-Anne Moss, Laurence Fishburne, Hugo Weaving, Jada Pinkett Smith, Harold Perrineau Jr., Nathaniel Lees, Clayton Watson, Mary Alice, Monica Bellucci, Lambert Wilson
01:25 Kości - serial, USA
02:25 Druga strona medalu

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Policjantki i Policjanci 12:00 STOP Drogówka 13:00 Emil pogromca mandatów 14:00 Pamiętniki z wakacji 15:00 Septagone 16:00 Słoneczny patrol 17:00 Pamiętniki z wakacji 18:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Istnienie - horror Pisarka wyjeżdża popracować nad nową książką do położonego na wyspie domu, który należał do jej ojca. Kiedy ukazuje jej się powracająca zjawą, kobieta myśli, że zaczyna tracić rozum. 22:50 Śreś dróg do śmierci Tajemniczy John Doe ma tylko jeden cel - wymierzyć sprawiedliwość Sonny'emu Garcii. 01:00 Włoty młoch 01:30 Galileo 02:35 Interwencja

TV Trwam

10:00 Informacje dnia **10:15** Jak my to widzimy **10:45** Zew natury **11:05** Mocni w wierze **11:35** Myśląc Ojczyna **11:45** Historia i architektura Polski w rysunkach prof. Ryszarda Natusewicz **12:00** Anioł Pański **12:03** Informacje dnia **12:20** Sanktuarium polskie **12:40** Apokryfy **13:30** Msz Święta **14:30** Czerdziesięć noc **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Informacje dnia **16:10** Jestem mamą **16:30** Kalejdoskop Młodych **16:50** Orlem Być... **17:10** Prosto o gospodarce **17:30** Okiem kamery **18:00** Anioł Pański **18:05** Informacje dnia **18:15** Rozmowy niedokonane **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Każdy maluch to potrafi **19:45** Modlitwa **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyna **21:00** Apel Jasnogórski

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

środa

TVP 1
05:10 Przysięga - serial
06:00 Elif - serial, prod. Turcja
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach
07:40 Film dokumentalny
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Tajedyna - serial
09:15 Ranczo - serial obyczajowy TVP
10:20 Komisarz Alex - serial kryminalny TVP
11:05 Ojciec Mateusz - serial kryminalny TVP
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:35 Agropogoda - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie Extra
12:55 Natura w Jedynce - Cudowny świat przyrody
14:00 Elif - serial, prod. Turcja
15:00 Wiadomości
15:15 Alarm! - magazyn
SERIAL OBYCZAJOWY
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia?
17:55 Włoska rodzina - serial
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:10 Alarm! - magazyn
20:35 Cena wolności - serial
21:40 Rolnik szuka żony
22:40 Historia bez tajemnic - Sen o Warszawie - film
00:40 Morderca miłość - thriller, prod. USA, 2016
02:20 Determinator - serial kryminalny TVP
03:15 Wiśko - polskie.pl
03:40 Film
05:05 Zakończenie dnia

TVP 2
05:00 Cafe piosenka - talk-show
05:25 Doktor z alpejskiej wioski - serial
06:20 Pozyteczni.pl - magazyn
06:50 Bądźmy razem w domu
07:30 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl - serial komediowy TVP
11:55 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP
12:25 Koło fortuny - teleturniej
13:00 Va Banque - teleturniej
13:30 Na sygnale - serial fabularyzowany TVP
14:00 Alternatywy 4 - serial komediowy TVP, rez. Stanisław Bareja, wyk. Roman Wilhelm, Gustaw Lutkiewicz, Wojciech Pokora, Bronisław Pawlik, Kazimierz Kaczor, Bożena Dykiel, Boleśław Plotnicki, Jerzy Kryszak, Zdzisław Rychter
SERIAL OBYCZAJOWY
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - serial
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości
18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:30 Va Banque - teleturniej
19:00 Gotowi do gotowania. Start! - magazyn
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:05 Kino relaks - Nie ma tego złego... - komedia
21:55 Zemsta o jasnych oczach
23:50 U Pana Boga za piecem - komedia
01:35 Dziura ozonowa. Jak uratowaliśmy planetę
02:45 Trzeci oficer - serial

TVN
04:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
05:45 Mango - telezakupy
07:00 Wstajesz i wiesz
09:00 Doradca smaku
09:05 Szpital - program obyczajowy
10:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
11:05 Detektywi
12:15 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:15 Szpital - program obyczajowy
14:15 Detektywi - program kryminalny
15:25 Milionerzy
16:00 Fakty po południu
17:00 Kuchenne rewolucje
18:00 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:25 Uwaga! koronawirus
19:55 Uwaga!
20:15 Doradca smaku
PROGRAM ROZRYWKOWY
20:20 Milionerzy - program rozrywkowy
21:00 Z archiwum X: Chcę wierzyć - film sensacyjny, USA, 2008, rez. Chris Carter, wyk. David Duchovny, Gillian Anderson, Amanda Peet, Billy Connolly, Callum Keith Rennie, Kzibit
23:10 Złota pustyni - film wojenny, USA, 1999, rez. David O. Russell, wyk. George Clooney, Mark Wahlberg, Ice Cube, Spike Jonze, Cliff Curtis, Nora Dunn
01:30 Nie z tego świata - serial, USA
02:20 Uwaga!
02:40 Noc magii

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:45 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:00 Bronisław Malanowski rozwiązuje zagadki kryminalne, prowadzący biuro detektywistyczne.
09:45 Sekrety rodziny
10:45 Dłaczego ja?
11:45 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:30 Interwencja
13:45 Trudne sprawy
14:45 Dłaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:25 Pogoda
16:30 Interwencja - magazyn
16:45 Gliniarze
17:45 Sekrety rodziny
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość Wydarzeń
19:45 Sport, Pogoda
FILM SENSACYJNY
20:05 Bad Boys - Detektywi Marcus Burnett i Mike Lowrey z policyjnego wydziału antynarkotykowego w Miami mają 3 dni na odnalezienie heroiny wartej sto milionów dolarów, która została skradziona z ich posterunku.
22:45 Dziewczyna z ekstraklas - Kettner pracuje jako ochroniarz na lotnisku w Pittsburghu. Chłopak jest typowym przeciętnakiem, który słabo radzi sobie z kobietami.
01:05 Nasz Nowy Dom - magazyn prod. Polska
03:05 Tajemnice losu

TVP Kultura
07:30 Wszystkie stworzenia duże i małe - Koń by się uśmieł - serial
08:25 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
09:00 Cioćia Danielle - film fabularny, prod. Francja
11:00 Polskie drogi - serial TVP, rez. Janusz Morgenstern
12:45 Na kredyt - film obyczajowy, rez. Przemysław Nowakowski, wyk. Łukasz Garlicki
13:30 Artysta antagoniści: Turner i Constable
14:30 Garsoniera - film obyczajowy, prod. USA
16:40 Dama Kameliowa - melodramat, rez. Jerzy Antczak
18:30 Informacje kulturalne
18:45 Serialowa nostalgia - Przygody psa Cywila - serial TVP, rez. Krzysztof Szmagier
DRAMAT
20:00 W trzy miesiące dookoła świata - Na mlecznej drodze - dramat, prod. Wielka Brytania, USA, 2016, rez. Emir Kusturica, wyk. Monica Bellucci
22:15 The Bolshoi - Bolszoj film fabularny
23:20 Dokument w podróży - Wielka architektura - film dokumentalny
01:00 Powidoki - program publicystyczny
01:10 Lekkie obyczaje - dramat, prod. USA, Francja, 2002
02:55 Scena klasyczna - melodramat
03:30 Informacje kulturalne
03:40 Kino nocne - Faust - dramat

TV Puls
05:40 Rodzinny interes
06:30 Nash Bridges - serial sensacyjny
08:25 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
09:20 Rodzinny interes
10:10 Zaklinaczka duchów
12:05 Kobra - oddział specjalny
14:05 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
Prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. Bohaterami serialu są: właściciel Kazimierz Barski, jego rodzina, pracownicy oraz klienci, którzy pojawiają się w lombardzie z powodów różnych życiowych zawirowań.
16:00 Rodzinny interes
SERIAL OBYCZAJOWY
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska
20:00 W sześćach rekina
21:55 Rasa
23:30 Ktokątki
01:35 Na wariackich papierach
02:40 Zobacz! Blok powtórkowy: Niesamowite! Niesamowite!
03:05 Taki jest świat - program informacyjny
04:05 Najwiedźniejszy szlak
04:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny
05:00 Dyżur - serial dokumentalny

TVN 7
05:10 Szkoła
06:05 Mango
07:30 Mała piękność - dokument
08:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:30 Mango
11:50 Szpital - program obyczajowy
12:50 Sąd rodzinny - program sądowy
13:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy
14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy prod. Polska
15:55 Szkoła
16:55 19+ - obyczajowy
18:00 Usta Usta - serial obyczajowy, Polska
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy prod. Polska
FILM WOJENNY
20:00 Sztandar chwały - film wojenny, prod. USA, 2006, rez. Clint Eastwood, wyk. Ryan Phillippe, Jesse Bradford, Adam Beach, John Benjamin Hickey, John Slattery, Barry Pepper, Jamie Bell, Paul Walker, Robert Patrick
22:50 Gruby i chudszy II: Rodzina Klumpów - film komedia, USA, 2000, rez. Peter Segal, wyk. Eddie Murphy, Janet Jackson, Larry Miller, John Ales, Richard Garry
01:00 Kości - serial, USA
02:00 Druga strona medalu - talk show
02:50 Noc magii

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu
08:00 Nasz nowy dom
09:00 Policjantki i Policjanci
12:00 STOP Drogówka
13:00 Emil pogromca mandatów
14:00 Pamiętniki z wakacji
15:00 Septagion
16:00 Słoneczny patrol
17:00 Pamiętniki z wakacji
18:00 Policjantki i Policjanci - serial obyczajowy
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 Legenda o Kołowracie
Epicka superprodukcja, której akcja rozgrywa się w czasie podboju XIII-wiecznej Rusi przez Złotą Orde Batu-chana.
23:35 Tereń prywatny
Małżeństwo Franka i Susan Morrisonów rozpadło się. Ich 11-letni syn Danny nie może się z tym pogodzić - sprawa rodzicom same kłopoty, a na dodatek niestannie kłami.
01:25 STOP Drogówka
02:25 Disco Polo Life
TV Trwam
09:50 100 cudownych miejsc na świecie
10:00 Informacje dnia
10:15 Śladami apostoła Pawła
11:00 Świat na wyciągnięcie ręki. Podróż na Polinezie
11:15 Adoracja w Kalkucie
11:25 Myśląc Ojczyzna
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Wykłady w więzieniach
13:10 Mama Lima
13:30 Msza Święta
14:30 Pochodzenie świata
15:30 Petra
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Regal
17:00 Po stronie prawdy
17:30 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Brat Franciszek
20:00 Informacja dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

czwartek

TVP 1
05:15 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja, 2019
06:00 Elif - serial, prod. Turcja, 2017
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach
07:40 Film dokumentalny
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Tajedyna - serial obyczajowy
09:15 Ranczo - serial obyczajowy TVP
10:15 Komisarz Alex - serial kryminalny TVP
11:05 Ojciec Mateusz - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Natura w Jedynce - Cudowny świat przyrody
SERIAL OBYCZAJOWY
14:00 Elif - serial, prod. Turcja, 2017
15:00 Wiadomości
15:15 Alarm! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Przysięga - serial
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia?
17:55 Włoska rodzina
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:10 Alarm! - magazyn
20:35 Ojciec Mateusz - serial
21:30 Sprawa dla reportera
22:20 Sekundy, które zmieniły życie
22:45 Magazyn śledczy
Anity Gargas - magazyn
23:25 Magazyn kryminalny
997 - magazyn
00:20 Iskander - serial

TVP 2
04:55 Cafe piosenka - talk-show
05:25 Doktor z alpejskiej wioski - serial
06:15 Operacja Zdrowie - Borelioza - magazyn
06:50 Bądźmy razem w domu
07:30 Pytanie na śniadanie
11:30 Rodzinka.pl - serial
12:00 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP
12:30 Koło fortuny
13:05 Va Banque - teleturniej
13:35 Na sygnale - serial fabularyzowany TVP
14:05 Alternatywy 4 - serial komediowy TVP
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - serial
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości
18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:30 Va Banque - teleturniej
19:00 Gotowi do gotowania
SERIAL OBYCZAJOWY
19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy prod. TVP
20:00 Filmowe czwartki - Wiesław Kot - felieton
20:05 Filmowe czwartki - Przecucie - film fabularny, prod. USA, 2007, rez. Mennan Yapo, wyk. Sandra Bullock, Julian McMahon, Nia Long, Kate Nelligan, Amber Valletta
21:55 Drugie oblicze - dramat, prod. USA, 2012, rez. Derek Cianfrance, wyk. Ryan Gosling
00:25 Samotny detektyw
McQ - serial
02:25 Świeża krew - serial
03:25 Art Noc
04:10 To je Borowicz. Podróż ze smakiem

TVN
04:35 Uwaga!
04:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
05:45 Mango - telezakupy
07:00 Wstajesz i wiesz
09:00 Doradca smaku
11:05 Detektywi
12:15 Ukryta prawda
13:15 Szpital
14:15 Detektywi
15:25 Milionerzy
16:00 Fakty po południu
17:00 Kuchenne rewolucje
18:00 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:25 Uwaga! koronawirus
19:55 Uwaga!
20:15 Doradca smaku
20:20 Milionerzy
PROGRAM KULINARNY
21:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
22:00 Kryzys to nasz pomysł - film komedia, USA, 2015, rez. David Gordon Green, wyk. Sandra Bullock, Billy Bob Thornton, Anthony Mackie, Joaquim De Almeida, Ann Dowd, Scott McNairy
00:15 W ciemności jupiterów - film obyczajowy, USA, 2014, rez. Gina Prince-Bythewood, wyk. Gugu Mbatha-Raw, Nate Parker, Minnie Driver, Danny Glover
02:35 Uwaga!
02:55 Noc magii

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:45 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:00 Bronisław Malanowski rozwiązuje zagadki kryminalne, prowadzący biuro detektywistyczne.
09:45 Sekrety rodziny
10:45 Dłaczego ja?
11:45 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:30 Interwencja
13:45 Trudne sprawy
14:45 Dłaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:25 Pogoda
16:30 Interwencja - magazyn prod. Polska
16:45 Gliniarze
17:45 Sekrety rodziny
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość Wydarzeń
19:45 Sport, Pogoda
FILM OBYCZAJOWY
20:00 Diabeł ubiera się u Prady - film sensacyjny, USA, 2015, rez. David Gordon Green, wyk. Sandra Bullock, Billy Bob Thornton, Anthony Mackie, Joaquim De Almeida, Ann Dowd, Scott McNairy
22:20 Wyznania zakupolici - film sensacyjny, USA, 2014, rez. Gina Prince-Bythewood, wyk. Gugu Mbatha-Raw, Nate Parker, Minnie Driver, Danny Glover
00:40 Tajemnice losu
02:40 Disco Gramy - program rozrywkowy prod. Polska
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
07:30 Wszystkie stworzenia duże i małe - Godyby kózka nie skakała - serial
08:25 Informacje kulturalne
08:40 Studio Kultura - Rozmowy - Anna Smółka
09:00 Dama Kameliowa - melodramat, rez. Jerzy Antczak, wyk. Anna Dymna, Jan Frycz
11:00 Polskie drogi - serial TVP
12:35 Czarna suknia - film TVP, rez. Janusz Majewski, wyk. Ida Kamińska, Aleksandra Ślaska, Maria Broniewska, Ewa Milde
13:30 Ikony muzyki
14:25 Informacje kulturalne
14:40 Syberiańska polska - dramat, rez. Janusz Zaorski, wyk. Urszula Grabowska, Adam Woronowicz, Paweł Krusz, Lera Guliayeva, Igor Gniezdilov, Jan Peszek, Agnieszka Wiedlocha
FILM OBYCZAJOWY
16:55 Cierpkie mleko - film prod. Francja, 2017, rez. Hubert Charuel
18:30 Teatr na ten czas - Jarosław Cymerman - felieton
18:45 Serialowa nostalgia - Przygody psa Cywila - serial TVP, rez. Krzysztof Szmagier
19:45 Historia jednej piosenki
20:00 Teatr Telewizji - Teatr Sensacji - Akcja V
21:15 Koło pióra - magazyn
21:30 Kino Mistrzów - Birdman czyli - dramat
23:30 Good Evening
Ev'rybody. W hołdzie Louisowi Armstrongowi - film
00:40 Nocny dokument
Świątynia kultury
01:05 Teatr na ten czas

TV Puls
05:40 Rodzinny interes
06:30 Nash Bridges - serial sensacyjny
08:25 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
09:20 Rodzinny interes
10:10 Zaklinaczka duchów
12:05 Kobra - oddział specjalny
14:05 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
16:00 Rodzinny interes
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
20:00 Straszny film 4 - komedia
Cindy z przyjaciółmi musi uratować świat przed inwazją kosmitów i zmierzyć się z duchem małego chłopca.
21:40 Kochanie, poznaj moich kumpi! 2 - komedia
HORROR
23:15 Resident Evil: Retribucja - film sensacyjny
Uroku ruchu oporu Alice walczą z korporacją Umbrella i nieumarłymi.
01:10 Na wariackich papierach - serial sensacyjny
02:00 Zobacz! Blok powtórkowy: Tajemnice medyczne
02:45 Menu na miarę
03:15 Taki jest świat - program informacyjny prod. Polska
04:10 Menu na miarę
04:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny
05:25 Dyżur - serial dokumentalny

TVN 7
05:10 Szkoła
06:05 Mango
07:30 Mała piękność - dokument
08:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:30 Mango
11:50 Szpital - program obyczajowy
12:50 Sąd rodzinny - program sądowy
13:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy
14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy prod. Polska
15:55 Szkoła
16:55 19+ - obyczajowy
18:00 Usta Usta - serial obyczajowy, Polska
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
KOMEDIA
20:00 Powiedzmy sobie wszystko - film komedia, USA, 2014, rez. Shawn Levy, wyk. Douglas, Gwyneth Paltrow, Viggo Mortensen, David Suchet, Sarita Choudhury
00:30 Kości - serial, USA
01:30 Druga strona medalu - talk show
02:50 Noc magii

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu
08:00 Nasz Nowy Dom
09:00 Policjantki i Policjanci
12:00 STOP Drogówka
13:00 Emil pogromca mandatów
14:00 Pamiętniki z wakacji
15:00 Septagion
16:00 Słoneczny patrol
17:00 Pamiętniki z wakacji
18:00 Policjantki i Policjanci - serial obyczajowy
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 Legenda o Kołowracie
Epicka superprodukcja, której akcja rozgrywa się w czasie podboju XIII-wiecznej Rusi przez Złotą Orde Batu-chana.
23:35 Tereń prywatny
Małżeństwo Franka i Susan Morrisonów rozpadło się. Ich 11-letni syn Danny nie może się z tym pogodzić - sprawa rodzicom same kłopoty, a na dodatek niestannie kłami.
01:25 STOP Drogówka
02:25 Disco Polo Life
TV Trwam
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:25 Myśląc Ojczyzna
11:35 Przyroda i ludzie
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Po stronie prawdy
12:50 Pustynia Boga
13:20 100 cudownych miejsc na świecie
13:30 Msza Święta
14:30 Geniusz Stworzenia
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
16:35 Porady Medyczne Bonifratrów
17:00 Modlitwa w intencji rodzin
19:25 Akademia pro-life
19:30 Moja katolicka rodzina
20:00 Informacja dnia
20:20 Różaniec
20:50 Głos Polski
21:00 Apel Jasnoogórski i kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21:20 Informacja dnia
21:40 Polski Punkt Widenia
22:00 Fryderyk Chopin i jego muzyka

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

1 lipca

2 lipca

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

ODDZIAŁ TERENOWY W OLSZTYNIE
10-448 OLSZTYN, UL. GŁOWACKIEGO 6
TEL. 89 52-48-800, FAX. 89 52-48-802

Sekcja Zamiejscowa	Adres	Telefon	Sekcja Zamiejscowa	Adres	Telefon
Elbląg	ul.Nowodworska10B	(55) 230-65-20	Bartoszyce	ul.G.Roweckiego 2	(89) 762-79-10
Grabin	Grabin 17	(89) 642-56-40	Działdowo	ul.M.Skłodowskiej-Curie 35	(23) 698-07-80
Kamionek	Kamionek 25	(89) 624-32-12	Morąg	ul.Dworcowa 13	(89) 757-85-20
Korsze	ul.W.Polskiego 41A	(89) 754-26-20	Elk	ul.Zamkowa 8	(87) 621-74-60
Lidzbark Warm.	ul.Ornecka 6	(89) 767-78-10	Olecko	ul.Os.Lesk 20	(87) 523-43-10
			Bystre	Bystry 6A	(87) 428-42-51

Lp.	Powiat	Gmina	Działka			Charakter nieruchomości	Rodzaj przetargu	Cena wywoławcza (w zł)	Czynsz wywoławczy (w dt)	Termin przetargu		Miejsce przetargu	Informacje pod tel.
			obręb	numer	powierzchnia ogółem w ha					data	godzina		
1	olsztyński	Jeziorany	Radostowo	3/2, udz. w wys. 1/6	0,4235	nierolna	nieograniczony	36 400,00	xxx	07.07.2020	10:00	SZ Lidzbark Warmiński	897677816
2	giżycki	Giżycko	Kąp	115/4	0,1400	Mieszkalno-usługowa	nieograniczony	6 200,00	xxx	08.07.2020	12:00	SZ Bystry	874284251
3	giżycki	Giżycko	Grajwo	141/7	0,0137	rolna	nieograniczony	1 850,00	xxx	08.07.2020	10:00	SZ Bystry	874284251
4	działdowski	Płońnica	Płońnica	675	0,3300	rolna	nieograniczony	5 200,00	xxx	08.07.2020	10:00	SZ Działdowo	236980786
5	działdowski	Płońnica	Płońnica	703/3	0,3600	rolna	nieograniczony	7 300,00	xxx	08.07.2020	11:00	SZ Działdowo	236980786
6	działdowski	Lidzbark	Słup	270, 279	0,2142	rolna	nieograniczony	6 500,00	xxx	08.07.2020	09:00	SZ Działdowo	236980786
7	węgorzewski	Budry	Budry	21/4	0,3000	rolna	nieograniczony	9 910,00	xxx	08.07.2020	11:00	SZ Bystry	874284251
8	węgorzewski	Węgorzewo	Jakunowo	11/6	0,6441	rolna	nieograniczony	13 100,00	xxx	08.07.2020	10:30	SZ Bystry	874284251
9	węgorzewski	Budry	Budry	350	0,6500	rolna	nieograniczony	14 200,00	xxx	08.07.2020	09:30	SZ Bystry	874284251
10	węgorzewski	Budry	Budry	370	0,9000	rolna	nieograniczony	22 500,00	xxx	08.07.2020	09:00	SZ Bystry	874284251
11	giżycki	Giżycko	Grajwo	78/15	0,6418	nierolna	nieograniczony	115 220,00	xxx	09.07.2020	10:00	SZ Bystry	874284251
12	iławski	Susz	Bałoszyce	6/17	0,2689	nierolna	nieograniczony	28 350,00	xxx	10.07.2020	12:00	OT Olsztyn	895248840
13	elbląski	Markusy	Markusy	292, 293	0,8200	rolna	nieograniczony	67 000,00	xxx	10.07.2020	10:00	SZ Elbląg	552306526
14	elbląski	Elbląg	Nowe Batorowo	44/2, udz. w wys. 46/1000	0,1691	lokalowa	nieograniczony	20 000,00	xxx	10.07.2020	13:00	SZ Elbląg	552306526
15	elbląski	Markusy	Markusy	299	1,2100	nierolna	nieograniczony	136 330,00	xxx	10.07.2020	12:00	SZ Elbląg	552306526
16	elbląski	Markusy	Węgle-Żukowo	127	0,3632	rolna	nieograniczony	17 000,00	xxx	13.07.2020	13:00	SZ Elbląg	552306526
17	braniewski	Wilczęta	Stare Siedlisko	119/1	0,1500	rolna	nieograniczony	21 000,00	xxx	13.07.2020	12:00	SZ Elbląg	552306526
18	braniewski	Lelkowo	Kwiatkowo	33/1, 35, 46	11,5949	nierolna	nieograniczony	xxx	53,29	13.07.2020	10:00	SZ Elbląg	552306526
19	ostródzki	Grunwald	Góry Łubiańskie	115/13	2,0029	nierolna	nieograniczony	96 700,00	xxx	14.07.2020	10:00	OT Olsztyn	895248870
20	ostróda	Łukta	Łukta	71/36	0,0487	nierolna	nieograniczony	3 600,00	xxx	14.07.2020	12:00	OT Olsztyn	895248870
21	ostródzki	Grunwald	Miejska Wola	6/6	0,9247	nierolna	nieograniczony	54 800,00	xxx	14.07.2020	10:00	OT Olsztyn	895248870
22	ostródzki	Łukta	Kojdy	139/15, 139/16	0,1652	nierolna	nieograniczony	4 350,00	xxx	14.07.2020	12:00	OT Olsztyn	895248870
23	bartoszycki	Sępól	Romankowo	470	0,4800	rolna / nierolna	nieograniczony	17 650,00	xxx	14.07.2020	12:00	SZ Bartoszyce	897627914
24	bartoszycki	Bartoszyce	Krawczyki	278/3	0,3000	rolna	nieograniczony	8 500,00	xxx	14.07.2020	12:00	SZ Bartoszyce	897627914
25	bartoszycki	Górowo Iławeckie	Kandyty	269/1	0,3200	nierolna	nieograniczony	19 400,00	xxx	14.07.2020	10:00	SZ Bartoszyce	897627914
26	bartoszycki	Górowo Iławeckie	Woryny	378	0,2400	rolna	nieograniczony	6 950,00	xxx	14.07.2020	10:00	SZ Bartoszyce	897627914
27	olecki	Olecko	Kijewo	294	0,1000	rolna	nieograniczony	2 550,00	xxx	15.07.2020	11:00	SZ Olecko	875234310
28	mragowski	Sorkwity	Sorkwity	4/11	15,0200	nierolna	nieograniczony	xxx	82,20	15.07.2020	10:00	OT Olsztyn	895248947
29	olecki	Kowale Oleckie	Stożne	101/2	0,0166	nierolna	nieograniczony	1 500,00	xxx	15.07.2020	12:00	SZ Olecko	875234310

Lp.	Powiat	Gmina	Działka			Charakter nieruchomości	Rodzaj przetargu	Cena wywoławcza (w zł)	Czynsz wywoławczy (w dt)	Termin przetargu		Miejsce przetargu	Informacje pod tel.
			obręb	numer	powierzchnia ogółem w ha					data	godzina		
30	olecki	Olecko	Świdry Dzięgiele	239	0,0502	rolna	nieograniczony	1 900,00	xxx	15.07.2020	10:00	SZ Olecko	875234310
31	Elcki	Czaple	Czaple	19/4	39,0960	rolna	nieograniczony	3 586 000,00	xxx	16.07.2020	10:00	OT Olsztyn	895248944
32	nowomiejski	Grodziczno	Montowo	60/2	0,2872	nierolna	nieograniczony	10 260,00	xxx	16.07.2020	10:00	SZ Działdowo	236980786
33	lidzbarski	Lidzbark Warmiński	Rogóż	40/3, 38/5, 41/9	8,6100	rolna	ograniczony	xxx	33,99	22.07.2020	10:00	SZ Lidzbark Warmiński	897677814
34	lidzbarski	Lidzbark Warmiński	Rogóż	20/7	2,4800	rolna	ograniczony	xxx	5,22	22.07.2020	09:00	SZ Lidzbark Warmiński	897677814
35	lidzbarski	Kiwity	Kobiela	108, 110	2,0300	rolna	ograniczony	xxx	6,76	22.07.2020	11:00	SZ Lidzbark Warmiński	897677814
36	gołdapski	Dubeninki	Żytkiejmy	259/2	1,3272	rolna	ograniczony	21 220,00	xxx	22.07.2020	12:00	SZ Olecko	875234310
37	węgorzewski	Budry	Popioły	513, 515, 524	1,6200	rolna	ograniczony	31 200,00	xxx	22.07.2020	09:00	SZ Bystry	874284251
38	braniewski	Wilczęta	Stare Siedlisko	135/2, 135/3	1,4000	rolna	ograniczony	22 680,00	xxx	28.07.2020	10:00	SZ Elbląg	552306526
39	braniewski	Lelkowo	Bieńkowo	226/2, 226/5, 226/8, 227/1	29,6600	rolna	ograniczony	xxx	170,01	28.07.2020	11:00	SZ Elbląg	552306529
40	iławski	Zalewo	Wieprz	87/24	25,5215	rolna	ograniczony	1 580 500,00	xxx	11.08.2020	10:00	OT Olsztyn	895248840
41	działdowski	Działdowo	Turza Wielka	145/8	1,9631	rolna	ograniczony	712 400,00	xxx	11.08.2020	12:00	OT Olsztyn	895248840

Wykazy oraz ogłoszenia przetargów wywieszone zostaną w siedzibie Oddziału Terenowego KOWR w Olsztynie oraz siedzibie gminy właściwej ze względu na położenie nieruchomości.

Szczegółowe informacje o nieruchomościach oraz pełną treść ogłoszeń można uzyskać w siedzibie Oddziału Terenowego KOWR w Olsztynie, ul Głowackiego 6.

tel. 89 52 48 800, fax. 89 52-48-802 lub 807

www.kowr.gov.pl

KOT I PIES NA MEDAL POSZUKIWANI

Czy te oczy mogą kłamać? Te psie i kocie na pewno nie. Można w nich dojrzeć wszystkie uczucia świata, a na pewno miłość i szczerłość. Dlatego pokaż nam oczy swojego pupila. Pokaż nam go w całej okazałości. Jest przecież naj, prawda? Kot i pies... Czy taki duet może się udać? Czy pies się z kotem nie pogryzie? A czy kot psa nie zadrapie? Jest jedno bezpieczne miejsce — nasze łamy. Dlatego szykujecie aparaty i namawiacie swoje czworonogi do szerokiego uśmiechu. Być może wśród nadesłanych zdjęć znajdziemy zwierzaka,

który nie tylko jest tylko wyjątkowy, ale i zasługuje na miano rekordzisty. Plebiscyt trwa do 20 lipca.

ZDJĘCIA PSÓW I KOTÓW MOGĄ ZGŁASZAĆ ICH WŁAŚCICIELE. MAJĄ NA TO CZAS DO 19 LIPCA.

Wystarczy wysłać fotografię wraz z imieniem zwierzaka i miejscowością, z której pochodzi oraz telefon kontaktowy do właściciela, pod adres mailowy (w zależności od miejsca zamieszkania - powiat): bartoszyce@gaze-

taolsztynska.pl, braniewo@gazetaolsztynska.pl, działdowo@gazetaolsztynska.pl, powiat elbląski: gazeta@dziennikelblaski.pl, elk@gazetaolsztynska.pl, gizycko@gazetaolsztynska.pl, goldap@gazetaolsztynska.pl, ilawa@gazetaolsztynska.pl, ketrzyn@gazetaolsztynska.pl, lidzbarkw@gazetaolsztynska.pl, mragowo@gazetaolsztynska.pl, nidzica@gazetaolsztynska.pl, nowe-miasto@gazetaolsztynska.pl, olecko@gazetaolsztynska.pl, powiat olsztyński: wydawca@gazetaolsztynska.pl, ostroda@gazetaolsztynska.pl,

pisz@gazetaolsztynska.pl, szczytno@gazetaolsztynska.pl, węgorzewo@gazetaolsztynska.pl. Głosowanie na „Psa na medal” i „Kota na medal” odbywa się za pomocą sms-ów, koszt jednego to 2,46 zł z VAT. Tytuły w danym powiecie zostaną przyznane tym zwierzętom, które uzyskają największą liczbę prawidłowo oddanych głosów. Tytuły regionalne otrzymają pies i kot, którzy uzyskają największą liczbę głosów ze wszystkich powiatów w danej kategorii. Szczegóły i rankingi na gazetaolsztynska.pl.

Ada Romanowska

PROMEDICA24

ZARÓB NAWET 9400 zł NA RĘKĘ W 45 DNI

CZEKA NA CIEBIE PRACĄ OPIEKUNA SENIORÓW W NIEMCZECH

DOŁĄCZ DO NAS

* Szczegóły promocji w oddziale.

Olsztyn, ul. Partyzantów 1/2, tel. 502 913 360
www.promedica24.pl

PARTNERSTAL
PRODUKCJA GARAŻY BLASZANYCH

GARAŻE BLASZANE KOJCE

SZYBKO • TANIO
698 230 205

WWW.PARTNERSTAL.PL

ZWIERZĘTA

kupię

FIRMA Markopol - skup bydła rzeźnego na terenie elbląskim, olsztyńskim i morąskim. Tel. 606-121-882, 732-733-844.

sprzedam

BYKI Limousine 100%, do rozrodu, 608-452-972,

NARYBEK- zarybienia tel.600-460-777.

SPRZEDAM krowy, 785-392-805

SPRZEDAM: KLACZ zimnokrwistą, kasztaną, ciężką, 9-letnią. Tel.89-761-34-19

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

35 ha okolice Bartoszyc, 606-265-487

DOM 602-313-371

DZIAŁKA rolna o pow. 45ha w miejscowości Ogródek koło Orzysza z dostępem do jeziora. 608-452-972.

KAWALERKĘ 602-313-371

WIERCINY. SPRZEDAM tanio wyposażone mieszkanie pow. 64m2, 2-pok tel.791-923-872

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, 503-103-703

kupię

KUPIĘ dom lub mieszkanie do remontu 502-646-575

KUPIĘ garaż w Olsztynie, 509-467-551

KUPIĘ ziemię rolną 502-646-575

zamienię

WWW.ZAMIANY.OLSZTYN.PL mieszkań, domów 603-584-180

poszukuję wynająć

DOM 100-120 m2 nieumeblowany na okres 5-6 miesięcy, tel.505-763-747; oferty email: katarzyna_gal-met.com

MIESZKANIE -apartament kuchnia w zabudowie, reszta nieumeblowana, z windą i z garażem na okres 5-6 m-cy, tel.505-763-747; oferty email: katarzyna_gal-met.com

do wynajęcia

2-POZIOMOWE Bartąska 55m2, 609-339-595

DWUPOKOJOWE, 534-040-422

MIESZKANIE, 602 313 371

PRACA

dam pracę

! ! ! Zatrudnię kierowcę do wożenia drewna z uprawnieniami na HDS. Atrakcyjne wynagrodzenie. Kontakt pod nr. telefonu 509-489-027

AGENCJA Pracy REMAX oferuje stałą lub sezonową pracę w Niemczech bez znajomości niemieckiego. Poszukujemy osób do załadunku paczek kurierskich, sortowania surowców wtórnych, pracowników śmieciarek. Zapewniamy zakwaterowanie i transport. Kontakt: 727-001-703.

BUDOWLANO -remontowe -gospodarcze, tel.602-860-750

CIEŚLA, dekarz, pomocnik, 601-680-820

DACHY, naprawy Olsztyn, 502-202-377

DO prac budowlanych, wykończeniowych, 602-172-613

FROMBORK- kucharza, zatrudnię, tel. 603-668-483.

HYDRAULIKA, pomocnika, 509-712-162

KIEROWCA CE, Dorotowo, 503-103-703

MECHANIKA do naprawy sprzętu rolniczego w dużym gospodarstwie z możliwością zamieszkania; okolice Elku, 608-452-972.

MURARZA, możliwość zakwaterowania, 501-481-210

PANA do prac w ogrodzie przy domu w Olsztynie (Kortowo). Potrzebne doświadczenie w tego typu pracy. Kontakt pon-pt 8-16, 89 5240202

PB Witka zatrudni na umowę o pracę: brygady do stanów surowych, malarzy -szpachlarzy, brukarzy i pomocników brukarzy. Kontakt telefoniczny: (089)533-52-51 lub osobisty: 10-434 Olsztyn, Kołobrzeska 50H

POMOC dentystyczna. CV na: kontakt@m.dent.olsztyn.pl,

PRACA w gospodarstwie rolnym, 668-404-918

PRACOWNIK budowlany - pomocnik, 608-545-251

PRACOWNIKA w gospodarstwie rolnym do hodowli bydła, okolice Elku, z możliwością zamieszkania, 608-452-972,

PRZYJMĘ w gospodarstwie rolnym, bydło mleczne, 694-194-504

W gospodarstwie, tel.782265594

ZATRUDNIĘ do pracy w gospodarstwie rolnym, dobre warunki, zakwaterowanie i wyżywienie. 608-445-997

ZATRUDNIĘ do robót drogowych Bartoszyce i okolice. 695-953-923

ZATRUDNIĘ montażystę stolarki aluminiowej, stała praca, dobre wynagrodzenie, 507-968-191

ZATRUDNIĘ stróża do gospodarstwa rolnego w okolicach Elku z możliwością zamieszkania. 608-452-972.

ZATRUDNIĘ: KIEROWCĘ kat. C+E, Lidzbark Warmiński.Tel.694-508-207

AUTO-MOTO

sprzedam

PRZYCZEPKA oplandekowana, niezarejestrowana, 600-140-473

USŁUGI

budowa | remont

BUDOWA domów tel. 694-401-711

DACHY, 514-456-553

GLAZURA, terakota, malowanie, hydrauliczne, panele, 50-20-60-413

HYDRAULICY, 501-209-794

HYDRAULICZNE kompleksowo, 791571123

USŁUGI remontowo-budowlane, 530-364-455.

inne

SZCIE kotlder, 665-434-450

BIZNES

LOMBARD 601-61-48-96

NAUKA

ANGIELSKI, 507-506-536

RÓŻNE

sprzedam

DOBRE okna, 513-159-810, (89)642-02-82

DREWNO kominkowe, opałowe, transport, 576-935-573, 794-630-121.

DREWNO opałowe, kominkowe, tel. 89-513-15-60, 605-048-075

GARAŻE blaszane, kojce, www.partnerstal.pl, 698-230-205

MASZYNY stolarskie, 602-459-611.

MOSKITIERY, okienne i drzwiowe, rolety, żaluzje +montaż. Elbląg i okolice, 514-381-136.

SPRZEDAM palety drewniane - uszkodzone na opał, 2zł od sztuki. kontakt: 502-753-210

SPRZEDAM w dobrym stanie drewniane ule Dadanta bez pszczół. Tel. (89)513-38-35

kupię

DYMA 8 lub części, 663-736-110

MASZYNY stolarskie, 602-459-611.

inne

PRZYJMĘ ziemię z wykopu do Tomaszkowa przy ul. Wilgi, tel. 505-763-747

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

! F.H.U. skup i transport knurów, macior, bydła-waga, faktura, tel.721-040-072.

SPRZEDAŻ kur, kurcząt -dostawa gratis, 503-508-148

maszyny rolnicze

HURTOWE ceny opon rolniczych oraz dętek, wszystkie marki z montażem u klienta na podwórku, Mrągowo, tel.667278727

KOMBAJN BIZON, 606-265-487

SKUP ciągników 502-646-575

SPRZEDAM: OPONY ROLNICZE DO KOMBAJNÓW,CIĄGNIKÓW,P RZYZCZEP,SPRZĘTU BUDOWLANEGO.TEL.505-212-810

ciągniki

REGENERACJA i naprawa części rolniczych do kombajnów- sita żaluzjowe i otworowe, podsiewacze, klepiska, cepy itp. tel. 509-349-400.

produkty rolne

KUPIĘ: ZBOŻA paszowe, konsumpcyjne. FHU ANIMAR.Tel.694-508-207

SKUP ZBÓŻ KUPI:zboża paszowe, konsumpcyjne.TEL.606-505-511

SPRZEDAM zboże paszowe, dmuchawę do zboża, 724-096-642

SPRZEDAM ziemniaki paszowe, 601-864-278

inne

LAS 12 ha z dopłatami okolice Bartoszyc nad Łyną, tel.606265487

SPRZEDAM jałówki Limousine zacielone, 608-452-972

Koledze Januszowi Abramczykowi oraz Jego Rodzinie
wyrazy głębokiego współczucia i słowa otuchy
z powodu śmierci
Syna
składają pracownicy z Energi Rejonu Szczytno

2165200pb1-A-G

Wyrazy serdecznego współczucia oraz słowa wsparcia i otuchy
Panu płk. w st. spocz. Marcinowi Kusowi
Prezesowi ZW ZKRPiBWP w Olsztynie,
z powodu śmierci
Żony
składają członkowie zarządu

2159200pb1-A-G

Rodzinie
Mgr. Kazimierza Bartoszewicza
wyrazy szczerego współczucia
składają
Dziekan, Rada Dziekańska, Rada Naukowa Dyscypliny
Matematyka oraz pracownicy
Wydziału Matematyki i Informatyki UWM w Olsztynie

2166200pb1-A-G

Pani Annie Nawrockiej
oraz **Jej Rodzinie i Bliskim**
najszczerze wyrazy współczucia, wsparcia
i otuchy w trudnych chwilach po śmierci
Mamy
składają
koleżanki i koledzy z UP Olsztyn 10

2161200pb1-A-G

Szanownemu Panu
Prof. dr. hab. Józefowi Górniewiczowi
najgłębsze wyrazy współczucia z powodu śmierci
Mamy
składają Kolegium Dziekańskie
oraz społeczność Wydziału Nauk Społecznych
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

2163200pb1-A-G

Panu Kierownikowi
Katedry Pedagogiki Ogólnej i Opiekuńczej
Wydziału Nauk Społecznych UWM w Olsztynie
Prof. dr. hab. Józefowi Górniewiczowi
szczere wyrazy współczucia z powodu śmierci
Mamy
składają pracownicy Katedry

2163200pb1-B-G

Monice Krysik
wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci
Taty
składają pracownicy i uczniowie
Zespołu Szkół Inżynierii Środowiska i Usług im. M. Kopernika w Elblągu

32520see1-A -F

31419opb1-a-C

Koledze

Bogusławowi Stec

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Ojca

składają Dyrektor i pracownicy
spółki Tramwaje Elbląskie

32320see1-A -F

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 25 czerwca 2020 r.
zmarła Nasza Kochana Żona i Mama

ś. † p. **Beata Gajcy**

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się
27 czerwca 2020 r. (sobota) o godz. 15.00
w kaplicy przy ul. Poprzecznej, skąd o godz. 15.30
nastąpi wyprowadzenie do kościoła
pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa
przy ul. Kopernika.

Ceremonia pochowania odbędzie się
na cmentarzu komunalnym przy ul. Wadąskiej (Dywity).
Kondukt żałobny od głównej bramy.

Pogrążona w żalobie rodzina

216720opb1-A-G

*Śmierć nie jest kresem naszego istnienia. Żyjemy w naszych dzieciach
i następnych pokoleniach. Albowiem to dalej my,
a nasze ciała to tylko zwiędłe liście na drzewie życia.*
Albert Einstein

mp-otbr-6786-M

Umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięcią im się płaci.
Wisława Szymborska

Panu

Andrzejowi Wołoszowi
wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Syna
składają

właściciele, Zarząd i pracownicy firmy Meble Wójcik

32620see1-A -F

Można odejść na zawsze, by stale być blisko...

Ks. Jan Twardowski

Panu

Andrzejowi Wołoszowi
wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Syna

składa

Związek Pracodawców Ziemi Elbląskiej

32920see1-A-G

dawniej **market**

OLSZTYN 895 355 300
ul. Lengowskiego 18-20 602 327 277

BISKUPIEC 897 152 093
ul. Armii Krajowej 4 608 680 642

POGOTOWIE POGRZEBOWE 89 527-09-09

Pomożemy Ci godnie pożegnać

614219opb1-E-G

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych

Zbigniew Jarmużewski Joanna Kamińska Andrzej Domasiewicz
kom. 602 514 880 kom. 691 410 360 kom. 602 514 888

Gwarantujemy godną
i kulturalną usługę

614419opb1-a-K

ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN, Zatorze
ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
tel. 89 534 72 42, kom. 605 635 908

OLSZTYN, Jaroty, ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
tel. 89 526 66 01, kom. 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl Całodobowe przewozy zmarłych

614619opb1-a-K

**TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBŁĄSKIM”**

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:

- na poniedziałek – do piątku do godz. 17.00
- na wtorek, środę, czwartek, piątek
– dnia poprzedniego w godz. 9.00-17.00
- na sobotę – do czwartku do godz. 17.00

* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, ul. Partyzantów 28

KONDOLENCJE

(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN, ul. Partyzantów 28**
czynne w godz. 9.00-17.00, soboty – nieczynne
tel. 89-539-74-80, 89-539-74-82

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń, **ELBŁĄG, ul. Rybacka 35**
tel./fax 55-236-16-99, tel. centrala 55-611-46-00 w. 22
pon.-pt. godz. 8.00-16.00

28919opb1-C-K

KOMU SKRZYŃKA PEŁNA CYTRUSÓW?

ŻEGLARSTWO \\ W weekend na tzw. rozlewisku szalkowskim na Jezioraku zostaną rozegrane 36. Regaty Pomarańczowe. To zawody dla najmłodszych żeglarzy, trenujących w grupie B klasy Optimist, gdzie nagrodą specjalną jest kosz pełen... pomarańczy!

Skałd pomysł, aby nagrodą główną dla zwycięzców były pomarańcze? Otóż, w 1984 roku, przy okazji pierwszej edycji regat dla najmłodszych żeglarzy, ich pomysłodawca Stanisław Kasprzak, a także Marian Skubij (ówczesny dyrektor Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Iławie) wpadli na świetny pomysł, aby nagrodą dla najlepszego klubu w klasyfikacji drużynowej była właśnie skrzynka pomarańczy. Jak wspominają klubowe kroniki, „Pierwsza skrzynka pomarańczy płynęła wówczas ponad miesiąc do Iławy. Do dziś jest to nagroda główna dla najlepszej drużyny regat”. — A trzeba pamiętać, że w ówczesnych czasach pomarańcze były nie lada rarytasem o tej porze roku — wspominał na naszych łamach Mariusz Skubij, syn Mariana Skubija.

Regaty Pomarańczowe przewidziane są dla najmłodszych żeglarzy, trenujących w grupie B klasy Optimist

Szanse na zwycięstwo będą mieli także gospodarze z MOS SSW Iława. W czwartek w południe na liście uczestników widniało 16 nazwisk najmłodszych adeptów sztuki żeglarskiej znad Jezioraka.

Czy ilawianie okażą się „gościnni”? Przekonamy się podczas sobotnich i niedzielnych wyścigów, jednak na pewno chrapkę na wygraną mają także ekipy przyjezdne: AZS AWFis Gdańsk, Giżycka Grupa Regatowa, Nauticus Yacht Club Olsztyn, Baza Mrągowo, YKP Gdynia czy TKŻ Toruń. Łącznie w czwartek zapisanych było 63 młodych żeglarzy i żeglarzy, podczas gdy limit uczestników wynosi 120 osób. Zapisy odbywają się na portalu profil.sailingnet.pl

Żeglarstwo w klasach jednoosobowych to sport na tyle bezpieczny, jeśli chodzi o ewentualne zakażenie się koronawirusem, że Regaty Pomarańczowe mogą się

w tym roku odbyć. Z zastrzeżeniem jednak, że obowiązować będą konkretne wytyczne dotyczące tzw. reżimu sanitarnego.

— Każdy młody żeglarz będzie pływał tylko i wyłącznie na swojej łódce, nie będzie wymienności jednostek, więc tym samym zwiększamy bezpieczeństwo regatowców — mówi Adam Liedtke, przewodniczący Stowarzyszenia Sportów Wodnych MOS w Iławie, które od lat organizuje regaty. — Optimistkarze mogą pływać bez maseczek, jednak już podczas oficjalnego zakończenia zawodów każdy będzie musiał mieć ją założoną. Oprócz tego będą oczywiście w porcie ustawione stanowiska do dezynfekcji — dodaje Liedtke.

Przystąpił i biuro zawodów będzie mieściło się w Porcie Śródlądowym Iława przy ul. Chodkiewicza 5, natomiast same regaty odbędą się na

Jezioraku na tzw. rozlewisku szalkowskim, w okolicach Szalkowa, gdzie panują lepsze warunki do żeglowania niż w samej Iławie.

zico

PROGRAM 36. REGAT POMARAŃCZOWYCH Iława 2020

• Piątek

godz. 19-20.30: zgłoszenia do regat zawodników (miejsce: Port Iława przy ul. Chodkiewicza 5)

• Sobota

8-9: zgłoszenia do regat (Port Iława)
9.30: odprawa kierowników ekip (Port Iława)
11: start do wyścigów (Jez. Jeziorak, rozlewisko szalkowskie)

• Niedziela

10: start do kolejnych wyścigów (Jez. Jeziorak, rozlewisko szalkowskie)
16: uroczyste zakończenie regat, rozdanie nagród i dyplomów (Port Iława)

SPRINTEM

PIŁKA NOŻNA \\ Jagiellonia Białystok zremisowała bezbramkowo z Legią Warszawa w meczu 32. kolejki PKO Ekstraklasy. Mimo, że dla legionistów był to już siódmy z rzędu ligowy mecz w Białymstoku bez zwycięstwa (!), to zespół ze stolicy jest coraz bliżej tytułu mistrzowskiego. Podopieczni Aleksandra Vukovicia mogą sobie zapewnić tytuł już w najbliższą niedzielę. Muszą jednak zostać spełnione dwa warunki: w sobotę Legia musi wygrać na własnym stadionie z Piastem Gliwice, a dzień później Lech Poznań musi stracić punkty w wyjazdowym spotkaniu ze Śląskiem Wrocław.

• **32. kolejka:** Jagiellonia Białystok - Legia Warszawa 0:0, Lech

Poznań - Pogoń Szczecin 0:0, Lechia Gdańsk - Piast Gliwice 1:0 (F. Paixao 74 k).

33. kolejka. Grupa spadkowa, piątek: Raków Częstochowa - Arka Gdynia (g. 18), Zagłębie Lubin - Korona Kielce (20.30); **sobota:** Wisa Płock - ŁKS Łódź (15), Górnik Zabrze - Wisa Kraków (20); **grupa mistrzowska, sobota:** Legia Warszawa - Piast Gliwice (17.30); **niedziela:** Jagiellonia Białystok - Lechia Gdańsk (15), Śląsk Wrocław - Lech Poznań (17.30); **poniedziałek:** Cracovia - Pogoń Szczecin (18).

Czołówka tabeli: 1. Legia 64 pkt; 2. Piast 53; 3. Lech 53; 4. Śląsk 49 (mecz mniej); 5. Lechia 49; 6. Jagiellonia 48; 7. Cracovia 46 (mecz mniej); 8. Pogoń (46).

• W 31. kolejce Premier League Liverpool pewnie pokonał u siebie Crystal Palace 4:0 (Alexander-Arnold 23, Salah 44, Fabinho 55, Mane 69) i jest już o krok od zapewnienia sobie tytułu mistrzowskiego.

Inne wyniki: Manchester United - Sheffield United 3:0 (Martial 7, 44, 74), Newcastle United - Aston Villa 1:1, Norwich City - Everton 0:1, Wolverhampton - Bournemouth 1:0. **Czołówka:** 1. Liverpool 86; 2. Manchester C. 63 (mecz mniej); 3. Leicester 55; 4. Chelsea 51 (mecz mniej); 5. Manchester United 49; 6. Wolverhampton 49; 7. Tottenham 45.

• Inter Mediolan nie potrafi przerwać pasma niepowodzeń

w konfrontacjach z US Sassuolo. Tym razem zremisował z niewygodnym rywalem 3:3, przez co nadzieje na zdobycie mistrzostwa Włoch w Mediolanie nikną...

Wyniki: Inter - Sassuolo 3:3 (2:1), Atalanta Bergamo - Lazio Rzym 3:2, AS Roma - Sampdoria Genua 2:1. **Czołówka:** 1. Juventus Turyn 66; 2. Lazio 62; 3. Inter 58;

4. Atalanta 54; 5. Roma 48; 6. Napoli 42.

• Real Madryt pokonał Majorkę 2:0 (Vinicius Junior 19, Sergio Ramos 56) i wrócił dzięki temu na pozycję lidera Primery Division. Królewscy wyprzedzają Barcelonę dzięki lepszemu bilansowi bezpośrednich spotkań. We wspomnianym meczu padł rekord hiszpańskiej ekstraklasy: w 83. min gry na

boisko wszedł Luka Romero. Argentyńczyk miał w tym momencie 15 lat i 291 dni, został więc najmłodszym piłkarzem w historii, który zagrał w LaLidze.

31. kolejka: Alaves - Osasuna Pampeluna 0:1, Sociedad - Celta Vigo 0:1. **Czołówka:** 1. Real 68; 2. Barcelona 68; 3. Atletico Madryt 55; 4. Sevilla 53; 5. Getafe 49; 6. Villarreal 48.

pes

komunikat

Burmistrz Miasta Braniewa informuje,

że w siedzibie Urzędu Miasta Braniewa, ul. Kościuszki 111, oraz na stronie www.bip.braniewo.pl na okres 21 dni zostało wywieszone Zarządzenie nr 99/2020 z dnia 19.06.2020 r. w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę.

Zarząd Powiatu w Ostródzie

informuje, że w dniu 26 czerwca 2020 r. na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Ostródzie przy ul. Jana III Sobieskiego 5 oraz na stronie internetowej <http://bip.powiat.ostroda.pl> został podany do publicznej wiadomości na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę. Wykaz dotyczy gruntu stanowiącego część działki nr 6/164 położonej w obrębie Stare Kielkuty w gm. Małdyty.

Hale do wynajęcia

Towarowa 17A
530, 140, 110, 70 m²

Biura po 10 m²
oraz przy trasie S51

Hale – 430, 320 m²

Biuro – 440 m²

tel. 603 614 615
dorex@dorex-dorotowo.pl

2160200p1-A-G

przetarg

Spółdzielnia Mieszkaniowa w Olecku ul. Zyndrama 4, 19-400 Olecko

ogłasza II przetarg nieograniczony ofertowy na dostawę i montaż ogrodzeń metalowych placów zabaw w Olecku, ul. Środkowa, ul. Zyndrama, os. Nad Legą, os. Siejnik I. Termin składania ofert upływa dnia 10 lipca 2020 r., o godz. 900. Oferty należy złożyć w sekretariacie Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. Zyndrama 4. Otwarcie ofert nastąpi 10 lipca 2020 r. o godz. 9.30, w biurze SM przy ul. Zyndrama 4. Szczegółowe informacje można uzyskać w siedzibie SM przy ul. Zyndrama 4, (Dział Techniczny), w godz. 7.00-15.00, nr telefonu (87 520 30 68). SIWZ dostępna jest na stronie internetowej SM, w zakładce „Przetargi”. Zastrzega się prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyn i ponoszenia jakichkolwiek skutków prawnych i finansowych.

Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej w Olecku

29720ocwo-A -F

REKLAMA

6420sezt-A-G

32620stzo-A -F

O CENNE PUNKTY W JASKINI LWA

PIŁKA NOŻNA Pierwszoligowy Stomil, po wygranej z Wigrami, traci do barażowego miejsca tylko trzy punkty. W niedzielę olsztynian czeka trudne zadanie: wyjazd do liderującego Podbeskidzia (g. 15.10). W II lidze Olimpia podejmuje Błękitnych.

Patrząc tylko na ogólny bilans, obejmujący cały sezon 2019/20, można by powiedzieć jedno przed niedzielnym spotkaniem w Bielsku-Białej: Stomil Olsztyn stoi raczej na straconej pozycji w starciu z liderem Fortuna 1. Ligi. No, bo spójrzmy – o ile Podbeskidzie ze swoich 13 „domowych” meczów nie wygrało tylko trzech (bilans 10-2-1), to w przypadku „Dumy Warmii” mamy do czynienia z sytuacją dokładnie odwrotną, bo olsztynianie zwyciężyli tylko w trzech z 13 wyjazdów (3-2-8).

ZNACZNIE LEPIEJ WYGLĄDA TO JEDNAK, GDY SPOJRZYMY NA POSTAWĘ OBU RYWALI JUŻ PO WZNOWIENIU ROZGRYWEK. OTÓŻ W OSTATNICH CZTERECH KOLEJKACH PODBESKIDZIE I STOMIL WYWALCZYŁY TYLE SAMO, CZYLI PO SZEŚĆ, PUNKTÓW!

Co prawda, w pierwszej, po trzymiesięcznej przerwie, rundzie bielszczanie wygrali w Grudziądzu (2:1), a Białoniebiescy tylko zremisowali przy Piłsudskiego 69A z Chrobrym (0:0), jednak następne cztery kolejki przyniosły obu stronom już identyczne wyniki. I tak, „Górale” najpierw pokonali Termalikę Nieciecza (1:0), po czym zremisowali trzy ostatnie mecze, podczas gdy Stomil zaliczył minimalne wygrane z Chojniczanką Chojnice i ostatnio z Wigrami Suwałki (po 1:0), przegrywając też w Sosnowcu (1:2) i Mielcu (0:1). Co ciekawe, wszystkie trzy ostatnie remisy Podbeskidzia były bardzo szczęśliwe, bo w Legnicy lider strzelił gola na 2:2 w dołączonym czasie gry, u siebie z Puszczą Niepołomice wyrównał na... 2:2 w 80. minucie gry, natomiast przed tygodniem przegrywał w Tychach, ale uratował punkt w 73. min!

Z całą pewnością kandydat do awansu będzie w niedzielę wyjątkowo zmotywowany. Raz, bo wreszcie zagra mając doping swoich kibiców na trybunach, a dwa, że we wrześniu w ostatniej chwili

Nie wiadomo jeszcze, czy Koki Hinokio będzie mógł zagrać w niedzielę

li dał sobie wyrwać punkty w Olsztynie, przegrywając 0:1 po bramce Rafała Remisza z 82. min. – Każdy chce okazać się liderem, ale my też solidnie pracujemy, przygotowujemy się do kolejnych meczów i ta seria siedmiu meczów bez przegranej jest na to dowodem. Każde z tych spotkań kosztuje nas dużo pracy, dlatego szanujemy nawet ten jeden zdobyty punkt, który może okazać się bardzo ważny. Ze Stomilem zagramy już z kibicami i wierzę, że pomogą nam odnieść zwycięstwo – mówi Kacper Gach, obrońca Podbeskidzia.

Najlepszymi strzelcami w ekipie lidera są Karol Danielak (11 goli) i Marko Roginić (9), podczas gdy najsukuteczniejszy w białoniebieskich barwach jest Szymon Sobczak (8). Pro-

wadzi Fabian Piasecki (Zagłębie Sosnowiec) z dorobkiem 15 trafień.

DO GRY W NIEDZIELNYM MECZU PRZECIWKO PODBESKIDZIU SĄ GOTOWI PRAWIE WSZYSCY ZAWODNICY STOMILU. TAKŻE KONTUZJOWANY DO NIEDAWNA GRZEGORZ LECH, KTÓRY JUŻ MOŻE BYĆ BRANY POD UWAGĘ PRZEZ TRENERA ADAMA MAJEWSKIEGO.

Czy to samo dotyczy nieco poobijanego w starciu z Wigrami Kokiego Hinokio? Trener Majewski dopiero dzisiaj zadecyduje o przydatności Japończyka przy ustalaniu

składu na najbliższy mecz. Do pełni sił powrócił natomiast Jurich Carolina, narzekający ostatnio na ból pachwiny.

I jeszcze jedna informacja: nie ma przeszkód formalnych, żeby Stomil powalczył w tym sezonie o awans do Ekstraklasy. A to dlatego, że Komisja ds. Licencji Klubowych Polskiego Związku Piłki Nożnej uwzględniła odwołanie klubu z Olsztyna i przyznała mu licencję na grę w PKO Ekstraklasie w najbliższych rozgrywkach (2020/2021). Klub musi tylko zapłacić 10 tys. złotych za naruszenie dyscypliny procesu licencyjnego. Przypomnijmy: do Ekstraklasy awansują trzy zespoły, w tym czołowa dwójka w tabeli oraz zespół, który wygra rywalizację w barażach, do których przystąpią drużyny z miejsc 3-6. Obecnie podopieczni Adama Majewskiego tracą do miejsca barażowego trzy punkty...

Niedzielne spotkanie pokaże na żywo Polsat Sport (g. 15.10).

• 28. kolejka, piątek: Chrobry Głogów - Sandecja Nowy Sącz (g. 15), Bruk-Bet Termalica Nieciecza - Puszcza Niepołomice (16), GKS 1962 Jastrzębie - Chojniczanka Chojnice (17.40), Zagłębie Sosnowiec - Odra Opole (20.10); **sobota:** Miedź Legnica - Warta Poznań (g. 12.40), Olimpia Grudziądz - GKS Tychy (15.10), Stal Mielec - Radomiak Radom (17.40); **niedziela:** Wigry Suwałki - GKS Bełchatów (12.40), Podbeskidzie Bielsko-Biała - Stomil Olsztyn (15.10)

PO 27 KOLEJKACH

1. Podbeskidzie	52	50:27
2. Warta	52	43:26
3. Stal	51	43:26
4. Radomiak	47	41:33
5. Termalica	39	40:29
6. Miedź	39	40:37
7. Jastrzębie	38	38:35
8. Olimpia	38	42:45
9. Zagłębie	37	42:43
10. Sandecja	36	40:43
11. Tychy	36	49:44
12. Stomil	36	23:30
13. Puszcza	34	26:34
14. Bełchatów	32	29:35
15. Odra	31	24:32
16. Chrobry	31	27:38
17. Chojnice	23	35:52
18. Wigry	20	20:43

II LIGA W sobotę o godz. 16. piłkarze II-ligowej Olimpii Elbląg powalczą u siebie z Błękitnymi Stargard. Przed tym meczem wyżej w tabeli są gospodarze, którzy mają o sześć punktów więcej niż ich rywal, ale wminionej kolejce oba zespoły zeszły z boiska pokonane.

Olimpia, po ostatniej porażce na wyjeździe z Bytovią (0:1), na pewno nie miała powodów do radości. Elbląkanie nie dość, że zanotowali pierwszą porażkę w tym roku, to jeszcze stracili na mecz z Błękitnymi podstawowego zawodnika, kapitana drużyny Tomasza Lewandowskiego, który za dwie żółte kartki, a w konsekwencji czerwoną, musi to spotkanie obejrzeć z trybun.

— W SOBOTĘ GRAMY Z RYWALEM, Z KTÓRYM PRZEGRALIŚMY JESIENIĄ (1:2 - RED) I BYŁA TO WÓWCZAS JEDYNA PORAZKA NA WYJEŹDZIE PO 26 KOLEJKACH SPOTKAŃ — MÓWI TRENER ELBLĄSKIEJ DRUŻYNY DARIUSZ KACZMARCZYK.

— Teraz nadszedł czas, aby klubowi z Zachodniopomorskiego się zrewanżować. Zadanie jest trudne, ale my w każdym meczu walczyliśmy o trzy punkty i nie inaczej będzie tym razem. Goście to silny, wyrównany zespół, który posiada doświadczonych zawodników i też walczy o strefę barażową. Każdy mecz jest inny i inne są założenia taktyczne. Jedno jest pewne: żeby wygrać, drużyna musi zostawić serce na boisku — dodaje Kaczmarczyk.

W ostatnich dwóch ligowych meczach w drużynie żółto-biało-niebieskich zagrało sporo młodzieży. To efekt wprowadzonej przez klub polityki ogrywania młodych piłkarzy i zdobywania punktów w klasyfikacji Pro Junior System. — Młodzież zaczyna coraz lepiej sobie poczynać i w dalszym ciągu będziemy z niej korzystać. Wcale nie zaprzeczam, że w sobotnim spotkaniu

w podstawowym składzie zagra 5-6 młodzieżowców. W meczu tym na pewno nie zagra kontuzjowany Michał Balewski, a także Lewandowski. Musimy sobie radzić także bez kilku kluczowych dotąd piłkarzy, którzy po sezonie opuszczają klub. Do podstawowego składu wraca za to młodzieżowiec Klaudiusz Krasa. Na pewno będą 2-3 rozszady w składzie — informuje Kaczmarczyk.

— Sobotni mecz na stadionie przy ul. Agrykola z powodu koronawirusa na żywo będzie mogło oglądać góra 550 osób — informuje prezes klubu Paweł Guminiak. Pierwszeństwo w przydzielaniu miejsc będą mieli posiadacze kartetów, a kartety na Olimpię posiada 200 kibiców. Pozostałe miejsca zostaną przeznaczone do wolnej sprzedaży. Sprzedaż biletów odbędzie się jedynie w piątek w siedzibie klubu. Przed meczem obowiązywać będzie dezynfekcja rąk oraz zakrywanie ust i nosa maseczkami.

• 28. kolejka, sobota: Lech II Poznań — GKS Katowice (godz. 12), Legionovia Legionowo — Resovia Rzeszów (12), Olimpia Elbląg — Błękitni Stargard (16), Stal Stalowa Wola — Garbarnia Kraków (17), Pogoń Siedlce — Elana Toruń (17), Stal Rzeszów — Znicz Pruszków (17), Skra Częstochowa — Gryf Wejherowo (17.30), Górnik Łęczna — Bytovia Bytów (17.40); **niedziela:** Górnik Polkowice — Widzew Łódź (13.05).

pes, JK

PO 27 KOLEJKACH

1. Widzew	54	56:26
2. Katowice	51	48:30
3. Górnik Ł.	49	36:31
4. Resovia	45	44:24
5. Olimpia	44	40:26
6. Bytovia	43	39:36
7. Błękitni	38	43:45
8. Górnik P.	37	47:35
9. Elana	36	36:38
10. Pogoń	36	40:44
11. Stal Rz.	35	41:39
12. Skra	35	23:35
13. Znicz	34	36:45
14. Stal S.W.	34	33:39
15. Lech II	34	35:38
16. Garbarnia	32	30:33
17. Legionovia	20	24:49
18. Gryf	14	21:59

SPORT.wm.pl

PROSTO Z NIEMIEC PRZEZ GDAŃSK

SIATKÓWKA\\ Ten transfer awizowaliśmy jeszcze w maju i sprawdziło się: do Indykpolu AZS dołączył Ruben Schott. 26-letni przyjmujący reprezentacji Niemiec, który ostatnie dwa sezony spędził w Treflu Gdańsk, podpisał w Olsztynie roczną umowę.

Kim jest nowy przyjmujący Indykpolu AZS, który dołączy w Olsztynie do Wojciecha Zalińskiego i Roberta Andringi? Najkrócej mówiąc: podstawowym zawodnikiem reprezentacji Niemiec, z którą sięgnął przed trzema laty po wicemistrzostwo Europy. Mimo relatywnie młodego wieku (8 lipca skończy 26 lat), Ruben Schott może się też pochwalić sporym doświadczeniem w siatkówce klubowej.

Zaczynając jednak od początków: Schott swoją przygodę z siatkówką zaczął w wieku 14 lat w swoim rodzinnym Berlinie. To tam sięgał w barwach Berlin Recycling Volleys po swoje pierwsze sukcesy, takie jak tytuł mistrza Niemiec kadetów czy brązowy medal wśród juniorów. W 2010 roku przeniósł się do VC Olympia Berlin, aby po trzech latach wrócić do swojego macierzystego klubu, gdzie w wieku 20 lat zdobył swój pierwszy „dorosły” tytuł mistrza Niemiec (2014). W sezonie 2014/15 bronił barw CV

Mitteldeutschland, aby rok później ponownie wrócić na stare śmieci. Z ekipą z Berlina Schott sięgnął po kolejne dwa tytuły mistrza Niemiec (2016, 2017), a w 2016 roku świętował też zdobycie krajowego pucharu (MVP turnieju) oraz triumf w Pucharze CEV.

ROK 2017 ZAPISAŁ SIĘ W SPORTOWYM ŻYCIORYSIE RUBENA SCHOTTA, JAKO TEN, W KTÓRYM ZDOBYŁ W... POLSCE WSPOMNIANE SREBRO ME, NO I PO RAZ PIERWSZY ZAKOTWICZYŁ POZA GRANICAMI SWOJEGO KRAJU: WE WŁOSKIM POWER VOLLEY MEDIOLAN.

A po Mediolanie była już... PlusLiga, bo w 2018 roku niemiecki przyjmujący podpisał umowę z Treflem Gdańsk. Przez ostatnie dwa sezony był podstawowym zawodnikiem tej drużyny, rozgrywając w żółto-czarnych barwach 51 ligowych meczów, w których zdobył aż 503 punktów,

Ruben Schott w nowym sezonie zagra w Indykpolu AZS

w tym 418 atakiem, 47 z zagrywki i 38 blokiem. Jeśli chodzi o niedokończony przez pandemię koronawirusa miniony sezon, to Schott zakończył go z dorobkiem 244 „oczek” (w 25 meczach), z czego 205 z ataku, 25 po asach (15. miejsce w lidze) oraz 14 blokiem. Z kolei średnia skuteczność przyjęcia zagrywki kształtowała się u Niemca na poziomie 48,61 proc.

W sezonie 2020/21 Ruben Schott będzie reprezentował Indykpol AZS, zostając w ten sposób już piątym niemieckim siatkarzem w historii kortowskiego klubu (ale pierwszym od 12 lat!). Wcześniej po jednym sezonie w ekipie z Olsztyna rozegrali atakujący Steffen Busse (2002/03), przyjmujący Bjoern Andrae (2007/08) oraz rozgrywający Frank Dehne (dołączył w trakcie sezonu 2007/08). Natomiast aż cztery lata (2002-06) spędził w olsztyńskim AZS Mark Siebeck, który w stolicy Warmii i Mazur zapracował na miano jednego z najlepszych przyjmujących PlusLigi.

– WYBRAŁEM OLSZTYN, PONIEWAŻ BĘDZIE TO KOLEJNY KROK W ROZWOJU MOJEJ KARIERY – MÓWI RUBEN SCHOTT.

– Zespół ma bardzo dobrego trenera, jakim jest Daniel Castellani, i wiem, że mogę się od niego wiele nauczyć. Nasz zespół jest dobrze zbudowany i mam nadzieję, że w nadchodzącym sezonie osiągniemy dobry wynik. Klub przedstawił mi dobrą ofertę, dlatego podjęcie decyzji nie było zbyt trudne. Nie mogę doczekać się przyjazdu do Olsztyna – dodał niemiecki przyjmujący, który w Indykpolu AZS zagra z numerem 13. Warto dodać, że – dzięki długoletniej współpracy klubu z Auto Idea Mercedes-Benz – w trakcie pobytu w Olsztynie Ruben Schott będzie korzystał z najnowszego modelu Mercedes GLB.

pes

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

REKLAMA

GO
gazetaolsztynska.pl

TO INTERAKCJA
Z REGIONEM

TWORZYMYSIĘ DLA CIEBIE

RANKINGI

BIZNES WARMII i MAZUR

CITI REALIZUJE
ZŁOŻONE
OBIETNICE.
W OSTATNICH
MIESIĄCACH
ZATRUDNIŁO
PONAD 100 OSÓB
W OLSZTYNIE.
I NA TYM
NIE KONIEC.

"

Samorząd województwa warmińsko-mazurskiego natychmiast zaangażował się w liczne działania mające na celu ochronę zdrowia i życia mieszkańców, a także wsparcie gospodarki, miejsc i zakładów pracy — mówi Gustaw Marek Brzezina, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

/// str. 3

"

Tylko przez ostatnie pół roku zatrudniliśmy ponad 120 osób i jesteśmy na najlepszej drodze, aby do końca 2021 roku podwoić tę liczbę — Michał Podgórski, Dyrektor Globalnego Departamentu Parametryzacji Instrumentów Finansowych Citibank Europe.

/// str. 4

"

Na światową pandemię w tej skali pewnie nikt nie był przygotowany, ale obowiązkiem osób kierujących firmą jest być gotowym na nadejście trudnego czasu, na różnego rodzaju wyzwania i kryzysy — mówi Jarosław Michałak, Prezes Zarządu i Dyrektor Generalny Michelin Polska.

/// str. 13

PARTNER GŁÓWNY

citi

citi handlowy

PARTNER

BGK
BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

ROZWÓJ BIZNESU — JEŚLI NIE DZIŚ, TO KIEDY?

NIEZWYKLE INTENSYWNE OSTATNIE MIESIĄCE WSTRZĄSNĘŁY GOSPODARKĄ I RYNKIEM PRACY. O TYM, ŻE PARADOKSALNIE TO WŁAŚNIE NAJLEPSZY CZAS NA ROZWÓJ BIZNESU, ROZMAWIAM Z JAROSŁAWEM TOKARCZYKIEM, PREZESEM GRUPY WM.

—Wszyscy krzyczą: kryzys, recesja! A pan powtarza: rozwój! To naprawdę dobry czas na rozwijanie biznesu?

Odwroć to pytanie: jeśli nie dziś, to kiedy mamy rozwijać biznes? Wszyscy zostaliśmy postawieni przed faktem dokonanym. Może w marcu byliśmy zaskoczeni i lekko dezorientowani, ale teraz przyszedł czas na działanie. Zawsze uważałem, że najlepszą formą obrony jest atak. W biznesie to prawda znana od dawna. Jeśli zmieniły się warunki, i w których funkcjonujemy (a zmieniło się naprawdę sporo: uwarunkowania prawno-sądownicze, popyt na towary i usługi, zachowania konsumentów), to trzeba wyjść im

naprzeciw i dostosować się. A zaraz potem samemu kreować nowe trendy. Może to truizm, ale rynek naprawdę nie znosi próżni. Jeśli w ostatnich miesiącach część firm zniknęła z rynku, ich miejsce zaraz zajmą kolejne. Jeśli konsumenci zrezygnowali z konkretnych produktów lub usług, to w ich miejsce oczekują innych. Naszym zadaniem — jako przedsiębiorców jest im to dać.

— To z perspektywy przedsiębiorcy. Ale jak ma na to wszystko patrzeć pracownik, nad którym coraz częściej krąży widmo zwolnienia?

— Wiem, że dla wielu osób to ciężki czas. Ale nie można się poddawać i biernie czekać na rozwój wypadków. Firmy wdrażają nowe rozwiązania, poszerzają swoją ofertę, zdobywają nowe rynki... Przed pracownikami stoją te same wyzwania. To czas na zdobycie nowych kompetencji. Dziś liczba internetowych kursów i szkoleń (na bardzo wysokim poziomie) jest ogromna. Wiele osób od dawna myślało o poszerzeniu swoich możliwości. To jest właśnie ten czas! Uczmy się nowych rzeczy, poświęćmy więcej czasu na zdobywanie wiedzy. Jeśli trzeba bę-

dzie się zupełnie przekwalifikować, to należy to zrobić. Specjaliści od dawna mówią, że dziś przepracowanie całego życia w jednym zawodzie to rzadkość.

— Czyli zmiany na rynku pracy nie muszą być negatywne?

— Już dziś widzimy, że rynek pracy z domeną pracowników, zwracając się coraz mocniej w stronę pracodawców. W tym wszystkim trzeba szukać swojej szansy. Ostatnie miesiące to gwałtowny rozwój zdalnej pracy. To świetna okazja dla wielu specjalistów — nie są oni już w tak dużym stopniu zależni od swojej lokalizacji. Mogą świadczyć pracę dla firm spoza Warmii i Mazur, a nawet spoza Polski. Oczywiście nie każdy się odnajdzie w zdalnej pracy. Ale to jest to, o czym mówiłem wcześniej: trzeba zdobywać nowe kompetencje, uczyć się korzystania z nowych narzędzi. Pamiętajmy też, że gdy w jednych firmach zmniejsza się zatrudnienie, w innych poszukują nowych pracowników. Programiści, specjaliści od marketingu i social mediów, eksperci od e-commerce są dziś rozchwytywani. Podobnie kurierzy, bo coraz więcej produktów kupowanych jest zdalnie.

Z drugiej strony z perspektywy przedsiębiorcy to także szansa na współpracę z najlepszymi osobami z branży — gdziekolwiek by one nie były. Jeśli pracuję z kimś zdalnie, nie ma znaczenia, czy ta osoba znajduje się w Olsztynie, Gdańsku czy Londynie. Wcześniej takie możliwości też były, ale podchodziliśmy do nich ostrożnie. A dziś dla wielu stały się niemal koniecznością.

— Grupa WM i „Gazeta Olsztyńska” wykorzystały swoją szansę?

— Jako Prezes zawsze będę chciał więcej — taka moja rola, żeby motywować zespół do osiągania kolejnych celów. Patrząc na twarde dane, uważam, że daliśmy radę. Szybko zmieniliśmy tryb pracy naszej redak-

cji, dzięki czemu w ostatnich miesiącach praktycznie podwoiliśmy ruch na stronach internetowych. GazetaOlsztyńska.pl odwiedzało dziennie nawet 150 tys. użytkowników! Nasz portal działa już od 20 lat, a od ponad pół roku pracujemy nad zupełnie nowym serwisem informacyjnym dla mieszkańców Warmii i Mazur. To będzie zupełnie nowa jakość i nowe możliwości. Niebawem będę mógł zdradzić więcej szczegółów.

Przygotowaliśmy kilka nowych formatów, które cieszą się dużą popularnością wśród naszych czytelników i internautów, a przede wszystkim partnerów handlowych. Otworzyliśmy łamy naszych gazet i portali dla lokalnych przedsiębiorców. W maju zorganizowaliśmy pierwsze spotkanie z cyklu „Region 4.0” o inwestycjach na Warmii i Mazurach. Transmisję na żywo oglądało tysiące internautów, a finalnie dotarliśmy do ponad 73 tys. odbiorców.

W czerwcu w ramach znanego już projektu „Kongres Przyszłości” przygotowaliśmy „Kongres Przyszłości Online”. Wyjątkowe wydarzenie, w którym część gości była w naszym studio telewizyjnym, a część prelegentów łączyła się z nami zdalnie. Była dyskusja naszych samorządowców, był panel ekspertów od zdalnej nauki i komunikacji, była również prezentacja najnowszych możliwości bankowości mobilnej. Zaowocowało to bardzo dużym zainteresowaniem ze strony naszych internautów, którzy mogli na żywo uczestniczyć w Kongresie. Finalnie ponad 111 tys. osób zapoznało się z transmisją z Kongresu. Już dziś mogę zaprosić czytelników „Biznesu Warmii i Mazur” na IV Kongres Przyszłości, który odbędzie się w listopadzie tego roku.

— Dziękuję za rozmowę.

Bartosz Orliński

Jarosław Tokarczyk
Prezes Zarządu Grupy WM

WYDAWCA:
Grupa WM Sp. z o.o.,
ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn
PREZES: Jarosław Tokarczyk

DRUK:
Drukarnia Prasowa Grupy WM
Sp. z o.o. Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5, tel. 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

GAZETAOLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
internet@gazetaolsztynska.pl

PRENUMERATA
prenumerata@gazetaolsztynska.pl

REDAKTOR
NACZELNY
Igor Hrywna

REKLAMA
Agnieszka
Weder-Grygielewicz

ŁAMANIE
Jakub Cyrana

NOWE WARUNKI PRZYSPIESZYŁY BIEG HISTORII

O REGIONALNEJ GOSPODARCE, AKTYWNEJ POMOCY SAMORZĄDÓW I WSPIERANIU PRZEDSIĘBIORCÓW ROZMAWIAMY Z GUSTAWEM MARKIEM BRZEZINEM, MARSZAŁKIEM WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO.

— Panie marszałku, z powodu pandemii świat się zatrzymał, zamknięto instytucje publiczne, stanęły firmy, ludzie zdystansowali się od siebie. Teraz powoli na nowo się otwieramy, ale czy samorząd województwa, czyli gospodarz regionu, też przystanął?

— Wręcz przeciwnie. Nowe warunki znacznie przyspieszyły bieg historii. Pragnę podkreślić, że w dobie pandemii potrafiliśmy się wszyscy bardzo szybko zorganizować i oswoić z nowymi technikami komunikacji. Jesteśmy w stałym kontakcie z administracją rządową, z ekspertami, z przedstawicielami samorządów i przedsiębiorcami. Stale dzielimy się wiedzą o nowych rozwiązaniach, o możliwościach niesienia pomocy, o wzajemnych potrzebach, o dobrych praktykach. Jednak nie tylko w dramatycznych czasach pandemii samorządowcy pracują z pełnym zaangażowaniem, by zapewnić społeczności bezpieczeństwo, zdrowie, miejsca pracy, względną normalność. To czas ciągłej gotowości, wytężonej pracy na wielu frontach, w porozumieniu z wieloma partnerami.

Gustaw Marek Brzezina
Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego

— Mimo dystansu społecznego jednak zacieśniamy kontakty?

— Ja osobiście o takie kontakty dbałem zawsze, ale w tym szczególnym czasie rzeczywiście nabrały one większego znaczenia. Samorząd województwa warmińsko-mazurskiego natychmiast zaangażował się w liczne działania mające na celu ochro-

ny zdrowia i życia mieszkańców, a także wsparcie gospodarki, miejsc i zakładów pracy. I od razu o nowych rozwiązaniach informowaliśmy gospodarzy miast, gmin i powiatów z Warmii i Mazur. Jako samorząd województwa czujemy się odpowiedzialni za przyszłość całego regionu i jego mieszkańców. Codziennie też

przekonujemy się, że tą mądrością i dalekowzrocznością kierują się gospodarze lokalnych samorządów. To wielka wartość w roku jubileuszu 30-lecia polskiej samorządności.

— Podkreślał pan niejednokrotnie, że samorząd województwa, między innymi dzięki unijnym funduszom, jest aktywnym partnerem w biznesie. Na jakie wsparcie ze strony samorządu może liczyć regionalna gospodarka?

— Od początku było dla nas jasne, że koronawirus atakuje nie tylko nasze zdrowie, ale w konsekwencji również gospodarkę. Zatem od razu podjęliśmy intensywne prace nad stworzeniem pakietu pomocowego dla przedsiębiorstw w regionie. To duży projekt, który w znacznym stopniu już funkcjonuje, zwłaszcza pod postacią instrumentów zwrotnych. Ich łączna kwota z poprzedniej i bieżącej perspektywy budżetowej unijnych środków sięga 90 mln euro, czyli ok. 400 mln zł. Zarząd województwa zatwierdził także projekt zmian w RPO WiM 2014-2020, przeznaczając dodatkowo

111 mln zł na wsparcie gospodarki i sferę społeczną w tym trudnym czasie. Z tej kwoty wyasygnowaliśmy ok. 64 mln zł na dotacje dla przedsiębiorców, którzy z uwagi na specyfikę regionu są szczególnie narażeni na recesję. We wsparcie szeroko pojmowanych usług społecznych angażujemy ok. 16 mln zł. Nowe instrumenty wsparcia uruchamia także nasza Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego.

— Jakie to instrumenty?

— Pożyczki płynnościowe oraz rozwojowe, udzielane na bardzo korzystnych warunkach. WMARR nie pobiera żadnych opłat ani prowizji związanych z udostępnieniem i obsługą tych pożyczek. Środki są przeznaczone dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Liczę na aktywność naszych przedsiębiorców. Proszę, sięgają państwo po informacje i wsparcie, żeby wzmacniać regionalną gospodarkę i dbać o kondycję naszego bardzo wrażliwego rynku pracy.

warmińsko-mazurskie
przedsiębiorcze

Warmińsko-Mazurska
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
w Olsztynie

POŻYCZKI DLA FIRM - POMOC NA KORZYSTNYCH WARUNKACH

Właściciele mikro-, małych i średnich firm mogą już skorzystać z nowej oferty Regionalnego Funduszu Pożyczkowego Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Olsztynie. Prowadzenie własnej działalności nie jest proste, dlatego chcemy wspierać wszystkich, którzy podjęli to zadanie. Firmy dotknięte trudną sytuacją związaną z pandemią COVID-19 mogą skorzystać ze specjalnej pożyczki płynnościowej, natomiast młode firmy z pożyczki rozwojowej.

Pożyczka płynnościowa

- jest kierowana do przedsiębiorców, którzy z powodu koronawirusa znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej, tj. firma nie znajdowała się w trudnej sytuacji przed 31.12.2019, a obecnie znajduje się w trudnej sytuacji w wyniku wystąpienia COVID-19 lub jest nią zagrożona,
- finansowane będą wydatki związane z utrzymaniem bieżącej działalności firmy i zapewnieniem jej płynności finansowej; pieniądze z pożyczki mogą sfinansować np. wynagrodzenia pracowników, zobowiązania wobec ZUS czy Urzędu Skarbowego; przedsiębiorcy będą też mogli za te pieniądze kupić towar, opłacić media czy zapłacić faktury, które powstały po 1 lutego 2020 r., a nie zostały dotychczas opłacone z powodu strat związanych z pandemią,
- maksymalna kwota pożyczki do 400 tys. zł,
- maksymalny okres spłaty pożyczki nie może być dłuższy niż 72 miesiące.

Pożyczka rozwojowa

- skorzystać z niej mogą przedsiębiorcy znajdujący się w początkowej fazie rozwoju tj. działający na rynku nie dłużej niż 3 lata,
- umożliwi sfinansowanie zakupu środków trwałych np. maszyn, urządzeń, środków transportu, narzędzi, wyposażenia, innych ruchomości oraz nieruchomości; usług obcych np. robót budowlanych, remontowych, montażowych, usług transportowych oraz środków obrotowych (do 50%),
- maksymalna kwota pożyczki do 1 mln zł,
- maksymalny okres spłaty pożyczki nie może być dłuższy niż 96 miesięcy.

Ważne informacje

- Regionalny Fundusz Pożyczkowy nie pobiera żadnych opłat i prowizji związanych z udostępnieniem i obsługą pożyczek,
- z pożyczek może skorzystać przedsiębiorca z sektora MŚP zarejestrowany, mający siedzibę lub oddział i prowadzący działalność gospodarczą na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Szczegółowych informacji nt. pożyczek udziela

Regionalny Fundusz Pożyczkowy, Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Olsztynie

10-516 Olsztyn, plac gen. Józefa Bema 3, tel. 89 521 12 89, 89 521 12 79, e-mail: wmarr@wmarr.olsztyn.pl | www.wmarr.olsztyn.pl/rfp

citi citi handlowy

NOWE MIEJSCA PRACY W NAJNOWOCZEŚNIEJSZYM BIUROWCU

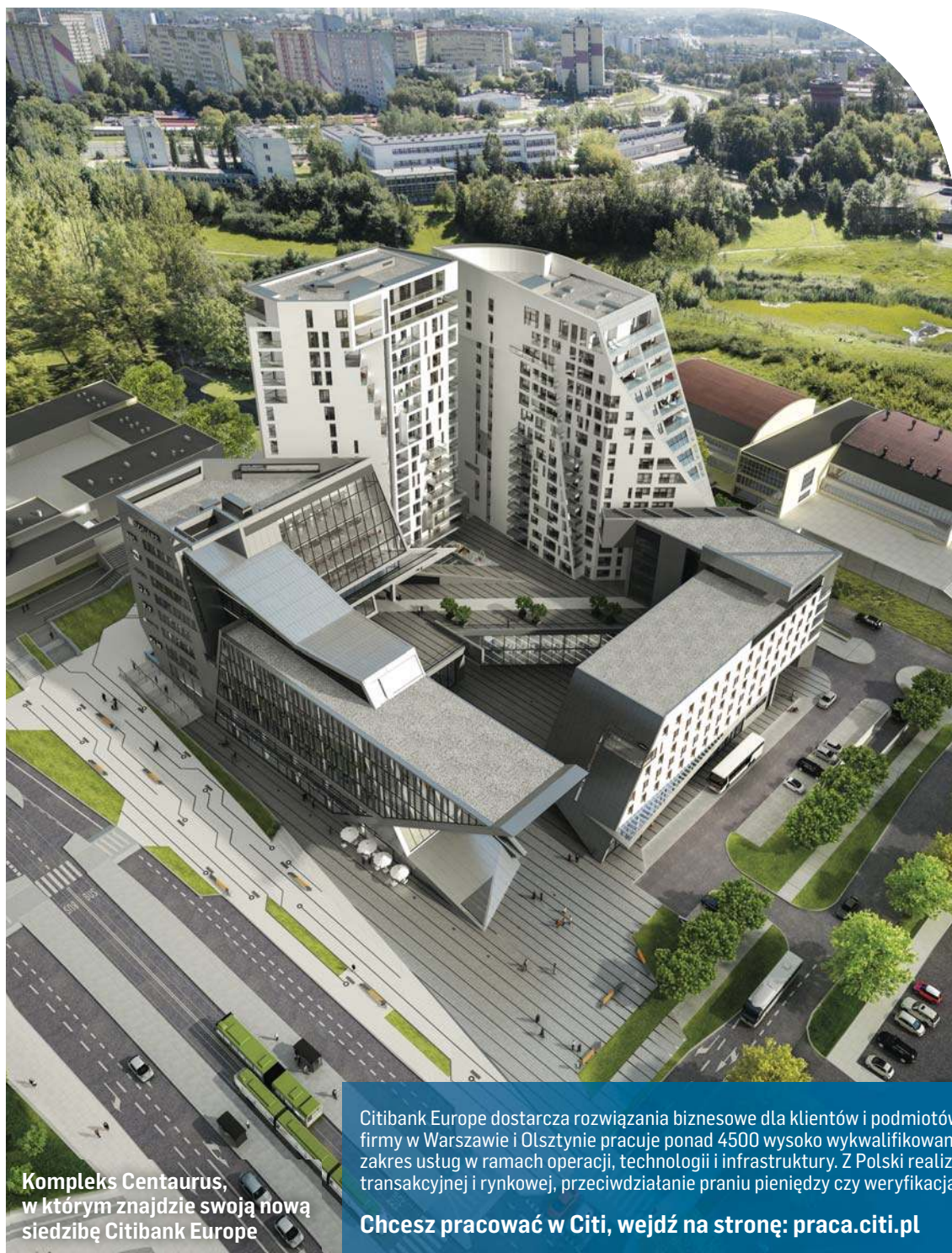
CITIBANK EUROPE, JEDNO Z NAJWIĘKSZYCH CENTRÓW USŁUG WSPÓLNYCH CITI NA ŚWIECIE, WYNAJĘŁO WIĘKSZOŚĆ POWIERZCHNI W BIUROWEJ CZĘŚCI KOMPLEKSU CENTAURUS W OLSZTYNIE. NOWE BIURO ZACZNIE DZIAŁAĆ W I KWARTALE PRZYSZŁEGO ROKU. TRANSAKCJA WPISUJE SIĘ W STRATEGIĘ GRUPY CITI, KTÓRA ZAKŁADA KONTYNUACJĘ ROZWOJU I ZWIĘKSZANIE ZATRUDNIENIA W STOLICY WARMII I MAZUR.

Mimo bezprecedensowej sytuacji, z którą wszystkim nam przyszło się mierzyć, Citibank Europe kontynuuje swoje plany. Jesteśmy organizacją stawiającą na rozwój i szukającą nowych rozwiązań dla klientów. Wierzymy też, że stworzenie optymalnych i inspirujących warunków pracy, a także możliwości zapewni nasza nowa siedziba, przyczyni się do wygody i satysfakcji naszych pracowników, a tym samym do lepszych wyników biznesowych – komentuje Michał Podgórski, dyrektor globalnego departamentu parametryzacji instrumentów finansowych.

Budynek, w którym znajdzie się siedziba Grupy Citi, to pierwszy biurowiec klasy A w Olsztynie. Każda z 8 kondygnacji biurowych oferuje przestronną przestrzeń, a liczne przeszklenia i zastosowane zaawansowane technologie wpływać będą na wysoki komfort pracy. Oprócz budynku biurowego w skład kompleksu wchodzi część mieszkaniowa, hotelowa oraz handlowo-usługowa.

Wynajęcie nowej przestrzeni biurowej ma nie tylko zapewnić najnowocześniejsze warunki pracy dla obecnych 730 pracowników, lecz także odpowiada na potrzeby firmy związane z planowanym wzrostem zatrudnienia. Jak już wielokrotnie podkreślali przedstawiciele Grupy Citi, Olsztyn dysponuje wieloma atutami, w tym liczną grupą absolwentów wyższych uczelni, mówiących obcymi językami, co odpowiada na potrzeby międzynarodowej korporacji i pozwala realizować zadania wymagające wysokich kwalifikacji. — Nasze zespoły niejednokrotnie wypracowują innowacyjne rozwiązania, które z sukcesem są wprowadzane w innych jednostkach Citi na świecie. Jesteśmy liderem zmian w organizacji — podkreśla Michał Podgórski.

Mimo pandemii Citibank Europe wciąż prowadzi rekrutację. Dzięki strategii opartej na wirtualizacji

Kompleks Centaurus, w którym znajdzie swoją nową siedzibę Citibank Europe

środowiska pracy większość nowych pracowników od pierwszych dni zatrudnienia mogła pracować zdalnie, logując się do firmowej sieci. Przyjęte podejście, wypracowane standardy i istniejące w firmie procedury pozwoliły sprawnie przejść na system home office. Obecnie ponad 85 proc. wszystkich pracowników wykonuje swoje obowiązki zdalnie.

Co szczególnie istotne, proces rekrutacji również jest przeprowadzany zdalnie, przy wykorzystaniu wewnętrznej technologii Citi Meet. W Olsztynie i Warszawie dostępnych jest ponad 300 ofert pracy skierowanych zarówno do obecnych pracowników w ramach mobilności wewnętrznej, jak i do kandydatów z rynku. — Wszystkie nasze linie biznesowe realizują planowane wcześniej zatrudnienia. W październiku zeszłego roku nawiązaliśmy współpracę z przedstawicielami ratusza w Olsztynie i podczas konferencji ogłosiliśmy nasze plany rozwojowe na lata 2020-2021. Tylko przez ostatnie pół roku zatrudniliśmy ponad 120 osób i jesteśmy na najlepszej drodze, aby do końca 2021 roku podwoić tę liczbę — podsumowuje Michał Podgórski.

Dynamiczny rozwój olsztyńskiego oddziału stwarza możliwość pracy m.in. w bankowości transakcyjnej, przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i bankowości rynkowej. Od kandydatów oczekiwana jest znajomość języka angielskiego oraz chęć rozwoju w obszarze finansów. Do rekrutacji firma zachęca ambitnych absolwentów, którzy dopiero zaczynają swoją karierę, ale i doświadczonych ekspertów, chcących pracować dla międzynarodowej instytucji nad zaawansowanymi technologicznie projektami o globalnym zasięgu.

Citibank Europe dostarcza rozwiązania biznesowe dla klientów i podmiotów Citi w 96 krajach. W polskich biurach firmy w Warszawie i Olsztynie pracuje ponad 4500 wysoko wykwalifikowanych ekspertów, którzy świadczą szeroki zakres usług w ramach operacji, technologii i infrastruktury. Z Polski realizowana jest m.in. obsługa bankowości transakcyjnej i rynkowej, przeciwdziałanie praniu pieniędzy czy weryfikacja ryzyka kredytowego.

Chcesz pracować w Citi, wejdź na stronę: praca.citi.pl

OLSZTYN STRATEGICZNY DLA CITI

Rozmowa z **Michałem Podgórskim**
dyrektorem globalnego departamentu parametryzacji
instrumentów finansowych Citibank Europe

— Kiedy inni zwalniają, Citi zatrudnia i przenosi się w Olsztynie do nowej siedziby, która będzie się mieścić w najbardziej reprezentacyjnym budynku w stolicy regionu, czyli Centaurusie. Dlaczego wybraliście ten budynek?

— Centaurus to nowoczesny kompleks usytuowany w centrum Olsztyna, oferujący nie tylko powierzchnie biurowe, ale również hotel i lokale handlowo-usługowe. Mając na uwadze planowany wzrost zatrudnienia oraz chęć zapewnienia naszym pracownikom jak największego komfortu pracy, szukaliśmy powierzchni biurowej, która pomieści planowaną liczbę osób, ale przede wszystkim spełni wysokie standardy Citi.

Projekt nowego biura wpisuje się w dynamikę i zmiany w podejściu do stylu pracy. Infrastruktura technologiczna, dostęp do danych w chmurze daje pracownikom możliwość wyboru pomiędzy powierzchniami przeznaczonymi na spotkania zespołowe, wymianę inicjatyw, ale również przestrzenie pozwalające na indywidualną pracę. W zależności od planu dnia pracownik będzie mógł swobodnie wybrać najdogodniejsze dla siebie miejsce. Jesteśmy przekonani, że tak jak w innych biurach Citi stworzona dla pracowników strefa chill out zone jeszcze bardziej przyczyni się do wzajemnego inspirowania i uczenia się, co zaowocuje niekończącymi się innowacyjnymi pomysłami.

— Co stanie się z waszymi siedzibami przy Pstrowskiego i Kotobrzeskiej?

— Jednym z głównych założeń nowego biura jest konsolidacja obecnych lokalizacji w jednym miejscu oraz zapewnienie powierzchni pod kątem dalszego rozwoju. Jeśli dalszy wzrost biznesu będzie wymagał dodatkowych powierzchni, to nie wykluczamy wykorzystania części biur z obecnie zajmowanych budynków.

— Kiedy się przeprowadzicie do nowej siedziby?

— Termin przeprowadzki planowany jest na pierwszy kwartał 2021 roku.

— Co ta przeprowadzka oznacza dla waszych pracowników i klientów?

— Citi to organizacja stawiająca na rozwój i stale szukająca nowych rozwiązań. Zatem oczywiste było dla nas, że musimy zapewnić naszym pracownikom jak najlepsze warunki pracy. Dzięki nowoczesnym przestrzeniom oraz technologicznym rozwiązaniom nasi pracownicy będą mogli korzystać z przestrzeni biura w sposób, który najbardziej wesprze ich styl pracy i życia.

W chill out zone, która stanowi nowoczesną przestrzeń do relaksu, pracownicy mogą się spotkać, zjeść wspólnie posiłek, wzajemnie inspirować.

W nowym budynku udostępniona zostanie infrastruktura dla rowerzystów (szatnie, prysznice, parkingi).

— Czy można powiedzieć, że w Citi Olsztynowi przypisano ważne miejsce w rozwoju firmy?

— Zdecydowanie tak. Wielokrotnie podkreślaliśmy już, że Olsztyn z nawiązką spełnił nasze oczekiwania i zamierzamy nadal tu inwestować. Od kilku lat rekrutujemy pracowników do różnych funkcji i biznesów, włączając w to technologię, bankowość transakcyjną, przeciwdziałanie praniu pieniędzy, obsługę rynków kapitałowych i papierów wartościowych, zarządzanie ryzykiem, audyt, finanse i zgodność. Nasi olsztyńscy pracownicy zajmują się obsługą zaawansowanych i złożonych rozwiązań wykorzystywanych w operacjach skarbowych i bankowości transakcyjnej, a pracują na rzecz globalnych klientów naszej grupy. Uczestniczą również w procesach przeciwdziałających praniu pieniędzy, a także w świadczeniu zaawansowanych usług informacyjnych dla dużych klientów korporacyjnych Citi na całym świecie. Mając na uwadze dostęp do wykwalifikowanych pracowników, planowane inwestycje czy stały rozwój naszych procesów, śmiało możemy powiedzieć, że Olsztyn jest dla Citi strategicznym miejscem na mapie Polski.

CHCEMY ZMIENIAĆ ŚWIAT NA LEPSZE

Rozmowa z **Katarzyną Majewską**
członkiem zarządu Citi Handlowy

— Społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR) jest wpisana w DNA Grupy Citi. W jakich dziedzinach jesteście najbardziej aktywni?

— CSR rozumiemy zgodnie z naszą misją. Chcemy zmieniać świat na lepsze. Wolontariat traktujemy jako jedno z narzędzi, które przybliżają nas do realizacji tego celu. Każdego roku nasi #CitiVolunteers, bo tak mówimy o naszych wolontariuszach, angażują się kilka tysięcy razy. W tym roku liczba ta znacząco przekracza 4000. Pomagamy setkom organizacji społecznych. I mamy poczucie, że to dobry kierunek. Przynosi policzalne korzyści społeczne, ale też indywidualne. Pracownicy Citi oraz Citi Handlowego traktują wolontariat bowiem także jako doskonałe narzędzie do samorozwoju i podwyższania swoich kompetencji. Uczą się nowoczesnego zarządzania projektami, w stylu agile, bo w projektach wolontariackich nie ma z góry narzuconych ról, określonych zasobów, procedur, harmonogramów.

Drugim filarem jest wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości oraz edukacja finansowa. Inwestujemy w programy społeczne, których celem jest edukacja w zakresie przedsiębiorczości, ale także w takie, których wpływ społeczny w zakresie rozwoju przedsiębiorczości jest policzalny: w wyniku tych działań powstają nowe miejsca pracy dla grup wykluczonych; stymulujemy rozwój nowych firm, start-upów i zachęcamy do przedsiębiorczości młodych ludzi.

— Citi Handlowy stanowi integralną część grupy Citi, wiodącej globalnej instytucji finansowej, prowadzącej około 200 milionów rachunków i działającej w ponad 160 krajach i jurysdykcjach. Jesteście zatem globalni, ale jednocześnie lokalni. W jaki sposób angażujecie się w życie społeczne regionu?

— Przede wszystkim trzeba powiedzieć, że nasze projekty i działania w Olsztynie mają już co najmniej 20 lat. Angażujemy siły, aby wspierać i pomagać najbardziej

potrzebującym. Organizujemy akcje zbiorów dla potrzebujących artykułów dla domów pomocy społecznej, domów samotnej matki czy też schronisk dla zwierząt. Przy wsparciu organizacyjnym Fundacji Citi Handlowy im. Leopolda Kronenberga co roku wcielamy się w rolę św. Mikołaja i realizujemy marzenia dzieci z pobliskich domów dziecka, które decydują się na udział w naszej akcji pt. „Zostań asystentem Św. Mikołaja”.

Ponadto od 2016 roku jako Citi Women's Network Poland uczestniczymy w festiwalu dla kobiet Baba Fest, nie tylko w roli sponsora, ale także prowadząc z przyjemnością warsztaty z tematyki dotyczącej rozwoju personalnego.

Byliśmy partnerem 59. plebiscytu na sportowca i parasportowca roku województwa warmińsko-mazurskiego, podczas którego nasi przedstawiciele mieli niezwykłą przyjemność wręczenia nagród zwycięzcom w kategorii sportowiec roku i parasportowiec roku. Nasz udział w tym wydarzeniu był kolejną odsłoną działań Citi w Polsce, konsekwentnie dążących do zmiany postrzegania osób z niepełnośprawnymi i wspierających ruch paraolimpijski.

— Waszą mocną stroną jest wolontariat. Jak to wygląda w przypadku Olsztyna?

— W tym roku wyglądało to tak, że zorganizowaliśmy projekt wolontariacki Cisi Bohaterowie, którego celem było dostarczanie ciepłych posiłków pracownikom olsztyńskiego pogotowia ratunkowego. Jesteśmy bardzo dumni, że nasi pracownicy tak chętnie angażują się w dobrowolne akcje na rzecz pomocy potrzebujących. W ramach corocznego Światowego Dnia Citi dla Społeczności nasza organizacja podejmuje działania wspierające lokalne społeczności, placówki opiekuńczo-wychowawcze, organizacje społeczne, placówki samorządowe i schroniska dla zwierząt. Tylko w ubiegłym roku zrealizowaliśmy 39 projektów, w których wzięło udział około 500

wolontariuszy – byli to nie tylko pracownicy banku, ale także ich znajomi, przyjaciele, rodziny.

W ramach akcji Cisi Bohaterowie prowadziliśmy działania na rzecz pracowników Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie. Wydałaliśmy ponad 1350 ciepłych posiłków ratownikom, którzy każdego dnia wykonują najcięższą i najbardziej ryzykowną pracę, udzielając pomocy chorym, walcząc z pandemią.

— Grupa Citi aktywnie uczestniczy w życiu społeczności akademickiej UWM. Jakie wspólne działania przeprowadzacie?

— Nasza współpraca z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim odbywa się na wielu płaszczyznach. Wraz z Wydziałem Nauk Ekonomicznych organizujemy studia dualne, które dają możliwość realizacji części zajęć akademickich w banku. Dzięki temu studenci mogą zdobywać doświadczenie zawodowe już w trakcie studiów, wejść w świat finansów i zobaczyć, jak wygląda praca w banku oraz jego poszczególnych działach. Oprócz możliwości kształcenia bank oferuje także wynagrodzenie stosowne do wymiaru zatrudnienia, a także możliwość skorzystania ze wszystkich dostępnych benefitów pozapłacowych dla pracowników. Pierwsza studentka, która ukończyła już taki program, znalazła u nas stałe zatrudnienie, kolejne 2 osoby są w trakcie nauki.

Oprócz tego, w ramach współpracy z Biurem Karier, które pomaga w promocji naszych ofert, przyjmujemy studentów i absolwentów UWM na praktyki letnie oraz staże, po których najlepsi mogą znaleźć u nas zatrudnienie.

Ponadto od 2013 roku zapraszamy studentów UWM do udziału w cyklu warsztatów doskonalenia umiejętności biznesowych i kompetencji miękkich pod hasłem „Akademia na bank”. Do tej pory warsztaty te wprowadziły w świat bankowości około 150 uczestników.

RANKINGI – BIZNES WARMII I MAZUR

PARTNER GŁÓWNY

citi handlowy

PARTNER

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMI PRZYCHODAMI 2018/2019 cz. I (1-33)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	PRZYCHODY NETTO	OPIS PKD
1	MICHELIN POLSKA SA	Olsztyn	4 955 604 000	Produkcja opon i dętek z gumy; bieżnikowanie i regenerowanie opon z gumy
2	WIPASZ SA	Wądog	2 470 472 851	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
3	CITI HANDLOWY	Olsztyn	2 216 754 000	Usługi w zakresie bankowości detalicznej, komercyjnej i inwestycyjnej; usługi maklerskie, zarządzanie aktywami, fundusze inwestycyjne; faktoring i leasing
4	DBK Sp. z o.o.	Olsztyn	2 032 636 542	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
5	INDYKPOL SA	Olsztyn	850 394 000	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
6	SZYNAKA MEBLE Sp. z o.o.	Lubawa	677 369 182	Produkcja pozostałych mebli
7	SERWISTAL Sp. z o.o.	Ełk	624 980 605	Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków
8	OSTRÓDA YACHT Sp. z o.o.	Ostróda	565 666 769	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
9	INTER LAND Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Olsztyn	537 234 993	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
10	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	Giżycko	532 784 410	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
11	MEBLE WÓJCIK Sp. z o.o.	Elbląg	482 378 313	Produkcja pozostałych mebli
12	OSI FOOD SOLUTIONS POLAND Sp. z o.o.	Górka	470 907 500	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu
13	AUTO LAND POLSKA SA	Olsztyn	466 106 534	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
14	FALCO MAZURKIEWICZ I WSPÓLNICY Spółka Jawna	Olsztyn	463 711 806	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
15	DFM Sp. z o.o.	Dobre Miasto	456 039 739	Produkcja pozostałych mebli
16	MAG DYSTRYBUCJA Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Olsztyn	436 205 081	Sprzedaż hurtowa napojów bezalkoholowych
17	UNIwersytet WARMIŃSKO MAZURSKI W OLSZTYNIE	Olsztyn	374 200 906	Szkoły wyższe
18	ELTEL NETWORKS ENERGETYKA SA	Gutkowo	348 638 754	Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych
19	SZOPEX DUTKIEWICZ Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Olsztyn	328 122 645	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet
20	PAGED MORĄG SA	Morąg	327 801 000	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
21	DRE Sp. z o.o.	Gronowo Górne	316 844 243	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa
22	MARDI Sp. z o.o.	Biskupiec	292 062 799	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
23	IMPRESS DECOR POLSKA Sp. z o.o.	Ełk	287 228 400	Pozostałe drukowanie
24	SERY ICC PASŁĘK Sp. z o.o. PASŁĘK INTERNATIONAL CHEESE COMPANY LTD	Pasłęk	285 334 000	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
25	PAGED PISZ Sp. z o.o.	Pisz	254 178 000	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
26	CONSTRUCT EXPORT IMPORT Sp. z o.o.	Wałdyki	253 610 197	Produkcja pozostałych mebli
27	YETICO SA	Olsztyn	242 897 736	Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych
28	NUTRIPOL Sp. z o.o.	Olsztyn	242 517 515	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
29	ZAKŁADY PRODUKCYJNO USŁUGOWE PRAWDA Sp. z o.o.	Olecko	242 255 575	Produkcja pozostałych mebli
30	INTER PARTS Sp. z o.o.	Stawiguda	239 213 390	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
31	DEKORGLASS DZIAŁDOWO SA	Działdowo	229 970 235	Produkcja szkła gospodarczego
32	BRW COMFORT Sp. z o.o.	Olsztyn	228 145 382	Produkcja pozostałych mebli
33	WOJEWÓDZKI SZPITAL ZESPOLONY W ELBLĄGU	Elbląg	217 110 105	Działalność szpitali

cd na str. 10

Źródło: Bisnode

ZOBACZĄ I ZAPRAGNĄ POZOSTAĆ

ROZMOWA Z PREZYDENTEM OLSZTYNA PIOTREM GRZYMOWICZEM

Olsztyński Park Naukowo-Technologiczny

Piotr Grzymowicz
Prezydent Olsztyna

– Panie prezydencie, czy można pokusić się o stwierdzenie, że Olsztyn jest przyjaznym miejscem do prowadzenia biznesu?

– Trudno mi to ocenić obiektywnie. Bardzo bym chciał, żeby pozytywna opinia była oczywista i mam nadzieję, że taka właśnie jest. Rola gospodarki dla rozwoju miasta nie podlega dyskusji. Nie trzeba nikogo przekonywać, że rozwój gospodarczy jest gwarantem rozwoju społecznego. To on w dużej mierze wyznacza poziom i jakość życia mieszkańców. Rolą samorządu jest stwarzanie warunków pozwalających gospodarce, zwłaszcza tej lokalnej, na swobodny rozwój, także w szerszej, strategicznej perspektywie. Biznes musi widzieć korzyści z inwestowania i jestem przekonany, że w przypadku Olsztyna już to dostrzega.

– Zatem jakie warunki powinny być spełnione?

– Jest wiele czynników, mających wpływ na decyzje biznesowe i staramy się temu sprostać. To chociażby dostępność komunikacyjna. Przez wiele lat była to pięta achillesowa naszego miasta, ale to już się zmienia. To także otoczenie biznesu i standard życia pracowników. Dobrze funkcjonujący biznes potrzebuje zadowolonych pracowników, których problemy egzystencjalne, związane np. z edukacją dzieci czy wypoczynkiem po pracy, są rozwiązywane i zaspokajane. Oferta Olsztyna jest w tym zakresie bardzo duża i atrakcyjność inwestycyjna naszego miasta wynika z tego, że umożliwia nie tylko pracę, ale również aktywny wypoczynek, którego może nam pozazdrościć wiele innych ośrodków. To między innymi dlatego istotnie zwiększa swoją obecność w naszym mieście Citibank. Do tych warunków trzeba zaliczyć także stabilność podejmowanych działań inwestycyjnych, a taką zapewniają chociażby miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Warto tu podkreślić, że 56 proc. powierzchni Olsztyna objęte jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Tylko w 2019 roku wydano 617 decyzji o pozwoleniu na budowę, z czego 42 proc. na terenach, na których obowiązuje taki miejscowy plan.

– ... A jak to się ma do rynku pracy?

– W tym przypadku sytuacja nie jest tak jednoznaczna. Bezrobocie w Olsztynie na koniec 2019 roku wyniosło tylko 2,7 proc., a więc może być problem ze znalezieniem pracowników, jednak inwestorzy zawsze mogą liczyć na wsparcie naszego Powiatowego Urzędu Pracy. Poza tym rokrocznie nasz uniwersytet opuszcza setki absolwentów, więc do zawodów wymagających technologicznej wiedzy można znaleźć ambitnych, młodych ludzi, niebojących się zawodowych wyzwań. O tym, że tacy są, najlepiej świadczy zainteresowanie Olsztyńskim Parkiem Naukowo-Technologicznym. Aktualnie ulokowało się tam 65 firm, które są na różnym etapie rozwoju i zaawansowania technologicznego. To przede wszystkim firmy działające w branżach: geoinformatycznej, informatycznej, biotechnologicznej. Olsztyński Park Naukowo-Technologiczny to nasz istotny wkład w lokalną gospodarkę, tworzący warunki pracy dla około 500 pracowników. Jego niemałe, bo liczące prawie 14 tys. metrów kwadratowych powierzchni zasoby są wykorzystane praktycznie w 100 procentach. Przypomnę, że to 140 lokali biurowych, 20 jednostek laboratoryjnych i 22 w pełni wyposażone, klimatyzowane sale konferencyjne.

– Jakiek perspektywy widzi pan przed olsztyńską gospodarką?

– Myślę, że dobre, chociaż wiele zależy od kondycji gospodarki w Polsce i na świecie. Mówię to w kontekście spustoszenia, którego dokonała pandemia koronawirusa. Wiele zależy od tego, jakie inwestycje i przy jakim wsparciu unijnymi środkami uda się zreali-

zować. Dla przykładu tylko w 2019 roku realizowano 79 projektów finansowanych ze zewnętrznych źródeł, z programów zarówno unijnych, jak i krajowych. Całościowa kwota dofinansowania wyniosła blisko 890 milionów złotych. To są pieniądze, które w znacznej części trafiły do olsztyńskich firm i ich pracowników, albowiem jeśli nawet z uwagi na wielkość projektów nie startowały one w przetargach na głównego wykonawcę, to bardzo często były podwykonawcami. Uważam też, że naszą naturalną gałęzią gospodarki będzie turystyka. Warto zauważyć, że w całym kraju wpływ z gospodarki turystycznej przynosił budżetowi około 6,5 proc. PKB. Już w tej chwili Olsztyn jest postrzegany jako miasto turystyczne i nie mam wątpliwości, że ten trend będzie się wzmacniał, a w mieście pojawią się kolejne inwestycje. To dobry i perspektywiczny kierunek rozwoju miasta, wykorzystujący jego oczywiste predyspozycje, dlatego zapraszamy przyjaciół do Olsztyna. Przyjadą, zobaczą i – mam taką nadzieję – zapragną pozostać.

OLIGRÓD
Z NATURY

OLSZTYN

Najważniejsze działania zrealizowane przez Olsztyński Park Naukowo-Technologiczny w 2019 roku:

- Start-up Heroes – platforma dla nowych pomysłów – realizacja projektu, przy pomocy którego zostały inkubowane 22 podmioty typu start-up;
- Warmińsko-Mazurski Start-up Inkubator – realizacja projektu, w ramach którego przyjęto 34 podmioty typu start-up;
- Jak sprzedać pomysł inwestorowi, Prowadzenie spółki z o.o., Model biznesowy start-upu, Zarządzanie zasobami ludzkimi – seminaria wspierające lokalne środowisko biznesowe. Łącznie osiem seminariów;
- Udział firmy Emploty Sp. z o.o. w Central European Start-up Awards w Bukareszcie – w ramach wspierania internacjonalizacji firm;
- Projektanci innowacji PFR – warsztaty design thinking zorganizowane dla przedsiębiorców i marketerów z terenu województwa przy współpracy z fundacją Start-up Polska oraz Google;
- Time of Heroes – wydarzenie zorganizowane w ramach projektu Start-up Heroes. Prezentacja start-upów przed inwestorami;
- Automatyzacja i robotyzacja – konferencja zorganizowana przy współpracy z firmą Alnea oraz Grupą WM;
- Gospodarka 4.0 – konferencja poświęcona gospodarce 4.0;
- Facebookowe Śniadania Mistrzów – organizator: Lenart Interactiv. Współorganizacja cyklicznych spotkań poświęconych nowinkom w mediach społecznościowych. Wydarzenie skierowane do marketerów oraz początkujących przedsiębiorców;
- NCBR dla firm (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju) – spotkanie nt. wsparcia przedsiębiorców z programu operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020.

KRYZYS COVID-19

– WYZWANIE, ALE I SZANSA DLA GOSPODARKI REGIONU

ROK 2020 PRZYNIÓSŁ ŚWIATOWEJ, EUROPEJSKIEJ I W KONSEKWENCJI TAKŻE POLSKIEJ GOSPODARCE NAJWIĘKSZY OD LAT 30. UBIEGŁEGO WIEKU KRYZYS CZASÓW POKOJU. PANDEMIA COVID-19 ORAZ RESTRYKCJE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I PODRÓŻY, WPROWADZONE PRZEZ WIĘKSZOŚĆ PAŃSTW NA ŚWIECIE, DOPROWADZIŁY PRAKTYCZNIE DO ZAMROŻENIA NIEKTÓRYCH SEKTORÓW GOSPODARKI I DO ZNA CZNEGO OGRANICZENIA AKTYWNOŚCI INNYCH.

Na skutek obowiązujących restrykcji w najbardziej rozwiniętych państwach świata praktycznie zamarł osobowy ruch lotniczy. Przez kilka do kilkunastu tygodni nie działały hotele, restauracje oraz znaczna część handlu i innych tzw. usług czasu wolnego. W niektórych państwach wciąż nie wznowiono tych usług lub części z nich. Jednocześnie, najpierw na skutek zamknięcia istotnej dla globalnych łańcuchów dostaw prowincji Hubei w Chinach, a potem licznych restrykcji i spadku popytu globalnego, istotnemu ograniczeniu uległa globalna wymiana handlowa i produkcja przemysłowa.

W tej chwili jest już praktycznie przesądzone, że największe gospodarki świata czeka w tym roku recesja, choć jej skala nie jest pewna. Większość prognoz mówi o spadku amerykańskiego PKB w 2020 r. o około 4-6 proc., w strefie euro oczekuje się spadku o około 5-8 proc. Prognozy spadku PKB dla Polski wahają się najczęściej od -3 proc. do -5 proc.

W związku z tym wszystkie największe gospodarki świata podjęły niemal natychmiastowe działania. Rządy zareagowały na swoistą hibernację gospodarek wprowadzeniem wyjątkowo hojnych i wspartych przez banki centralne pakietów pomocy publicznej. Wielkość pomocy przeznaczanej dla przedsiębiorstw i pracowników często przekracza 10% PKB państw, w których została wprowadzona. Celem pakietów pomocowych jest ochrona firm i tworzonej przez nie miejsc pracy, by przedsiębiorstwa mogły wrócić do normalnej działalności tak szybko, jak będzie to możliwe. Podobny pakiet uruchomiono także w Polsce.

Globalny szok gospodarczy w oczywisty sposób dotyka także firm i mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego.

Siedziba Regionu Warmińsko-Mazurskiego BGK, Olsztyn, ul. Dąbrowszczaków 21

Według danych Eurostatu, branża przemysłowa najsilniej dotknięta aktualnym kryzysem jest przemysł samochodowy, w którym produkcja spadła w kwietniu o 79 proc. w porównaniu do tego samego miesiąca ubiegłego roku. Istotny element przemysłu samochodowego stanowi produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, która jest drugą¹ największą gałęzią przemysłu w regionie. Negatywne skutki kryzysu w podobnie niszczącej skali (redukcja produkcji rok do roku w kwietniu o 50 proc.) odczuł także przemysł meblarski. Ta branża jest trzecią największą gałęzią przemysłu w regionie i jego tzw. inteligentną specjalizacją. Inną inteligentną specjalizacją Warmii i Mazur jest produkcja żywności. Branża ta ma największy udział w całkowitej produkcji przemysłowej regionu (ponad 36 proc.). Choć także doświadczyła w kwietniu negatywnej rocznej dynamiki pro-

dukcji, to spadek ten był relatywnie niewielki (-12 proc.).

Trudna do oceny jest skala negatywnego wpływu pandemii na branżę turystyczną. Sektor ten silnie odczuje brak gości z zagranicy, którzy do tej pory stanowili wg. GUS nieco ponad 12 proc. ogółu turystów w regionie. Jednocześnie, w przypadku utrzymania trendu znoszenia obostrzeń administracyjnych regionalna branża turystyczna może liczyć na zwiększony popyt na usługi ze strony polskich turystów. Według poświęconego branży turystycznej raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego², region Warmii i Mazur cechuje się jednym z większych i wciąż niewykorzystanych potencjałów turystycznych. Zatem zakładane zwiększone zainteresowanie turystyką krajową w czasach pandemii może owocować późniejszym wzmocnieniem pozycji regionu na mapie turystycznych zainteresowań Polaków.

Potencjalna szansa, dla lokalnej branży turystycznej w związku z pandemią jest elementem szerszego zjawiska. Duże kryzysy często niosą za sobą nieprzewidywane wcześniej zmiany strukturalne lub przyspieszają te, które miały nadejść w późniejszym czasie. W przypadku Polski, a także regionu, może to oznaczać na przykład wzrost zainteresowania przenoszeniem części produkcji przemysłowej z odległych miejsc w pobliże europejskich rynków zbytu. Polska gospodarka może być beneficjentem tego trendu. Aby tak się jednak stało, należy być przygotowanym.

Po pierwsze trzeba wyjść z obecnego kryzysu w relatywnie dobrym stanie, to znaczy z zachowanymi firmami i miejscami pracy. Szanse na to dają rozmiary polskiej tarczy antykryzysowej oraz stosunkowo

niewielki spadek zatrudnienia i wzrost bezrobocia w ostatnich miesiącach. Po drugie trzeba być gotowym na realizację projektów inwestycyjnych pozwalających wykorzystać lokalny potencjał. Inwestycje publiczne powinny zapewnić infrastrukturę odpowiednią do przyciągnięcia turystów lub inwestorów przemysłowych. Inwestorzy prywatni powinni być gotowi, by – w odpowiedzi na zmiany zapotrzebowania w ich branżach – podjąć wysiłek i ryzyko. Bank Gospodarstwa Krajowego jest gotów pomagać w realizacji takich zamierzeń i ambicji. Przedsiębiorcy znajdują w ofercie BGK programy pomagające przetrwać czas kryzysu, ale także takie, dzięki którym będą mogli wykorzystać szansę na rozwój.

Opracowanie: Mateusz Walewski
(Biuro Badań i Analiz)

1. Według publikacji GUS: „Portrety polskich regionów 2020”, Warszawa 2020.

2. Raport PIE: „Branża turystyczna w Polsce. Obraz sprzed pandemii”, Warszawa 2020.

Fot. Zbigniew Woźniak

ROZMOWA Z ANNĄ BUŁŁO DYREKTOREM REGIONU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO BGK

— Jak przedsiębiorcy Warmii i Mazur zareagowali na kryzys wywołany koronawirusem?

— Ten kryzys dla wszystkich był zaskoczeniem, także dla przedsiębiorców działających w regionie. Nagle zamrożone zostały gospodarki na całym świecie, w tym w Polsce, a firmy znalazły się w sytuacji niepewności. Ich podstawową potrzebą stało się utrzymanie płynności finansowej, aby móc utrzymać działalność, regulować zobowiązania i nie musieć zwalniać pracowników. Zachwianie w gospodarce było widoczne zarówno po stronie popytu, jak i podaży. W naszym regionie, podobnie jak i w innych częściach Polski, najmocniej ucierpiały turystyka, branża

produkcyjna, transportowa czy różnego rodzaju usługi.

— Jak Bank Gospodarstwa Krajowego zareagował na potrzeby klientów?

— BGK już na początku kryzysu podjął aktywne działania, aby pomóc przedsiębiorcom zachować płynność i przetrwać trudny czas. We współpracy z resortami finansów i rozwoju oraz sektorem bankowym bardzo szybko wprowadziliśmy korzystne zmiany w udzielaniu gwarancji de minimis, z których mogą korzystać mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa. Opracowaliśmy cały pakiet rozwiązań pomocowych, które są częścią

nej przez rząd Mateusza Morawieckiego. Pracownicy BGK są do dyspozycji klientów we wszystkich regionach Polski.

W Regionie Warmińsko-Mazurskim BGK szczególną uwagę zwracamy na inwestycje, wiemy, jak ważne są dla naszego województwa, a szczególnie potrzebne będą w czasie wychodzenia z kryzysu. Dlatego jesteśmy otwarci na współpracę i wspieramy naszych klientów. W krótkim czasie od ogłoszenia pandemii przygotowaliśmy finansowanie dla kilku projektów inwestycyjnych.

— Na czym polega przygotowany przez państwa pakiet pomocowy dla firm?

— Przygotowaliśmy rozwiązania pomocowe dla wszelkiego rodzaju firm. Kryzys najmocniej dotknął przedsiębiorców z sektora MŚP, ale wsparcia potrzebują też duże firmy. Nasz pakiet pomocowy opiera się na trzech filarach: systemach gwarancyjnych, wsparciu z wykorzystaniem funduszy europejskich i krajowych środków oraz funduszu dopłat do oprocentowania kredytów, który niebawem powinien zostać wdrożony. Przygotowane rozwiązania to ułatwienia w już realizowanych przez bank programach, ale wprowadziliśmy także zupełnie nowe programy.

— A z którego rozwiązania firmy korzystają najczęściej?

— Spośród programów pomocowych BGK największym zainteresowaniem przedsiębiorców cieszą się gwarancje de minimis udzielane na nowych warunkach. Gwarancja de minimis to zabezpieczenie kredytu na wypadek, gdyby przedsiębiorca nie spłacił go w terminie, dzięki niej bank udzielający kredytu ma pewność, że zobowiązanie w części zabezpieczonej przez BGK zostanie spłacone. Jak dotąd udzieliliśmy gwarancji de minimis w nowej formule już dla prawie 13 tysięcy transakcji, a wartość zabezpieczonych w ten sposób kredytów to blisko 7 miliardów złotych. Zmiany, które wprowadziliśmy w warunkach udzielania tych gwarancji, to zwiększenie maksymalnego zabezpieczenia z 60 do 80 proc. kwoty kredytu oraz wydłużenie okresu kredytu obrotowego, który

może być objęty gwarancją, z 27 na 39 miesięcy. Zrezygnowaliśmy też z prowizji pobieranej przez BGK za udzielenie zabezpieczenia za pierwszy rok gwarancji; wcześniej prowizja wynosiła 0,5 proc. kwoty gwarancji w skali roku.

— Z jakich rozwiązań mogą skorzystać duże firmy?

— Dla dużych i średnich przedsiębiorców uruchomiliśmy Fundusz Gwarancji Płynnościowych, z którego udzielamy gwarancji spłaty kredytów przeznaczonych na zapewnienie płynności finansowej firmom dotkniętym skutkami pandemii COVID-19. To zabezpieczenie, podobnie jak gwarancja de minimis, obejmuje do 80 proc. kwoty kredytu. Udzielane jest na maksymalnie 27 miesięcy i może objąć kredyt w wysokości nawet 250 mln zł. Duże firmy będą też mogły skorzystać z dopłat do oprocentowania kredytów bankowych; to rozwiązanie będzie przeznaczone także dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

— Warmia i Mazury to obszar atrakcyjny turystycznie. Czy BGK oferuje wsparcie przedsiębiorcom z branży turystycznej?

— Tak, przez pośredników finansowych udzielamy preferencyjnych pożyczek w projekcie „Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – turystyka”. Można z nich sfinansować budowę, remont lub modernizację obiektów noclegowych i gastronomicznych, infrastruktury turystycznej, a także inwestycję w transport turystyczny. W związku z trudną sytuacją gospodarczą wprowadziliśmy zmiany w tym programie zarówno dla przedsiębiorców, którzy już skorzystali z pożyczki, jak i tych, którzy się na nią decydują. Teraz pożyczka w całości może zostać przeznaczona na sfinansowanie wydatków związanych z bieżącą działalnością firmy. Przedsiębiorstwa dotknięte skutkami pandemii mogą skorzystać z możliwości przedłużenia o dodatkowe 6 miesięcy standardowej karencji w spłacie rat kapitałowych pożyczek lub z półrocznych wakacji kredytowych dla spłat rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych. Oprocentowanie pożyczek może zostać obniżone o połowę. Aby skorzystać z tych rozwiązań, należy złożyć u pośrednika finansowego wniosek wraz z uzasadnieniem, że kryzys związany z epidemią wpłynął lub wpłynie na sytuację podmiotu. O zmianie warunków spłaty pożyczki decydują pośrednicy finansowi.

— Wspierają też państwo innowacyjne firmy. Niedawno ruszył nowy nabór wniosków o premię technologiczną. Na czym polega to wsparcie i czym obecny nabór różni się od poprzednich?

— Premia technologiczna to dotacja, która spłaca do 70 proc. kredytu technologicznego zaciągniętego przez firmę w komercyjnym banku. O kredyt na innowacje technologiczne mogą się ubiegać mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, które mają zdolność kredytową, chcą rozwinąć i podnieść konkurencyjność swojej firmy. Najważniejsze zmiany w kredycie technologicznym to możliwość wprowadzenia innowacji na skalę przedsiębiorstwa, a nie – jak dotąd – na skalę krajową. Oznacza to, że przedsiębiorcy mogą wprowadzić nowe lub znacząco ulepszone produkty, procesy lub usługi, których dotąd nie oferowali. Zniesiony został limit 6 mln zł premii technologicznej, dzięki temu firmy realizujące duże projekty, w których 70 proc. kosztów stanowi więcej niż 6 mln zł, będą mogły otrzymać wyższe wsparcie. Premia technologiczna udzielana na nowych zasadach będzie mogła sfinansować więcej rodzajów kosztów niż dotychczas. Zmiany w tym programie są efektem współpracy BGK i Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

— Czy ze wsparcia BGK mogą korzystać wyłącznie przedsiębiorcy?

— Pakiet pomocy BGK jest skierowany do przedsiębiorstw, bo ich najbardziej dotknęły gospodarcze skutki pandemii. Wśród przygotowanych przez nas rozwiązań jest jednak także wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej. Nasz pakiet pomocy jest naprawdę szeroki, zachęcam do zapoznania się ze szczegółami na stronie internetowej banku.

Przypominam, że wciąż bardzo ważnymi klientami są dla nas spółki komunalne i szpitale. Współpracujemy też z ponad połową samorządów w województwie warmińsko-mazurskim.

— Dziękujemy za rozmowę.

Bank Gospodarstwa Krajowego
Region Warmińsko-Mazurski
ul. Dąbrowszczaków 21
10-540 Olsztyn
e-mail: olsztyn@bgk.pl

PARTNER GŁÓWNY

PARTNER

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMI PRZYCHODAMI 2018/2019 cz. II (34-66)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	PRZYCHODY NETTO	OPIS PKD
34	SCHWARTE GROUP Sp. z o.o.	Olsztyn	202 003 516	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych
35	ELTRIM KABLE Sp. z o.o.	Ruszkowo	200 618 171	Produkcja pozostałych elektronicznych i elektrycznych przewodów i kabli
36	EUROTRAILER Sp. z o.o.	Olsztyn	196 466 045	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
37	IRYD Sp. z o.o.	Gołdap	196 058 385	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana
38	ZAKŁAD DROBIARSKI LECH DRÓB Sp. z o.o.	Zalewo	190 303 969	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
39	FLSMIDTH MAAG GEAR Sp. z o.o.	Elbląg	189 384 000	Produkcja łożysk, kół zębatach, przekładni zębatach i elementów napędowych
40	BOSS PRESTO Sp. z o.o.	Węgorzewo	189 123 463	Sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych
41	LITEXIMP Sp. z o.o.	Prostki	187 107 010	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych
42	BRUSS POLSKA Sp. z o.o.	Mrągowo	182 262 958	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych
43	HEINZ GLAS DZIAŁDOWO Sp. z o.o.	Działdowo	171 749 610	Produkcja szkła gospodarczego
44	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWE INDIK MAZURY Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Ostróda	171 132 145	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
45	FALKEN TRADE POLSKA Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Olsztyn	154 895 866	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych
46	ADAR Sp. z o.o.	Elbląg	154 467 432	Działalność pozostałych agencji transportowych
47	CETCO POLAND CETCO Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna	Korpele	149 896 344	Produkcja pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana
48	BARTEX Sp. z o.o.	Chruściel	149 645 550	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
49	MURBET GABRYLEWICZ Spółka Jawna	Ełk	148 739 127	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
50	HAMA POLSKA Sp. z o.o.	Olsztyn	148 449 044	Wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
51	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO TRANSPORTOWE TRACOM Sp. z o.o.	Mrągowo	147 384 384	Transport drogowy towarów
52	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO USŁUGOWE STACJA PALIW DUET M ANACZKOWSKI K FILARSKI Spółka Jawna	Łtawa	146 378 186	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
53	SPOŁEM POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW W OLSZTYNIE	Olsztyn	143 996 030	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
54	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNE USŁUGOWO HANDLOWE PROSPER Sp. z o.o.	Łukta	140 816 867	Chów i hodowla drobiu
55	BENE TRUCKS Sp. z o.o.	Olsztyn	138 227 076	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
56	BENEPOL Sp. z o.o.	Olsztyn	136 359 940	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek
57	MODEL ART Sp. z o.o.	Ostróda	133 337 157	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
58	PRZEDSIĘBIORSTWO TRANSPORTOWO SPRZĘTOWE BUDOWNICTWA TRANSBUD EŁK Sp. z o.o.	Ełk	132 461 018	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
59	ADAMS Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Mrągowo	131 642 789	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
60	AGROCHEMIA Sp. z o.o.	Elbląg	131 623 289	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych
61	FABRYKA MEBLI SZYNAKA Sp. z o.o.	Nowe Miasto Lubawskie	131 249 393	Produkcja pozostałych mebli
62	ELBLĄGDIS Sp. z o.o.	Elbląg	130 191 789	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
63	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA LIVING Sp. z o.o.	Łtawa	129 869 685	Produkcja pozostałych mebli
64	OBRAM Sp. z o.o.	Tomaszkowo	129 349 152	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
65	ENERGA KOGENERACJA Sp. z o.o.	Elbląg	127 576 775	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
66	GÓRNI Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Antonowo	127 529 001	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu

cd na str. 14

PARTNER GŁÓWNY

citi

citi handlowy

PARTNER

BGK
BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

WARTO TRZYMAĆ SIĘ RAZEM

NADZWYCZAJNA SYTUACJA, Z KTÓRĄ MAMY DO CZYNNIENIA, WYMUSI NA NAS NADZWYCZAJNE DECYZJE, A DZIĘKI NIM INTEGRACJA MOŻE PRZYSPIESZYĆ, WKROCZYĆ NA NOWE TORY — MÓWI DR MAREK PRAWDA, DYREKTOR PRZEDSTAWICIELSTWA KOMISJI EUROPEJSKIEJ W WARSZAWIE, BYŁY AMBASADOR POLSKI W SZWECJI, NIEMCZECH ORAZ PRZY UE, Z KTÓRYM ROZMAWIAMY O SYTUACJI W UNII EUROPEJSKIEJ.

Marek Prawda
Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Warszawie

— Rok temu na Warmińsko-Mazurskim Kongresie Przyszłości powiedział pan nam, że od dziesięciu lat Unia działa w trybie zarządzania kryzysami, trzeba było gonić od pożaru do pożaru. Wtedy nikt nie wiedział, że za rok przyjdzie pandemia, która wywróci nasze życie do góry nogami. Jak z obecnym kryzysem radzi sobie UE?

— Rok temu w Olsztynie omawialiśmy okres, który był dla Unii pasmem zachodzących na siebie kryzysów. Brakowało jej czasu, żeby się zastanowić nad wytyczaniem nowych kierunków, poprawą sprawności działania. Trzeba było — jak pan wspominał — gonić od pożaru do pożaru. Myślę, że obecny kryzys wymusza jednak głębsze zmiany, dlatego nazywany jest kryzysem transformacyjnym. Nadzwyczajna sytuacja, z którą mamy do czynienia, wymusi na nas nadzwyczajne decyzje, a dzięki nim integracja może przyspieszyć, wkroczyć na nowe tory. Musimy

wyjscie poza dotychczasowy schemat. Do tej pory UE rozwijała się poprzez pokonywanie kolejnych kryzysów i zawsze wychodziła z nich mocniejsza. Dziś musimy na nowo przemyśleć cały model integracji.

— Chyba że pandemia doprowadzi do podziału UE, na zasadzie: ratuj się kto może. Czy jest takie ryzyko?

— Myślę, że najważniejszym wnioskiem z pandemii jest stworzenie nowego budżetu UE, bo poza tradycyjnym budżetem wieloletnim będzie też drugi budżet, tzw. fundusz odbudowy, który ma opiewać na kwotę 750 mld euro. Można powiedzieć, że jest to próba skompensowania tych wszystkich nowych podziałów, które mogą się pojawić po pandemii. Potrzebne są nadzwyczajne posunięcia, żeby gospodarki unijnych krajów mogły się odbić. Jednak są kraje bogatsze i biedniejsze, te drugie nie będą w stanie przeznaczyć tylu pieniędzy na wsparcie swoich gospodarek. To ratowanie gospodarek może być więc źródłem nowego, jeszcze głębszego zróżnicowania w UE. I żeby właśnie temu zapobiec, zrodził się pomysł dodatkowego budżetu. Najwięcej pieniędzy z funduszu odbudowy miałyby trafić do krajów najbardziej dotkniętych przez pandemię i tych, których gospodarki wymagają dużo większej kroplówki.

— To byłoby dodatkowe pieniądze? Czy koronawirus wpłynie na negocjacje dotyczące podstawowego unijnego budżetu na lata 2021-2027?

— Kiedy przygotowywaliśmy się do negocjacji w sprawie wieloletniego budżetu — ile to ma być, jak dzielić pieniądze na poszczególne cele — pojawiła się pandemia. I trzeba było się zastanowić, czy teraz nas w ogóle stać na te wszystkie ambitne, ale kosztowne programy, jak np. Europejski Zielony Ład. Może najpierw trzeba uratować gospodarkę, a dopiero potem wziąć się za inne ambitne programy.

— Mówią, że nie szkoda róż, gdy płonie las...

— Tak, nie czas żałować róż, gdy płoną lasy, takie myślenie faktycznie się pojawiło. W Brukseli

od razu ożywili się lobbyści, którzy próbowali przekonywać, że np. plastik jest niesłychanie potrzebny do zwalczania pandemii, więc ograniczanie jego produkcji trzeba odłożyć, że trzeba przyznać ulgi producentom samochodów itd. Każdy próbował przy okazji tego nieszczęścia ukrócić jakiś swój biznes. I żeby to przeciąć, zrodził się pomysł osobnego budżetu, który by służył głównie odbudowie gospodarek. Natomiast wieloletni budżet z jego „różami”, czyli innowacyjnymi celami, miał pozostać na zaplanowanym poziomie, a więc 1 biliona 100 mld euro.

— Skąd ma pochodzić te 750 mld euro, ze składek krajów członkowskich?

— Nie, Unia Europejska się zadłuży i na tym polega to novum. Unia zaciągnie pożyczki pod gwarancje swojego wieloletniego budżetu. Dwie trzecie z tego budżetu bis, czyli funduszu odbudowy, ma być przeznaczona na dotacje bezzwrotne dla krajów członkowskich, a reszta na tanie pożyczki. Pieniądze miałyby trafić do nich w pierwszych trzech latach nowej perspektywy finansowej.

— I na pewno te pieniądze bardzo się przydadzą. Tylko z czego UE odda te 750 miliardów euro?

— Tak jak sam budżet bis oparty na emisji obligacji przez Komisję jest rewolucyjnym pomysłem, tak też drugą innowacją jest radykalne zwiększenie własnych zasobów UE. Dziś Unia ma tylko ok. 20 mld euro z różnych podatków. Chodzi o zwiększenie wpływów do unijnego budżetu poprzez nowe podatki, np. cyfrowy, od emisji gazów cieplarnianych czy też od korporacji korzystających ze wspólnego rynku. Jeżeli by się to udało, to może się okazać, że kraje członkowskie w ogóle nie będą musiały zwracać tych 750 mld euro. A poza tym termin spłaty pożyczki jest bardzo odległy, bo od 2028 do 2058 roku.

— Dużo się mówi o uzależnieniu unijnej pomocy od przestrzegania zasad praworządności w danym kraju?

— Pomoc finansowa, przede wszystkim jeśli chodzi o fundusz odbudowy, ma być instrumentem modernizowania gospodarek, żeby się stawały bardziej cyfrowe, przyjazne środowisku naturalnemu. Te pieniądze będzie więc można

otrzymywać w ścisłym związku z uzgodnionymi wspólnie celami. To pierwsza warunkowość. Druga to właśnie praworządność. Komisja pracuje nad mechanizmem uzależniającym dostęp do unijnych funduszy od przestrzegania zasady praworządności. Ponadto we wrześniu ma się ukazać raport o sytuacji w tej dziedzinie we wszystkich państwach członkowskich. Na pewno należy się liczyć ze wzmocnieniem środków ochrony praworządności.

— Czy wiadomo już, ile pieniędzy może dostać Polska w latach 2021-2027?

— Według wstępnych projektów budżetu wieloletniego Polska — w porównaniu z poprzednim rozdziałem — ma dostać ok. 20 mld euro mniej na politykę spójności, bo ok. 64 mld euro. Jednak fundusz odbudowy zrekompensuje to z nawiązką. Tu najwięcej mają otrzymać Włochy i Hiszpanie, ale Polska jako trzeci w kolejności beneficjent ma dostać ogółem, licząc granty i pożyczki, ok. 67 mld euro.

— Czy będą pieniądze dla takich biednych regionów jak Warmia i Mazury, bo koszula bliższa ciętu?

— Regiony z dochodami poniżej średniej unijnej nadal będą otrzymywały proporcjonalnie więcej pieniędzy. Aczkolwiek mówi się też o podwyższeniu udziału własnego w projektach dofinansowywanych z unijnych funduszy. U nas jest to obecnie 15 proc, ale np. w Finlandii już 50 proc. Warto dodać, że w tym dodatkowym funduszu odbudowy nie zakłada się w ogóle udziału własnego. To niezwykle istotne dla samorządów. Komisja, jak zawsze, będzie się starała zachować wpływ samorządów na dysponowanie środkami. A co do kontynuacji takich programów operacyjnych jak Polska Wschodnia, który jest adresowany m.in. do Warmii i Mazur, to oczywiście decyzja zależeć będzie od rozmów Komisji z rządem.

— Coś się zmieni w unijnych priorytetach, jeśli chodzi o wydawanie pieniędzy?

— Będzie dużo bodźców w kierunku działań zielonych, innowacji ekologicznych, promocji zdrowej żywności oraz rozwijania turystyki, co jest bardzo istotne dla takiego regionu jak Warmia i Mazury. Do tej pory turystyka czy hotelarstwo to nie były gałęzie szczególnie pro-

mowane przez UE. Teraz to się zmienia. Łatwiej będzie o pieniądze na te inwestycje.

— Kiedy wybuchła pandemia, nasz rząd niewiele mówił o unijnej pomocy. Nie było tego wsparcia Brukseli?

— Już w pierwszych tygodniach pandemii Unia zmobilizowała rezerwy, fundusze na czarną godzinę, oraz maksymalnie uproszczyła procedury, aby wszystkie środki, które nie zostały jeszcze wykorzystane przez poszczególne kraje, w tym regiony, szybko przerzucić na walkę z pandemią. Powstał w ten sposób fundusz w wysokości 55 mld euro, z czego Polska dostała najwięcej, bo 13 mld euro. I te pieniądze zostały przeznaczone na wsparcie choćby szpitali czy przedsiębiorców, by firmy zachowały płynność i utrzymały zatrudnienie. A to był tylko początek udostępnienia prawdziwie wielkich środków do zmagania ze skutkami kryzysu. Przemilczanie, pomniejszanie czy relatywizowanie tej pomocy jest po prostu zdumiewające. Że nie wspomnę już o obrzydzeniu ludziom Unii przy okazji pandemii.

— Panie ambasadorze, na koniec, jaka lekcja płynie z pandemii dla UE?

— Najważniejsza, moim zdaniem, jest taka, że Europa po pandemii będzie miała szansę na nową opowieść — o tym, że potrafimy być solidarni w obliczu przeciwności losu. W tym prawie dwukrotnie powiększonym budżecie wyraża się nowe uzasadnienie projektu integracji.

— Słowem katharsis.

— Właśnie! To jest z jednej strony odwaga zrobienia czegoś, co dotąd wydawało się niewykonalne, ale też katharsis w tym sensie, że przez kilka ostatnich lat panowała moda na pesymizm, zarządzanie strachem. Ton publicznej debaty nadawali przeciwnicy Unii, teraz znów się obudzili, żeby przeciwstawić sprawne państwa narodowe rzekomo niemrawej Wspólnocie. Mam nadzieję, że wszystkim miłośnikom takich opowieści będziemy mogli wkrótce opowiedzieć historię o Unii, która potrafi być solidarna, oraz że warto trzymać się razem, bo tak łatwiej przetrwać kryzys i się z niego wydobyć.

Andrzej Mielnicki

Agata Trzcianowska
dyrektor personalny Michelin
Polska S.A.

WALCZYMY O UTRZYMANIE KAŻDEGO STANOWISKA PRACY

gionu. Przykładów jest wiele. Z tego miejsca, korzystając z okazji dziękuję naszym zespołom za kreatywność, zaangażowanie i współpracę.

Nie zapominajmy również o tym, że fabryka ma własny serwis bezpieczeństwa, straż pożarną, ratowników medycznych – świetnie wyszkolone zespoły, które opiekują się naszymi Pracownikami i którzy w bardzo szybkim tempie byli w stanie zaproponować nowy rygor sanitarno-higieniczny w miejscu pracy

— **Czy w zachowaniu miejsc pracy pomaga fabryce rządowa tarcza antykrzysowa?**

— W pierwszym etapie zmagania z pandemią, jeszcze w marcu i kwietniu, korzystaliśmy z własnych narzędzi elastyczności, które już wcześniej wypracowaliśmy wraz z naszymi związkami zawodowymi. Mówię tu o na przykład o wydłużonych okresach rozliczeniowych, minimalnym gwarantowanym czasie pracy czy o banku dni wolnych do odpracowania w późniejszym okresie. W maju rozpoczęliśmy współpracę z Wojewódzkim Urzędem Pracy i zawnioskowaliśmy o wsparcie ochrony miejsc pracy. Korzystamy z narzędzi tarczy antykrzysowej i potwierdzam, że ta pomoc przyszła w dobrym momencie. Dzięki temu utrzymujemy miejsca pracy.

— **Co robi fabryka, by zapewnić jak największe bezpieczeństwo pracownikom?**

— Postaram się opowiedzieć krótko, ale materiału na ten temat moglibyśmy zebrać na osobny artykuł. Mamy prewencję na bardzo wysokim poziomie. Dużo pracujemy nad komunikacją, nad tym aby Pracownicy rozumieli jak ważne jest stosowanie się do zasad bezpieczeństwa, że od odpowiedzialnego zachowania w firmie i poza firmą zależy ich zdrowie oraz ich rodzin. Opracowaliśmy „Protokół bezpieczeństwa”, w którym są opisane zasady, procedury i sposób prowadzenia działań prewencyjnych.

Obejmuje on opracowanie formularza zdrowia dla podwykonawców i klientów zewnętrznych określający stan ich zdrowia. Wprowadziliśmy pomiar temperatury pracownikom, podwykonawcom i klientom. Zapewniliśmy pracownikom maseczki i płyn do dezynfekcji, które produkujemy w firmie. Obowiązuje nas zachowywanie dystansu – minimum 1,5 m i noszenie maseczek w wspólnych miejscach. Ograniczyliśmy liczbę osób, które mogą uczestniczyć w zebraniach i organizujemy jak najwięcej spotkań online.

Opracowaliśmy też szczegółowe procedury określające postępowanie w przypadku podejrzenia zakażenia na terenie fabryki, choć oczywiście mamy nadzieję, że do takiej sytuacji nie dojdzie.

— **Przebieg przez kryzys wymaga dyscypliny finansowej i ograniczenia wydatków — czy w związku z kryzysem wywołanym koronawirusem — pracownicy stracili dotychczasowe**

we świadczenia dodatkowe, takie jak wczasy pod gruszą, dodatkową opiekę medyczną, program emerytalny czy możliwość otrzymania opon?

— Dyscyplina finansowa jest konieczna, natomiast decyzja o ograniczeniu benefitów czy zarobków pracowników jest zawsze bardzo trudna. Korzystamy z tarczy, więc redukujemy czas pracy i wynagrodzenie, na razie na okres 2 miesięcy. Utrzymaliśmy wszystkie benefity, program ochrony emerytalnej, gdzie finansujemy blisko 7 proc. składkę miesięcznego wynagrodzenia na poczet przyszłych emerytur, wczasy pod gruszą czy akcjonariat pracowniczy. Zaproponowaliśmy również Pracownikom dodatkową ochronę: możliwość zawieszenia spłat pożyczek mieszkaniowych, dodatkową pulę na zapomogi dla osób, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, na przykład w przypadku utraty pracy przez małżonka.

Wspólnie inspirujemy się do bycia razem. Można załatwić prawie wszystkie sprawy w Centrum Obsługi Pracownika online, mamy dostęp do firmowego intranetu nie tylko z kont służbowych, ale również z domu. Dysponujemy więc nową, otwartą dla wszystkich przestrzenią wirtualną na naszym firmowym intranecie; nasi pracownicy są w kontakcie, robimy konkursy dla nich i dla dzieci, proponujemy treningi jogi, ćwiczenia fizyczne w przestrzeni wirtualnej – możliwości wpierania się w trudnym czasie jest wiele.

— **Firma wkłada wiele wysiłku w ochronę miejsc pracy. Czy w tej sytuacji fabryka nadal prowadzi rekrutację pracowników?**

— W marcu wstrzymaliśmy procesy rekrutacyjne do fabryki w Olsztynie. Te rekrutacje, które musieliśmy zakończyć, kontynuowaliśmy w formie spotkań online. W Michelin mamy od kilku lat wdrożony

tak zwany job posting – rekrutację wewnętrzną. Kiedy pojawia się stanowisko do obsadzenia, natychmiast zaczyna się proces rekrutacji wewnętrznej, który polega na pozyskaniu odpowiednich osób z grona pracowników firmy. Informacje o wakatach są upowszechniane i każdy pracownik może na nie aplikować – oczywiście po spełnieniu wymagań. Jeżeli nie zostanie znaleziony odpowiedni kandydat, to dopiero wtedy rozpoczynamy proces rekrutacji zewnętrznej. W obecnej, trudnej dla wszystkich sytuacji dodatkowo wzmocniliśmy ten proces. Jednak zdarza się, że nie znajdujemy wewnątrz firmy osoby z kompetencjami, których potrzebujemy – wtedy uruchamiamy rekrutację zewnętrzną. Aktualnie poszukujemy specjalistów utrzymania ruchu, odpowiedzialnych za przygotowanie maszyn i urządzeń do pracy oraz zapewnienie ciągłości ich działania. Stanowiska w utrzymaniu ruchu są związane z automatyką, mechaniką, elektryką i pneumatyką. Wszystkie aktualne oferty pracy są dostępne na stronie www.praca.michelin.pl. Dbając o bezpieczeństwo pracowników i kandydatów, rekrutację wciąż prowadzimy online. Wierzymy, że sytuacja zmieni się i wkrótce wrócimy do normalnego trybu rekrutacji.

— **Michelin nie zawiesza więc, jak rozumiem, programów, które dawały olsztyńskim uczniom i studentom szansę nauczania się zawodu w czasie nauki, a w przyszłości znalezienia pracy w fabryce?**

— Michelin w Polsce prowadzi stały nabór do fabryki. Jedną z najważniejszych dla firmy metod dotarcia do właściwych kandydatów jest bezpośrednia interakcja ze studentami i uczniami. Od wielu lat ściśle współpracujemy z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim oraz dwiema szkołami średnimi: Zespołem Szkół Mechaniczno-Energetycznych oraz

Zespołem Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych. Naszym celem jest przygotowanie absolwentów szkół do pracy w fabryce, rozwijanie ich wiedzy i umiejętności oraz zapoznanie z oczekiwaniami firmy potencjalnych pracowników. Uczniowie tych szkół od wielu lat odbywają u nas praktyki w działach utrzymania ruchu, biurach konstrukcyjnych i wielu innych. Od 2018 roku firma Michelin objęła patronatem w szkołach średnich klasy o profilach automatyk, elektromechanik/elektryk i operator obrabiarek. Wdrożyliśmy także program studiów dualnych wraz z UWM. Są to działania długofalowe, przynoszące korzyści zarówno firmie, jak i szkołom, z którymi współpracujemy – dlatego nie zamierzamy z nich rezygnować.

— **Czy praktykanci i stażyści już wrócili do fabryki?**

— W okresie pandemii, dbając o bezpieczeństwo, byliśmy zmuszeni zawiesić praktyki i staże w fabryce. Nie zrezygnowaliśmy jednak z nich całkowicie, wykorzystując dostępne nowoczesne narzędzia do współpracy i komunikacji online. Kilku studentów, którym tematy praktyk na to pozwalały, kontynuuje w tej formie praktykę, natomiast studenci wydziału organizacji i zarządzania uczestniczący w studiach dualnych realizują zdalnie część swoich zajęć dydaktycznych w fabryce.

Od sierpnia, w zależności od sytuacji epidemiologicznej w regionie, planujemy wznowić praktyki i staże w fabryce. Chcielibyśmy, aby studenci i uczniowie, którzy planowali lub rozpoczęli u nas praktyki i staże, mieli możliwość dokończenia ich w tym roku szkolnym i akademickim. Liczymy na szybki powrót normalności i robimy wszystko, by nasza załoga, przyszli pracownicy i partnerzy biznesowi w jak najmniejszym stopniu odczuli skutki kryzysu.

#DZIĘKUJEMY

#Nie ignoruj infekcji

#Pamiętaj o bezpiecznym dystansie

#Często myj lub dezynfekuj ręce

#Noś maseczkę

799200TBR-a

NOWOCZESNOŚĆ I KONKURENCYJNOŚĆ POMAGAJĄ W POKONANIU KRYZYSU

Jarosław Michalak
Prezes Zarządu i Dyrektor
Generalny Michelin Polska

— Czy fabryka Michelin była przygotowana na kryzys związany z epidemią koronawirusa?

— Na światową pandemię w tej skali, pewnie nikt nie był przygotowany, ale obowiązkiem osób kierujących firmą jest być gotowym na nadejście trudnego czasu, na różnego rodzaju wyzwania i kryzysy. Oczywiście nie jest łatwo przygotować się na nieznane; tu przydaje się sprawne i elastyczne reagowanie i umiejętność szybkiego podejmowania decyzji. Warto mieć wcześniej powołany, tak jak w naszym przypadku, zespół zarządzania kryzysowego, który sprawdził się już we wcześniejszych działaniach. Z perspektywy czasu mogę powiedzieć, że to co na pewno nam ułatwia zarządzanie, to nasza filozofia stawiania na pracę zespołową i autonomiczne zespoły pracowników.

— Gospodarka próbuje wrócić do funkcjonowania zaburzonego epidemią. Jak wygląda obecnie sytuacja produkcyjna w olsztyńskiej fabryce opon?

— Nawet w szczytowym momencie epidemii nie przerwailiśmy całkowicie funkcjonowania zakładu. Kontynuowaliśmy produkcję na potrzeby kluczowych klientów, pracowała nasza ciepłownia oraz służby techniczne. Przemysł motoryzacyjny, jak wiele innych branż przechodzi głęboki kryzys, ale od kwietnia stopniowo przywracamy produkcję.

— Zapewne sytuację komplikuje fakt, że fabryka jest największym eksporterem w regionie. 85 procent produkcji trafia za granicę, na wszystkie kontynenty – jak wiemy, także objęte pandemią.

— Tak, nasze funkcjonowanie zależy od zewnętrznych, także międzynarodowych czynników ekonomicznych: popytu na opony, dostaw komponentów, sprawnie działającego łańcucha dostaw – warunkują one poziom produkcji. Przypomnę, że jesteśmy wyjątkową fabryką w skali świata, ponieważ tworzy ją sześć zakładów. Poza produkowaniem opon osobowych, dostawczych, ciężarowych i rolniczych, wytwarzamy też mieszanki gumowe, kord i formy.

Reagujemy na zmiany w obecnej sytuacji i jesteśmy przygotowani do zwiększenia produkcji i mimo obecnego kryzysu kontynuujemy projekty służące dalszemu unowocześnianiu oraz inwestycje ekologiczne, takie jak: budowa naszej gazowej ciepłowni.

— Wiemy, że olsztyńska fabryka Michelin, należy do najnowocześniejszych fabryk opon na świecie. Czy ta nowoczesność pomaga w przejściu kryzysu?

— Tak, dziś w trudnym czasie na pewno łatwiej poradzą sobie firmy, które są konkurencyjne i tak jak my konsekwentnie dążą do wprowadzania nowych technologii i nowoczesnych metod zarządzania.

Cyfryzacja, którą właśnie w ramach podnoszenia konkurencyjności, traktujemy priorytetowo i wdrażamy od kilku lat, umożliwiła

części naszych pracowników pracę zdalną. Korzystaliśmy z rozwiązań informatycznych, takich jak konferencje na żywo, współdzielone zasoby sieciowe – to wszystko pomogło w sprawnym „przeistawieniu” firmy na nowe tory w dobie pandemii.

Szczególnie teraz, w okresie kryzysu, cyfryzacja przyczynia się do wzrostu reaktywności oraz wspomaga pracowników poprzez dostarczanie im informacji, które przekładają się na trafność podejmowanych przez nich decyzji. Cyfryzacja wspierając komunikowanie się urzędników i ludzi usprawnia pracę na wielu stanowiskach i ułatwia działanie w warunkach kryzysowych.

Nowoczesny model zarządzania, który promujemy od lat, nie tylko sprawdza się w czasie normalnego funkcjonowania fabryki, ale teraz również bardzo ułatwia zarządzanie. Silny zespół, to osoby które znają swój zakres kompetencji, ale również chętnie zastąpią nieobecnego kolegę. Pracownicy mający szeroki zakres kompetencji, umiejętność realizacji pracy nie tylko na swoim stanowisku – to nasze atuty.

Konkurencyjność to wyprzedzanie konkurentów pod względem jakości oferowanej klientom. Chodzi o wytwarzanie zaawansowanych technologicznie produktów o wysokiej jakości, przy zachowaniu optymalnych kosztów. W przypadku fabryki dochodzi do tego także wyróżnianie się terminowością, reaktywnością i elastycznością, szczególnie, gdy sytuacja rynkowa jest wyjątkowo wymagająca.

— Słyszysz się głosy, że czas po koronawirusie już nie będzie taki sam, a pracodawcy będą dążyć do nowych metod pracy i zmiany struktury zatrudnienia. Na liniach produkcyjnych olsztyńskiej fabryki jest coraz więcej bardzo zaawansowanych technologicznie robotów – czy z czasem zaczną zastępować ludzi?

— Robotyzacja wywołuje potrzebę nowych kompetencji zawodowych i tworzenie całkowicie odrębnych sta-

nowisk pracy. Chciałbym podkreślić, że żadna maszyna nie zastąpi umiejętności człowieka. Roboty odciążają pracowników w najcięższych, żmudnych, powtarzających się lub nieergonomicznych czynnościach. W tej chwili w fabryce mamy wiele maszyn w pełni zautomatyzowanych, jednak wprowadzamy kolejne roboty, by usprawnić lub eliminować ciężkie procesy. Mamy około dwustu konstruktorów, a kilkunastu z nich specjalizuje się wyłącznie w robotyce. Inwestujemy w tę dziedzinę, bo to kolejne narzędzie służące konkurencyjności.

— Fabryka Michelin jest największym pracodawcą w regionie i współpracuje z kilkuset podwykonawcami; ma więc ogromny wpływ na gospodarkę regionu. Czy Pan osobiście i ekipa dyrekcyjna fabryki odczuwają ciężar odpowiedzialności za los załogi i jak najszybsze wyprowadzenie zakładu z kryzysu?

— Mamy pełną świadomość, że bezpieczeństwo ekonomiczne naszych pracowników i ich rodzin zależy od tego jak szybko zakończy się kryzys i na ile skutecznie będziemy umieli nim zarządzać. Gdy fabryka się rozwija, korzystają na tym nasi pracownicy, a także podwykonawcy, którzy rozwijają się i rosną razem z nami. My zatrudniamy około 5 000 osób i współpracujemy stale z około 600 podwykonawcami – co przekłada się na kolejne kilkanaście tysięcy miejsc pracy w regionie. Gdy fabryka ma kłopoty, nieuchronnie odczuwają je związani z nami ludzie. Dlatego wraz z całym kierownictwem, czujemy tę odpowiedzialność i wkładamy ogromną pracę, by w obecnym, niezwykle trudnym społecznie i ekonomicznie czasie zachować konkurencyjność, minimalizować straty, chronić miejsca pracy, a jednocześnie nie zamknąć się na dalszy rozwój, bo przecież kiedyś epidemia się zakończy i wówczas wygrać ci, którzy przechodząc przez kryzys, myśleli o przyszłości.

MICHELIN WŁĄCZYŁ SIĘ W WALKĘ Z PANDEMIA

PONAD TYSIĄC
PLACÓWEK NA
WARMII I MAZURACH
OTRZYMAŁO 42
TYSIĄCE LITRÓW
PŁYNU DO
DEZYNFEKCJI.
PŁYN ZOSTAŁ
WYPRODUKOWANY
I ROZLANY W
FABRYCE MICHELIN
W OLSZTYNIE Z 28
TYSIĘCY LITRÓW
SPIRYTUSU
PRZEKAZANEGO
NIEODPŁATNIE
PRZEZ POLMOS
ŻYRARDÓW.

Środek do dezynfekcji dłoni i powierzchni trafił do instytucji najbardziej potrzebujących pomocy w walce z chorobą Covid-19: domów pomocy społecznej, domów dla osób starszych, szpitali, domów dziecka, noclegowni, hospicjów, policji oraz straży pożarnej. Fabryka włączyła się do akcji, wykorzystując swoje możliwości techniczne. W akcję produkowania i rozlewania dezynfekantów bardzo zaangażowali się pracownicy, a także fabryczna straż pożarna, która przepompowała spirytus z cystern.

Inicjatorem akcji był Warmińsko-Mazurski Związek Pracodawców Prywatnych. W organizacji dystrybucji do placówek w regionie uczestniczyli Wojewoda Warmińsko-Mazurski, Wojska Obrony Terytorialnej oraz Caritas.

To nie pierwsza akcja jaką podjął Michelin na Warmii i Mazurach w związku z pandemią. Poza produkcją płynu do dezynfekcji, inżynierowie fabryki uruchomili druk przyłbic ochronnych w technologii 3D, fabryka przekazała olsztyńskim szpitalom maseczki i fundusze na walkę z COVID-19. Wyposażyła też ambulans Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w nowe opony.

Płyn przygotowany do rozwiezienia

PARTNER GŁÓWNY

PARTNER

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMI PRZYCHODAMI 2018/2019 cz. III (67-100)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	PRZYCHODY NETTO	OPIS PKD
67	AGRO SZNAJDER Sp. z o.o.	Olsztyn	127 422 781	Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia
68	DAMETA POLSKA Sp. z o.o.	Bartoszyce	125 769 246	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
69	LACTIMA Sp. z o.o.	Morąg	124 910 675	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
70	POLBIS AUTO GROUP Sp. z o.o.	Olsztyn	124 784 096	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek
71	FM BRAVO Sp. z o.o. W RESTRUKTURYZACJI	Szczęsne	122 229 736	Produkcja mebli biurowych i sklepowych
72	SPRINT SA	Olsztyn	120 965 349	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych
73	PARTNER SERWIS Sp. z o.o.	Elbląg	117 885 826	Naprawa i konserwacja maszyn
74	FRICKE MASZYNY ROLNICZE Sp. z o.o.	Mragowo	117 759 996	Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia
75	KACZKAN ZAKŁAD PRODUKCJI DRZEWNEJ JÓZEF KACZKAN Spółka Jawna	Klonowy Dwór	117 727 953	Produkcja wyrobów tartacznych
76	ALCAR Sp. z o.o.	Olsztyn	117 125 496	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek
77	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ Sp. z o.o.	Olsztyn	113 981 429	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
78	PRZEMYSŁÓWKA PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO HOLDING Sp. z o.o.	Olsztyn	110 624 728	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
79	POLBIS AUTO Sp. z o.o.	Olsztyn	109 878 363	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek
80	STOKOTA Sp. z o.o.	Elbląg	109 502 742	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych
81	MST Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Kętrzyn	107 983 324	Produkcja elektrycznego sprzętu oświetleniowego
82	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA INTERLINE Sp. z o.o.	Nowe Miasto Lubawskie	107 786 858	Produkcja pozostałych mebli
83	PRIMAVERA FURNITURE Sp. z o.o.	Dąbrówka Mała	106 714 536	Produkcja pozostałych mebli
84	SILVAN Sp. z o.o.	Jaśki	106 016 415	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania
85	STALMOT & WOLMET Sp. z o.o.	Nidzica	104 736 198	Produkcja zamków i zawiasów
86	WILD POLSKA Sp. z o.o.	Marcinkowo	102 161 604	Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw
87	SAFILIN Sp. z o.o.	Mitakowo	100 508 523	Produkcja przędzy z pozostałych włókien tekstylnych, włączając produkcję nici
88	ELBLĄSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ Sp. z o.o.	Elbląg	100 480 528	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
89	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWE GRALBET Sp. z o.o.	Gralewo-Stacja	100 416 654	Produkcja wyrobów budowlanych z betonu
90	CORAB Sp. z o.o.	Olsztyn	98 572 656	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części
91	IŁAWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE IPB Sp. z o.o.	Iława	95 167 743	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
92	THALE Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Wilimowo	94 010 130	Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków
93	KRYNICKI RECYKLING SA	Olsztyn	93 208 115	Odzysk surowców z materiałów segregowanych
94	PRIMI BIS Sp. z o.o.	Lidzbark Warmiński	91 103 589	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
95	GRELAVI SA	Olsztyn	90 725 136	Chów i hodowla drobiu
96	PÓŁNOCNA GRUPA NARZĘDZIOWA Sp. z o.o.	Ostróda	89 679 457	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana
97	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO USŁUGOWE PLASTIMET Sp. z o.o.	Ełk	89 557 865	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
98	SZPITAL MIEJSKI ŚW JANA PAWŁA II W ELBLĄGU	Elbląg	88 300 856	Działalność szpitali
99	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA OGÓLNEGO EKOBUD Sp. z o.o.	Ostróda	87 222 905	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
100	URSUS SA	Dobre Miasto	86 821 000	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa

PARTNER GŁÓWNY

citi handlowy

PARTNER

LEPIEJ BĘDZIE ZA ROK

PANDEMIA COVID-19 KOŃCZY PRAWIE TRZY DEKADY WZROSTU GOSPODARCZEGO W POLSCE.
W TYM ROKU POJAWI SIĘ RECESJA, KTÓRA OZNACZA, ŻE WSZYSTKIEGO BĘDZIE PO PROSTU MNIEJ.
PRACY, PENSJI, WPŁYWÓW DO BUDŻETU.

Według ekonomistów Komisji Europejskiej nasze PKB w 2020 r. spadnie o 4,3 proc. W 2021 r. PKB powinien odrobić i wzrosnąć o ok. 4 proc. dzięki silnemu ożywieniu w konsumpcji gospodarstw domowych. Jednak spadek PKB i tak jest najniższy wśród wszystkich krajów unijnych. Zdaniem KE np. czeska gospodarka ma skurczyć się w tym roku o 6,2 proc., słowacka o 6,7 proc., a niemiecka o 6,5 proc. Dla całej UE eksperci przewidują spadek PKB na poziomie 7,4 proc.

Co chwilę jednak pojawiają się nowe prognozy i trudno ocenić, które są bardziej prawdopodobne, a które mniej. Jednak wszystkie są pesymistyczne, jeśli chodzi o obecny rok, bo miną miesiące, nim odbudujemy więzi ekonomiczne, które zostały nagle zerwane z powodu pandemii. Lepiej powinno być za rok, powinno przyjść ożywienie gospodarcze – twierdzą ekonomiści, publikując kolejne prognozy z zastrzeżeniem, że wszystko tak naprawdę zależy od rozwoju pandemii. Czy to będzie koniec, czy też na jesieni trzeba się spodziewać drugiej fali zachorowań, przed czym zresztą przestrzega wielu epidemiologów?

Najnowsza prognoza Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju zakłada, że w tym roku nasze PKB spadnie o 7,4 proc., a następnie wzrośnie do 4,8 proc. w przyszłym roku. Natomiast bezrobocie wzrośnie do 7,3 proc. na koniec roku, ale w przyszłym spadnie już do 5,8 proc. Zdaniem ekonomistów polski eksport skurczy się o 9 proc. w tym roku. To jest wariant optymistyczny, bo drugi scenariusz jest dużo gorszy i zakłada drugą falę zachorowań na COVID-19 pod koniec roku. Dlatego eksperci przewidują w tym wariantcie spadek naszego PKB o 9,5 proc. w 2020 r. i wzrost o 2,4 proc. w 2021 r. W tym scenariuszu bezrobocie w grudniu tego roku wyniesie 7,9 proc., zaś w 2021 lekko spadnie do 8,8 proc. Spadnie też nasz eksport, w tym roku o 11,7 proc.

Według ekonomistów OECD nasza gospodarka aż tak nie ucierpiała przez pandemię. Zwracają oni uwagę na duże wsparcie państwa, tzw. tarcze antykrzysowe, które zaproponował rząd, by uratować firmy i jak najwięcej miejsc pracy.

Fot. Marek Lewandowski

Duże inwestycje realizowane przez rząd mogą pomóc gospodarce w szybszym wyjściu z kryzysu

Eksperti OECD wskazują też, że wyższe bezrobocie to mniejsza konsumpcja. Dlatego jedną z ich rekomendacji jest zniesienie zakazu handlu w niedziele, co poprawiłoby sytuację tego sektora. Także sami Polacy są zwolennikami takiego rozwiązania, co pokazał majowy sondaż ARC Rynek i Opinia. Z badania wynika, że 51 proc. biorących w nim udział Polaków twierdzi, że należałoby przywrócić handel w niedziele od teraz przynajmniej do końca roku. Przede wszystkim dlatego, że to pozwoli uniknąć zagażowania klientów w sobotę oraz będzie korzystne dla gospodarki. Jednak wicepremier J. Adwiga Emilewicz, minister rozwoju, uważa, że dziś jest za wcześnie na takie decyzje.

— Wydaje się, że dziś jeszcze nie ma takiej potrzeby, żebyśmy przywracali niedziele handlowe. Obserwujemy gospodarkę. Zobaczymy, co się wydarzy po miesiącu odmrożenia, w jakim będziemy punkcie, czy nie wrócimy do dyskusji o niedzielach, ale na pewno dziś

jest za wcześnie, żeby o tym mówić — mówiła wicepremier Emilewicz podczas wideokonferencji Europejskiego Kongresu Gospodarczego.

Przypomnijmy, że jeszcze w marcu minister rozwoju mówiła, że rząd nie przewiduje wznowienia handlu w niedziele. Pandemia zmieniła wszystko, bo pierwsza tarcza antykrzysowa, które obowiązuje od 31 marca, umożliwiła sklepom objętym zakazem handlu w niedziele przyjmowanie tego dnia towaru, rozładowywanie go, a także wykładanie na półki.

Dlatego minister rozwoju nie powiedziała stanowczo nie dla zmian w ustawie o zakazie handlu w niedziele? Bo... gospodarka ostro pikuje. Kiedy może wrócić na normalne tory, na ścieżkę szybkiego wzrostu tak jak to było przed pandemią?

— W horyzoncie dwóch lat polska gospodarka powinna wrócić do poziomu z początku 2020 r. — stwierdziła w TVP wicepremier J. Adwiga Emilewicz.

Pani wicepremier przypomniła też prognozy Komisji Europejskiej zakładające spadek polskiego PKB na poziomie 4,3 proc., a w 2021 wzrost o 4,1 proc.

— Chcielibyśmy, aby ten scenariusz się rzeczywiście spełnił, aby się sprawdził — powiedziała wicepremier Emilewicz.

Swoje prognozy zrewidował też Polski Instytut Ekonomiczny. Pandemia koronawirusa bowiem silnie uderzyła we wszystkie ważne rynki zbytu dla naszych towarów i usług, a więc Włochy, Hiszpanię, Francję, Wielką Brytanię, Stany Zjednoczone. Wreszcie w Niemcy, naszego głównego partnera handlowego, choć nieco słabiej niż winne kraje Europy Zachodniej.

Eksport był najważniejszym czynnikiem wzrostu naszej gospodarki w ostatnich kilkunastu latach, a teraz mocno został ograniczony. Ekonomiści PIE przedstawili dwa scenariusze. Pierwszy to stopniowe znoszenie restrykcji gospodarczych, które rozpoczyna się w maju

i trwa do końca czerwca. Od lipca odmrożone są niemal wszystkie sektory gospodarki, lecz nadal utrzymywany jest rygor sanitarny. Dzięki temu spodziewana druga fala zachorowań jest mniejsza i nie jest konieczne ponowne zamykanie wybranych sektorów.

Drugi scenariusz od pierwszego różni się przede wszystkim skutkami drugiej fali zachorowań. Tu zakłada się, że mimo reżimu sanitarnego druga fala będzie podobna lub większa niż pierwsza. Dlatego jesienią konieczne będzie ponowne zamknięcie niektórych sektorów gospodarki na 1-2 miesiące. W pierwszym scenariuszu PKB Polski w 2020 r. zmniejszy się o 4,0 proc. Z tego około 40 proc. jest wynikiem spadku konsumpcji krajowej, a około 60 proc. — spadku popytu zewnętrznego oraz zakłóceń po stronie podaży w wyniku przerwanych międzynarodowych łańcuchów dostaw.

W drugim scenariuszu PKB Polski w 2020 r. zmniejszy się o 7,1 proc., a przyczyną to po połowie spadek popytu krajowego i sytuacją zewnętrzną.

Które z tych prognoz się sprawdzi, to dziś pytanie bez odpowiedzi. Wiemy jednak, że pandemia wymusiła aktywność państwa na polu gospodarczym, choćby tak jak w Polsce w formie już czterech odsłon tzw. tarczy antykrzysowej czy tarczy finansowej, które mają chronić firmy, miejsca pracy. I ta aktywność, szczególnie jeśli chodzi o inwestycje, jest dziś dalej potrzebna, bo większość firm ograniczy wydatki inwestycyjne. Z badań wynika, że w najbliższych trzech miesiącach tylko niecałe 17 proc. firm sektora MŚP planuje przeznaczyć pieniądze na rozwój, choć to o kilka procent więcej niż miesiąc temu. Niemniej im będzie więcej inwestycji finansowanych przez rząd, jak choćby przekop Mierzei Wiślanej (niezależnie od tego, co niektórzy sądzą o tym pomysły), jak też przez samorządy, bo to dziś największy inwestor w kraju, tym szybciej gospodarka wróci na swoje tory. Potrzebny jest fiskalny, inwestycyjny impuls, tym bardziej że nie wiemy, jak długo będziemy wychodzić z kryzysu wywołanego pandemią. Czy potrwa to rok, dwa lata, a może, jak uważają niektórzy, będziemy musieli nauczyć się żyć z koronawirusem.

Andrzej Mielnicki

PARTNER GŁÓWNY

citi

citi handlowy

PARTNER

BGK
BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

WARMIA I MAZURY — TU WARTO INWESTOWAĆ

— MA SIĘ ROZUMIEĆ — JAKO OLSZTYNIANKA Z URODZENIA I WARMIACZKA Z ZAMIŁOWANIA POWINNAM ZAKRZYKNAĆ.
TYLE ŻE BYŁABY TO SUBIEKTYWNA OPINIA. CZAS NA MERYTORYCZNE ARGUMENTY.

Właśnie dlatego warto pytać innych, szczególnie tych, którzy przybyli na Warmię i Mazury z innych regionów, nie tylko Polski, ale i świata. Dlaczego zainwestowali Państwo na Warmii i Mazurach? Dlaczego warto u nas inwestować?

Sławomir S. Sikora
Citi Country
Officer

— Citi w Polsce pozostaje regionalnym liderem nowoczesnych usług biznesowych i tego rozwoju nie zatrzymała bezprecedensowa sytuacja związana z pandemią — mówi prezes Sławomir S. Sikora, Citi country officer w Polsce. — Doskonale zaplecze technologiczne umożliwiło nam zdalną pracę w pełnym zakresie, utrzymanie wysokiej jakości procesów dla naszych klientów, ale też kontynuowanie procesów rekrutacji. Jednym z najważniejszych dla nas czynników branych pod uwagę przy prowadzeniu działalności jest dostępność wysoko wykwalifikowanych pracowników. W samym Olsztynie, w którym działa sześć wyższych uczelni, można wybierać spośród dużej liczby utalentowanych kandydatów, którzy władają językiem angielskim, a to istotne dla globalnej organizacji, takiej jak nasza. Pod tym względem — zdolnych, zaangażowanych kandydatów — Olsztyn przerósł nasze oczekiwania i zdecydowanie zamierzamy nadal tu inwestować. Obecnie skupiamy się na doskonaleniu i powiększaniu możliwości naszych jednostek. Zgodnie z zapowiedziami kontynuujemy zwiększanie zatrudnienia w regionie. W zeszłym miesiącu ogłosiliśmy również, że nowa siedziba Citi w Olsztynie będzie się mieścić w najbardziej nowoczesnym i technologicznie zaawansowanym biurowcu w Olsztynie — w kompleksie Centaurus. To najlepiej podkreśla, jak ważna jest stolica regionu Warmii i Mazur w strategii rozwoju Citi w Polsce — mówi prezes Sikora.

Paweł Skrouba
dyrektor sklepu
Leroy Merlin
w Olsztynie

— Dlaczego zainwestowaliśmy na Warmii i Mazurach? Jako Leroy Merlin chcemy być jak najbliższym naszym klientom, stawać się częścią lokalnych społeczności oraz być użytecznymi dla mieszkańców i otoczenia — mówi Paweł Skrouba, dyrektor sklepu Leroy Merlin w Olsztynie. — Dzięki tej bliskości nasi klienci mogą zrealizować swoje projekty związane z domem i ogrodem. Otwarcie sklepu Leroy Merlin w Olsztynie to krok w kierunku jeszcze większej bliskości i udogodnienia dla naszych klientów, którzy zyskali możliwość nie tylko dokonywania stacjonarnych zakupów oraz korzystania z usług krawieckich, projektowania czy dorabiania kłuczy, ale także budowania z nami społeczności pasjonatów domu i ogrodu. Warmia i Mazury to region, gdzie prowadzenie biznesu łączy się z dbałością o środowisko naturalne i głęboką integracją z tutejszą społecznością. To miejsce kryjące w sobie ogromny potencjał, widoczny zarówno w ludziach, jak i środowisku, który czeka na każdego, a zwłaszcza na przedsiębiorstwa kierujące się założeniami społecznej odpowiedzialności biznesu i zrównoważonego rozwoju. Te cechy charakterystyczne dla regionu są zgodne z kulturą naszego przedsiębiorstwa i wyznaczane przez nas wartościami. Dlatego na Warmii i Mazurach warto inwestować.

Kamil Lentacz
site manager
centrum
logistycznego
Zalando Lounge

— Zdecydowaliśmy się zainwestować na Warmii i Mazurach ze

względem na wysoki potencjał rekrutacyjny regionu, dogodne położenie geograficzne oraz infrastrukturę, zapewniającą bezpośredni dostęp do dróg ekspresowych S51 i S7 — mówi Kamil Lentacz, site manager centrum logistycznego Zalando Lounge w Olsztynie. — Czas pandemii był dla nas sprawdzianem, który potwierdził, że nasze decyzje były słuszne. Kadra, która w znacznej większości składa się z mieszkańców regionu, wykazała się wielką odpowiedzialnością i zrozumieniem. Dzięki jej zaangażowaniu byliśmy w stanie nieprzerwanie świadczyć usługi naszym klientom, realizując z Olsztynka codzienne wysyłki do trzynastu krajów europejskich, obsługiwanych przez największy magazyn Zalando Lounge.

Waldemar Zawisłak
dyrektor sprzedaży
i członek zarządu
EGGER Biskupiec

— W naszej branży dobra lokalizacja to miejsce, oferujące dostęp do surowca oraz sieci drogowej i kolejowej, którą dystrybuowane są gotowe produkty — mówi Waldemar Zawisłak, dyrektor sprzedaży i członek zarządu EGGER Biskupiec. — Jeśli do tego dodamy odbiorców produktów zlokalizowanych w bliskiej okolicy, mówimy o idealnym położeniu. Właśnie takim miejscem jest dla nas Biskupiec. Surowiec, który wykorzystujemy, to obok świeżego drewna produkty uboczne, pochodzące z tartaków: — zrżyny, trociny. Skupujemy go w promieniu 150 kilometrów od fabryki. Również nasz finalny produkt często trafia do licznych w regionie fabryk meblowych. Przychyłność lokalnych władz, nastawienie regionu na przemysł drzewny, fachowcy

z tej branży, którzy tu mieszkają — wszystko to sprawiło, że zarząd Grupy EGGER zdecydował się na budowę fabryki właśnie w Biskupcu.

— Na Warmii i Mazurach warto inwestować, bo to świetne miejsce, z energicznymi, dobrze wykształconymi i pełnymi zapału do pracy ludźmi. Mieszkańcy regionu często nie doceniają swojego potencjału i wiedzy. Byliśmy pewni, iż na Warmii i Mazurach znajdziemy pozytywnie nastawionych oraz chętnych do nauki i dalszego rozwoju ludzi. Jest to też region, który stale się rozwija, poprawia infrastrukturę drogową oraz kolejową i z każdym kolejnym rokiem ściąga do siebie kolejnych inwestorów — mówi dyrektor Zawisłak.

Marta Filipczak
koordynator
ds. marketingu
i PR w Inopa SA

— Będąc jednym z najmłodszych rynków biurowych północno-wschodniej Polski, Olsztyn ma bardzo duży potencjał rozwojowy — mówi Marta Filipczak, koordynator ds. marketingu i PR w Inopa SA. — Pamiętać należy o takich atutach jak środowisko akademickie oraz dostępność wysoko wykwalifikowanej kadry. Kapitał ludzki i przyjazne otoczenie biznesowe pozwalają na realizację ambitnych projektów inwestycyjnych, takich jak Centaurus. Olsztyn i region nieustannie się zmieniają. Powstało tu już kilka ciekawych i nowoczesnych projektów, takich jak port lotniczy czy filharmonia. Centaurus, wyjątkowy w skali województwa warmińsko-mazurskiego wielofunkcyjny kompleks budynków, będzie kolejnym wyróżniającym się miejscem na mapie Olsztyna, a jednocześnie nowoczesnym symbolem potencjału całego regionu.

Edmund Borawski
prezes
SM Mlekpól

— Warmia i Mazury stanowią niezwykle istotny region dla polskiego rolnictwa i mleczarstwa — uważa Edmund Borawski, prezes SM Mlekpól. — Zlokalizowane są bowiem w części naszego kraju, którą nazywamy zielonymi płucami Polski. To tutaj, dzięki największemu skupiskom łąk i pastwisk, są bardzo dobre warunki do hodowli zwierząt mlecznych. Naturalne żywienie zwierząt wpływa natomiast na jakość mleka, determinując walory organoleptyczne naszych produktów. Dlatego nie wyobrażaliśmy sobie rozwoju naszej spółdzielni bez obecności w województwie warmińsko-mazurskim. W Mrągowie znajdują się dwa nasze zakłady oraz oddział Instytutu Innowacji Przemysłu Mleczarskiego, który kształtuje charakter naszego dalszego rozwoju. Zakład w Mrągowie jest drugim oddziałem SM Mlekpól pod względem ilości przerabianego mleka. Warmia i Mazury to miejsce, w którym warto planować inwestycje. Istotnym elementem jest oczywiście rozwój tych terenów oraz tworzenie miejsc pracy, ale również nieskazitelne środowisko oraz naturalne tereny zielone — podsumowuje prezes Borawski.

Czyli miałam rację: na Warmii i Mazurach można inwestować, bo to region z potencjałem, dający wiele możliwości różnorodnym branżom. A ja bym dodała, że na Warmii i Mazurach inwestować wręcz trzeba — bo warunki warunkami, potencjał potencjałem, ale ludzie są tu otwarci na nowe inicjatywy, dobrze wykształceni i po prostu pracowici.

Magdalena Maria Bukowiecka

REGION KUSI INWESTORÓW

CO PRZYCIĄGA INWESTORÓW DO NASZEGO REGIONU? NA PEWNO CORAZ LEPSZA INFRASTRUKTURA, A TAKŻE ULGI PODATKOWE, NA KTÓRE MOGĄ LICZYĆ. W UBIEGŁYM ROKU WARMIŃSKO-MAZURSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA WYDAŁA 21 DECYZJI O WSPARCIU, W TYM — MIMO PANDEMII — JUŻ 9.

Choć nie jesteśmy regionem przemysłowym, to jednak rośnie zainteresowanie inwestorów Warmią i Mazurami. Dowodem jest liczba decyzji, które wydaje Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna.

W 2019 roku Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna wydała 21 decyzji o wsparciu, z czego 16 to decyzje dla małych i średnich przedsiębiorstw. Inwestorzy łącznie zadeklarowali poniesienie nakładów inwestycyjnych w wysokości blisko 240 mln zł oraz utworzenie 102 nowych miejsc pracy. Dominowały branże produkujące wyroby metalowe (konstrukcje metalowe, narzędzia, maszyny, automatyka i osprzęt do maszyn), oraz meble.

Trzeba też zauważyć, że firmy, które inwestują na terenach strefy, zwykle przekraczają deklarowane nakłady, jak też liczbę tworzonego miejsc pracy.

Od początku tego roku WMSSE wydała 9 decyzji o wsparciu nowych inwestycji w ramach Polskiej Strefy Inwestycji. Inwestorzy łącznie zadeklarowali poniesienie nakładów inwestycyjnych w wysokości ponad 51 mln zł. Te inwestycje szczególnie cieszą, bo pokazują, że mimo pandemii, przedsiębiorcy chcą rozwijać swoje firmy. To ważne, bo potrzebujemy nowych inwestycji, nowych miejsc pracy, szczególnie teraz, kiedy sporo firm z powodu ograniczenia w produkcji zmniejsza też zatrudnienie.

Czym region kusi inwestorów, czy jesteśmy dla nich? Na pewno nie tak, jak, co południe czy zachód Polski, które przecinają autostrady. Atrakcyjność tamtych regionów widać choćby po liczbie wydanych zezwoleń np. przez Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną. Zresztą ta wraz z Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, według rankingu fDi Magazine (grupa Financial Times), w 2019 roku znalazły się w pierwszej dziesiątce najatrakcyjniejszych stref na świecie.

Ale mamy swoje atuty: choćby duży rynek pracy czy też niższe koszty pracy, co nie jest bez znaczenia dla inwestorów. Inwestorów przyciąga coraz lepsza infrastruktura, szczególnie drogowa, a także ulgi podatkowe, na które mogą liczyć.

We wrześniu 2018 roku zmieniły się przepisy o wsparciu publicznym dla przedsiębiorców, weszła w życie ustawa o wspieraniu nowych inwestycji. Dzięki temu Polska stała się jedną wielką strefą ekonomiczną i na wsparcie publiczne mogą liczyć wszyscy przedsiębiorcy, niezależnie

Coraz lepsze drogi przyciągają na Warmię i Mazury także nowych inwestorów.

od tego, czy inwestują na terenach objętych specjalnymi strefami ekonomicznymi, czy poza nimi.

Ustawa o wspieraniu nowych inwestycji zakłada, że cała Polska stała się specjalną strefą i zgodnie z nią specjalne strefy ekonomiczne działają w nowej formule — Polskiej Strefy Inwestycji. Chodziło tu o objęcie wszystkich terenów inwestycyjnych w Polsce preferencjami i pozostawienie zarządzania nimi istniejącym w kraju specjalnym strefom ekonomicznym. Ich zadaniem jest też przyciąganie kolejnych inwestorów.

Dzięki powołaniu PSI przedsiębiorcy mogą się ubiegać o zwolnienie z podatku dochodowego na okres od 10 do 15 lat. Poprzez zmianę w funkcjonowaniu specjalnych stref ekonomicznych więcej firm, w tym także tych mikro, małych i średnich może korzystać ze zwolnień podatkowych.

— Polska Strefa Inwestycji to przede wszystkim zniesienie ograniczeń terytorialnych. Każdy przedsiębiorca może zainwestować i prowadzić swoją działalność na wybranym przez siebie terenie inwestycyjnym, aby uzyskać prawo do odliczania kosztów inwestycji od podatku dochodowego PIT lub CIT, nawet do 70 proc. — podkreśla Zbigniew Targowski, prezes WMSSE.

— Jest to niewątpliwie atrakcyjna zmiana i zachęta inwestycyjna dla wielu firm, które chciałyby skorzystać z tego typu wsparcia. Nowe przepisy otworzyły możliwości przed małymi polskimi firmami, stwarzając im lepsze warunki rozwoju — dodaje Marcin Czyża, wiceprezes WMSSE.

Zmiana przepisów o specjalnych strefach ekonomicznych rzeczywiście dała efekty. W ubiegłym roku specjalne strefy ekonomiczne, które tworzą obecnie Polską Strefę Inwestycji, wydały 354 decyzje na inwestycje o łącznej wartości 15,7 mld zł. I to była najwyższa liczba decyzji od 2015 roku.

Ten rok z powodu pandemii jest trudny dla nas wszystkich, także dla biznesu, bo koronawirus zainfekował też gospodarke.

Mimo trudnej sytuacji gospodarczej, przedsiębiorcy inwestują i decydują się na rozwój, korzystając z ulgi podatkowej w ramach Polskiej Strefy Inwestycji. Świadczą o tym kolejne wydawane przez WMSSE decyzje o wsparciu.

W marcu decyzję na realizację przedsięwzięcia w ramach Polskiej Strefy Inwestycji otrzymała firma

RM Motors. To firma z polskim kapitałem prowadząca działalność w Dywitach, która specjalizuje się w produkcji części i akcesoriów do pojazdów silnikowych (m.in. tłumiki z regulacją dźwięku, układy i końcówki wydechowe, katalizatory). Regularnie zaopatruje firmy m.in. z Francji, Holandii, Czech, Litwy, Szwajcarii, Portugalii, Włoch i oczywiście z Polski.

Spółka z Dywit chce zwiększyć moce produkcyjne istniejącego zakładu. Zaplanowała m.in. nabycie środków trwałych oraz zakup specjalistycznego oprogramowania. Przedsiębiorstwo zainwestuje co najmniej 1 084 400 złotych.

Ze zwolnień podatkowych dzięki decyzji o wsparciu będzie mogła skorzystać także firma Michna Food z siedzibą w gminie Pelplin. Średniej wielkości przedsiębiorstwo planuje uruchomienie zakładu produkcji konserw mięsnych w Nidzicy. Inwestycja polegać będzie m.in. na zakupie innowacyjnych linii produkcyjnych, modernizacji pomieszczeń oraz utworzeniu laboratorium do badań i analizy surowców i gotowych wyrobów.

Producent zadeklarował inwestycję o łącznej wartości 25,5 mln zł i utworzenie 20 nowych miejsc pracy. Wydana przez WMSSE decyzja, która zezwala na działalność w ramach strefy ekonomicznej, zwalnia spółkę Michna Food z części podatku dochodowego na 15 lat.

Ostatnio, decyzję o wsparciu inwestycji otrzymało przedsiębiorstwo Integral Grzegorz Kostowski. Firma zainwestuje ponad półtora miliona złotych w rozbudowę zakładu. W miejscowości Rozdroże w powiecie nidzickim powstanie m.in. hala produkcyjno-magazynowa o powierzchni użytkowej 940 m², dzięki czemu wzrosną moce produkcyjne przedsiębiorstwa.

Główną działalnością firmy jest produkcja wyrobów i urządzeń ze stali austenitycznej oraz stali węglowej.

Zdecydowana większość firm, bo aż 19, które otrzymały w ub. roku decyzje o wsparciu w WMSSE to polskie przedsiębiorstwa. Można powiedzieć, że jest to już pewna specyfika strefy.

— Aż 76 proc. naszych nowych inwestorów to małe i średnie przedsiębiorstwa — prezys Zbigniew Targowski. — Polska Strefa Inwestycji wprowadziła bardziej dostępne zasady ułatwiające inwestowanie firmom z sektora MŚP, które w województwie warmińsko-mazurskim mogą skorzystać z ulg nawet do 70 proc. kosztów inwestycji — podkreśla prezes WMSSE.

Co czeka specjalne strefy ekonomiczne w tym roku? Czy będzie więcej inwestorów? Tu tak naprawdę wszelkie prognozy zweryfikuje epidemia koronawirusa, która zainfekowała światową gospodarkę. I to co było do niedawna jeszcze prawdopodobne, jutro może być już tylko przeszłością. Swoje prognozy tną zarówno ekonomiści, jak i politycy. I wszyscy mówią o czekającym nas spowolnieniu gospodarczym czy recesji.

Jednak małe i średnie firmy są bardziej elastyczne, są w stanie szybciej zareagować na zmiany zachodzące w gospodarce, a trzeba pamiętać, że inwestując w strefie, zwolnienie podatkowe można dostać nawet na 15 lat. Każdy kryzys mija, a obecny czas można dobrze wykorzystać na zbudowanie przewagi nad konkurencją.

Andrzej Mielnicki

Polska
Strefa Inwestycji

Warmińsko-Mazurska
Specjalna Strefa Ekonomiczna

PARTNER GŁÓWNY

citi handlowy

PARTNER

ZACZĘLIŚMY SIĘGAĆ PO ELEKTRYKI

RYNEK SAMOCHODÓW POWOLI WRACA DO GRY. PREZENTOWANE SĄ PIERWSZE RAPORTY SPRZEDAŻY. ZE WZGLĘDU NA WYDŁUŻONY CZAS OCZEKIWANIA NA NIEKTÓRE NOWE MODELE, KLIENCI CZĘŚCIEJ ZACZĘLI SIĘGAĆ PO AUTA UŻYWANE. NA POPULARNOŚCI ZYSKUJĄ SAMOCHODY ELEKTRYCZNE.

Institute Badań Rynku Motoryzacyjnego SAMAR podsumował rejestracje samochodów miejskich (segment B) w okresie od stycznia do maja 2020 roku. W najpopularniejszej piątce na pierwszym miejscu znalazł się model z Kraju Kwitnącej Wiśni. Największą popularnością wśród klientów od początku roku cieszy się Toyota Yaris (5118 rejestracji). Wśród nabywców yarisu dominują klienci indywidualni (2958 re-

jestracji). Niemalą popularnością japoński model cieszy się również wśród firm (2160 rejestracji). Jego najbardziej cenioną odmianą jest wersja z napędem hybrydowym. To jeden z najpopularniejszych zelektryfikowanych modeli w Europie i jedna z najchętniej wybieranych hybryd w Polsce. Na drugim miejscu znalazła się Skoda Fabia (4685 rejestracji). Dominującymi użytkownikami fabii od lat są firmy. Nie inaczej było w 2020 roku.

Użytkownicy flotowi zarejestrowali 3285 egzemplarzy, zaś na osoby fizyczne zarejestrowano 1400 aut. Na podium znalazło się również Renault Clio (2807 rejestracji). Po francuski model najchętniej sięgają firmy (2003 rejestracje). Klienci indywidualni zarejestrowali w 2020 roku 804 samochody. Na czwartym miejscu znalazła się Dacia Sandero (1365 rejestracji). Popyt na te samochody nie słabnie, a Sandero jest tego dowodem. Sandero to

owoc współpracy rumuńskiego producenta z francuską marką Renault. Piątkę zamyka Hyundai i20 (1338 rejestracji).

Południowokoreańska marka coraz skuteczniej przekonuje swoimi produktami klientów indywidualnych. W ich ręce trafiły 972 auta, podczas gdy na firmy zarejestrowano tylko 366 egzemplarzy.

Według analityków spadki produkcji i sprzedaży samochodów osobowych mogą wynieść w 2020

roku 20-30 procent. Ten trend niekoniecznie musi dotknąć samochody elektryczne. Eksperci twierdzą, że branżowy wstrząs wcale nie musi przełożyć się na spowolnienie rozwoju elektromobilności, a bieżący rok zaowocuje wyższym niż w roku ubiegłym wynikiem sprzedaży aut elektrycznych. Dlaczego? Okazuje się, że w czasie koronawirusa, w pierwszym kwartale tego roku, wzrosła sprzedaż samochodów elektrycznych. W naszym kraju

REKLAMA

ALWAYS A
BETTER WAY

Samochody dostawcze Toyoty

MIR-WIT
TOYOTA OLSZTYN

Olsztyn, al. Obrońców Tobruku 11
tel. 89 521 49 90, www.toyota-olsztyn.pl

Toyota
Professional

Toyota Hilux – średnie zużycie paliwa i emisja CO₂ w zależności od wariantu i wersji auta: od 8,7 do 10,4 l/100 km i od 230 do 274 g/km. Toyota PROACE – średnie zużycie paliwa i emisja CO₂ w zależności od wariantu i wersji auta: od 6,0 do 7,9 l/100 km i od 159 do 206 g/km. Toyota PROACE Verso – średnie zużycie paliwa i emisja CO₂ w zależności od wariantu i wersji auta: od 6,0 do 8,0 l/100 km i od 157 do 209 g/km. Toyota PROACE CITY – zużycie paliwa i emisja CO₂ w zależności od wariantu i wersji auta: od 4,6 do 8,8 l/100 km i od 140 do 165 g/km. Toyota PROACE CITY Verso – zużycie paliwa i emisja CO₂ w zależności od wariantu i wersji auta: od 5,1 do 7,8 l/100 km i od 133 do 176 g/km. Zużycie paliwa i emisja spalin CO₂ w konkretnym pojeździe w warunkach drogowych może różnić się od podanych wyników pomiarów. Na zużycie paliwa i emisję CO₂ wpływa sposób prowadzenia pojazdu oraz inne czynniki (takie jak warunki drogowe, natężenie ruchu, stan pojazdu, ciśnienie w oponach, zainstalowane wyposażenie, obciążenie, liczba pasażerów itp.). Informacje o działaniach dotyczących odzysku i recyklingu samochodów wycofanych z eksploatacji: www.toyota.pl.

PARTNER GŁÓWNY

citi handlowy

PARTNER

konkurentów zdystansował Nissan. I to on jest aktualnie numerem jeden na rynku pojazdów elektrycznych. Do końca maja 2020 roku japońska marka zanotowała znaczący wzrost sprzedaży w segmencie samochodów bezemisyjnych i może pochwalić się blisko stu procentowym wzrostem w porównaniu do roku poprzedniego. W okresie tym z salonów Nissana w Polsce wyjechało do klientów 181 samochodów elektrycznych. W analogicznym okresie w 2019 roku marka sprzedała ich 91. W puli tej znakomita większość, aż 163 sztuki, to „elektryczna wizytówka” japońskiego producenta – nissan LEAF (w wersjach z akumulatorem 40 kWh lub 62 kWh). Sprzedaż tego modelu wzrosła, podobnie jak w ujęciu całokształtowym, blisko dwukrotnie w porównaniu do analogicznego okresu 2019 roku. Jednak nie tylko flagowy elektryk marki cieszy się w tym roku dużą popularnością wśród klientów.

Numerem jeden sprzedaży wśród elektrycznych samochodów dostawczych okazał się również model z tej samej stajni – użytkowy e-NV200,

Fot. Samar
Toyota yaris należy do najpopularniejszych aut miejskich

którego sprzedaż w porównaniu rok do roku wzrosła o 100 proc. Model ten oferowany jest w odmianie dostawczej, ale także osobowej – eva-lia.

Sytuacja związana z pandemią koronawirusa odbiła się na rynku samochodów. Wiele nowych aut stało się siłą rzeczy mniej dostępnych. Przede wszystkim wydłużył

się czas oczekiwania na dany model. Klienci zaczęli się więc oglądać w kierunku aut używanych. Ma to swoje odbicie w cenach. Z danych o sprzedaży największego w Euro-

pie Środkowej dealera samochodów używanych AAA AUTO wynika, że średnia cena auta z drugiej ręki wzrosła w czerwcu do ponad 34 tys. złotych. Według analityków, ze względu na ograniczoną liczbę samochodów na rynku i przerwy w produkcji nowych samochodów, ich cena będzie nadal rosła.

- Jeszcze przed ogłoszeniem pandemii spełniły się prognozy ekonomistów dotyczące wzrostu cen samochodów. Sytuacja kryzysowa na jakiś czas zatrzymała ten trend. Podczas gdy w lutym klienci kupowali u nas samochody za średnio 33 tys. złotych, w nagłych przypadkach my i inni dealerzy musieliśmy znacznie obniżyć ceny samochodów, aby przetrzymać okres zmniejszonego zainteresowania. Średnia cena spadła do 30 tys. złotych. Ze względu na brak samochodów na rynku spowodowany przestojami w produkcji nowych, cena bardzo szybko wzrosła - mówi Karolina Topolova, dyrektor generalna AURES Holdings, operatora międzynarodowej sieci autocentrow AAA AUTO.

Wojciech Kosiewicz

SKANDYNAWIA? NIE, MAZURY.

ODKRYJ POLSKĘ Z LEXUSEM.

MIR-WIT
TOYOTA OLSZTYN

Olsztyn, al. Obrońców Tobruku 11
tel. 89 521 49 90, www.toyota-olsztyn.pl

**WARMIŃSKO-MAZURSKI
ZWIĄZEK PRACODAWCÓW
WMZPP PRYWATNYCH**

JESTEŚMY GŁOSEM BIZNESU WARMII I MAZUR

OSTATNIE TYGODNIE TO SZCZEGÓLNY CZAS DLA BIZNESU, DLA WŁAŚCICIELI FIRM, ALE RÓWNIEŻ DLA PRACOWNIKÓW. DOŚWIADCZAMY CZEGOŚ NOWEGO. MUSIELIŚMY ZAAKCEPTOWAĆ ZMIANY, KTÓRE WYMUSIŁA EPIDEMIA, DOSTOSOWAĆ SIĘ DO NOWYCH WARUNKÓW ŻYCIA I PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI. TO CZAS PRÓBY — MÓWI KAROLINA RAŻNIEWSKA, DYREKTOR BIURA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO ZWIĄZKU PRACODAWCÓW PRYWATNYCH.

Karolina Rażniewska — dyrektor biura WMZPP

wszystkich. Ujawniły nasze słabe i mocne strony. WMZPP jest organizacją, która działa na Warmii i Mazurach od 17 lat. Naszym podstawowym zadaniem jest ochrona praw i reprezentowanie interesów zrzeszonych u nas przedsiębiorców. W normalnych warunkach spokojnego prowadzenia biznesu nasza organizacja i jej działania nie każdemu mogą wydawać się ważne i potrzebne. Przez ostatnie 15 lat przyzwyczailiśmy się do tego, że w Polsce żyje się i zarabia całkiem dobrze, gospodarka się rozwija, biurowce rosną jak grzyby po deszczu, drogi mamy coraz lepsze, stać nas na urlop za granicą. Ale jak się okazało, ten czas dobrobytu i spokoju wcale nie musi trwać wiecznie. Gdy biznes prowadzi się w spokojnych warunkach, rzadko myśli się o takich organizacjach jak związek pracodawców. Przeciwnie, przedsiębiorca nie analizuje, kto w jego imieniu wpływa na kształt przepisów prawa regulujących warunki, w jakich prowadzi on swój biznes. Nie każdy też chce się angażować w pracę na rzecz takiej organizacji jak nasza, tłumacząc to zwykle brakiem czasu. Mimo to szeregi WMZPP niezmiennie od lat zasila kilkadziesiąt firm z regionu. Są wśród nich podmioty związane z nami od samego początku, z każdym rokiem pojawia się też ktoś nowy. To aktywni i zaangażowani ludzie. Reprezentują zarówno małe, rodzinne firmy, jak i duże przedsiębiorstwa o znaczeniu regionalnym i krajowym.

— **Dziś tym bardziej pracodawcy mogą liczyć na wasze wsparcie.**

— Tak. Związek jako organizacja uczestniczy w pracach instytucji mających wpływ na codzienne życie przedsiębiorców. Prowadzimy dialog z przedstawicielami różnych szczebli administracji samorządowej i rządowej. Mamy swoich reprezentantów w najważniejszych instytucjach związanych z kreowaniem lokalnej rzeczywistości gospodarczej, m.in. Wojewódzkiej Radzie Dialogu Społecznego, w radach rynku pracy, w Komitecie Monitorującym Regionalny Program Operacyjny, w Komisji Kwalifikacyjnej Regionalnego Fun-

duszu Pożyczkowego przy Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego. Przedstawiciele naszych firm członkowskich zasiadają w Grupie Roboczej ds. Krajowych Inteligentnych Specjalizacji przy Ministerstwie Gospodarki oraz w Radzie Dyrektorów Personalnych działającej przy Konfederacji „Lewiatan”. Z Konfederacją „Lewiatan” jesteśmy związani prawie od początku działalności. Związek jest regionalnym przedstawicielem Konfederacji „Lewiatan” na Warmii i Mazurach. Poprzez stałą współpracę z Konfederacją „Lewiatan” mamy bieżący dostęp do przygotowywanych tam analiz i opracowań na ważne, aktualne dla przedsiębiorców tematy. W sytuacjach kryzysowych, takich jak czas pandemii, szczególnie wyraźnie widać możliwości i zdolność reagowania takiej instytucji jak Związek Pracodawców. Zamknięcie gospodarki z powodu koronawirusa przyniosło ograniczenia w prowadzeniu biznesu i nowe obowiązki. Pojawiła się konieczność noszenia maseczek i rękawiczek a na rynku obserwowaliśmy ich deficyt. Na tym pierwszym etapie obostrzeń, kiedy przedsiębiorcy nie byli na to przygotowani, nasza organizacja była w stanie dostarczyć maseczki i rękawiczki wszystkim swoim firmom członkowskim.

— **Związek był też inicjatorem dużej akcji produkcji płynu do dezynfekcji na Warmii i Mazurach.**

— Zgadza się. Przy tym przedsięwzięciu współpracowaliśmy ze sztabem kryzysowym Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, Wojskami Obrony Terytorialnej, Caritas, oraz firmami Polmos Zyrardów i Michelin Polska. Efektem tej współpracy były 43 tysiące litrów płynu do dezynfekcji, który rozdaliśmy ponad tysiącom podmiotów w regionie, m.in. szpitalom, domom pomocy społecznej, urzędom gmin i powiatów, szkołom itp. To była wielka mobilizacja i zaangażowanie wielu osób w tym trudnym czasie. Pozostanie satysfakcją, mnóstwo życzliwych słów i podziękowań. I właśnie takie sytuacje są najlepszym sprawdzianem dla ludzi i organizacji. Realna zdol-

ność do przeprowadzenia się tak dużej akcji i skoordynowania całego procesu produkcji i dystrybucji płynu do dezynfekcji po całym województwie w okresie epidemii pokazuje, że w organizacjach takich jak nasza jest ogromny potencjał i moc sprawcza. Budowane przez lata relacje naszych przedstawicieli z organami lokalnych władz w trudnej i kryzysowej sytuacji pozwalają na szybkie i sprawne uruchomienie działań oraz współpracę na różnych szczeblach. Efektem tej współpracy było realne wsparcie tak wielu podmiotów z naszego regionu. W czasie gdy większość organizacji, firm, urzędów przeszła na zdalną pracę, ograniczyła swoją działalność lub całkowicie ją zamknęła, my działaliśmy na zwiększonych obrotach. To był bardzo intensywny czas. Warto przy tym podkreślić, że naszą organizację tworzą ludzie aktywni i zaangażowani, którzy robią to pro publico bono.

— **Czym się teraz zajmujecie?**

— Na co dzień jako Związek Pracodawców realizujemy dwa duże projekty szkoleniowe na rzecz przedsiębiorstw z Warmii i Mazur. Projekty cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem. W ostatnich 12 miesiącach dofinansowaliśmy szkolenia dla pracowników lokalnych firm na łączną kwotę ponad 6 mln zł. Na bieżąco monitorujemy też potrzeby szkoleniowe przedsiębiorców. Pomaga nam to w opracowywaniu celowych projektów szkoleniowych dla przedsiębiorców. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych daje szansę na realizację szkoleń z tych obszarów tematycznych, które cieszą się największym zainteresowaniem lokalnego biznesu. Organizujemy i bierzemy udział w spotkaniach, debatach i konferencjach poświęconych lokalnej gospodarce. Mamy stały kontakt z lokalną telewizją, prasą i radiem. Media to przestrzeń do eksponowania stanowiska naszych ekspertów na gospodarcze tematy dotyczące Warmii i Mazur. Nasz głos jest słyszalny. To głos biznesu Warmii i Mazur.

— **Jak się Państwo odnaleźliście w tej pandemicznej rzeczywistości?**

— Koronawirus zafundował nam wszystkim swoiste „sprawdzian”. Sprawdzamy nasze relacje z bliskimi, sprawdzamy umiejętność radzenia sobie w sytuacji kryzysowej, zdolność do zmiany sposobu wykonywania obowiązków służbowych, robienia zakupów, orga-

nizacji czasu wolnego, sprawdzamy naszą kreatywność i elastyczność, cierpliwość i wyrozumiałość. Sprawdzamy też naszą odwagę. Ilu z nas sparaliżowanych strachem postanowiło schować się w domach i czekać, a ilu mimo zagrożenia postanowiło działać? Pandemia i związany z nią lockdown wystawiły na próbę niemal wszystko i

WARMIŃSKO-MAZURSKI
ZWIĄZEK PRACODAWCÓW
PRYWATNYCH

JAK ZMIENIAŁY SIĘ FIRMY PRZEZ OSTATNIE 30 LAT?

30 lat wolnego biznesu

Początek lat 90. na Warmii i Mazurach:

- Kilkadziesiąt tysięcy ludzi traci pracę, duża część to zatrudnieni w PGR-ach.
- 22 października 1990 roku „Gazeta Olsztyńska” podaje, że podstawowym problemem w Olsztynie jest uporządkowanie handlu, „bo mały biznes zalał skwery i chodniki”.

30 lat później:

- Wielka niepewność na rynku pracy, koronawirus powodem dużych zwolnień w firmach.
- Kolejki przed sklepami. „Obsługujemy nie więcej niż 2 osoby” — głosi napis na osiedlowym sklepie.

W ydarzenia te dzieli 30 lat, mają one różne źródła, ale ten sam rezultat – zmianę. I właśnie ta zmiana całkowicie zdeterminowała biznes ostatnich trzech dekad. Na Warmii i Mazurach nie ma już PGR-ów, ale są jedne z największych obszarowo w Polsce gospodarstw rolnych. Nie ma już Olsztyńskiego Przedsiębiorstwa Przemysłu Drzewnego, które było tak duże, że jedną z pierwszych decyzji Urzędu Antymonopolowego był jego podział na kilka spółek. Za to jest inteligentna specjalizacja regionu – meblarstwo i przemysł drzewny. Z krajobrazu regionu prawie całkowicie zniknęły ośrodki wczasowe, a pojawiły się liczne hotele i pensjonaty. Liczba turystów odwiedzających nasz region zwiększyła się trzykrotnie w porównaniu z latami

Miroslaw Hiszpański — prezes zarządu WMZPP

90. A nakłady na promocję turystyki są kilkadziesiąt razy większe niż te sprzed 30 lat. Mało kto pamięta już taką firmę jak Fabryka Aparatury Medycznej FARUM w Nidzicy, która była kiedyś jedną z najnowocześniejszych w Polsce. Przedsiębiorczość kolejnych pokoleń spowodowała, że powstały bardziej nowoczesne firmy.

Biznes podlega nieustanej zmianie. Firmy inwestują, rozwijają

się, osiągają wiek dojrzały, niestety upadają. W ciągłej zmianie udoskonalamy procesy, walczymy o wydajność, ale ciągle jesteśmy zdeterminowani geograficznie Warmii i Mazur. Śledząc rozwój regionu, ewidentnie widać, że drewno, żywność i turystyka nie są nowymi koncepcjami rozwojowymi, a jedynie odnowionym mechanizmem, który zaczął się kształtować pod koniec lat 50. minionego wieku. Przyjmując, że koncepcja ta daje rozwój regionowi, to niestety jest on zbyt wolny w stosunku do innych części Polski. Zbyt wolny rozwój powoduje, że obecne ujemne saldo migracyjne w regionie, w porównaniu do początku lat 90., wzrosło trzykrotnie. Każdego roku z Warmii i Mazur wyjeżdża prawie 4 tysiące osób. Jest to jeden z najgorszych wyników w Polsce. W perspektywie kolejnych trzydziestu lat, biorąc pod uwagę migrację oraz przyrost naturalny, ludność Warmii i Mazur zmniejszy się o ponad 200 tys. osób. Wydaje się, że właśnie ten wskaźnik będzie w

przyszłości determinował zmiany w regionalnym biznesie. Będzie musiał zostać ukształtowany taki model biznesu, który udźwignie depopulację regionu. Planując nowe rozwiązania, raczej należy zerwać z koncepcją rozwojową z minionego wieku. Zerwać nie znaczy całkowicie ją porzucić, ale tworzyć region otwarty na nowe trendy biznesowe. W turystyce wypracować duże atrakcje o znaczeniu co najmniej krajowym, działające w systemie ciągłym, a nie wydarzeniowym. W unijnym finansowaniu zwrócić się w kierunku dużych inwestycji zmieniających region, a unikać małego wsparcia mikro-sektora. Rozwinąć inteligentne specjalizacje o gospodarke 4.0, o turystykę kwalifikowaną: medyczną, rodzinną.

Obecna zmiana, podyktowana pandemią, prowadzi do sytuacji podwyższonego ryzyka zarówno dla pracodawcy, jak i pracownika. Ale daje ona możliwość przeprowadzenia dużych zmian w

krótkim czasie. Czego najlepszym przykładem może być edukacja. Jeszcze kilka miesięcy temu nie do pomyślenia było, że wszystkie lekcje można prowadzić on-line. „Przymus zewnętrzny” spowodował, że jest to możliwe, i to bez zmian prawnych. Sytuacja, w której jesteśmy, jest dużą szansą rozwojową. Zarówno w kreacji nowych modeli biznesowych, jak i zmian procesowych. Zmiany te są widoczne szczególnie w przejściu z rozliczania pracy za czas na rozliczanie za rezultat. Bowiemy wykonując pracę on-line, muszą być widoczne jej rezultaty, a nie tylko czas pracy.

Minione 30 lat to czas wychodzenia z ogromnego bezrobocia, budowania kapitału ludzkiego, tworzenia sprawnych organizacji biznesowych i finansowej konsolidacji. Mając te doświadczenia i wykorzystując obecną zmianę spowodowaną pandemią, jest ogromna szansa, że rozwój regionu nie będzie tylko powielaniem koncepcji z minionego wieku.

Warmińsko-Mazurski Związek Pracodawców Prywatnych

reprezentuje interesy gospodarcze i społeczne pracodawców, wspiera sektor małych i średnich przedsiębiorstw, ma wpływ na kształt ustawodawstwa oraz polityki społecznej i ekonomicznej, dotyczących interesów pracodawców. Współdziała z innymi organizacjami pracodawców m.in. w celu pozyskiwania informacji gospodarczych o możliwościach współpracy z partnerami z kraju i zagranicy. Organizuje szkolenia dla pracodawców i ich pracowników, działa na rzecz poprawy jakości kształcenia zawodowego. Prowadzi doradztwo prawne i ekonomiczne, dokonuje ekspertyz, analiz i opinii na rzecz pracodawców.

Kontakt: Warmińsko-Mazurski Związek Pracodawców Prywatnych,
ul. Artyleryjska 3K, 10-165 Olsztyn, tel. 89 523 55 60, www.wmzpp.org

PARTNER GŁÓWNY

PARTNER

RANKING ZYSKU OPERACYJNEGO 2018/2019 cz. I (1-33)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	ZYSK NETTO	OPIS PKD
1	MICHELIN POLSKA SA	Olsztyn	173 125 000	Produkcja opon i dętek z gumy; bieżnikowanie i regenerowanie opon z gumy
2	INDYKPOL SA	Olsztyn	74 828 000	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
3	WIPASZ SA	Wądąg	74 649 723	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
4	DBK Sp. z o.o.	Olsztyn	42 815 236	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
5	DFM Sp. z o.o.	Dobre Miasto	39 465 948	Produkcja pozostałych mebli
6	DRE Sp. z o.o.	Gronowo Górne	29 872 478	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa
7	OSTRÓDA YACHT Sp. z o.o.	Ostróda	29 214 095	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
8	AUTO LAND POLSKA SA	Olsztyn	25 346 102	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
9	BRUSS POLSKA Sp. z o.o.	Mrągowo	25 190 255	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych
10	NUTRIPOL Sp. z o.o.	Olsztynek	22 805 702	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
11	UNIWERSYTET WARMIŃSKO MAZURSKI W OLSZTYNIE	Olsztyn	21 031 599	Szkoły wyższe
12	PAGED PISZ Sp. z o.o.	Pisz	20 186 000	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
13	PRZEDSIĘBIORSTWO ROLNE DOBROL Sp. z o.o.	Doba	17 643 127	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
14	SERWISTAL Sp. z o.o.	Ełk	15 446 987	Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków
15	KACZKAN ZAKŁAD PRODUKCJI DRZEWNEJ JÓZEF KACZKAN Spółka Jawna	Klonowy Dwór	14 760 746	Produkcja wyrobów tartacznych
16	YETICO SA	Olsztyn	14 587 029	Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych
17	ZAKŁADY PRODUKCYJNO USŁUGOWE PRAWDA Sp. z o.o.	Olecko	14 547 891	Produkcja pozostałych mebli
18	OSIEDLE MARINA IŁAWA Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Iława	13 655 380	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek
19	THALE Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Wilimowo	13 423 218	Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków
20	MAGNAT MARZANNA BERNACIAK	Ełk	13 198 395	Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej
21	LACTIMA Sp. z o.o.	Morąg	12 933 085	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
22	STANISZEWSKY BETON Spółka Jawna	Olsztyn	11 976 869	Produkcja masy betonowej prefabrykowanej
23	IŁAWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE IPB Sp. z o.o.	Iława	11 818 647	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
24	GRUPA STALMOT SA	Olsztyn	11 762 982	Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych
25	DEKORGLASS DZIAŁDOWO SA	Działdowo	11 110 274	Produkcja szkła gospodarczego
26	SCHWARTE GROUP Sp. z o.o.	Olsztyn	10 943 813	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych
27	FALCO MAZURKIEWICZ I WSPÓLNICY Spółka Jawna	Olsztyn	10 553 165	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
28	DAM ROB Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Zalewo	10 460 165	Produkcja pojemników metalowych
29	CONSTRUCT EXPORT IMPORT Sp. z o.o.	Wałdyki	9 840 460	Produkcja pozostałych mebli
30	FABRYKA OPAKOWAŃ FOLIOWYCH ROSSOPLAST D I R ROSSOCHACCY Spółka Jawna	Lidzbark Warmiński	9 754 693	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
31	STALMOT & WOLMET Sp. z o.o.	Nidzica	9 736 120	Produkcja zamków i zawiasów
32	MEBLE OKMED DEMKO Spółka Jawna	Braniewo	9 711 671	Produkcja pozostałych mebli
33	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA OGÓLNEGO EKOBU Sp. z o.o.	Ostróda	9 642 026	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych

cd na str. 26

źródło: Bisnode

PARTNER GŁÓWNY

citi handlowy

PARTNER

GOSPODARKA NABIERA WIATRU W ŻAGLE

PANDEMIA WYNISZCZA FIRMY I ZABIERA NAM MIEJSCA PRACY. STRATY SPOWODOWANE PRZEZ NIĄ IDĄ JUŻ W DZIESIĄTKI MILIARDÓW ZŁOTYCH, ALE CHYBA NIKT NIE MIAŁ WĄTPLIWOŚCI, ŻE ZACIĄgniĘCIE HAMULCA RĘCZNEGO W GOSPODARCE BĘDZIE MUSIAŁO ZABOLEĆ.

Federacja Przedsiębiorców Polskich i Konfederacja „Lewiatan” uruchomiły specjalny licznik, który pokazuje straty polskiej gospodarki w wyniku wprowadzonych obostrzeń w związku z pandemią koronawirusa. 14 czerwca licznik pokazywał 160 mld zł. Zdanych wynika, że najwięcej tracił sektor usług – zgodnie ze stanem licznika było to 62 mld zł. Tuż po nim był przemysł, który stracił do tej pory ponad 46 mld złotych. Straty w handlu wynosiły już prawie 40 mld złotych, a w budownictwie przekroczyły –12,4 mld zł. W kwietniu wartość produkcji sprzedanej przemysłu była o 24,6 proc. niższa niż rok wcześniej oraz aż o 25,5 proc. niższa w porównaniu z marcem. Tak silnego spadku produkcji nie odnotowano w Polsce od 1993 roku.

Polacy żyją z koronawirusem na plecach. A nawet największa tarcza antykryzysowa, czy jej kolejna odsłona, nie ochroni wszystkich firm i miejsc pracy. Choć trzeba przyznać, że pomoc państwa jest duża. Do połowy czerwca do przedsiębiorców trafiło blisko 82,4 mld zł, to środki z różnych instrumentów tarczy antykryzysowej, finansowej oraz pomocowej. Dzięki dofinansowaniu do wynagrodzeń chronionych jest 1,85 mln miejsc pracy – mówiła minister rodziny, pracy i polityki społecznej Małgorzata Maląg. Jednak tylko pobudzenie gospodarki, może zatrzymać licznik start wywołanych przez COVID-19, inaczej coraz więcej osób zasili szeregi bezrobotnych. Akoronawirus jest jak walec, niszczy, co napotka, ludzi, firmy.

Firmy, nie mając dochodów, zaczęły zwalniać pracowników. W marcu jeszcze nie było tak źle, bo przecież pierwsze ograniczenia weszły w życie 12 marca. Na koniec marca stopa bezrobocia w naszym regionie wyniosła 9,4 proc. (w kraju 5,5 proc.), a w urzędach pracy było zarejestrowanych 48,2 tys. osób. W kwietniu było już gorzej. Stopa bezrobocia skoczyła do 10 proc. (w kraju do 5,8 proc.), a bez pracy pozostawało w województwie 51,5 tys. osób. Wydawało się, że maj przyniesie kolejny skok bezrobocia, tymczasem okazało się, że wprawdzie bezrobocie jest wyższe, ale nie ma wielkiego przyrostu.

Zdzisław Szczepkowski, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie

— W maju w porównaniu do kwietnia bezrobocie wzrosło – mówi Zdzisław Szczepkowski, dyrektor WUP w Olsztynie. — Przybyło nam o prawie dwa tysiące bezrobotnych. Na koniec maja było ich 53 466, a stopa bezrobocia w regionie wyniosła 10,3 proc.

Najlepsza sytuacja na rynku pracy jest w Olsztynie i powiecie iławskim, najgorsza w powiatach na północy regionu. Jak wynika z czerwcowych szacunków resortu rodziny, stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju wyniosła w końcu maja 6 proc. i w porównaniu do kwietnia wzrosła o 0,2 pkt proc. Liczba bezrobotnych przekroczyła milion. Wszyscy straszą wysokim bezrobociem, tymczasem nie ma wielkiego skoku. Cemu przypisać tę wmiarę niezłą sytuację?

— Kryzysu nie widać od razu na rynku pracy, ale po pewnym czasie. Pracownicy są w okresie wypowiedzenia, na zwolnieniach, ale to też na pewno efekt działania tarczy antykryzysowej, która w dużym stopniu chroni rynek pracy. Pracodawcy w okresie otrzymywania dofinansowania do wynagrodzeń zobowiązują się też nie zwalniać pracowników – zauważa dyrektor Szczepkowski. — Ponadto urzędy pracy wciąż się jeszcze lekko chronią i rejestrują bezrobotnych na umówiony termin zdalnie i ten dostęp do urzędu jest utrudniony.

dla bezrobotnych, który wynosi obecnie 861,40 zł. Ale uchwalona przez Sejm ustawa o dodatku solidarnościowym przewiduje też podniesienie zasiłku dla bezrobotnych. Jeżeli projektowane zmiany wejdą w życie, to zasiłek dla bezrobotnych będzie wynosił 1200 zł miesięcznie w okresie pierwszych 90 dni posiadania prawa do zasiłku, a w okresie kolejnych dni – 942,30 zł miesięcznie.

Widać więc niewielkie odbicie, że gospodarka powoli rusza do przodu, firmy zaczynają pracować i co ważne nie ma masowych zwolnień. Wyraźnie też widać poprawę nastrojów, co pokazuje majowa edycja ogólnopolskiego badania Krajowego Rejestru Długów „KoronaBilans MSP”, którym objęto ponad trzysta firm sektora MSP. Przedsiębior-

— Widać, że przedsiębiorcy odczuwają już pozytywne skutki odmrażania gospodarki. Ich bieżące oceny sytuacji ekonomicznej są bardziej optymistyczne niż miesiąc temu. Zwiększą nadzieję patrzą także w przyszłość. Obecnie co trzecia firma prognozuje, że w najbliższych trzech miesiącach jej sytuacja ekonomiczna ulegnie poprawie. Miesiąc wcześniej taką nadzieję miała zaledwie co siódma firma – podkreśla Adam Łacki, prezes Zarządu Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej SA.

Czy mocno ucierpiamy jako region wskutek pandemii? Na pewno, gdy chodzi o branżę turystyczną, przecież przez ponad dwa miesiące hotele stały puste, pozamykane były restauracje. Tych strat nie da się szybko odrobić, jeżeli w ogóle jest to możliwe.

dr Waldemar Kozłowski, ekonomista z UWM

cy dostrzegają pozytywne skutki odmrożenia gospodarki, odważnie planują inwestycje i nie myślą o redukcji zatrudnienia. Wciąż jednak żywe są obawy o spadek przychodów w najbliższych trzech miesiącach, co motywuje firmy do szukania rozwiązań wspierających płynność finansową.

Już prawie co trzecia badana firma pozytywnie ocenia swoją bieżącą sytuację ekonomiczną. Miesiąc temu taką ocenę wystawił zaledwie co czwarty podmiot. Mniej też badanych przedsiębiorców z sektora MSP przyznaje, że ich aktualna sytuacja ekonomiczna jest zła – spadek o 10 pkt proc. w stosunku do pierwszej edycji badania.

Warmia i Mazury to jeden z najbardziej ubogich regionów w kraju, oniskim udziale w PKB (nasz udział w krajowym PKB to w ubiegłym roku 2,55 proc.) z najniższymi w Polsce placami.

— Skutki pandemii odczuwamy wszyscy, każdy region, choć może w przypadku Warmii i Mazur może być to mniej bolesne, bo jesteśmy mało uprzemysłowionym regionem. Mamy mniej do stracenia – uważa dr Waldemar Kozłowski, ekonomista z UWM. — Owszem mamy turystykę, którą zamroziła pandemia, ale jest to turystyka sezonowa. Nie mamy wielu hoteli, które pracują cały rok, zatrudniają wiele osób.

Andrzej Mielnicki

PARTNER GŁÓWNY

citi handlowy

PARTNER

NIERUCHOMOŚCI TO DOBRA INWESTYCJA

CHOĆ DEWELOPERZY I AGENCI NIERUCHOMOŚCI TWIERDZĄ, ŻE MIESZKANIA SPRZEDAJĄ SIĘ CAŁY CZAS, TO PRYZNAJĄ, ŻE INTENSYWNOŚĆ SPRZEDAŻY JEST MNIEJSZA NIŻ NA POCZĄTKU ROKU.

Na rynku nieruchomości, prędzej czy później, odbija się każdy kryzys, który generalnie uderza w gospodarkę. To po prostu naczynia połączone i nie ma o czym dyskutować. Pandemia koronawirusa i wynikające z niej z jednej strony obostrzenia zdrowotne i społeczne, a z drugiej zmienione polityki przyznawania kredytów hipotecznych w bankach, a także ograniczenia w pracy wielu innych instytucji z pewnością odbiły się negatywnie na rynku nieruchomości,

i tym pierwotnym, i tym wtórnym. Liczba transakcji spadła. Ale czy to powód, by już czarno widzieć i rynkowi nieruchomości w Polsce wróżyć rychły upadek?

Zdaniem specjalistów, gdyby pandemia wygasła w miarę szybko i gospodarka także w szybkim tempie wróciła do równowagi, do stabilnego poziomu razem z nią powróciłby też rynek nieruchomości. Do końca 2020 r. zostało jeszcze pół roku – deweloperzy i agenci nieruchomości uważają zatem, że wciąż mają czas i szansę na zwiększenie

przychodów i zniwelowanie dotychczasowych strat. Gorzej będzie wtedy, gdy pandemia ponownie nasili się i rządzący zmuszeni będą znów wprowadzić obostrzenia, które z kolei znów spowodują spowolnienie gospodarki. Wtedy dzisiejsze, średnio optymistyczne prognozy z pewnością mają marne szanse na sprawdzenie się.

Jest źle...

Mimo tych dzisiaj nie najgorszych prognoz i jakichś dobrych sygnałów, pozwalających mieć nadzieję na

szybki powrót do normalności, część deweloperów już dziś bije na alarm, że sprzedaż mieszkań załamuje się i wkrótce nie będzie komu kupować nieruchomości. Bo przecież chwile się też rynek pracy: obniżane są pensje, a część pracowników w ogóle traci pracę. Swoje dokładają też ekonomiści i analitycy rynków, którzy też wieszczą nam głęboką recesję, a wielu firmom – bankructwo.

— Moim zdaniem koronawirus bardzo zmienił rynek nieruchomości – mówi Ewa Gołota, pośrednik w jednym z olsztyńskich

biur nieruchomości. — Potencjalni nabywcy mają bowiem problem z uzyskaniem kredytu, wiele osób potraciło z dnia na dzień zdolność kredytową. Automatycznie na rynku nieruchomości zwiększyła się podaż, a zmniejszył popyt. Zatem rzeczywiście skutki pandemii w naszej branży odczuwamy. Bo jeśli nawet zainteresowanie ofertami jest cały czas spore, to częściej nie dochodzi do sfinalizowania zakupu, w międzyczasie pojawia się bowiem próg kredytowy, najczęściej nie do przeskoczenia.

CENTAURUS

Najwyższy poziom wygody.

Znajdź wymarzone miejsce dla siebie.

Poznaj ofertę mieszkań i apartamentów z najlepszym widokiem na Olsztyn.

Tel. 570 252 524

www.centaurus-olsztyn.pl

apartamenty@centaurus.pl

PARTNER GŁÓWNY

citi

citi handlowy

PARTNER

BGK
BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

Fot. Adobe Stock

...ale nie aż tak!

— W pierwszym miesiącu pandemii odczuliśmy duże spowolnienie — mówi z kolei Jacek Rybicki z firmy deweloperskiej inwestującej w naszym regionie. — Wszystko przez wprowadzone znaczne ograniczenia dostępu do kredytów dla wielu różnych branż, a zwłaszcza dla osób prowadzących własną działalność gospodarczą. Tak naprawdę na deweloperach odbiła się zastrzona polityka w bankach. Ale dziś mogę

powiedzieć, że ruch na rynku nieruchomości powoli wraca, ludzie szukają nowych mieszkań i starają się je dość szybko kupować. W naszej firmie, mimo dużej konkurencji w Olsztynie, cały czas jest duże zainteresowanie i praktycznie codziennie dochodzi do jakiejś transakcji.

Pandemia i wynikająca z niej kwarantanna jak w soczewce ukazują wszystkie błędy i niedociągnięcia w samym zarządzaniu firmą lub biurem nieruchomości. Taki deweloper

musi przecież mieć świadomość, że średni okres inwestycji, liczony od zakupu działki do zakończenia budowy i sprzedaży mieszkań, rozciąga się na trzy lata. Jeśli zatem po miesiącu zamknięcia firma już ma problemy z płynnością finansową, to jest to wyłącznie dowód na złe nią zarządzanie, a nie na załamanie całego rynku nieruchomości.

— W naszym biurze nie zauważyliśmy większych zmian — potwierdza Hanna Tetmer-Rzepecka, właścicielka jednego z olsztyńskich biur nieruchomości. — Odnoszę wrażenie, że rynek wręcz się nasilił, bo ludzie w jakimś momencie, zamiast trzymać oszczędności w bankach, woleli je zainwestować, najczęściej właśnie w nieruchomości. Stąd być może nawet nieco większe w czasie pandemii zainteresowanie wtórnym rynkiem nieruchomości.

I rzeczywiście, analitycy rynku nieruchomości uważają, że klienci w nieruchomości będą inwestować zawsze — bo od zawsze to one stanowią jedną z najbezpieczniejszych lokat i zawsze przynoszą dobre zyski. W Polsce w ostatnich latach to zresztą właśnie rynek mieszkaniowy był szczególnie aktywnym sektorem

inwestycyjnym, a inwestycje w lokale na wynajem były często znacznie atrakcyjniejsze od inwestycji w innych branżach, a już z pewnością od lokat bankowych. I wielu ma nadzieję, że koronawirus przejdzie, a inwestycje na rynku nieruchomości nadal będą tak samo opłacalne. A może nawet bardziej. Czas epidemii to wszystko przetestuje.

Odstąpienie od umowy

Niestety, pandemia wywołała i takie konsekwencje: część klientów, szacunkowo jeden na pięciu nabywców, zaraz na początku kwarantanny zgłosiła chęć odstąpienia od umowy deweloperskiej na lokal, koronawirusa podając jako powód. No i akurat dla nich prawnicy mają złą wiadomość: prawo nie przewiduje mechanizmów, które pozwalają odstąpić od umowy z powodu pandemii. Jak informuje Konrad Plochowski, dyrektor generalny Polskiego Związku Firm Deweloperskich (PZFD) — najwięcej takich zgłoszeń odnotowano w kwietniu, przy czym w większości były to umowy rezerwacyjne. Zdaniem prawników i analityków to jednak nie obawy o utratę pracy czy płynności finansowej powodo-

wały klientami. Sporo z nich liczyło raczej, że kryzys spowoduje obniżki cen nieruchomości i dziś zarezerwowane mieszkanie za kilka miesięcy udałoby im się nabyć w znacznie niższej cenie. Tymczasem te przewidywania w ogóle nie sprawdziły się i ceny mieszkań stale rosną, choć faktycznie: nie aż tak dynamicznie jak przed epidemią. Tak czy siak — ustawa deweloperska w obecnym kształcie możliwości odstąpienia od umowy z powodu pandemii nie przewiduje. Podstawy odstąpienia od umowy deweloperskiej przez nabywcę ustawodawca określił konkretnie w art. 29 ust. 1, ale żadna z nich nie uwzględnia siły wyższej. Także żaden z zapisów w tzw. tarczy antykryzysowej nie dodaje takiego powodu.

Czy to oznacza, że klient nie ma żadnego wyjścia? Nie — może wskazać na klauzulę nadzwyczajnej zmiany stosunków zawartą w art. 357(1) Kodeksu cywilnego. Trzeba jednak jednocześnie skierować sprawę do sądu i wykazać, że spełnione zostały szczególne przesłanki, a prawnicy ostrzegają, że jest to rozwiązanie prawnie skomplikowane, kosztowne i czasochłonne.

Magdalena Maria Bukowiecka

Tarcza GRUPY DBK

tniemy raty NA PÓŁ / wynajem już od **615EUR**

www.dbkrental.com

MASZ PYTANIA? ZADZWOŃ! + 48 660 123 000

DBK RENTAL

PARTNER GŁÓWNY

PARTNER

RANKING ZYSKU OPERACYJNEGO 2018/2019 cz. II (34-66)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	ZYSK NETTO	OPIS PKD
34	KOMBINAT ROLNY SZESTNO Sp. z o.o.	Boże	9 577 672	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
35	HURTOWNIA ELEKTRYK Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Ełk	9 575 401	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana
36	BARTEX Sp. z o.o.	Chruściel	9 569 103	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
37	KRYNICKI RECYKLING SA	Olsztyn	9 365 855	Odzysk surowców z materiałów segregowanych
38	ZAKŁAD DROBIARSKI LECH DRÓB Sp. z o.o.	Zalewo	9 356 391	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
39	HAMA POLSKA Sp. z o.o.	Olsztyn	9 170 519	Wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
40	RAFAŁ HOFFER FIRMA BUDOWLANA	Działdowo	9 113 705	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
41	KOLSTER SA	Olsztyn	9 033 700	Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego
42	RUTKOWSKI DEVELOPMENT Spółka Jawna	Ełk	8 985 159	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków
43	CETCO POLAND CETCO Sp. z o.o. Spółka Komandytowo Akcyjna	Korpele	8 867 128	Produkcja pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana
44	CORAB Sp. z o.o.	Olsztyn	8 687 616	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części
45	KODE ARKADIUSZ SZYSZKOWSKI ARTUR RADEL Spółka Jawna	Ełk	8 443 990	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
46	GRABIKOWSKI GRABIKOWSKA PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWO USŁUGOWE INEX Spółka Jawna	Giżycko	8 324 217	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych
47	BASTEK COFFEE & TEA Spółka Jawna	Mrągowo	8 298 664	Przetwórstwo herbaty i kawy
48	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWE KOSTRZEWA Spółka Jawna	Giżycko	8 217 185	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych
49	MAG DYSTRYBUCJA Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Olsztyn	7 771 592	Sprzedaż hurtowa napojów bezalkoholowych
50	CHEMIKALS Sp. z o.o.	Braniewo	7 764 718	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
51	KARWEL Z. JĘDRYCHOWSKI K. REŃSKI Spółka Jawna	Stare Dłutowo	7 544 247	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana
52	AUTO LAND JANUSZ ANDRZEJEWSKI	Olsztyn	7 496 994	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów
53	ALKAZ Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Olsztyn	7 327 401	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
54	AGARIS POLAND Sp. z o.o.	Pastęk	7 253 305	Wydobywanie torfu
55	ECO PROGRES Sp. z o.o.	Ełk	7 085 697	Produkcja pozostałych mebli
56	BOMA Sp. z o.o.	Kazimierzowo	7 011 715	Produkcja mebli kuchennych
57	LABORATORIUM GALENOWE OLSZTYN Sp. z o.o.	Dywity	6 976 583	Produkcja leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
58	IRYD Sp. z o.o.	Gołdap	6 964 315	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana
59	BIOPOINT M. JANKOWSKI M. NIEWIADOMSKA Spółka Jawna	Stawiguda	6 897 137	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
60	SZYNAKA MEBLE Sp. z o.o.	Lubawa	6 848 923	Produkcja pozostałych mebli
61	ESTI POLYMER Spółka Jawna D.B. ZRAJKOWSKA J.R. JĘDROWICZ	Ełk	6 430 635	Produkcja tworzyw sztucznych w formach podstawowych
62	HYDROPRESS WOJCIECH GÓRZNY	Elbląg	6 036 160	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
63	MODEL ART Sp. z o.o.	Ostróda	6 001 930	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
64	MARDI Sp. z o.o.	Biskupiec	5 879 719	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
65	INPLUS ENERGETYKA Sp. z o.o.	Olsztyn	5 842 370	Działalność w zakresie architektury
66	KRAMER SA	Gietrzwałd	5 792 933	Sprzedaż hurtowa maszyn wykorzystywanych w górnictwie, budownictwie oraz inżynierii lądowej i wodnej

cd na str. 30

PARTNER GŁÓWNY

citi handlowy

PARTNER

RZĄD NIE WSPIERA PRZEDSIĘBIORCÓW

RZĄDZĄCYM TRZEBA STAŁE PATRZEĆ NA RĘCE. DLATEGO TAK BARDZO ZACHĘCAM PRZEDSTAWICIELI PRZEDSIĘBIORCÓW DO UDZIAŁU W OBRADACH RAD OPINIOTWÓRCZYCH, BO DZIŚ TZW. TARCZA ANTYKRYZYSOWA WSPIERA NIEWIELU I NIE DAJE NADZIEI NA SZYBKĄ POWRÓT GOSPODARKI DO RÓWNOWAGI — MÓWI WIESŁAW ŁUBIŃSKI, WICEPREZES ZARZĄDU BUSINESS CENTRE CLUB I WICEPRZEWODNICZĄCY WOJEWÓDZKIEJ RADY DIALOGU SPOŁECZNEGO.

— Co koronawirus zrobił polskiej gospodarce i jak wiele czasu potrzebować będziemy na powrót do tego, co było?

— Chwilami mam wrażenie, że rząd, nawet dość skutecznie, wprowadził przy okazji koronawirusa strategię zarządzania paniką i strachem. A to odbywa się na zasadzie kuli śniegowej: wystarczy puścić winformację w obieg, a społeczeństwo już zrobi swoje i każdy dolepi do niej coś od siebie. No i poszło. Coraz częściej słychać o jakichś nerwowych reakcjach w sklepach, w komunikacji miejskiej... A bo ktoś nie miał maseczki, a inny rękawiczek... To właśnie zarządzanie strachem w czystej postaci: nie przekazywać pełnych informacji, zwłaszcza że sam rząd pełnych informacji nie ma; trochę wykorzystywać fakt, że tak naprawdę wszystkich nas ta informacja zaskoczyła. Ale ja największe pretensje mam o to, że rząd nie udziela sensownych informacji, że wiele z tych newsów jest bardzo chaotycznych i niejednokrotnie sprzecznych ze sobą. Z jednej strony przed pacjentem zero karmilo się nas przecież zapewnieniami, że jako kraj przygotowani jesteśmy na wszystko i nawet wojna nam niestraszna. A z drugiej, kiedy już wirus do Polski dotarł, okazało się, że król jest nagi, nic nie mamy, a maseczki gotowi jesteśmy kupować od samego diabła... Co to dziś za sukces rządu, że 90 proc. sprzętu i materiałów ochrony medycznej dla szpitali, instytucji medycznych i samych lekarzy przekazały prywatne fundacje czy wręcz prywatne osoby? To świadczy nie o przygotowaniu, ale o kompletnej bezradności rządu. Mamy więc mieszkankę gry na emocjach i propagandy sukcesu. Ale ludzie, którzy choć trochę myślą, widzą, że każdy ewentualny sukces zawdzięczamy raczej zaangażowaniu lekarzy i personelu medycznego, wsparciu organizacji pozarządowych — a nie działaniom rządu. Że ten sukces przyszedł, bo mamy w Polsce ratowników medycznych z powołania. A co gorsze — rząd nie lubi, jak się mówi prawdę, ponieważ nie zawsze jest dla niego wygodna. A ja, nawet gdy działania

Wiesław Łubiński, wiceprezes zarządu Business Centre Club, wiceprzewodniczący Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego

rzządzających krytykuje, nie jestem wrogiem rządu. Krytykuję, bo po prostu martwię się o przyszłość mojego kraju, moich dzieci... Krytykuję, bo wciąż czuję się Polakiem, ale nie lubię być manipulowany. Rząd musi pamiętać, że w dzisiejszym globalnym świecie każdy ma dostęp do wielu źródeł informacji, z których może czerpać wiedzę i porównywać je między sobą. Nie wolno zatem bazować na fałszu, że ludzie oglądają tylko jedną telewizję i że w ogóle nie czytają gazet.

— Jak ocenia pan poszczególne tarcze antykryzysowe?

— Po pierwsze bardzo nie podobają mi się określenia „tarcza” — bo świadczy o totalnej bezbronności. Po drugie, kto słyszał, by ustawa liczyła sto stron, a objaśnienia do niej kolejne dwieście... A potem bardzo łatwo rządzącym krytykować: że przedsiębiorcy niczego nie rozumieją i nie są za tę tarczę

wdzięczni, że 15-stronicowe formularze wypełniają niedbale. Tworzy się byle jakie prawo, a zanim ono wejdzie w życie, już trzeba pisać i uchylać nowelizację, za co nikt nie ponosi odpowiedzialności. Dlaczego ja, jako przedsiębiorca, ponoszę odpowiedzialność i za swoje działania, ale i za decyzje rządu, które ja muszę wprowadzać w życie? A swoją drogą Niemcy muszą być wyjątkowo ograniczeni umysłowo, bo ich ustawa dotycząca wsparcia przedsiębiorców z powodu pandemii liczy tylko piętnaście stron.

— Jakiej konkretnie pomocy potrzebują polskie firmy?

— Rządowi przede wszystkim nie wolno słuchać czczych zapewnień szefów instytucji państwowych, którzy twierdzą, że ich kryzys nie dotknął i że oni w kasie mają gotówkę. Ta gotówka w państwowej kasie zawsze będzie — to prywatni przedsiębiorcy niejednokrotnie

w czasie pandemii stawali przed dylematem: zapłacić kontrahentowi czy pracownikowi? Starczy mi na przyszły miesiąc, czy będę musiał posilkować się kredytem? Do tego dochodzą problemy z płynnością finansową, bo nasi odbiorcy też czasem nie mają z czego zapłacić. Ikoło się zamyka. Poza tym wiele decyzji rządu związanych z obostrzeniami dziś oceniam jako nieodpowiedzialne. Kto ostatecznie zidentyfikował tego wirusa w lasach, że pozostały przez jakiś czas zamknięte? A czemu nikt nie wziął pod uwagę faktu, że taki restaurator, żeby jego zakład funkcjonował, musi mieć jakieś zapasy spożywcze? Po czym zamyka się mu taki bar czy restaurację, ot tak, z godziny na godzinę. I co on ma z tymi zapasami zrobić? Odpowiedź brzmi: wyrzucić do kosza parę tysięcy, czasem więcej złotych. Ale kogo to obchodzi? Większość zakładów pracy i instytucji zamykana była odgórnie zarządzeniem — dziś otwiera się je, ale na odpowiedzialność właściciela lub organu prowadzącego. To ja się pytam: kto ponosi odpowiedzialność za cokolwiek? Poza tym przedsiębiorca to jest taki człowiek, który jednocześnie prowadzi kilka projektów i wykonuje wiele zadań na różnorodnych polach. Ja w każdym razie z żadnej tarczy nie dostaję ani jednej złotówki. Jakiej pomocy nam trzeba? Przede wszystkim przedsiębiorcom potrzebna jest stabilizacja prawa. Poza tym państwo polskie wspiera przedsiębiorców bardzo niechętnie i obawiam się, że nawet ci, którzy dziś otrzymali wsparcie finansowe, muszą liczyć się z późniejszymi licznymi i bardzo drobiazgowymi kontrolami. Apomijam już fakt, że rządzący nie mają prawa mówić, że cokolwiek dają — jeśli już ktoś daje i wspiera, to my, przedsiębiorcy. Ale pandemia niejednokrotnie ujawniła też przedsiębiorców samolubnych i pazernych którzy nie zważają na fakt, że ten przedsiębiorca, który pada, to był jego kontrahent. Ponadto uważam, że przedsiębiorcy powinni być stale obecni w ciałach opiniotwórczych, bo rządzącym naprawdę stale trzeba patrzeć na ręce.

— A co z rynkiem pracy? Powrót do rynku pracodawcy przed nami?

— Powiem przewrotnie: chciałbym, żeby tak było. Mówię to jako przedsiębiorca z przekonania. W ostatnim czasie to wszystko przechodziło już wszelkie pojęcie. Faktem jest, że ludzi do pracy nie ma i to jest niebezpieczne. Przedsiębiorcy szukają ludzi kompetentnych, z określonymi, dobrze już wypracowanymi umiejętnościami, a dostają sterty CV pisanych według jednego wzoru z Internetu i z każdego z nich wynika, że kandydat jest kreatywny i chętnie się uczy. Potrzebujemy też pracowników zaufanych i ceniących przedsiębiorcę. Kandydaci mają też niskie kompetencje społeczne, bo młodzi dziś lepiej funkcjonują w świecie wirtualnym niż w realnym. A dziś jedyną rzeczą, której młodym ludziom nie mogę odmówić to ich głębokie przekonanie o własnej wartości i wielce rozbudzone aspiracje. Wie pani, szacun za bezkrytyczną wiarę w siebie. Nikt nie liczy się z faktem, że studia niewiele dają, że nawet zwyczajnego pisma niektórzy nie potrafią po tych studiach napisać i że przed nimi jeszcze wiele lat prawdziwej, życiowej nauki. A do tego brak im identyfikacji z firmą. Młodzi pracownicy cały czas stoją gdzieś obok. Nie potrafią i nawet nie chcą budować ani relacji z firmą, ani między sobą. Nic ponad obowiązki, nic z tej zachwalanej w CV kreatywności — byle dotrzymać do tej godziny 15 albo przyuważyć, że szef wyszedł, i też się urwać. Wszystko traktują tymczasowo, a poza tym do świata podchodzą jak do aplikacji w telefonie: wszystko ma być na wyciągnięcie ręki i natychmiast.

— Jak społeczeństwo może potraktować propozycję rządu dla górników, że za czas wolny od obowiązków otrzymają 100 proc. wynagrodzenia?

— Że znów pani i ja za to zapłacimy. Tylko dlatego, że górnicy w tym kraju to grupa zawodowa, która traktowana jest lepiej.

Magdalena Maria Bukowiecka

WSPIERAMY FIRM

JAK ZABEZPIECZYĆ RODZINĘ I FIRMĘ RODZINNĄ PRZED KRYZYSEM NA RYNKU?
KARIERĘ ZAWODOWĄ POZA FIRMĄ? JAK STABILNIE FINANSOWO PRZEJŚĆ M
POKOŁENIOM? I DLACZEGO WARTO POMNAŻAĆ MAJĄTEK RODZINY POP

Prowadzenie przedsiębiorstwa w polskiej rzeczywistości jest wyzwaniem. Mnogość i nieprecyzyjność przepisów, liczne wymogi sprawozdawcze i rachunkowe, rosnące koszty sprawiają, że właściciele wraz z kadrą zarządzającą zamiast skupiać się na strategii i wizji, zdecydowanie więcej czasu poświęcają bieżącym, niemającym wpływu na rozwój przedsiębiorstwa zdarzeniom.

Wieloletnia współpraca z klientami będącymi firmami rodzinnymi, pozwoliła nam, zidentyfikować obszary przedsiębiorstwa, które mają destrukcyjny wpływ na jego funkcjonowanie oraz są źródłem

generowania bezzasadnych kosztów i zniekształcają rzeczywiste, wewnętrzne dane przedsiębiorstwa.

Najczęstszymi obawami założycieli biznesów rodzinnych (nestorów) są takie kwestie jak: bezpieczeństwo finansowe firmy po przekazaniu jej zarządzania kolejnemu pokoleniu (sukcesorom), stabilność finansowa nestorów na tzw. emeryturze biznesowej oraz bezpieczeństwo majątkowe niepracujących w firmie rodzinnej dzieci. Powyższe kwestie stanowią klasyczny przykład wyzwań z jakimi musi się zmierzyć firma, rodzina oraz profesjonalni doradcy, wdrażając wielopokoleniowy transfer zarządzania i własności firmy rodzinnej.

Świadcząc na rzecz firm rodzinnych usługi prawne, podatkowe, audytowe oraz doradcze koncentrujemy się na wsparciu właścicieli oraz kluczowych managerów w analizie istotnych aspektów funkcjonowania firmy i wdrażaniu zmian, projektując indywidualne rozwiązania z zakresu zmian organizacyjnych i procesowych wewnątrz przedsiębiorstw wraz z planem budowy kompleksowego systemu zarządzania oraz jego wdrożeniem w życie. Wspólne działania mają za cel świadome i efektywne zarządzanie przedsiębiorstwami rodzinnymi przez właścicieli, sukcesorów oraz kadrę zarządzającą.

WOJARSKA
ALEKSIEJUK
WSPÓLNICY

Satysfakcja ze wspólnej pracy z firmami rodzinnymi oraz możliwość obserwowania z bliskiej perspektywy codziennego życia i funkcjonowania rodzin, które dzięki takim wartościom jak wizja, determinacja oraz pokora, osiągnęły sukces, spowodowały, że to firmy rodzinne są dla nas najważniejsze. Doradzając tego typu podmiotom w Polsce zespół kancelarii realizuje wielowatkowe, wymagające doświadczenia i interdyscyplinarnej wiedzy projekty.

Flagową usługą świadconą przez kancelarię są projekty sukcesji, które są ponadczasowym przedsięwzięciem polegającym na tworzeniu, zabezpieczeniu i rozwijaniu firmy w perspektywie wielopokoleniowej. Efektem współpracy z doświadczonymi specjalistami jest opracowanie autorskich usług, które umożliwiają indywidualną adaptację rozwiązań, mających za cel świadome i efektywne zarządzanie przedsiębiorstwami przez właścicieli lub kadrę zarządzającą. W podejmowanych przez nasz zespół działaniach koncentrujemy się na wsparciu klientów w analizie istotnych aspektów funkcjonowania każdej z firm i wdrażaniu zmian.

Niekontrolowana sukcesja doprowadziła do bankructwa niejedną rodzinną firmę, a jej brak, to nie tylko problem samej firmy, która traci swojego właściciela, ale też jej wszystkich kontrahentów, którzy z kolei też mają swoich kontrahentów. Tworzy się z tego kaskadowa struktura, która powoduje, że konsekwencje dotyczą każdego.

Znaczna większość przedsiębiorców planuje bowiem pozostawienie biznesu w rodzinie i przekazanie go dzieciom. Niestety często sprawy przyszłości firmy rodzinnej zostawia się na później, a im wcześniej rozpoczęty zostanie proces sukcesji związanej ze skutecznym transferem władzy, tym większe prawdopodobieństwo, że firma pozostanie w świetnej kondycji. Około 80 proc. polskich firm rodzinnych prowadzona jest w formie indywidualnej działalności gospodarczej lub spółki cywilnej. W przypadku nagłej śmierci właścicieli, konsekwencją tego jest fakt, że dalsze funkcjonowanie firmy rodzinnej jest w praktyce bardzo utrudnione, a w większości przypadków wręcz niemożliwe. Problem dotyczy również firm rodzinnych prowadzonych w formie

spółki jawnej czy też spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Brak odpowiednich zapisów w umowie spółki oraz właściwie skonstruowanych testamentów wspólników, w przypadku śmierci jednego z nich wprowadza paraliż decyzyjny lub finansowy, którego częstym efektem jest upadłość firmy budowanej latami. Ich zdecydowana większość powstała w czasach pojawiania się prywatnych biznesów, na przełomie lat 80 i 90, czyli po zmianie systemu z gospodarki socjalistycznej na rynkową. Firmy te rozwinęły się i dynamicznie, i partyzantcko, właściciele bardziej skupiali się na ekspansji i rozwoju, a nie na tym, by zabezpieczyć prawnie to, co dotychczas zbudowali.

Zabezpieczenie wielu polskich firm rodzinnych przed niekontrolowaną sukcesją, pełnienie funkcji doradcy sukcesyjnego w tworzeniu pokoleniowych polskich i międzynarodowych struktur zarządzania rodzinną i firmą oraz bieżąca współpraca z firmami rodzinnymi na różnych obszarach ich działalności, pozwoliło nam zrozumieć i nauczyć się DNA ich funkcjonowania firm rodzinnych.

Radca prawny Piotr Aleksiejuk – partner | adwokat Katarzyna Wojarska-Aleksiejuk –

Korzyści z wdrożenia sukcesji

- zapewnienie ciągłości i trwałości firmie rodzinnej
- ochrona budowanego latami majątku prywatnego rodziny
- stworzenie ładu rodzinnego, eliminującego potencjalny konflikt w rodzinie
- rozwój i ekspansja, poprzez zaangażowanie w kierowanie firmą kolejnych pokoleń
- profesjonalizacja wizerunku w oczach rynku, kontrahentów
- utrzymanie kluczowych dla funkcjonowania firmy współpracowników.

Konsekwencje zaniechania sukcesji

- upadłość budowanej latami firmy rodzinnej
- utrata majątku prywatnego, w wyniku spłaty długów przedsiębiorstwa
- konflikt w rodzinie
- wieloletnia odpowiedzialność członków rodziny za zobowiązania firmy
- zniweczenie wysiłku i trudu związanego z tworzeniem i rozwijaniem firmy rodzinnej
- przekreślenie karier członków rodziny w biznesie.

15200TB3-a

FIRMY RODZINNE

JAK WYKORZYSTAĆ ATUTY CZŁONKÓW RODZINY REALIZUJĄCYCH SWOJĄ EMERYTURĘ BIZNESOWĄ I PRZEKAZAĆ ZARZĄDZANIE FIRMĄ KOLEJNYM PRZEZ INWESTYCJĘ W NOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA NIEZWIĄZANE Z FIRMĄ?

BEZPIECZEŃSTWO
FIRM
RODZINNYCH
JEST NASZĄ
MISJĄ

ACCOUNTING

Istotnym elementem, który odróżnia firmy rodzinne od firm korporacyjnych jest współpraca wewnętrzna oparta na relacjach, wzajemnie pozytywnej atmosferze i zaufaniu. Szybszy jest proces analizy i dostosowania do sytuacji. Bardzo szybko zachodzą procesy decyzyjne, często opierane na intuicji i tzw. chwili oraz potrzebie czasu. Podobnie jest w przypadku kontaktów z kontrahentami firm rodzinnych, zarówno po stronie dostawców jak i odbiorców towarów i usług oferowanych przez przedsiębiorców. Elastyczność i nieskomplikowana struktura dotycząca funkcjonowania firm rodzinnych jest z jednej strony zaletą, ale i zagrożeniem dla przedsiębiorstwa. Zależnie od tego jak sprawnie przebiegają procesy w przedsiębiorstwie, firma odnosi sukces lub porażkę. Jeśli jest dobra koniunktura, to firma ma szansę na powodzenie, niesiona ogólną falą wzrostu. W przypadku dekonunktury, dla firm słabo przygotowanych organizacyjnie i operacyjnie, zaczyna się walka o przetrwanie.

Aktualna rzeczywistość gospodarcza, niejednokrotnie w sposób traumatyczny zweryfikowała struktury funkcjonowania firm rodzinnych. W sytuacji, gdy nagle i niespodziewanie nadszedł gospodarczy kryzys i od marca 2020 r. wszyscy zmagają się z konsekwencjami pandemii wirusa SARS-CoV-2, przedsiębiorcy w sposób niespotykany na przestrzeni ostatnich dekad musieli zmierzyć się z wieloma wyzwaniami, częstokroć mającymi za cel przetrwanie firmy rodzinnej.

W związku z pojawieniem się tzw. Tarczy Antykryzysowej, umożliwiono stymulację przedsiębiorstw przez różnego rodzaju dofinansowania, subwencje. Niestety wiele firm rodzinnych nie mogło skorzystać z pomocy, ponieważ okazywało się, że organizacja wewnętrznych procesów w przedsiębiorstwie

nie funkcjonuje. Składane wnioski pomocowe o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników np. z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych czy też subwencję z PFR były odrzucane przez Urzędy z powodu błędów leżących po stronie przedsiębiorców. Pomoc finansowa oferowana przedsiębiorcom przez państwo stała się niedostępna lub trudna do uzyskania mimo swoistej prostoty jej uzyskania.

Właścicielska świadomość wad, zalet i potrzeb prowadzonej firmy rodzinnej jest najcenniejszą cechą przedsiębiorcy. W dobie kryzysu, a z drugiej strony znacznego przyspieszenia życia gospodarczego przesuwanie w czasie wdrożenia koniecznych zmian, stanowi swoisty sabotaż.

Fakt istnienia zidentyfikowanych, problematycznych obszarów w przedsiębiorstwie mających destrukcyjny wpływ na funkcjonowanie firmy rodzinnej jest źródłem generowania bezzasadnych kosztów jak i strat w pozyskaniu funduszy pomocowych w czasie kryzysu COVID-19.

Wprowadzenie koniecznych zmian organizacyjnych, uporządkowanie procesów, kontrola kosztów, ocena pracowników, analiza systemów wynagrodzeń, programy motywacyjne, rewizja polityki zarządzania firmą, w tym m.in. administracją i finansami powodują, że przedsiębiorstwo rodzinne staje się dynamiczną i sprawnie działającą organizacją, dodatkowo zwiększając swoją wartość rynkową, z pożytkiem dla właścicieli, sukcesorów rodzinnych, jak i potencjalnych inwestorów zewnętrznych.

W naszej współpracy z przedsiębiorcami rodzinnymi wykorzystujemy doświadczenie specjalistów zdobywane w międzynarodowych podmiotach gospodarczych i wiedzę o codziennych wyzwaniach i rzeczywistości gospodarczej polskich firm rodzinnych, czego efek-

tem jest opracowanie pakietu autorskich usług, które umożliwiają indywidualną adaptację rozwiązań, w celu świadomego i efektywnego zarządzania rodzinnymi przedsiębiorstwami przez właścicieli, sukcesorów oraz kadrę zarządzającą.

Kluczowe elementy zarządzania zmianą w firmie rodzinnej

- Personel podstawą rozwoju i operacyjnego funkcjonowania firmy
- Finanse i księgowość fundamentem w nowoczesnej rachunkowości zarządczej przedsiębiorstwa
- Bezpieczeństwo i kultura informatyczna przedsiębiorstwa
- Zarządzanie firmą poprzez kluczowe wskaźniki efektywności przedsiębiorstwa
- Budżetowanie i controlling zarządczy
- Sztuka zarządzania kosztami
- Planowanie i strategia rozwoju
- Dyrektor finansowy na godziny
- Dyrektor zarządzający na godziny
- Bezpieczeństwo prawne i podatkowe
- Finansowanie przedsiębiorstw – to be or not to be w polskiej rzeczywistości
- Standardy operacyjne i automatyzacja procesów elementem zarządzania i skalowania przychodów
- Standaryzacja i zarządzanie jakością procesów
- Szkolenia, rozwój kompetencji i wsparcie w biznesie
- Wycena, kojarzenie i transakcje przedsiębiorstw
- Fuzje, przejęcia i wprowadzenie na rynek kapitałowy
- Doradztwo biznesowe i gospodarcze
- Coaching i mentoring dla zarządu, kierownictwa i grup pracowniczych

partner | Mateusz Majewski – partner

Doświadczenia firm rodzinnych wskazują, że im wcześniej rozpoczęty zostanie proces opracowania i wdrażania zmian tym większe jest prawdopodobieństwo, że sukcesorzy będą zainteresowani współpracą z nestorami i kontynuacją rodzinnego biznesu. Następcy częstokroć przyłączają się do firmy już na etapie wprowadzania zmian, co stanowi swego rodzaju gwarancję pozostania firmy w rodzinie. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że skuteczne, międzypokoleniowe prze-

kazanie władzy może zająć aż 7 lat. Wynika to z kilku powodów, ale najistotniejszym jest bariera pokoleniowej różnicy w doświadczeniu biznesowym, wynosząca zależnie od sytuacji 20, a nawet 30 lat. Naturalnym jest, że przekazanie biznesu rodzinnego osobie z doświadczeniem o te 20 lat młodszemu nie jest w praktyce możliwe. Dobrym i sprawdzonym rozwiązaniem zarządczym jest wprowadzenie pomostu pomiędzy nestorem a sukcesorem, którym może być np. profesjonalny manager lub zewnętrzny doradca.

PARTNER GŁÓWNY

PARTNER

RANKING ZYSKU OPERACYJNEGO 2018/2019 cz. III (67-99)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	ZYSK NETTO	OPIS PKD
67	SMILE Sp. z o.o.	Korpele	5 663 083	Produkcja elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego
68	DOM EŁCKI MORUSIEWICZ Spółka Jawna	Ełk	5 655 120	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
69	INTER PARTS Sp. z o.o.	Stawiguda	5 599 072	mieszkalnych i niemieszkalnych Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
70	PHU GROT JACEK OLSZEWSKI	Pisz	5 578 204	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
71	WILD POLSKA Sp. z o.o.	Marcinkowo	5 515 195	Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw
72	ALKOHOLE ŚWIATA Sp. z o.o.	Węgorzewo	5 477 583	Sprzedaż detaliczna wyrobów tytoniowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
73	RYDZEWSKI K RYDZEWSKI T RYDZEWSKA Spółka Jawna	Ełk	5 385 385	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
74	ML Sp. z o.o.	Gronowo Górne	5 342 171	Odzysk surowców z materiałów segregowanych
75	FIRMA OL TERM RUDZIŃSKI TRUSIELEWICZ Spółka Jawna	Olsztyn	5 323 410	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
76	LITEXIMP Sp. z o.o.	Prostki	5 240 193	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych
77	1 ANNA WAJDLEJT WIELOBRANŻOWE PRZEDSIĘBIORSTWO EXPORT IMPORT WAJDLEJT ERA N2 NUMBER ONE ANNA WAJDLEJT WSPÓLNIK SPÓŁKI CYWILNEJ	Braniewo	5 126 468	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
78	RSY SA	Iława	5 051 346	Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia
79	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWE GRALBET Sp. z o.o.	Gralewo-Stacja	4 964 490	Produkcja wyrobów budowlanych z betonu
80	MAREK LIBERACKI LIBRO	Lubawa	4 958 421	Produkcja pozostałych mebli
81	FABRYKA MEBLI SZYNAKA Sp. z o.o.	Nowe Miasto Lubawskie	4 931 091	Produkcja pozostałych mebli
82	ADRENALINE PL Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Olsztyn	4 896 122	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
83	GOSHE Sp. z o.o.	Olsztyn	4 895 807	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
84	PRZEDSIĘBIORSTWO DROGOWO MOSTOWE W PISZU Sp. z o.o.	Pisz	4 834 023	Roboty związane z budową dróg i autostrad
85	AGRO SZNAJDER Sp. z o.o.	Olsztyn	4 821 232	Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia
86	LUPUS FABRYKA MEBLI Sp. z o.o.	Elbląg	4 816 001	Produkcja mebli kuchennych
87	LAKE ESTATES Sp. z o.o.	Buczki	4 751 518	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków
88	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNE USŁUGOWO HANDLOWE PROSPER Sp. z o.o.	Łukta	4 722 939	Chów i hodowla drobiu
89	BROWAR KORMORAN Sp. z o.o.	Olsztyn	4 579 495	Produkcja piwa
90	PLONVIK Sp. z o.o.	Barciany	4 550 454	Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych
91	ELTEL NETWORKS ENERGETYKA SA	Gutkowo	4 546 588	Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych
92	D&H TERMOBUD Sp. z o.o.	Olsztyn	4 523 015	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
93	JUTRZENKA DOBRE MIASTO Sp. z o.o.	Dobre Miasto	4 477 735	Produkcja kakao, czekolady i wyrobów cukierniczych
94	WIS W DZIAK S DZIAK Spółka Jawna	Iława	4 425 923	Transport drogowy towarów
95	PEAK PACKAGING POLAND Sp. z o.o.	Bartoszyce	4 391 470	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
96	MST Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Kętrzyn	4 374 559	Produkcja elektrycznego sprzętu oświetleniowego
97	KANVET Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Olsztyn	4 301 225	Działalność weterynaryjna
98	ROLNYVIK Sp. z o.o.	Barciany	4 179 043	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
99	KANCELARIA RADCÓW PRAWNYCH I ADWOKATÓW NOWAKOWSKI I WSPÓLNICY Spółka Komandytowa	Działdowo	4 172 206	Działalność prawnicza

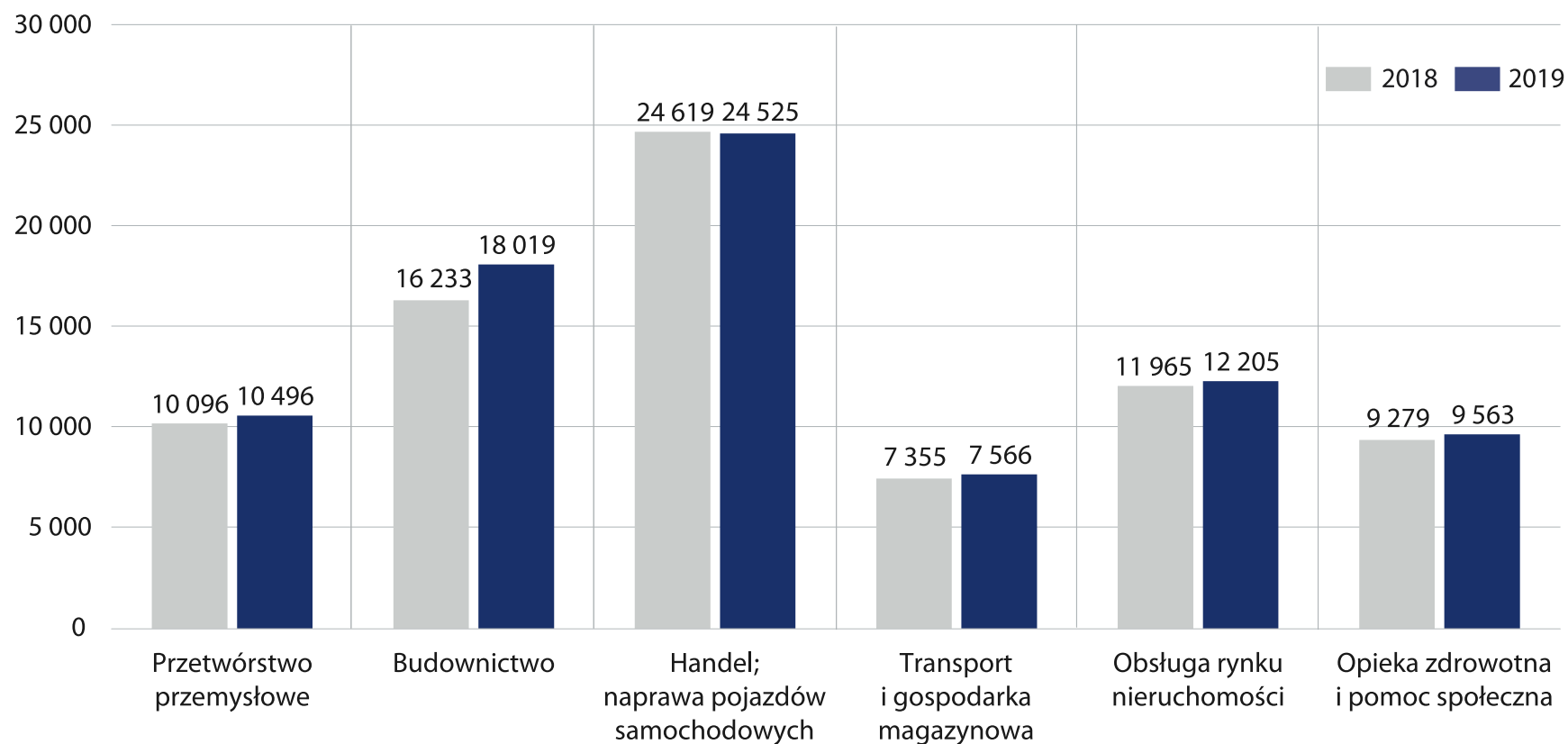
PARTNER GŁÓWNY

citi handlowy

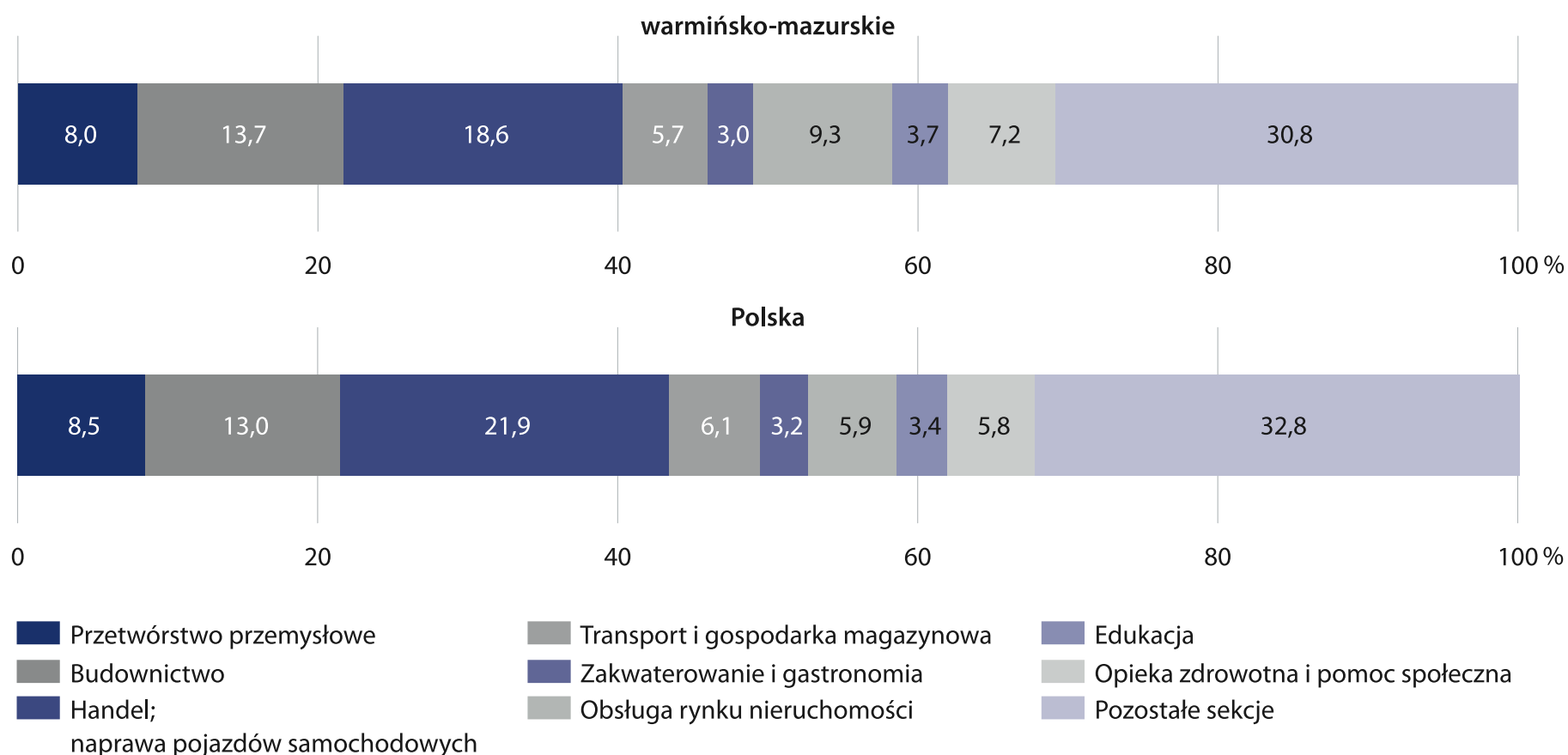
PARTNER

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2018 i 2019

Struktura podmiotów według wybranych sekcji PKD w 2019 r.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

REZYDENCJE WARMIŃSKIE
PLUSKI

WARMIA I MAZURY

TO WYJĄTKOWA I BEZPIECZNA PRZYSTAŃ

WARMIA I MAZURY TO MIEJSCE, KTÓRE POZWALA ZOBACZYĆ NIEMAL NIESKAŻONĄ NATURĘ I DZIKĄ PRZYRODĘ. TO PARKI KRAJOBRAZOWE I WIELKIE BOGACTWO ŚRODOWISKOWE, KTÓRE JEST DOCENIANE NA CAŁYM ŚWIECIE. TO TAKŻE REGION PEŁEN LASÓW ORAZ WIELKICH, OTWARTYCH PRZESTRZENI. JEST ON DOSKONAŁYM MIEJSCEM DO ODPOCZYNKU, REKREACJI I PRACY W NOWYM ŚWIECIE, W KTÓRYM NAJWAŻNIEJSZE STAŁO SIĘ NASZE BEZPIECZEŃSTWO. W SAMYM SERCU TEGO MALOWNICZEGO REGIONU POŁOŻONE SĄ PLUSKI - MIEJSCE, W KTÓRYM WARTO ZAMIESZKAĆ I CIESZYĆ SIĘ ŻYCIEM.

Piękno natury

Piękne widoki, światowej klasy zabijki, szlaki turystyczne i przede wszystkim wyjątkowe jeziora, jak chociażby krystalicznie czyste Pluszne – to sprawia, że Warmia i Mazury są jednym z najlepszych miejsc do życia w Polsce. Oprócz tego prawnie chronione bogactwo natury, które można podziwiać w aż ośmiu parkach krajobrazowych, przebiegających w niezwykle, wręcz baśniowe zakątki. Pagórki, lasy, łąki, rzeki i jeziora kojarzą nam się z tym czego teraz najbardziej potrzebujemy – spokojem, bezpieczeństwem i komfortem życia.

Nowe życie na Warmii i Mazurach

Warmia i Mazury to najlepsze miejsce, aby zmienić swoje życie w nowej rzeczywistości, która pokazała, że możemy ze względów sanitarnych być zmuszani do spędzania czasu w zamkniętych, zatłoczonych i pełnych spalin betonowych mia-

stach. W okresie pandemii dla każdego z nas szczególnym priorytetem stało się bezpieczeństwo i komfort naszych rodzin i bliskich. A w obecnych czasach to przede wszystkim zapewnienie odpowiednich warunków do życia, znalezienie miejsca pełniącego funkcje domowe, biurowe i rekreacyjne. Praca w trybie zdalnym to nowe potrzeby, wśród nich większa przestrzeń do życia. Właśnie dlatego coraz więcej osób pragnie posiadać dom wśród przyrody i terenów zielonych, w którym można nie tylko spędzać czas z bliskimi, ale także właśnie pracować i uprawiać czynnie wszelkiego rodzaju sporty. Dla wielu, po okresie kwarantanny, chęć posiadania domu z własnym ogrodem, wśród natury stała się priorytetem. Obcując bowiem z przyrodą, stajemy się nie tylko szczęśliwsi, ale też zdrowsi. Bieganie, spacerowanie, pływanie – to wszystko jest bezcenne dla naszej kondycji fizycz-

nej, a tego zabrakło nam podczas kwarantanny. Nie ma piękniejszych i lepszych terenów dla takich aktywności niż Warmia i Mazury.

Nowe trendy w budownictwie

Niespodziewanym, ale pozytywnym efektem koronawirusa jest humanizacja budownictwa. Zmniejszenie intensywności zabudowy jest elementem oczekiwanym przez klientów. Dziś konsumenci poszukują oferty z nową strukturą osiedli i ofert domów z ogrodem, a także dostępem do rekreacji i przyrody. Posiadanie mieszkania lub apartamentu coraz częściej będzie uzupełniane domem poza miastem. Zakup kolejnej nieruchomości stanie się sposobem na zabezpieczenie siebie i rodziny na wypadek wielomiesięcznej kwarantanny. Dom na przyjaznej Warmii jest bezpieczną przystanią, gdzie każdy z nas może się udać w przypadku kolejnego zagrożenia epidemicznego lub

utrzymującego się w miastach zanieczyszczenia powietrza.

Ten trend potwierdzają eksperci, którzy przewidują, że wciąż będziemy pracować zdalnie, bo home office się po prostu sprawdził. Już teraz ludzie przekonują się, że np. w dwutygodniowym cyklu można spędzić 3-4 dni pracując zdalnie w domu. A rezydencja nad jeziorem, w otoczeniu pięknej przyrody, to jednocześnie własne biuro. Co ważne, takim planom będzie sprzyjać modernizacja dróg w Polsce. Komunikacja samochodowa, która jest najbezpieczniejszym środkiem przemieszczania się pod względem sanitarnym, umożliwi życie zarówno w mieście, jak i wśród natury.

Rezydencje Warmińskie – luksus wkomponowany w przyrodę, dla rodziny i bliskich

Marzeniem wielu staje się posiadanie domu, szczególnie na łonie

natury. Rezydencje Warmińskie Pluski to odpowiedź dla wszystkich, którzy poszukują drugiego miejsca do zamieszkania dla siebie i swoich rodzin. To lokalizacja daleka od miejskiego zgiełku, jednocześnie doskonale skomunikowana z Gdańskiem, Olsztynem i Warszawą. Krajowa siódemka na odcinku od Warszawy do Trójmiasta niebawem będzie w całości drogą ekspresową. Pozostały 70-kilometrowy fragment na północ od Płońska jest w budowie, a prace postępują zaskakująco szybko. Rezydencje Warmińskie Pluski pozwalają na życie z zachowaniem dystansu społecznego, dającego każdemu poczucie bezpieczeństwa. Kolejna izolacja może przecież odbywać się w dużo lepszych warunkach niż betonowe miasto, np. w otoczeniu lasów, z widokiem na przepiękne jezioro Pluszne na Warmii.

Luksusowa nieruchomość to dobra inwestycja w niepewnych czasach

Nie ma pewniejszej lokaty kapitału niż luksusowa nieruchomość, która nie traci na wartości i staje się jednym z lepszych sposobów na zabezpieczenie majątku dla wielu inwestorów. Inflacja oraz słabnąca w ostatnich miesiącach złotówka, a także spadek zaufania do głównych walut skłaniają do zakupu tego typu nieruchomości. Co ważne, popyt wśród osób bardzo zamożnych nie spada. Ceny nieruchomości luksusowych w ostatnich latach rosły w bardzo dynamicznym tempie i są odporne na wielkie kryzysy, również ten z 2008 r. Inwestycja w luksusowe nieruchomości to stabilna lokata kapitału na rynku, który najwyższe wzrosty cen ma jeszcze przed sobą. Rezydencje Warmińskie to wyjątkowa inwestycja, która spełnia kryteria luksusowej i wyjątkowej nieruchomości. To bezpieczna przystań w niespokojnych czasach, która będzie procentować.

Fot. Archiwum Rezydencje Warmińskie

Wizualizacje Rezydencji Warmińskich, Etap II

REZYDENCJE WARMIŃSKIE
PLUSKI

II ETAP INWESTYCJI W SPRZEDAŻY

Osiedle Rezydencje Warmińskie Pluski (etap II) to:

- estetycznie ogrodzony, dozorowany teren o łącznej powierzchni osiedla 7,35 ha;
- 24, w większości zadrzewione posesje o zróżnicowanym ukształtowaniu terenu, o powierzchni od 2 do 4 tysięcy mkw. każda;
- 24 ekskluzywne wille o powierzchni użytkowej od 182 do 282 mkw. i dom zarządzcy osiedla;
- wchodzący w skład kompleksu teren rekreacyjny nad brzegiem jeziora do wyłącznego użytku wszystkich właścicieli willi i ich gości;
- ekskluzywny dostęp do brzegu jeziora oraz pomostu do wyłączonego użytku mieszkańców;
- wewnętrzna, prywatna droga, zapewniająca komfortowy dojazd do każdej z posesji;
- pełna infrastruktura techniczna, media: prąd, ogrzewanie gazowe, dodatkowo kominki z funkcją ogrzewania domu, wodociąg i kanalizacja podłączona do gminnych sieci.

Kontakt z biurem sprzedaży:

+48 696 367 169

pluski@rezydencje-warmińskie.pl

www.rezydencje-warmińskie.pl

Fot. Archiwum Egger Biskupiec

FABRYKA MA JUŻ ROK

NIEMAL ROK TEMU, 28 CZERWCA 2019 ROKU, Z TAŚM ZJECHAŁA PIERWSZA PŁYTA WYPRODUKOWANA W FABRYCE EGGER W BISKUPCU. NA TĘ CHWILĘ CZEKAŁA ZAŁOGA, ALE TEŻ KLIENCI ZAINTERESOWANI PRODUKTAMI AUSTRIACKIEJ FIRMY.

Fabryka EGGER w Biskupcu ma już prawie rok. Powstała w niespełna dwa lata, kosztem prawie dwóch miliardów złotych. 28 czerwca 2019 roku została tu wyprodukowana pierwsza płyta. Dziś wisi na ścianie w jednej z hal, upamiętniając ten dzień. Od tamtego czasu z taśm biskupieckiego zakładu zjechały już tysiące płyt, z których produkowane są potem meble. Bo tak jak załoga na otwarcie zakładu, czekały też firmy produkujące meble, szczególnie te, które do tej pory kupowały płyty importowane z innych fabryk Grupy EGGER w Europie.

Warmia i Mazury to przecież jeden z głównych regionów produkujących meble w Polsce, tutaj powstaje co piąty polski mebel, więc przedsiębiorcy z regionu też odliczali dni do otwarcia fabryki w Biskupcu. Mamy małe i duże firmy meblarskie i jedne, i drugie potrzebują surowca – wysokiej jakości płyt meblowych, a EGGER to wiodący producent, wyznacza design, trendy na światowym rynku. Po otwarciu zakładu w Biskupcu ten łańcuch dostaw znacznie się skrócił.

Dzięki profesjonalnemu podejściu, zaangażowaniu i pozytywnej energii całej biskupieckiej załogi zakład z dnia na dzień poprawiał swoje wyniki produkcyjne, eliminując też choroby wieku dziecięcego, które mogą zdarzać się w nowej fabryce po rozpoczęciu produkcji. Dość powiedzieć, że zaledwie po kilku miesiącach pracy dział laminacji mógł pochwalić się osiągnięciem dziennego rekordu produkcyjnego w całej grupie EGGER. Taki wynik nie jest tylko zasługą najnowocześniejszych maszyn, które są na wyposażeniu biskupieckiej fabryki, ale też ludzi. Pracowników, których ambicją jest, aby z taśm zjeżdżał produkt bez wad i najwyższej klasy. I to doceniają klienci.

Firma EGGER jest już naszym długoletnim partnerem i dotychczas zdobyte w ramach współpracy doświadczenie procentuje także w tym trudnym okresie – podkreśla Grzegorz Kurak, prezes zarządu Centermebel Łomża. Biorąc pod uwagę lokalizację naszych oddziałów na terenie północno-wschodniej Polski oraz asortyment EDC 2020 oferowany z zakładu w Biskupcu, możemy uznać, że jego uruchomienie nastąpiło w odpowiednim czasie.

To usytuowanie też znacząco pomaga nam w utrzymaniu dobrego serwisu – znacznie skróciły się odległość i czas dostaw.

Pandemia zachwiała gospodarką, przerwała światowe łańcuchy popytu i podaży. Firmy musiały nieraz z dnia na dzień reagować na zachodzące zmiany. To wymaga od nich dużej elastyczności i na tę elastyczność we współpracy z firmą EGGER zwraca uwagę szef Centermebel Łomża.

— Zdarzyło się, że zmuszeni byliśmy zrezygnować z wcześniej zamówionych produktów, zmienić zamówienie oraz przesunąć część dostaw i fabryka zareagowała bardzo pozytywnie na naszą prośbę. To również dzięki temu udaje się nam utrzymywać wysoki poziom obsługi klientów i zatrudnienie – mówi Grzegorz Kurak.

W ciągu minionych jedenastu miesięcy zakład w Biskupcu wysłał w świat 450 tys. metrów sześciennych produktów, z tego większość, bo 80 proc., trafiła na polski rynek, także do zakładów na Warmii i Mazurach. Część produkcji wysyłana jest za granicę, głównie do krajów nadbałtyckich, ale też na Białoruś, Ukrainę, do Kazachstanu, Węgry, do Austrii czy Niemiec. A ostatnio płyty z Biskupca

Jesteśmy wdzięczni, że nasi pracownicy oraz firmy kooperujące z nami bardzo poważnie podeszli do wszystkich kwestii związanych z wirusem. Dzięki temu uniknęliśmy przypadków zachorowań wśród naszej załogi oraz ich bliskich – stwierdza Waldemar Zawisłak.

trafiają nawet do USA, gdzie zresztą powstaje kolejna fabryka Grupy EGGER.

Obecnie w fabryce pracuje prawie 500 osób, a załoga jest już skompletowana w 95 proc. Pracownicy to głównie mieszkańcy Biskupca i okolicznych miejscowości. Jednak fabryka czasami się rozwija poszukując nowych pracowników, prowadząc rekrutację na konkretne stanowiska.

Ostatnie miesiące to trudny czas dla wszystkich, także dla firm, którym nagle przyszło funkcjonować

w jakże odmiennych warunkach. Dynamika zmian, niepewność jutra, utrudnienia w komunikacji – w takich okolicznościach testuje się sprawność menadżerów i zaangażowanie pracowników. W młodym zespole EGGER Biskupiec wszyscy zdali ten egzamin celując.

W dobie pandemii najważniejsze stały się ochrona zdrowia pracowników, kontrahentów i klientów oraz utrzymanie odpowiedniego poziomu produkcji i sprzedaży mimo trudnej sytuacji na rynku.

— Od pierwszych dni epidemii ściśle stosowaliśmy się do wszystkich zaleceń i nakazów służb sanitarnych – podkreśla członek zarządu EGGER Biskupiec Waldemar Zawisłak. — Pracownicy biurowi przeszli na zdalną pracę. Niestety, większości czynności związanych z produkcją nie można wykonać zdalnie. W związku z tym wprowadziliśmy w zakładzie szereg obostrzeń. Pracownicy zostali wyposażeni w maseczki i płyny dezynfekujące. Pomieszczenia codziennie są dezynfekowane, a klamki i uchwyty odkażane kilkakrotnie w ciągu dnia. Zrezygnowaliśmy ze wspólnego jedzenia obiadów w stołówce, obecnie są one dostarczane w jednorazowych pudełkach.

Obecnie w fabryce pracuje prawie 500 osób, a załoga jest już skompletowana w 95 proc. Pracownicy to głównie mieszkańcy Biskupca i okolicznych miejscowości. Jednak fabryka cały czas się rozwija, i poszukuje nowych pracowników, prowadząc rekrutację na konkretne stanowiska.

Jesteśmy wdzięczni, że nasi pracownicy oraz firmy kooperujące z nami bardzo poważnie podeszli do wszystkich kwestii związanych z wirusem. Dzięki temu uniknęliśmy przypadków zachorowań wśród naszej załogi oraz ich bliskich – stwierdza Waldemar Zawisławski.

Mimo stopniowego odmrażania gospodarki, luzowania obostrzeń przez rząd w fabryce w Biskupcu cały czas surowo przestrzegane są zasady bezpieczeństwa. – W punkcie przyjęcia surowca zwykle była okazja zamienić z kierowcami kilka zdań o pogodzie, warunkach na drodze i życiu. Teraz widzimy tylko ich ręce z dokumentami – żartuje Piotr Kuczyński, szef składu drewna w biskupieckiej fabryce.

Nasi klienci zostali dotknięci epidemią w różnym stopniu. Jako odpowiedzialny partner biznesowy indywidualnie podchodziliśmy do kwestii zamówień i realizacji stałych uzgodnień. Wiemy, że trudny czas to moment, kiedy poznaje się prawdziwych przyjaciół, i w takich też relacjach pozostawaliśmy z naszymi partnerami.

Koronawirus i lockdown sprawiły, że firmy nagle zostały odcięte od rynków, spadła sprzedaż. Odczuła to cała gospodarka, także fabryka w Biskupcu. Na szczęście spadek

Fabryka EGGER w Biskupcu to wiodący producent płyt mleblowych, wyznaczający trendy na światowym rynku.

zamówień okazał się chwilowy a, ten szczególnie okres przypadł akurat na planowane przerwy konserwacyjne. Jednak z z powodu zamknięcia granic niemożliwy był przyjazd zagranicznych serwisantów, ekspertów i doradców. Wszystko musieli zrobić pracownicy swoimi siłami. Tu pomocne okazały się łącza wideo i zdalne instrukcje, podpowiedzi doradców po drugiej stronie.

Kiedy wybuchła pandemia, pojawiły się pierwsze ograniczenia w związku z koronawirusem, towarem pierwszej potrzeby stały się środki ochrony osobistej. Ceny maseczek nie dość, że wystrzeliły w górę, to w dodatku ciężko było je kupić. Każdy z nas chyba miał

ten problem, może w Biskupcu trochę mniejszy, bo firma EGGER wsparła finansowo akcję „Maseczki dla Polski”. Dzięki temu tysiące maseczek trafiły do mieszkańców Biskupca. Firma na ręce burmistrza Biskupca Kamila Kozłowskiego przekazała 50 kombinezonów ochronnych, dwa tysiące maseczek wielokrotnego użytku, płyny dezynfekcyjne i termometry. Sprzęt ten trafił do służb, MOPS, szkół i przedszkoli. Na tej liście nie mogło oczywiście zabraknąć środków dla personelu i pacjentów oraz środków dezynfekcyjne. Wszystko

po to, żeby chronić mieszkańców Biskupca i okolic przed zagrożeniem wirusowym.

Fabryka zaangażowała się też w kupno nowego tomografu dla biskupieckiego szpitala. Obecny, jest już stary i awaryjny. Nowoczesny tomograf to koszt 1,3 mln złotych. Szpital uzyskał na ten cel dofinansowanie ze uniijnych środków, które wyniosło 600 tysięcy złotych, 200 tysięcy złotych przekazał jeden z lokalnych przedsiębiorców, a zarząd EGGER zadeklarował, iż spółka dołoży brakującą kwotę.

Zresztą to zaangażowanie w życie lokalnych społeczności jest jedną z najbardziej cenionych przez pracowników Grupy EGGER wartości. Każdy z nich sam może dołożyć swoją małą cegiełkę. Wystarczy choćby, że dbając o swoje zdrowie, biega. AEGGER mocno wspiera takie postawy, czyli zdrowy tryb życia i prawidłowe odżywianie poprzez na przykład akcję „EGGER runs” (EGGER biega), w trakcie której za każdy kilometr przebiegnięty przez pracownika w zorganizowanej imprezie biegowej firma przekazuje 5 euro miejscowym organizacjom charytatywnym.

Dwa lata temu pracownicy przebiegli ok. 550 kilometrów. Wysiłek ten przyniósł kwotę 2760 euro, która trafiła do biskupieckiego oddziału Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną. Za pieniądze został kupiony sprzęt dydaktyczno-terapeutyczny wykorzystywany na zajęciach ogólnorozwojowych, korekcyjno-kompensacyjnych oraz terapeutycznych dla dzieci i młodzieży przebywających w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym w Biskupcu. W ubiegłym roku pracownicy fabryki pokonali niemal 1300 kilometrów, dzięki czemu część z wybieganych

przez nich pieniędzy trafiła do biskupieckich strażaków. Za otrzymane 7400 zł jednostka kupiła dwa zestawy aparatów powietrznych, niezbędnych podczas akcji ratowniczo-gaśniczych.

Przykłady takiego zaangażowania fabryki w lokalne życie można by mnożyć. Firma EGGER wyłożyła chociażby ponad 100 tys. złotych na modernizację starej plaży nad jeziorem Kraksy Małe.

Inne przykłady to choćby czeki na 1500-2000 euro, które w grudniu ubiegłego roku dostały od fabryki pod choinkę Miejska Biblioteka Publiczna, Dzienny Dom Senior – WIGOR i biskupiecka filia Szkoły Muzycznej w Dywitach.

Szefowie firmy mówią, że to nic nadzwyczajnego w przypadku Grupy EGGER, bo wszędzie tam, gdzie stoją ich fabryki, firma mocno angażuje się w lokalne życie, uczestniczy w rozwoju regionów, w których działa, i chętnie współpracuje z lokalnymi władzami.

Dlaczego EGGER chce być dobrym sąsiadem?

– Bo chcemy być dla siebie partnerami – tłumaczy Waldemar Zawisławski, dodając: – Czujemy tę społeczną odpowiedzialność biznesu. Stąd nasze zaangażowanie w lokalne życie, wspieranie różnych inicjatyw społecznych. Tak działamy we wszystkich krajach, gdzie są nasze fabryki – dodaje.

Gospodarka zaczyna wracać na swoje tory. Wraz z kolejnymi etapami jej odmrażania do fabryki w Biskupcu zaczynają przyjeżdżać pierwsi po długiej przerwie zagraniczni goście. Powoli wszystko wraca do normalności. Więcej jest optymizmu, nastroje są lepsze, ale na imprezę rocznicową trzeba jeszcze poczekać. Oby jak najkrócej.

AM

78200ta-b

W dobie pandemii najważniejsze stały się ochrona zdrowia pracowników, kontrahentów i klientów

PARTNER GŁÓWNY

PARTNER

RANKING NAJWIĘKSZYCH PRACODAWCÓW 2018/2019 cz.I (1-33)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	ZATRUDNIENIE	OPIS PKD
1	MICHELIN POLSKA SA	Olsztyn	4 813	Produkcja opon i dętek z gumy; bieżnikowanie i regenerowanie opon z gumy
2	UNIwersytet WARMIŃSKO MAZURSKI W OLSZTYNIE	Olsztyn	2 800	Szkoły wyższe
3	WIPASZ SA	Wądog	1 608	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
4	WOJEWÓDZKI SZPITAL ZESPOLONY W ELBLĄGU	Elbląg	1 500	Działalność szpitali
5	BRW COMFORT Sp. z o.o.	Olsztyn	1 465	Produkcja pozostałych mebli
6	MEBLE WÓJCIK Sp. z o.o.	Elbląg	1 450	Produkcja pozostałych mebli
7	SZYNAKA MEBLE Sp. z o.o.	Lubawa	1 388	Produkcja pozostałych mebli
8	DBK Sp. z o.o.	Olsztyn	1 317	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
9	FIEGE E-COM NORTH Sp. z o.o.	Ameryka	1 244	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów
10	DFM Sp. z o.o.	Dobre Miasto	1 210	Produkcja pozostałych mebli
11	ZAKŁADY PRODUKCYJNO USŁUGOWE PRAWDA Sp. z o.o.	Olecko	1 200	Produkcja pozostałych mebli
12	CITI	Olsztyn	1 100	Usługi w zakresie bankowości detalicznej, komercyjnej i inwestycyjnej; usługi maklerskie, zarządzanie aktywami, fundusze inwestycyjne; faktoring i leasing
13	WARMIA SA	Kętrzyn	1 057	Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej
14	OSTRÓDA YACHT Sp. z o.o.	Ostróda	1 000	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
15	MARTEX OCHRONA MIENIA I OSÓB Sp. z o.o.	Dobki	1 000	Działalność ochroniarska w zakresie obsługi systemów bezpieczeństwa
16	INDYKPOL SA	Olsztyn	1 000	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
17	PAGED MORĄG SA	Morąg	906	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
18	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA DMR	Olecko	809	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
19	PAGED PISZ Sp. z o.o.	Pisz	797	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
20	CONSTRUCT EXPORT IMPORT Sp. z o.o.	Wałdyki	713	Produkcja pozostałych mebli
21	ELTEL NETWORKS ENERGETYKA SA	Gutkowo	700	Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych
22	MARDI Sp. z o.o.	Biskupiec	691	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
23	SZPITAL MIEJSKI ŚW JANA PAWŁA II W ELBLĄGU	Elbląg	655	Działalność szpitali
24	DRE Sp. z o.o.	Gronowo Górne	650	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa
25	URSUS SA	Dobre Miasto	627	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa
26	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA OZDOBA	Biskupiec	604	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
27	MULTISERVICE Sp. z o.o.	Olsztyn	600	Działalność ochroniarska, z wyłączeniem obsługi systemów bezpieczeństwa
28	PRO MEDICA W ELKU Sp. z o.o.	Ełk	600	Działalność szpitali
29	SPOŁEM POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW W OLSZTYNIE	Olsztyn	598	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
30	SAFILIN Sp. z o.o.	Miłakowo	594	Produkcja przędzy z pozostałych włókien tekstylnych, włączając produkcję nici
31	SPÓŁDZIELNIA WULKAN W OLSZTYNIE	Olsztyn	589	Działalność ochroniarska, z wyłączeniem obsługi systemów bezpieczeństwa
32	STALMOT & WOLMET Sp. z o.o.	Nidzica	578	Produkcja zamków i zawiasów
33	ZAKŁAD ELEKTROTECHNIKI MOTORYZACYJNEJ W ELKU Sp. z o.o.	Ełk	578	Produkcja wyposażenia elektrycznego i elektronicznego do pojazdów silnikowych

cd na str. 40

Źródło: Bisnode

PARTNER GŁÓWNY

citi handlowy

PARTNER

TEGO PANDEMIA NAM NIE ZABRAŁA

TURYSTYKA, ROLNICTWO I MEBLE. DO TEJ PORY BYŁY TO MOCNE STRONY WARMII I MAZUR. WRĘCZ WIZYTÓWKA REGIONU. CZY PO PANDEMII KORONAWIRUSA TEŻ TAK BĘDZIE, SKORO MUSIMY ZAPOMNIEĆ O WIELU RZECZACH TAKIMI, JAKIE JE ZNALIŚMY?

Pandemia dotknęła bez wyjątku wszystkie regiony naszego kraju, ale nie z jednakową siłą. Bardziej ucierpiały regiony z silnie rozwiniętym przemysłem. Jednak gospodarka to system naczyń połączonych, toteż skutki pandemii odczuwają też Warmia i Mazury. Co najlepiej widać po rosnącym bezrobociu. Stopa bezrobocia znowu osiągnęła dwucyfrowy wynik, bo na koniec maja wyniosła 10,3 proc. Firmy tną koszty, ale też wynagrodzenia pracownikom.

do pracy, odpoczywać, wychowywać dzieci. I rozwijać region. Czy pandemia coś tu zmieni? Tego dziś nie wiemy, ale trzeba wyciągnąć lekcje z pandemii. I może zabrzmi to okrutne, ale poszukać swojej szansy w tym, co zgotował nam koronawirus. Pandemia kiedyś się skończy. Są straty, ale widać też szansę.

Turystyka, rolnictwo to już tradycyjnie nasze mocne strony, tego pandemia nam nie wydarła, choć mocno sparaliżowała, jak turystykę. Jednak problem w tym, że sezon u nas trwa dwa miesiące. Wpraw-

nie wydobywamy tego złota tak, jak powinniśmy – stwierdził podczas niej Rafał Szczepański, wiceprezes zarządu BBI Development SA, przedsiębiorca, który inwestuje na Warmii. – Turystyka kuleje, nie ma charakteru całorocznego. Po pierwsze dlatego, że mamy nadal za mało całorocznych miejsc noclegowych. Teraz nasz region staje przed nową szansą związaną z koronawirusem. Ludzie uciekają z dużych miast, pracują zdalnie. Jest boom na nieruchomości, jest ogromna presja inwestycyjna i to trzeba widzieć.

Bo to nie jest pytanie, czy, ale jaka jest turystyka – podkreślali nasi rozmówcy.

– Mamy straszne zaległości na Warmii i Mazurach, jeżeli chodzi na przykład o turystykę rodzinną. Ten obszar turystyki jest w dużym stopniu obsługiwany przez domki postawione jeszcze w latach 70. ubiegłego wieku – stwierdził podczas debaty Mirosław Hiszpański, prezes Warmińsko-Mazurskiego Związku Pracodawców Prywatnych. – Nie mamy produktów turystycznych adresowanych do tego obszaru turystyki. Proszę mi wskazać choć jedną atrakcję turystyczną na Warmii i Mazurach dla dzieci z rodzicami, która ma znaczenie ogólnopolskie, jest rozpoznawalna w kraju.

Trudno się nie zgodzić z tą opinią. Turystyka potrzebuje magnesów. A jak mówili uczestnicy naszej debaty, mamy już infrastrukturę, żeby rozwijać choćby turystykę medyczną połączoną z rehabilitacją. Nie mówiąc już o wciąż niewykorzystanej szansie, jaką jest turystyka pielgrzymkowa, która ostatnio próbuje promować powiat olsztyński pod hasłem – Szlak Świętej Warmii.

Pytanie o przyszłość turystyki jest ważne, bo ma być bon turystyczny, który ma wspierać turystykę krajową po pandemii, ale też Bruksela w dobie koronawirusa zmienia swoje spojrzenie na turystykę, hotelarstwo. W nowej perspektywie finansowej na lata 2021-2027 będą bardzo promowane wszystkie projekty zielone oraz turystyczne, co jest bardzo istotne dla takiego regionu, jak Warmia i Mazury. Łatwiej ma być o pieniądze na inwestycje w szeroko pojętą turystykę. A rośnie zainteresowanie inwestorów naszym regionem, bo też po prostu dziś łatwiej do nas dojechać czy przylecieć. Infrastruktura jest

Jan Szynaka, prezes firmy Szynaka Meble

coraz lepsza, a też koszty pracy są u nas niższe niż w Wielkopolsce czy na Dolnym Śląsku.

Tak jak naszą wizytówką są jeziora tak też meble. Warmia i Mazury to jeden z głównych regionów produkujących meble w Polsce, tak jest od lat. Tu powstaje co piąty polski mebel. Tutaj znajduje się najwięcej firm meblarskich. Produkcja mebli, przetwórstwo drzewne obok ekonomii wody i zdrowej żywności, to jedna z trzech inteligentnych specjalizacji, na które stawiamy jako województwo myśląc o rozwoju. Czy Warmia i Mazury pozostaną dalej jednym z liderów w kraju w tej branży?

– Nie zakładałam, żeby się to zmieniło. Myślę, że jest szansa na szybszy powrót do normalności niż w innych branżach – mówi Jan Szynaka, prezes Grupy Szynaka-Meble. – Choć branża meblowa jako jedna z pierwszych została dotknięta skutkami walki z pandemią. Zostały zamknięte granice, sklepy wielkopowierzchniowe i to nie tylko w Polsce, ale na całym świecie. A przecież ok. 90 procent naszych mebli trafia na eksport. Kwiecień i maj przyniosły wielomilionowe straty, które nie wiem, kiedy uda nam się odrobić. Teraz po otwarciu sklepów sytuacja się poprawia, bo jak przez dwa miesiące po wybuchu pandemii ludzie remontowali mieszkania, tak teraz jej meblują. I to jest pozytywne. Myślę, że w lipcu, sierpniu zaczniemy

znowu przyjmować ludzi do pracy, żeby w stu procentach rozpocząć realizację naszych zamówień, choć dużo się mówi o drugiej fali pandemii, która może pogłębić kryzys gospodarczy. Niemniej dziś Europa patrzy na nasz region, gdzie jest mało zachorowań i jest zainteresowana naszymi wyrobami. My to zresztą podkreślamy, naklejając znaczki z napisem, że meble zostały wyprodukowane w regionie wolnym od koronawirusa. To jest podkreślenie jakości, bezpieczeństwa.

Pandemia zachwiała dotychczasowymi łańcuchami sprzedaży, ale też – jak mówi prezes Szynaka – pokazała jak ważny jest internet, gdy chodzi o sprzedaż mebli. Kto pierwszy się w tym odnajdzie, ten będzie miał klientów.

– Na pewno pandemia zmienia warunki działania gospodarki – potwierdza prof. Andrzej Buszko, ekonomista z UWM. – Już wiemy, że wiele branż będzie odczuwać jeszcze długo skutki pandemii, jak choćby turystyka na Warmii i Mazurach, tu będą straty. Ale może zyskać bardzo rolnictwo w związku ze zwiększonym eksportem i zapotrzebowaniem na nasze produkty rolne i spożywcze, bo te relacje między jakością a ceną naszych towarów wciąż są na dobrym poziomie. To ważne, bo na razie nie ma co liczyć na nowe inwestycje, a przynajmniej prywatne, bo przedsiębiorcy wyczekują, nie wiedząc, co będzie dalej.

Andrzej Mielnicki

Prof. Andrzej Buszko, ekonomista z UWM

Każdy chce przetrzymać obecny trudny czas w nadziei, że pandemia kiedyś się skończy. Jak pokazuje badanie, które Business Centre Club przeprowadził pod koniec maja, wśród 1166 pracodawców – indywidualnych członków BCC, w porównaniu do okresu sprzed pandemii koronawirusa, sytuacja jednej trzeciej badanych firm zdecydowanie się pogorszyła. A w przypadku kolejnej jednej trzeciej – jest trudna, ale „do wytrzymania”. Skutki lockdownu i pandemii dotknęły w niedużym zakresie co czwarta firmę. Jednocześnie 44 proc. przedsiębiorstw deklaruje, że przetrwa, ile będzie trzeba, a co czwarta firma – że wytrzyma do pół roku. Nieco ponad 30 proc. twierdzi, że jest w stanie wytrzymać jeszcze 3-4 miesiące.

Co jeśli koronawirus szybko nie ustąpi? Cóż to trzeba będzie nauczyć się z nim żyć. Dalej chodzić

dzie turystyka to gałąź, która mocno wspiera nasze PKB, to wbrew obiegowej opinii nie jesteśmy za głębokim turystycznym. Patrząc na oficjalne statystyki, to pod względem odwiedzających nas turystów znajdujemy się na 10. miejscu wśród województw, chociaż z liczeniem turystów od dawna jest problem, bo w oficjalnych statystykach nie uwzględnia się np. żeglarzy wypoczywających na jachtach. Według statystyk GUS dwa lata temu nasz region odwiedziło 1,3 mln turystów, z tego cudzoziemców było 162 tys.

Na pewno przyroda i związana z nią turystyka jest naszym wielkim atutem. Jednak jeśli turystyka ma mocniej napędzać gospodarkę w regionie, to musi się też zmienić – to głosy uczestników naszej debaty Region 4.0, która niedawno odbyła się w redakcji.

– Turystyka ma ogromne rezerwy, to jest nasza kopalnia złota, ale

PARTNER GŁÓWNY

citi citi handlowy

PARTNER

BGK
BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

SZLAK ŚWIĘTEJ WARMII

POMYSŁEM NIE TYLKO NA TEGOROCZNE WAKACJE

PIERWSZEGO CZERWCA OLSZTYŃSKIE STAROSTWO POWIATOWE WYSTARTOWAŁO Z PROMOCJĄ NOWEGO REGIONALNEGO PRODUKTU TURYSTYCZNEGO. KAMPANIA OPIERA SIĘ NA STAREJ JAK ŚWIAT ZASADZIE ODWOŁANIA SIĘ DO TRADYCJI I AUTORYTETÓW RELIGIJNYCH, EMOCJI Z NIMI ZWIĄZANYCH ORAZ POWIEDZENIA „CUDZE CHWALICIE, SWEGO NIE ZNACIE”. JEJ AUTORZY NAWIAZUJĄ DO LOKALNEGO PATRIOTYZMU, PODKREŚLAJĄC ODREBNOŚĆ WARMII OD „OKLEPANYCH” MAZUR.

Rytm opracowanego w urzędzie projektu „Szłaku Świętej Warmii” wyznacza 16 przystanków – stacji będących nie tylko mniej lub bardziej znanymi sanktuariami, ale także miejscami związanymi z ludźmi i historią biskupiego księstwa warmińskiego. Dlatego propozycja peregrynacji tą trasą nie jest kierowana wyłącznie do pielgrzymów licznie odwiedzających sanktuarium maryjne w Gietrzwałdzie czy Świętej Lipce. A jest ich około miliona rocznie. Odnosi się do całego segmentu tzw. turystyki religijnej, obejmującej także podróżników, których spotkania z kulturą duchową i materialną regionu wynikają z ciekawości, z chęci zobaczenia miejsc, o których kiedyś czytali lub słyszeli.

– Te wakacje będą specyficzne. Postanowiliśmy znaleźć swoje miejsce w rozwijającym się segmencie turystyki religijnej i wykorzystać to, co mamy, czyli architekturę, historię i piękne tereny. Szlak Świętej Warmii można przebyć również fragmentami, na przykład podczas pobytu w jednym z wielu gospodarstw agroturystycznych, nad jeziorem i w lesie. Mamy bogatą infrastrukturę rowerową i kajakową. A przecież turystyka to nie tylko promocja powiatu, ale także wsparcie lokalnych przedsiębiorców i branży gastronomiczno-hotelarskiej – tłumaczy Andrzej Abako, starosta olsztyński, inicjator przedsięwzięcia.

W swoich działaniach promocyjnych powiat postawił na niestandardowe narzędzia i wykorzystaniem wielu kanałów dystrybucji. Strategia zakłada bowiem współpracę z różnymi lokalnymi partnerami.

Głównym elementem kampanii jest przygotowany siłami komórki promocji przewodnik turystyczno-pielgrzymkowy „Szlak Świętej Warmii”. Nie jest to jednak klasyczny bedeker, ale rodzaj opowieści o historii regionu, ważnych postaciach z nim związanych, legendach, dla których punktem wyjścia jest sakralna architektura poszczególnych stacji.

Wraz z turystyczną mapą na rynku pojawi się pod koniec czerwca. Na razie drukowany jest w odcinkach na łamach „Gazety Olsztyńskiej”. We współpracy z lokalną firmą producencką powstała już jego wersja dźwiękowa w postaci audiobooka w wersji mp3. Przewodnik jest też podstawą scenariusza dla 17-odcinkowego cyklu audycji przygotowanych i emitowanych przez TVP. Z czasem pliki ze wszystkimi materiałami multimedialnymi będą dostępne na specjalnej stronie internetowej szlaku.

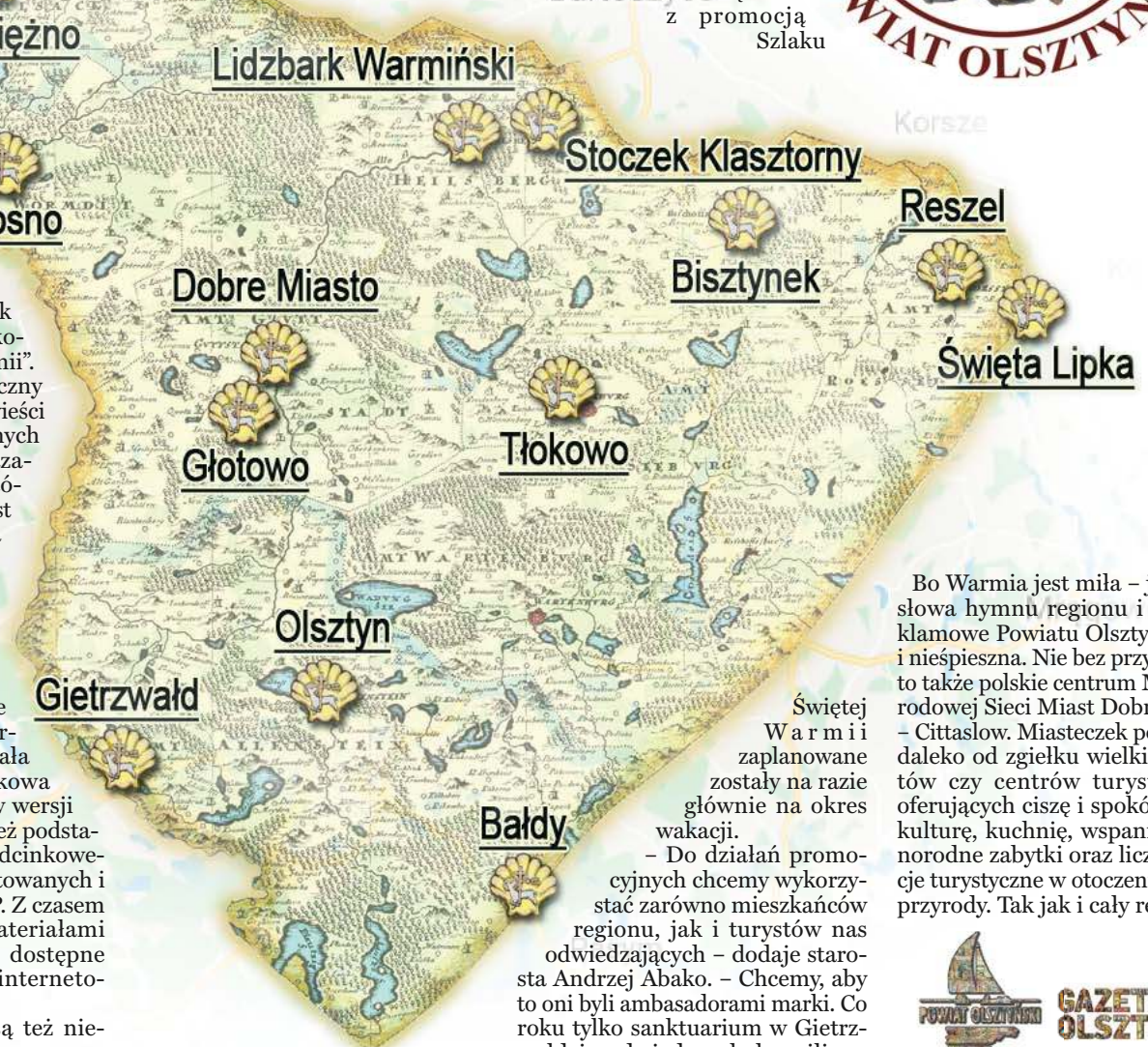
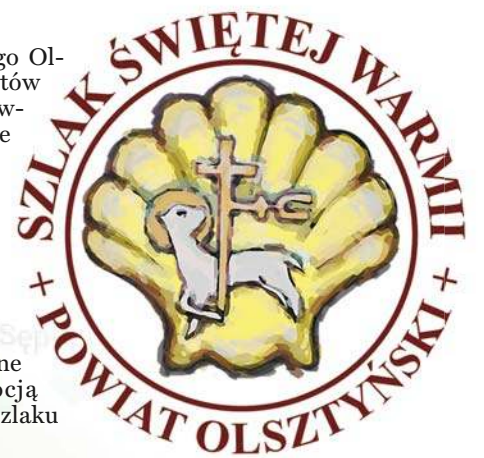
Niekonwencjonalne są też niektóre gadżety przygotowane przez zespół pracowników promocji olsztyńskiego starostwa. Takim z pewnością będzie produkowany przez lokalną piekarnię warmiński chleb pielgrzyma o kształcie

nawiażującym do logo projektu. Przygotowywana jest też seria walerów filatelistycznych związanych ze szlakiem. Projekt jest otwarty, więc – jak zapowiadają pomysłodawcy – cały czas będzie uzupełniany o kolejne działania.

Ważną rolę w mediaplanie odgrywają działania na polu PR prowadzone w

olsztyńskiego czy samego Olsztyna, ale także powiatów lidzbarskiego i braniewskiego. Obejmują one nie tylko dystrybucję informacji poprzez „klasyczne” media, ale przede wszystkim poprzez ich wymianę za pośrednictwem mediów społecznościowych różnych ich użytkowników.

Działania związane z promocją Szlaku

Bo Warmia jest miła – jak głosił hymn regionu i hasło reklamowe Powiatu Olsztyńskiego – i nieśpieszna. Nie bez przyczyny jest to także polskie centrum Międzynarodowej Sieci Miast Dobrego Życia – Cittaslow. Miasteczka położonych daleko od zgiełku wielkich kurortów czy centrów turystycznych, oferujących ciszę i spokój, lokalną kulturę, kuchnię, wspaniałe i różnorodne zabytki oraz liczne atrakcje turystyczne w otoczeniu pięknej przyrody. Tak jak i cały region.

Projekt
Powiatu Olsztyńskiego
realizowany we współpracy
z „Gazetą Olsztyńską”

oparciu o współpracę z lokalnymi mediami, przy współudziale samorządów z terenu całej historycznej Warmii, czyli nie tylko powiatu

ŁĘGUCKI MŁYN

– MIEJSCE Z PRZESZŁOŚCIĄ I PRZYSZŁOŚCIĄ

BĘDĄCY OBECNIE WŁASNOŚCIĄ POWIATU OLSZTYŃSKIEGO BYŁY OŚRODEK WYPOCZYNKOWY ŁĘGUCKI MŁYN TO MAŁOWNICZO POŁOŻONY, UROKLIWY KOMPLEKS BUDYNKÓW O DUŻYM POTENCJALE TURYSTYCZNO-WYPOCZYNKOWYM, KTÓRY CZEKA NA INWESTORA Z POMYSŁEM NA JEGO ZAGOSPODAROWANIE.

tyfikacji z początku XX wieku w Tomarynach czy na pole golfowe w Naterkach.

Łęgucki Młyn jest przystosowany do letniego wypoczynku. Przy brzegu jeziora stoją dwa pomosty spacerowe. Na terenie ośrodka znajduje się kort tenisowy oraz wiaty z kominkiem i miejscem na ognisko. Cała posiadłość otoczona jest ogrodzeniem.

Szczypty emocji dodają miejscowe legendy, według których Łęgucki Młyn miał być ulubionym miejscem spotkań dygnitarzy PRL-u z Władysławem Gomułą na czele. Ponoć w okolicy przyjeżdżał też na polowania Piotr Jarośzewicz, a jeden z domków z sosny syberyjskiej podarował Gomułce Nikita Chruszczow.

Jest to zatem miejsce z ciekawą historią, ale i przyszłością. Nieruchomość znajduje się na terenie, dla którego brak jest miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W studium uwarunkowań działka jest przewidziana pod tereny usług turystycznych i sportu. Szczegółowe informacje: Starostwo Powiatowe w Olsztynie, pl. Bema 5, tel. 89 521 05 29.

Już od kilku lat staramy się znaleźć dla niego nowego gospodarza i rozważamy różne koncepcje – mówi Andrzej Abako, starosta olsztyński. – Niemniej optymalna wydaje się na chwilę obecną jego sprzedaż z przeznaczeniem na cele turystyczne.

Ośrodek zajmuje powierzchnię około 7,5 ha. W skład nieruchomości wchodzi trzy wille, letni domek mieszkalny, dwa drewniane domki gospodarcze oraz wartownia z barem i biurem. Cała posiadłość jest wyposażona w infrastrukturę techniczną.

Wielkim atutem Łęguckiego Młyna

na jest lokalizacja – na kolonii wsi Łęguty w gminie Gietrzwałd, nad jeziorami Łęguty i Isąg, nieopodal drogi wojewódzkiej z Łukty do Podlejek. Znajduje się na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Taborskich, w obszarze ptasim oraz siedliskowym Natura 2000 – dolina i rzeka Pasłęka. Częściowo

jest położony na terenie rezerwatu przyrody – ostoja bobrów na rzece Pasłęce. Od Olsztyna dzieli go zaledwie 30 km.

To doskonała baza na rekreacyjne wypady do pobliskiego leśnego arboretum w Kudypach, Sanktuarium Maryjnego z cudownym źródłem w Gietrzwałdzie, zabytkowych for-

PARTNER GŁÓWNY

PARTNER

RANKING NAJWIĘKSZYCH PRACODAWCÓW 2018/2019 cz. II (34-66)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	ZATRUDNIENIE	OPIS PKD
34	TELECOLOR Sp. z o.o.	Łtowo-Osada	550	Produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku
35	MTI FURNINOVA POLSKA Sp. z o.o.	Kętrzyn	530	Produkcja pozostałych mebli
36	HEINZ GLAS DZIAŁDOWO Sp. z o.o.	Działdowo	520	Produkcja szkła gospodarczego
37	FM BRAVO Sp. z o.o. W RESTRUKTURYZACJI	Szczęsne	500	Produkcja mebli biurowych i sklepowych
38	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA INTERLINE Sp. z o.o.	Nowe Miasto Lubawskie	492	Produkcja pozostałych mebli
39	EKO 2 Sp. z o.o.	Olsztyn	492	Wydobywanie żwiru i piasku; wydobywanie gliny i kaolinu
40	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE Sp. z o.o.	Olsztyn	480	Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
41	IRYD Sp. z o.o.	Gołdap	470	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana
42	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA LIVING Sp. z o.o.	Łtawa	458	Produkcja pozostałych mebli
43	PARTNER SERWIS Sp. z o.o.	Elbląg	454	Naprawa i konserwacja maszyn
44	ZAKŁAD SPRZĄTANIA WNĘTRZ JÓZEF JANKOWSKI MOP 83 Sp. z o.o.	Gronowo Górne	443	Niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych
45	DEKORGLASS DZIAŁDOWO SA	Działdowo	440	Produkcja szkła gospodarczego
46	GHG Sp. z o.o.	Nidzica	430	Produkcja pozostałych mebli
47	KACZKAN ZAKŁAD PRODUKCJI DRZEWNEJ JÓZEF KACZKAN Spółka Jawna	Klonowy Dwór	425	Produkcja wyrobów tartacznych
48	ZAKŁAD DROBIARSKI LECH DRÓB Sp. z o.o.	Zalewo	410	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
49	ZAKŁAD PRODUKCJI ODZIEŻY EXELLENT JAN KOWALSKI	Łtawa	394	Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej
50	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W ELBLĄGU Sp. z o.o.	Elbląg	380	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany
51	WARMIŃSKA Sp. z o.o.	Lidzbark Warmiński	380	Produkcja pozostałych wyrobów, gdzie indziej niesklasyfikowana
52	ZAKŁAD HANDLOWO USŁUGOWY ZYGMUNT ŻARNA	Olsztyn	378	Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów
53	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	Giżycko	377	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
54	BLANCHE POLSKA Sp. z o.o.	Elbląg	371	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
55	BRUSS POLSKA Sp. z o.o.	Mrągowo	368	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych
56	EGGER BISKUPIEC Sp. z o.o.	Biskupiec-Kolonia Druga	350	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
57	PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W ELBLĄGU	Elbląg	350	Szkoły wyższe
58	MAREK LIBERACKI LIBRO	Lubawa	350	Produkcja pozostałych mebli
59	SERY ICC PASŁĘK Sp. z o.o. PASŁĘK INTERNATIONAL CHEESE COMPANY Ltd.	Pasłęk	350	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
60	WAGON SERVICE OSTRÓDA Sp. z o.o.	Ostróda	346	Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego
61	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI Sp. z o.o.	Olsztyn	346	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
62	FIRMA HANDLOWA SUKCES Sp. z o.o.	Olsztyn	320	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
63	OBRAM Sp. z o.o.	Tomaszkowo	315	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
64	PIGO Sp. z o.o.	Dobre Miasto	300	Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
65	FABRYKA MEBLI SZYNAKA Sp. z o.o.	Nowe Miasto Lubawskie	294	Produkcja pozostałych mebli
66	SERWISTAL Sp. z o.o.	Etłk	293	Kucie, prasowanie, wyttaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków

cd na str. 44

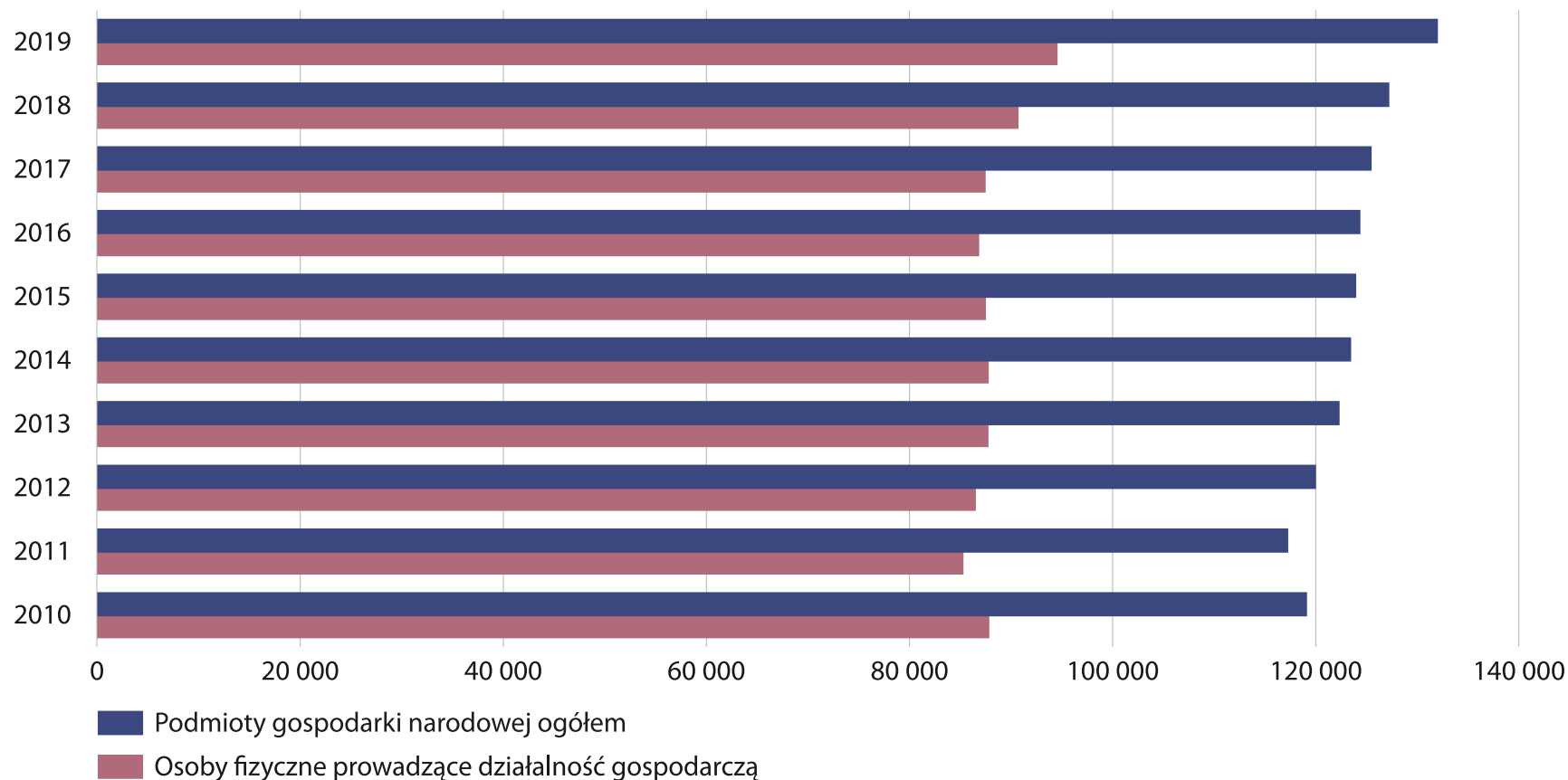
PARTNER GŁÓWNY

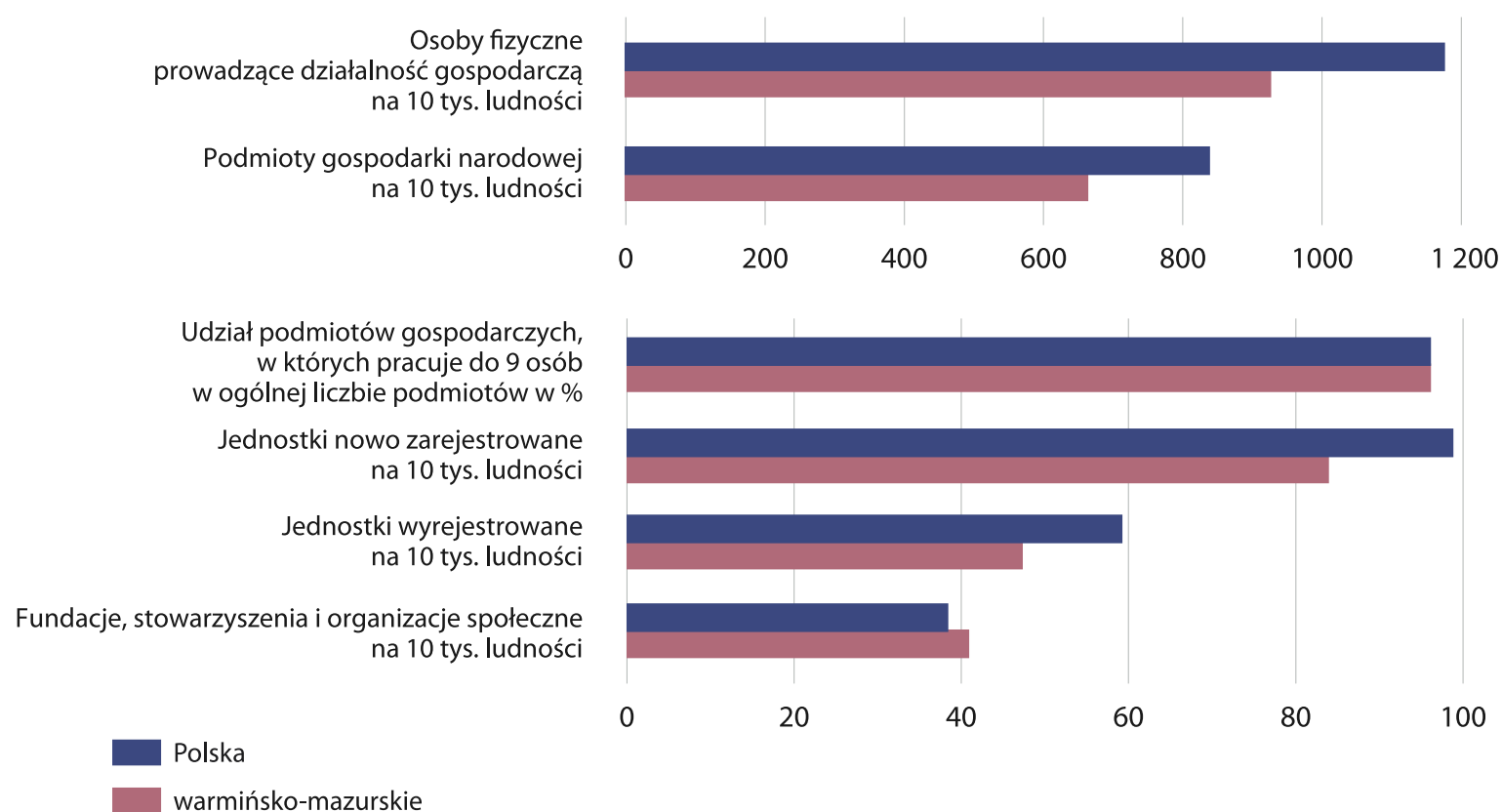
PARTNER

Podmioty gospodarki narodowej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010–2019

Podstawowe informacje dotyczące działalności gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 r.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

PARTNER GŁÓWNY

citi handlowy

PARTNER

SAMORZĄDOWCY CHCĄ TARCZY

PANDEMIA DOTKNĘŁA NAS WSZYSTKICH, TAKŻE SAMORZĄDY, KTÓRE Z POWODU OBOSTRZEŃ STRACIŁY ZNACZNĄ CZĘŚĆ DOCHODÓW. TERAZ, ŻEBY SPROSTAĆ ZADANIOM, POTRZEBUJĄ TARCZY NA WZÓR POMOCY UDZIELANEJ PRZEDSIĘBIORCOM — TO GŁOS SAMORZĄDOWCÓW Z KONGRESU PRZYSZŁOŚCI ONLINE.

Gustaw Marek Brzezina
marszałek województwa
warmińsko-mazurskiego

Tomasz Andrukiewicz
prezydent
Elku

Wojciech Karol Iwaszkiewicz
burmistrz Giżycka

Waldemar Szydlik
sekretarz
gminy Dywity

Maciej Wróbel
zastępca burmistrza
Kętrzyna

Pandemia zmieniła wszystko. Nagle stanęliśmy przed nowymi wyzwaniami, zetknęliśmy się z sytuacjami nieznanymi nam do tej pory. Podobnie zresztą jak samorządy. Jak zdaliśmy tę lekcję i co istotne, co dalej — na te pytania szukali odpowiedzi samorządowcy zaproszeni do udziału w naszym Kongresie Przyszłości Online, który odbył się w 9 czerwca w siedzibie redakcji „Gazety Olsztyńskiej”. Debata online była wprowadzeniem do IV Warmińsko-Mazurskiego Kongresu Przyszłości, który odbędzie się 26 listopada — zaznaczył na początku spotkania Jarosław Tokarczyk, prezes Grupy WM i wydawca „Gazety Olsztyńskiej”.

— Mimo trudnej sytuacji, która dotknęła nas wszystkich, postanowiliśmy zorganizować debatę online, żeby już teraz porozmawiać o tej nowej rzeczywistości, w której się znaleźliśmy. O tym, co przed nami — mówił prezes Grupy WM.

Od początku pandemii samorządy były na pierwszej linii frontu walki z koronawirusem, inicjując różne akcje społeczne, choćby szycia maseczek, czy wspierając przedsiębiorców, którzy nagle musieli zamknąć firmy, stracili dochody. I o tych dobrych praktykach mówili nasi goście.

— Zostaliśmy rzućni na głęboką wodę jako samorządowcy i postanowiliśmy przed trudnym wyzwaniem, ponieważ o wielu decyzjach rządu dowiadaliśmy się wraz z mieszkańcami podczas konferencji prasowych — zauważył Maciej Wróbel, zastępca burmistrza Kętrzyna.

— Myślę, że jako samorządy zdaliśmy egzamin — ocenił Tomasz Andrukiewicz, prezydent Elku.

Wszystkie samorządy, na ile mogły, starały się wesprzeć lokalny biznes, który mocno ucierpiał

w wyniku wprowadzanych przez rząd kolejnych obostrzeń. Większość z nich sięgnęła po dostępne instrumenty jak obniżenie czy rozłożenie na raty czynszu, umorzenie częściowe lub całkowite podatku od nieruchomości.

— Wpłynęło do nas już ponad 30 wniosków na łączną kwotę prawie 900 tys. zł — mówił podczas debaty Maciej Wróbel, zastępca burmistrza Kętrzyna. Miasta, które zaraz po Krakowie w związku z epidemią zawiesiło strefę płatnego parkowania. Jednak jak zauważył Wojciech Karol Iwaszkiewicz, burmistrz Giżycka trzeba zaznaczyć, że w przypadku tego rodzaju pomocy, samorządy mają ograniczone pole, a gdyby nie fundusze unijne, to również wsparcie samorządu województwa byłoby dużo skromniejsze.

— Trzeba wyraźnie powiedzieć, że to wsparcie, pomoc finansowa jest możliwa dzięki środkom z Unii Europejskiej — podkreślił Gustaw Marek Brzezina, marszałek województwa. Szkopuł w tym, że unijne pieniądze się kończą, bo jesteśmy na ostatnim etapie realizacji RPO na lata 2014-2020.

Mimo to w związku z pandemią na pomoc szpitalom w walce z koronawirusem samorząd województwa wyasygnował 75 mln zł, z czego 68 mln zł to fundusze unijne. Na poprawę sytuacji przedsiębiorstw w regionie zarząd chce przeznaczyć dodatkowe 111 mln zł, m.in. na dotacje obrotowe, pożyczki płynnościowe oraz szeroko pojmowane usługi społeczne.

Koronawirus zdemolował wręcz finanse samorządów.

— Wpływy z podatku PIT są niższe o 1,1 mln zł w porównaniu do maja ubiegłego roku — mówił podczas debaty Maciej Wróbel. — To jest spory uszczerbek w do-

chodach miasta.

Podobnie jest w innych ośrodkach. W Elku wpływy z PIT od początku roku są niższe o 17 proc. w porównaniu z ubiegłym rokiem. Dlatego też gminy tną wydatki.

— Podjęliśmy decyzję o wdrożeniu programu oszczędnościowego w gminnych jednostkach w wysokości ok. 15 proc. — informował Waldemar Szydlik, sekretarz gminy Dywity, który uczestniczył w kongresie w zastępstwie wójta gminy Daniela Zadwornego.

Pandemia to wydarzenie bez precedensu i trzeba wyciągnąć z tego wnioski, które w przypadku kolejnych zagrożeń epidemiologicznych pozwolą nam funkcjonować online.

— Bo Kętrzyn nie był do tego przygotowany — stwierdził Maciej Wróbel. — Jak burmistrzem zostawał Ryszard Niedziółka, to większość urzędników nie miała adresów mejlowych. Ta informatyzacja urzędów musi postępować w galopującym tempie.

— Droga do urzędu nie musi być już koniecznością fizyczną, a sprawy można już załatwić za pomocą internetu — dodał sekretarz Szydlik.

Samorządy potrzebują też wsparcia finansowego. — Dochody samorządów spadły średnio o 40 proc. — powiedział marszałek Brzezina. — A mają przecież swoje określone zadania, niestety niezbilansowane poprzez rządowe dotacje, czego najlepszym przykładem jest oświata. Liczę, że zgodnie z zapowiedzią pana premiera samorządy otrzymają wsparcie.

— Samorząd realizuje wiele zadań, bez których funkcjonowanie miast, wsi jest niemożliwe — mówił Tomasz Andrukiewicz, prezydent Elku. — Jeżeli jedynym instrumentem wsparcia przez rząd jest możliwość większego zadłuża-

nia się samorządów, to jest jakaś kpina. Samorządy są niepoważnie traktowane.

— Skoro dochody samorządów spadły, to powinniśmy mocno się zastanowić, czy nie zwiększyć udziału samorządów w PIT albo wprowadzić partycypacji w VAT jako rekompensaty za utracone dochody — mówił burmistrz Iwaszkiewicz.

I Związek Miast Polskich przedstawił taki pakiet propozycji, jeśli chodzi o wsparcie samorządów. Mowa w nich o subwencjach równoważących, albo o zwiększeniu części udziału samorządów w podatku dochodowym, lub podzieleniu się przez państwo z samorządami podatkiem VAT. Przedsiębiorcy korzystają z możliwości ulg w składkach ZUS, dotacji, a są firmy komunalne, które z powodu ograniczeń też nie pracowały przez wiele tygodni.

— Na przykład nasz park wodny miesięcznie przynosił 200 tys. zł dochodu — mówił prezydent Elku. — Teraz obiekt był nieczynny przez dwa miesiące, a ludzie byli tam zatrudnieni. Z ograniczeniami musiała funkcjonować komunikacja miejska. Samorządy nie dostały żadnego wsparcia. Wciąż tylko słyszymy, że coś się znajdzie, a my potrzebujemy wsparcia, żeby normalnie funkcjonować.

Dlatego zdaniem naszych gości samorządy, tak jak firmy, potrzebują tarczy, wsparcia rządowego, bo inaczej trudno będzie im znaleźć pieniądze na bieżące zadania czy choćby na zaplanowane we wrześniu przez rząd 6-procentowe podwyżki płac dla nauczycieli.

— Państwo musi być solidarne i traktować poważnie samorządy — stwierdził prezydent Andrukiewicz. — Nie może być tak, że minister, premier mówią, że coś

KONGRES
PRZYSZŁOŚCI
ONLINE TO:

3
MODUŁY

10
PRELEGENTÓW

120 000
ODBIORCÓW

otwieramy, zamykamy, podczas gdy wszystko to spada na barki samorządów. To my tak naprawdę podejmujemy decyzje. Państwo musi mieć świadomość, że samorząd jest częścią administracji publicznej, realizatorem ogromnych zadań i potrzebuje na to pieniędzy, które skądś muszą przyjść.

Co nas czeka po pandemii, to pytanie wielu z nas sobie dziś zadaje. Czy możemy być optymistami?

— Zdaliśmy egzamin i chcielibyśmy, aby było to już poza nami, ale widzimy, że mamy w kraju kolejne zakażenia i musimy ostrożnie, ale odmrażać procesy gospodarcze i społeczne, przechodzić do porządku dziennego powiedział marszałek Brzezina. — Trzeba być przezornym. Trzeba mieć tę oliwę w lampie na wypadek ciemności.

Andrzej Mielnicki

PARTNER GŁÓWNY

citi handlowy

PARTNER

NAJLEPSZA PORA NA CYFRYZACJĘ?

KONGRES PRZYSZŁOŚCI ONLINE, KTÓRY OSTATNIO ZORGANIZOWALIŚMY TO NASZA ODPOWIEŹ NA NOWE CZASY. SKORO PRZESZLIŚMY NA ZDALNE NAUCZANIE I WIELE INNYCH FORM AKTYWNOŚCI, TO WARTO SIĘ DOWIEDZIEĆ, Z CZYM MAMY DO CZYNIEŃ. O TYM TRAKTOWAŁY DWA PANELE.

dr hab. **Piotr Gawliczek**,
prof. UWM

dr hab. **Urszula Doliwa**,
prof. UWM

**Danuta
Pietraszkiewicz**

**Justyna
Kowalczyk**

Dorota Seń
dyrektor Biura Virtual Branch
w BNP Paribas Bank Polska SA

Pierwszy dotyczył szeroko pojętego zagadnienia zdalnego życia (e-learningiem, podcastami), na które wszyscy musieliśmy – niejako przymusowo – przejść, oraz wirtualnej bankowości, która istnieje przecież od dłuższego czasu, ale teraz jeszcze mocniej zaznacza swoją pozycję. – Samorządy się wykrwawiają, a żyć trzeba. Jak? Zdalnie. Ale przechodzenie do online jest procesem złożonym – podkreślił prof. Piotr Gawliczek, współtwórca programu NATO Deep i moderator obu paneli. – Nie widzimy widowni, ale jesteśmy widzialni przez mileniałków, pokolenie baby boomers itd. Dlatego warto o tym rozmawiać.

Nie ma się co dziwić, że jednym z głównych tematów był e-learning. Polska szkoła musiała pokonać wiele przeszkód, żeby wejść w XXI wiek. To okazja do zmian w polskim systemie szkolnictwa. – Nauczyciel akademicki dokształca się przez całe życie – podkreśliła Justyna Kowalczyk, certyfikowany egzaminator NATO STANAG i specjalista od e-learningu.

– Miałam możliwość zauważyć na żywo, jak wygląda kształcenie przy użyciu nowoczesnych narzędzi. Testowano rozwiązania, które pozwalały na odbywanie wirtualnych spotkań, co rzeczywiście wykorzystano w ostatnich miesiącach. To dla nas doskonale wiadomo. Nikt jednak nie przewidział, że tak szybko te narzędzia zostaną wdrożone – zauważyła.

O podcastach, czyli tzw. „przyszłości radia” mówiła dr hab. Urszula Doliwa z Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UWM. Dlaczego warto się tym zainteresować?

– To nagrania dźwiękowe, które znajdziemy w internecie. Do tego odtwarzane w dowolnym czasie, bo nie musimy ich słuchać tak jak radia, czyli w czasie rzeczywistym. Warto się nimi zainteresować z wielu powodów. Przede wszystkim są bardzo na czasie.

Młodzi ludzie żyją podcastami.

A do tego są tanie i łatwe w dystrybucji – przekonywała dr Doliwa.

– Ich kolejną zaletą jest łatwość przekazywania wiedzy. Warunki techniczne też sprzyjają, bo praktycznie wszyscy mają dzisiaj smartfona ze słuchawkami, a więc do słuchania podcastów nam nie potrzeba. Skoro jesteśmy przebołowani i zmęczeni obrazami, to podcast jest narzędziem idealnym – podkreśliła.

W Polsce nie jest to co prawda tak popularne jak w USA czy Wielkiej Brytanii, ale co czwarty polski internauta słucha podcastów. Wielu wydawców zauważyło siłę podcastingu, w tym „Gazeta Olsztyńska”, która ma za sobą pierwsze publikacje, a jeden z najpopularniejszych podcastów w Polsce prowadzi olsztynianka Joanna Okuniewska. Oprócz tego podcastami coraz chętniej zajmują się youtuberzy. Najpopularniejszą platformą jest Spotify, a kolejną wielką zaletą podcastów jest to, że chętnie wspierają amatorów. Dlatego na magisterskich studiach dziennikarskich na UWM pojawiają się kursy podcastingowe, o czym studenci poprzednich roczników mogli tylko pomarzyć.

Skoro o e-learningu mowa, to warto zauważyć istnienie eduPortalu, który pomaga kształcić zdalnie np. żołnierzy.

– Można tam tworzyć spotkania edukacyjne, a to jest dla nas

ogromnie pożyteczne. Wymaga to dużych nakładów pracy, ale tworzy użyteczne narzędzie teraz i narzędzie wspomagające, gdy wrócimy do nauczania kontaktowego. Uczymy studentów cywilnych i wojskowych, którzy pozostali w murach Akademii Marynarki Wojennej, ale też podchorążych z krajów arabskich, więc nie ma tutaj znaczenia odległość, która nas dzieli – mówiła Justyna Kowalczyk.

Co zyskują na tym żołnierze?

Dzięki temu można ich uczyć np. specjalistycznego języka angielskiego. Ale nie tylko ich, bo również dietetyków, lekarzy, pielęgniarki czy fizjoterapeutów. Wdrażanie takiego nauczania jest prostsze dzięki nowoczesnej technologii.

– To rozwijanie swoich umiejętności językowych, przydatnych nie tylko do pracy, ale też do udziału w konferencjach – zauważyła Justyna Kowalczyk.

Rewolucja cyfrowa dzieje się zatem na naszych oczach.

– Jeśli chodzi o to, czego doświadczyliśmy w ostatnich miesiącach, to trzeba było się szybko dostosowywać do nowych rozwiązań technologicznych. Uczelnie i szkoły proponowały ofertę kształcenia zdalnego. Raz wychodziło to lepiej, raz gorzej, ale zauważyliśmy, że to ogromna praca wielu ludzi i nauka dla nas wszystkich, żeby wiedzieć, jak to funkcjonuje i co trzeba zmienić – mówiła Danuta Pietraszkiewicz, twórcza programów

e-mentoringowych skierowanych do kadry menadżerskiej. – To ważne, bo podkreśla istotę kształcenia kompetencji cyfrowych.

Nigdy w historii nie było takiego okresu. Mamy całą wiedzę ludzkości na wyciągnięcie ręki. Musimy to wykorzystać.

To był też test dla biznesmenów i przedsiębiorców, którzy musieli pokazać, jak się szybko przetrząść na inną formę pracy i reagować na zmiany na rynku. Nie zapominałmy również o kolejnej ważnej kwestii, czyli rewolucji w obszarze administracji czy konsultacji lekarskich – przypominała Danuta Pietraszkiewicz. – Doceniłmy też polskich ekspertów, którzy istnieją na rynku e-learningu, bo są naprawdę dobrzy – zaapelowała. – Dostęp do wiedzy będzie ogromnie ważny, a kolejnym plusem dotyczącym biznesu są kursy oferowane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. To bogata baza kursów, z której korzysta coraz więcej przedsiębiorców – dodała.

Wirtualna bankowość

Z kolei podczas panelu poświęconego wirtualnej bankowości ekspertem była Dorota Seń, dyrektor Biura Virtual Branch w BNP Paribas Bank Polska SA, która tłumaczyła, czym jest bankowość internetowa i wirtualny oddział. Czy wszystko faktycznie będzie można załatwić jednym kliknięciem?

– To już się dzieje. Z codzienną bankowością online jesteśmy już chyba oswojeni. Popularny staje się

BLIK, a można przecież otworzyć zdalnie rachunek, korzystać z konta za pomocą bankowości mobilnej. To jest coś, z czym przyjdzie nam żyć – podkreśliła. – Wirtualny oddział to połączenie realnego spotkania z doradcą z elementami bankowości mobilnej. Zależy nam na tym, żeby nasi specjaliści byli dostępni dla klienta, bo ten bezpośredni kontakt też jest bardzo ważny. Klient może dzisiaj m.in. złożyć zdalnie wniosek i dokumenty dotyczące hipoteki. W przypadku dokumentów niezbędna jest jeszcze – co oczywiste – wizyta w oddziale w celu podpisania umowy, ale można już umówić się na spotkanie z doradcą w salonie przez specjalną aplikację. Ścisłe współpracujemy z naszymi oddziałami. Wszystkie zostały wyposażone w tablety, więc możemy zaproponować połączenie wideo, które pozwoli klientowi poznać produkt, np. inwestycyjny. Jest też wirtualny doradca premium, czyli pomoc doradcy w kontekście całych finansów klienta. To klient digitalowy, czyli taki, który otwiera konto za pomocą bankowości internetowej i kupuje produkty finansowe online. Wiemy, jak ważny jest kontakt z klientem. Stwarzając formę relacji z wirtualnym doradcą, chcemy stworzyć taką relację klienta z doradcą. Chcemy proponować nowe rozwiązania finansowe za pomocą zdalnych kanałów. Stawiamy na edukację w kwestii inwestycji, bo historia pokazuje, jak wielu klientów może sobie z tym nie poradzić.

Paweł Jaszczanin

PARTNER GŁÓWNY

PARTNER

RANKING NAJWIĘKSZYCH PRACODAWCÓW 2018/2019 cz. III (67-100)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	ZATRUDNIENIE	OPIS PKD
67	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWE GRALBET Sp. z o.o.	Gralewo-Stacja	280	Produkcja wyrobów budowlanych z betonu
68	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ Sp. z o.o.	Olsztyn	275	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
69	SPRINT SA	Olsztyn	270	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych
70	ELBLĄSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI Sp. z o.o.	Elbląg	270	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
71	INTEK Sp. z o.o.	Lubawa	270	Produkcja silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych
72	AGENCJA HANDLOWA VABANK Z. JANOWSKI I J. ŚLIWIŃSKI Spółka Jawna	Elbląg	270	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
73	SZPITAL W OSTRÓDZIE SA	Ostróda	254	Działalność szpitali
74	MLEKOVITA SA	Morąg	251	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana
75	ADMINISTRATOR Sp. z o.o.	Ełk	251	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
76	WYŻSZA SZKOŁA POLICJI W SZCZYTNIE	Szczytno	250	Szkoły wyższe
77	GOSPODARSTWO ROLNE ROLPOL Sp. z o.o. W OSTROWITEM	Ostrowite	250	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
78	KOMBINAT ROLNY SZESTNO Sp. z o.o.	Boże	250	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
79	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE MAS BUD MARIAN STAWARCZYK I ANNA STAWARCZYK Spółka Jawna	Olsztyn	250	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
80	WARMIŃSKO MAZURSKA SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW E W OLSZTYNI W RESTRUKTURYZACJI	Olsztyn	250	Niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych
81	SCHWARTE GROUP Sp. z o.o.	Olsztyn	250	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych
82	UKRAINIAN SERVICES Sp. z o.o.	Kętrzyn	250	Działalność związana z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników
83	ES SYSTEM WILKASY Sp. z o.o.	Wilkasy	250	Produkcja elektrycznego sprzętu oświetleniowego
84	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNE INFINITY GROUP Sp. z o.o.	Bartoszyce	240	Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej
85	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO USŁUGOWE PLASTIMET Sp. z o.o.	Ełk	238	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
86	ERKO Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Jonkowo	235	Produkcja sprzętu instalacyjnego
87	AGROMA OLSZTYN GRUPA SZNAJDER Sp. z o.o.	Olsztyn	234	Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
88	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA POJEZIERZE W OLSZTYNIE	Olsztyn	234	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków
89	SZPITAL MRĄGOWSKI IM MICHAŁA KAJKI Sp. z o.o.	Mrągowo	231	Działalność szpitali
90	MODEL ART Sp. z o.o.	Ostróda	230	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
91	PIEKARNIA TYROLSKA Sp. z o.o.	Barczewo	230	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek
92	ELTRIM KABLE Sp. z o.o.	Ruszkowo	230	Produkcja pozostałych elektronicznych i elektrycznych przewodów i kabli
93	NOVUM Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Szczytno	228	Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana
94	PRIMAVERA FURNITURE Sp. z o.o.	Dąbrówka Mała	226	Produkcja pozostałych mebli
95	OLMEDICA W OLECKU Sp. z o.o.	Olecko	220	Działalność szpitali
96	STOKOTA Sp. z o.o.	Elbląg	219	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych
97	IMPRESS DECOR POLSKA Sp. z o.o.	Ełk	217	Pozostałe drukowanie
98	SZPITAL MIEJSKI W MORĄGU Sp. z o.o.	Morąg	216	Działalność szpitali
99	ELBLĄSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ Sp. z o.o.	Elbląg	215	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
100	INTER PARTS Sp. z o.o.	Stawiguda	211	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli

NUTRIPOL — NOWOCZESNOŚĆ Z NATURĄ W NAJLEPSZEJ CENIE

NUTRIPOL SPECJALIZUJE SIĘ W PRODUKCJI PASZ DLA INDYKÓW. POD TĄ NAZWĄ FUNKCJONUJE JUŻ DZIESIĄTY ROK, BĘDĄC CZĘŚCIĄ GRUPY KAPITAŁOWEJ INDYKPOL. NUTRIPOL JEST ISTOTNYM ELEMENTEM STRATEGII GRUPY – OD POLA DO STOŁU – KTÓRA OPIERA SIĘ NA PEŁNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA PRODUKTY, CZYLI KONTROLI ICH POWSTAWANIA OD PASZY DO PÓŁKI SKLEPOWEJ. DZIĘKI TEMU PRODUKTY INDYKPOLU SĄ BEZPIECZNE, WYSOKIEJ JAKOŚCI I SMACZNE.

Po sprzedaży przez Indykpol w 2018 roku wydzielonej części przedsiębiorstwa związanej z produkcją kurczaków Nutripol zdecydował o wycofaniu się z produkcji pasz kurczęcych. Jednak ze względu na przywiązanie części hodowców i lojalność wobec nich produkcję pasz dla brojlerów kurzych ostatecznie wygaszono na początku 2020 r.

Obecnie Nutripol koncentruje się wyłącznie na produkcji pasz dla indyków oraz trzody i jest jedyną wytwórnią w Polsce o tak silnej specjalizacji.

Nutripol ściśle współpracuje z najnowszym podmiotem w Grupie Kapitałowej Indykpol – spółką

Zdrowy Drób, która zajmuje się zarówno hodowlą stad rodzicielskich i produkcją piskląt indyckich, jak i tuczem indyków na własnych fermach. Dzięki tej współpracy Nutripol ma dostęp do największej w Polsce bazy ferm hodowlanych i towarowych, gdzie nieustannie sprawdzane są nowe rozwiązania i programy żywieniowe.

Zgodnie z polityką Grupy dbania o jakość produktów od pola do stołu Nutripol wciąż udoskonala swoje mieszanki paszowe, dążąc do jak najlepszego wykorzystania potencjału genetycznego oferowanych przez Zdrowy Drób typów użytkowych indyków. W filozofii tworzenia mieszanek paszowych Nutripolu bardzo istotny jest dobrostan zwierząt, rozumiany jako dbałość

o zdrowie i możliwość realizowania naturalnych zachowań. Indyki to ziarnojady, dlatego forma i struktura paszy, poziom rozdrobnienia zbóż wchodzących w skład mieszanki oraz udział całego ziarna w mieszance są kluczowe dla prawidłowego funkcjonowania układu pokarmowego indyków, a tym samym dla ich zdrowia i samopoczucia.

I tu pomocą służą fermy Zdrowego Drobiu, gdzie Nutripol we-

ryfikuje najnowsze koncepcje żywienia. To sprawia, że produkty Nutripolu są perfekcyjnie dostosowane do wymogów współczesnych stad towarowych indyków.

W ciągłym udoskonalaniu mieszanek paszowych Nutripol wykorzystuje najnowsze osiągnięcia nauki, dostępne dzięki ścisłej współpracy z ośrodkami badawczymi i firmami oferującymi najnowsze rozwiązania z zakresu żywienia indyków.

Na przykład przebijająca się dopiero do masowej świadomości wiedza o roli układu pokarmowego i specyficznej flory bakteryjnej jelit dla zdrowia i kondycji człowieka w odniesieniu do indyków w Nutripolu stosowana jest w praktyce od dawna. Specjalne, autorskie kompozycje minerałów i witamin, ziołowe preparaty fitogeniczne, składniki bogate w naturalne kwasy tłuszczowe o działaniu prozdrowotnym oraz pro- i prebiotyki są kluczem do sukcesu rozumianego jako zdrowe indyki i zadowolony hodowca.

Wymierną miarą tego sukcesu jest fakt, że wielkość sprzedaży Nutripolu rośnie z roku na rok od początku działalności, a w dwóch ostatnich latach Nutripol plasował się odpowiednio na drugim i pierwszym miejscu w województwie warmińsko-mazurskim w rankingu Damenty Forbesa najszybciej rozwijających się firm o obrotach od 50 do 250 mln zł. Dumą napawa też stale powiększające się grono zadowolonych hodowców, którzy wracają z kolejnymi zamówieniami.

Nutripol Sp. z o.o.
ul. Mierkowska 1, lok. 4
11-015 Olsztynek
tel. +48 89 544 36 11
www.nutripol.pl

ROZMOWA Z MICHAŁEM BRAŃSKIM, PRZEWODNICZĄCYM RADY NADZORCZEJ STOMILU OLSZTYN SA

mnie życzliwie, a główne postanowienia podjęliśmy po dwóch spotkaniach. Proces domknięcia inwestycji opóźniały kwestie formalne. Prawnicy obu stron uwijali się, aby skończyło się to jak najszybciej. Finał nastąpił piętnastego lipca.

— Dlaczego jednak Stomil Olsztyn? Przecież na sprzedaż jest kilka klubów w Polsce.

— Po pierwsze zadecydowała siła marki Stomilu. Nie był to anonimowy klub, ma on swoją historię oraz renomę. Owszem, popadł w katastrofalną sytuację ekonomiczną, ale dostrzegłem potencjał rozwoju i fundament, na którym warto budować. Stomil to w końcu piłkarski hegemon na Warmii i Mazurach, ma szansę — w bliskiej współpracy z drużynami niższych klas rozgrywkowych — „produkować” dobrych piłkarzy i sławić region oraz miasto. Ujęła mnie atmosfera w murach klubu, niezłomność i hart ducha ludzi, którzy o Stomil walczyli i wytrwali. Wyczułem nadzieję w powietrzu, ogromną życzliwość kibiców. Zachwyliłem się miastem, które jest ciekawe architektonicznie i przyrodniczo, rozwinięte oraz położone w otoczeniu jezior. Poszedłem

na spacer po Starym Mieście i zdecydowałem, że to jest moment, by wejść do gry.

Gdybyśmy cofnęli się o kilkanaście miesięcy, czy ponownie zdecydowałby się Pan zainwestować w Stomil?

— Jak najbardziej - nie żałuję ani czasu, ani pieniędzy. Upłynęło niespełna półtora roku, a najciekawsze jest dopiero przed nami.

— Niebawem minie rok, odkąd jest Pan właścicielem klubu. Możemy zatem pokusić się o małe podsumowanie. Jakie było to, w Pana opinii, dwanaście miesięcy?

— Przepracowane, choć nie bez potknięć, których jestem świadomy. Ogólny bilans jest pozytywny. To właśnie w trzecim sezonie działania mieliśmy być gotowi do najważniejszego wyzwania. Sprawy, które tego wymagały zostały wyczyszczone. Wiarygodność Stomilu w oczach sponsorów oraz piłkarskiej społeczności jest w dużej mierze odbudowana, choć mówimy o procesie i nie ma magicznej kuli, którą rozwiążemy wszystkie problemy. Wszystko przypieczętowało dołączenie do klubu prezesa — Wojciecha Kowalewskiego i nakreślenie wizji piłki seniorskiej, oraz młodzieżowej w Stomilu.

— Czy wszystkie dotychczasowe założenia, które Pan przed sobą postawił, zostały zrealizowane?

— Nie. Wchodząc w Stomil, przyjąłem horyzont trzyletni, co otwarcie mówiłem. Czas na porządne podsumowanie przyjdzie więc latem 2021 roku.

— Po przejęciu klubu były jakieś problemy, których rozwiązanie wymagało więcej pracy, niż się Pan spodziewał?

— Tak. Stąd też zbiórka finansowania za pośrednictwem Beesfundu dziś, a nie kilka miesięcy temu, co było pierwotnym założeniem. Jednak uczciwość i odpowiedzialność nakazują, aby do przedsięwzięcia należało zapraszać inwestorów, gdy spółka stoi na pewnych nogach. To jest ten moment.

— Co w Pana opinii wymaga jeszcze poprawy?

— Poukładanie spraw sportowych: zbudowanie renomy klubu jako kuźni młodych talentów znanej z przyciągania i rozwijania talentów piłkarskich z Polski, które poprzez grę w Polsce, za granicą oraz w reprezentacjach narodowych rozślawia Stomil. Scouting na Warmii i Mazurach. Profesjonalizacja akademii, zapewnienie lepszej infrastruktury.

— Jakie są Pana plany na najbliższe miesiące, związane ze Stomilem?

— Jako właściciel mam wpływ na to, co dzieje się w klubie i wokół niego, ale proszę pamiętać, że Stomil zarządzany jest przez prezesa oraz jego ludzi. Mam zaufanie do Wojciecha Kowalewskiego, czekam na efekty działań. Mam wrażenie, że dobrze rozumiemy się, jeśli chodzi o priorytety oraz kierunek rozwoju, o którym wspominałem. Wierzę, że Wojciech cele postawione przed nim zrealizuje.

— Pana przygoda ze Stomilem Olsztyn rozpoczęła się już ponad rok temu. Skąd pomysł, żeby zainwestować w klub piłkarski i dlaczego padło na Stomil?

— Z pomysłem przyszedł do mnie olsztynianin, przebywający „na wygnaniu” w Warszawie — Arkadiusz Regiec z Beesfundu. Przyznał mi się potem, że nie do końca wiedział, jak zareaguję, bo kojarzył mnie jako kibica NBA. Trafił jednak dobrze, bo wywodzi się z rodziny o tradycjach piłkarskich: ojciec był sędzią piłkarskim, a brat grywał w juniorach warszawskiego Hutnika. Sam w młodości spędziłem trochę czasu w dwóch klubach młodzieżowych, Hutniku i Marymoncie. Piłkę przyglądałem się od lat, głównie w wydaniu angielskim i niemieckim. Interesowały mnie zagadnienia zarządzania klubami piłkarskimi. W domu mam kilka książek o perypetiach właścicieli klubów, również takich, które są przestrogą (śmiech).

Wsiadliśmy do auta, umówiliśmy spotkanie z ówczesnym prezesem Maciejem Radkiewiczem, który zarysował opłakany stan finansów i główne aspekty funkcjonowania Stomilu. Przedstawiciele ratusza, czyli prezydent Piotr Grzymowicz oraz szalenie pomocny Bogusław Żmijewski, dziś zaangażowany członek Rady Nadzorczej, przyjęli

— Obecnie klub zasilany jest finansowo przez kilka podmiotów. Czy w najbliższym czasie możemy spodziewać się kolejnych sponsorów lub inwestorów?

— Zabiegamy o to. To jest nieustanna praca. Marsz do Ekstraklasy wymaga zbudowania szerszej „koalicji”. Potrzebne są finansowe fundamenty, aby co roku realnie o to właśnie walczyć i osiągnąć cel.

— Wkrótce rusza emisja akcji Stomilu Olsztyn. Każdy kibic będzie mógł dołożyć swoją cegiełkę do budowy silnego klubu. To jeden ze sposobów finansowania, który w Polsce nie należy jednak do najbardziej popularnych. Jakich zatem efektów możemy się spodziewać?

— Taka forma finansowania to wciąż novum, ale jest, według mnie, atrakcyjna. Po pierwsze, spaja społeczność kibicowską. Po drugie, daje poczucie sprawczości. Dodatkowo wiąże się ze specjalnymi przywilejami i uczestnictwem w wydarzeniach organizowanych specjalnie dla inwestorów, gdzie można przy kielbasie, piwie czy whisky, zależeć co kto lubi (śmiech), wyjść z roli osoby będącej z boku. To nie jest po prostu wpłacenie pieniędzy – to bycie częścią klubu w sposób namacalny. To coś dla inwestorów dużych, średnich oraz małych. Fanatycy są wielkim kapitałem Stomilu. Bez nich ten klub w pewnym momencie swojej historii, by nie przetrwał. Dlatego mówimy im: „wyruszenie z nami w tę drogę, będzie pełna emocji, zwrotów akcji, ale wierzymy w sukces Stomilu i na ten sukces pracujemy”. To jest także oferta dla kogoś, dla kogo Stomil czy może nawet futbol nie jest pierwszym wyborem. Bez kibiców, bez ludzi wspierających, sukcesu nie będzie. Przez emisję chcemy, by nasza grupa była najsilniejsza. Stomil musi mieć mocne fundamenty, nie może być zależny od sytuacji jednego człowieka, czy jednego sponsora. Tylko wtedy będzie to siła na lata, a nie chwila w historii klubu.

— Czy akcja skierowana jest wyłącznie do kibiców czy akcje mogą również nabyć przedsiębiorcy?

— Zachęcamy obie grupy. Lokalnych kibiców, przedsiębiorców z Olsztyna, a także z całego województwa, ale i ludzi zwiariowanych na punkcie piłki, a nawet tych, którzy mogą w tym widzieć szansę na przygodę na wodach nieznanych.

— Będzie to jedyna emisja akcji klubu czy w przyszłości, możemy spodziewać się kolejnych, tego typu działań?

— Mam nadzieję, że takich akcji w przyszłości będzie więcej, by budować Stomil wszechstronnie, ale dziś energię skupiamy na tej obecnej.

— Jako pierwsza w Polsce tego typu przedsięwzięcie zorganizowała Wista Kraków. W stolicy Małopolski zakończyło się ono sukcesem. Czy podobnie może być w Olsztynie?

— Głęboko w to wierzę. Chciałbym bowiem, aby biało-niebieska społeczność wzięła część odpowiedzialności za rozwój klubu. Mogę się mylić, ale wyobrażam sobie, że dla wielu naszych fanów to ekscytujące: całe życie są z Dumą Warmii, na dobre i na złe. Teraz mogą realnie włączyć się do współtworzenia Stomilu.

— Od czego może zależeć sukces akcji?

— Kibicowskiej wiary w wizję klubu jako miejsca, w którym – po pierwsze – rozwijamy młode talenty piłkarskie, w tym te z Warmii i Mazur. Klub realnie jest na drodze do Ekstraklasy. Proszę zwrócić uwagę, jak wyglądała struktura drużyny, gdy w 1994 roku Stomil osiągnął awans do najwyższej klasy rozgrywkowej. Byli tam ludzie z całej Polski, którzy mogli się w Stomilu wybić, klub także dał szansę najlepszym z regionu. Czasy się zmieniły i dziś nie jest kłopotem korzystać z talentów międzynarodowych, ale nie będziemy budować klubu, ani drużyny, trwoniąc pieniądze. Nie, gdyż chcemy, aby wszystko rozwijało się harmonijnie. Dziś skupiamy się na tym, aby klub wszedł w sezon 2020/21 z budżetem większym niż obecnie. Wiemy, że nie będzie łatwo, wiemy, z kim będziemy na tej drodze się mierzyć, ale wierzymy w naszą siłę.

— W tym roku Stomil nie walczy już o utrzymanie. Na razie zajmuje bezpieczne miejsce w środku tabeli. Jakie cele stawia Pan przed drużyną w tym i w kolejnych sezonach?

— Sezon 2020/21 ma być walką o czołową szóstkę, baraże o minimum. Jesteśmy cierpliwi, nie robimy nic na hura, nic za szybko, ale cel musi zostać osiągnięty. Gwarancji nie ma, bo to sport, ale inne cele skazują nas na apatię, trwanie i stanie w miejscu.

— Jak w Pana opinii koronawirus wpłynął na futbol? Mecze bez udziału publiczności to z pewnością spadek jakości widowiska, ale również straty finansowe.

— Jeśli ktoś miał wątpliwości, dla kogo gramy w piłkę, to koronawirus je rozwiął... Bez tych, którzy chodzą na stadion, widowisko jest zgaszone. Letnie, niegorące, trochę nieżywe. Brakuje mi bardzo tej atmosfery, śpiewu i flag. Brakuje mi energii z doping, która czyniła nasze pojedynki wyjątkowymi. Czekam, tak jak wszyscy w Stomilu, na moment, w którym wszyscy fani wrócą na trybuny, gdyż drużyna tego bardzo potrzebuje.

— Podsumowując z perspektywy tego roku w Stomilu, co pana zdaniem jest największym wyzwaniem w polskiej piłce?

— Kluby potrzebują stabilnego finansowania i postępowych, wykształconych w tym fachu kadr: trenera, dyrektora sportowego i prezesa, ale też szefa sprzedaży, szefa marketingu i dyrektora finansowego. Jednocześnie wymagany jest dobry nadzór nad zarządem i rozliczanie z wyników – nie tylko sportowych. Jestem dobrej myśli, coraz więcej dobrych praktyk przenoszonych jest z biznesu do piłki nożnej i w wielu klubach perspektywy są coraz lepsze. Dlatego będziemy budować jak najsilniejszy Stomil w każdy możliwy sposób, również przez emisję. Inni też nie siedzą i nie czekają, aż sukces sam się zrobi.

ROZMOWA Z WOJCIECHEM KOWALEWSKIM, PREZESEM ZARZĄDU STOMILU OLSZTYN SA

— Od pewnego czasu Stomil Olsztyn mocno się zmienia. Zostało to zauważone nie tylko na Warmii, ale również w ocalałym kraju. Jak w tym momencie funkcjonuje klub? Jakie zmiany w nim następują?

— Najważniejszą zmianą jest zmiana właścicielska, która nastąpiła w lipcu ubiegłego roku.

Od momentu, gdy pojawiała się osoba Michała Brańskiego, wspierająca swoim kapitałem klub oraz wchodząca w relacje z miastem Olsztyn, przed Stomilem rozwija się nowa perspektywa i możliwości we wszystkich obszarach: organizacyjnym, finansowym, wizerunkowym i sportowym. Wiadomo, że, w przypadku klubu piłkarskiego, produktem jest wynik sportowy, obszar wywołujący największe emocje i to on przyciąga na trybuny kibiców. To, co nastąpiło w lipcu 2019 roku, dało bardzo solidne podstawy do kolejnych zmian na lepsze. Dzięki temu mogliśmy stworzyć warunki do rozwoju sportowego zawodników, którzy obecnie rywalizują na zapleczu ekstraklasy.

— Jako osoba z zewnątrz, były reprezentant Polski, wszedł Pan w „nowe buty” i skutecznie radzi sobie w tej nowej dla siebie rzeczywistości. Przekłada się to na duże zainteresowanie Stomilem w regionie i w Polsce.

— Przyjąłem zaproszenie Michała Brańskiego i zdecydowałem się na objęcie tej odpowiedzialnej funkcji. Bardzo pomocne jest doświadczenie nabyte w szatni, zarówno w roli zawodnika jak i trenera. Zdobywałem je przez wiele lat na boiskach, nie tylko w Polsce, ale i za granicami naszego kraju, grając m.in. w Spartaku Moskwa, Szachtarze Donieck, czy Iraklisie Saloniki. Uczestniczyłem w prestiżowych rozgrywkach Ligi Mistrzów. Występowałem również w oficjalnych meczach reprezentacji Polski. Dokładając do tego doświadczenia wszystkie procesy, które mają miejsce w szatni zespołu, czyli to, jak konfiguruje się zespół

i jak funkcjonuje w poszczególnych sytuacjach, można powiedzieć, że jestem usatysfakcjonowany swoją ścieżką rozwoju. Najłatwiej jest żyć w szatni, gdy jest dobrze. Trudno zaś znaleźć rozwiązanie, kiedy brakuje wyniku sportowego i to zawsze jest największy sprawdzian dla każdej organizacji sportowej, klubu i zespołu, który potrzebuje i ognia i wody. Wszystko po to, aby zahartować się, stać się bardzo dobrze funkcjonującym organizmem, który będzie w stanie sprostać największym wyzwaniom. Korzystając ze swoich doświadczeń, z dużym przekonaniem oraz odwagą podjąłem to wyzwanie. Przy wsparciu Michała Brańskiego, władz Olsztyna, ale i też szerokiego grona sponsorów klubu – i wierzę, że również potencjalnych inwestorów w przyszłości – Stomil ma przed sobą bardzo dobrą perspektywę rozwoju. Kolejne etapy zmian w klubie Stomil Olsztyn realizujemy już w tym sezonie i wierzymy, że przyniesie on nam jeszcze wiele pozytywnych emocji.

— Michał Brański i pańska skromna osoba spowodowały, że wizerunek klubu w regionie, i nie tylko, poprawił się. Widać to, obserwując zainteresowanie biznesmenów oraz postronnych kibiców.

— Nasze doświadczenia, czyli Michała z wielkiego biznesu, a moje z piłki nożnej, ale także Sylwestra Czereszewskiego, który od momentu mojego pojawienia się na Pilsudskiego objął funkcję dyrektora sportowego, powodują, że projekt pod nazwą Stomil Olsztyn, od pewnego czasu jest weryfikowany na podstawie bardzo skrupulatnej analizy. Jest on weryfikowany bardzo krytycznie. Daje to nam podstawę, pokazując jednocześnie obszary, w których możemy się jeszcze rozwijać. Klub sportowy to jeden organizm, kilka struktur, które powinny ze sobą bardzo ściśle współpracować, a przede wszystkim, mieć jednolitą konstrukcję mentalną.

Nasze sukcesy w obszarze sportu oraz biznesu dają duży potencjał do odpowiedniego funkcjonowania i rozwoju wizji Dumy Warmii. Obecnie korygujemy szatnię pierwszego zespołu w taki sposób, aby zawodnicy występujący z herbem Stomilu na piersi wiedzieli, po co przyszli do naszego klubu. W ostatnim czasie zaprosiliśmy do współpracy trenera Adama Majewskiego wraz z jego sztabem. Jest to trener młodego pokolenia, ale z ciekawym spojrzeniem na piłkę i polskie realia futbolu. To ma nam pomóc w tym, aby sprawność w obszarze sportowym była z każdym dniem coraz większa.

— Stomil Olsztyn rozwija się nie tylko sportowo. Wykonany został milowy krok w historii klubu. Każdy biznesmen, każdy kibic będzie mógł stać się częścią ukochanego Stomilu. Za chwilę zostaną wprowadzone do sprzedaży akcje.

— Jest to bardzo ważny etap dla klubu Stomil Olsztyn, ale także dla naszych kibiców. Każdy będzie mógł być współwłaścicielem Dumy Warmii. W przypadku drużyny aspekt emocjonalny jest najsłabszy. Fani Stomilu wspierali klub w najtrudniejszych momentach. Mają to w swoim DNA. Naszym zadaniem jest wyznaczenie ścieżki i konsekwentne realizowanie poszczególnych kroków, żeby emocje przekuły się w sukcesy, zwycięstwa i walkę o najwyższe cele. Zapowiedź emisji naszych akcji cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem. Coraz więcej osób zapisuje się do prekampanii i czeka na moment emisji. Jest to bardzo dobra prognoza, że Stomil również w tym obszarze, poczuje wsparcie swoich fanów, zarówno tych mieszkających w Olsztynie i regionie, jak i tych, którzy znajdują się w innych miastach naszego kraju oraz poza jego granicami. Wiemy, że kibice chcieliby bardzo uczestniczyć w tym procesie. Powstanie kolejny filar silnego klubu w przyszłości.

PARTNER GŁÓWNY

PARTNER

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMI AKTYWAMI TRWAŁYMI 2018/2019 cz. I (1-33)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	AKTYWA TRWAŁE	OPIS PKD
1	MICHELIN POLSKA SA	Olsztyn	1 872 991 000	Produkcja opon i dętek z gumy; bieżnikowanie i regenerowanie opon z gumy
2	EGGER BISKUPIEC Sp. z o.o.	Biskupiec-Kolonia Druha	1 580 681 495	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
3	ENERGA KOGENERACJA Sp. z o.o.	Elbląg	1 002 055 174	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
4	ANIMEX FOODS Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Morliny	952 708 000	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
5	WIPASZ SA	Wadąg	623 664 825	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
6	PAGED PISZ Sp. z o.o.	Pisz	618 147 000	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
7	UNIwersYTET WARMIŃSKO MAZURSKI W OLSZTYNIE	Olsztyn	608 230 908	Szkoły wyższe
8	DBK Sp. z o.o.	Olsztyn	502 072 372	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
9	PAGED MORĄG SA	Morąg	378 608 000	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
10	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI Sp. z o.o.	Olsztyn	298 589 895	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
11	HAMA POLSKA Sp. z o.o.	Olsztyn	248 269 249	Wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
12	MEBLE WÓJCIK Sp. z o.o.	Elbląg	204 173 071	Produkcja pozostałych mebli
13	NU MED GRUPA SA	Elbląg	204 002 348	Działalność szpitali
14	INDYKPOL SA	Olsztyn	203 145 000	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
15	KRYNICKI RECYKLING SA	Olsztyn	197 037 847	Odzysk surowców z materiałów segregowanych
16	ELBLĄSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI Sp. z o.o.	Elbląg	194 097 107	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
17	ZAKŁADY PRODUKCYJNO USŁUGOWE PRAWDA Sp. z o.o.	Olecko	193 116 451	Produkcja pozostałych mebli
18	OSTRÓDA YACHT Sp. z o.o.	Ostróda	190 205 225	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
19	D R E Sp. z o.o.	Gronowo Górne	184 703 736	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa
20	HEINZ GLAS DZIAŁDOWO Sp. z o.o.	Działdowo	182 069 621	Produkcja szkła gospodarczego
21	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA JAROTY	Olsztyn	173 649 795	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
22	WARMIA I MAZURY Sp. z o.o.	Szymany	161 614 457	Działalność usługowa wspomagająca transport lotniczy
23	ZAKŁAD GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI Sp. z o.o.	Olsztyn	158 956 223	Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne
24	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ Sp. z o.o.	Olsztyn	154 514 258	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
25	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	Giżycko	137 350 172	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
26	SZYNAKA MEBLE Sp. z o.o.	Lubawa	135 715 054	Produkcja pozostałych mebli
27	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA POJEZIERZE W OLSZTYNIE	Olsztyn	132 288 164	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków
28	URSUS SA	Dobre Miasto	131 820 000	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa
29	WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARK I WODNEJ W OLSZTYNIE	Olsztyn	129 727 794	Pozostałe formy udzielania kredytów
30	GRUPA STALMOT SA	Olsztyn	128 412 348	Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych
31	IMPRESS DECOR POLSKA Sp. z o.o.	Ełk	128 373 800	Pozostałe drukowanie
32	SERY ICC PASŁĘK Sp. z o.o. ODPOWIEDNIK NAZWY W JĘZYKU OBCYM PASŁĘK INTERNATIONAL CHEESE COMPANY LTD	Pasłęk	128 182 000	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
33	OBRAM Sp. z o.o.	Tomaszkowo	122 569 329	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów

cd na str. 52

PARTNER GŁÓWNY

citi

citi handlowy

PARTNER

BGK

 BANK GOSPODARSTWA

 KRAJOWEGO

Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności według powiatów w 2019 r.

Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności według województw w 2019 r.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

TA DROGA MUSI POWSTAĆ

TRZEBA TAK PRZEPROWADZIĆ TĘ INWESTYCJĘ, BY BYŁA JAK NAJMNIEJ SZKODLIWA DLA ŚRODOWISKA – O KONTROWERSJACH DOTYCZĄCYCH BUDOWY DROGI S16 ROZMAWIAMY Z MARCINEM BURZĄ, PREZESEM WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO KLUBU BIZNESU.

Macin Burza
— Prezes Zarządu
Warmińsko-Mazurskiego
Klubu Biznesu

— Droga S16 to szansa dla regionu czy śmierć, utrata naszego atutu, walorów przyrodniczych, jak mówią jej przeciwnicy?

— Absolutnie się z tym nie zgadzam, że to śmierć. To szansa dla naszego regionu! Jeśli założymy, że turystyka jest gałęzią gospodarki, który hotelarz, właściciel pensjonatu czy innej atrakcji nie chciałby, by turyści przyjeżdżali do niego poza sezonem? Gdzie ludzie jeżdżą na weekendy, gdzie chętnie wybierają się seniorzy? Do obiektów całorocznych, do których mają lepszy dojazd. Jeśli chodzi o ochronę środowiska, owszem, jest to inwestycja dość uciążliwa dla przyrody, ale przecież mamy zapisaną w Konstytucji zasadę zrównoważonego rozwoju, która jest przestrzegana także przez Unię Europejską. Trzeba tak przeprowadzić tę inwestycję, by była jak najmniej szkodliwa dla środowiska. Ta droga musi powstać.

— Mógłby pan wymienić trzy argumenty, które mogłyby przekonać przeciwników?

— PKB naszego województwa bardzo mocno wzrosło. Do naszego regionu będą sprowadzały się firmy zagraniczne, nasze rodzime firmy będą się lepiej rozwijać, prowadzenie działalności gospodarczej będzie tańsze ze względu na niższe

koszty transportu, będą rosły wpływy podatkowe, a nasze województwo będzie bogatsze. A więc wszyscy będziemy lepiej zarabiać, to główny argument. Drugi to poprawa bezpieczeństwa na drodze. Codziennie dojeżdżamy do pracy, dzieci bawią się przy drogach, mamy największą śmiertelność w zderzeniach z drzewami. Trzeci: czysto komfortowy. Będziemy szybciej się poruszać, łatwiej będzie dojechać do pracy. W tej chwili Olsztyn i Elk, trzecie co do wielkości miasto regionu, są źle skomunikowane. Mieszkańcy Elku wolą jeździć do Białegostoku. Właśnie z powodu braku tej drogi.

— Prace nad drogą S16 trwają 13 lat, było 41 wariantów, obecnie brane są pod uwagę trzy. Czy opowiada się panem za którymś z nich? Czy jest szansa na kompromis?

— Na temat wariantu się nie wypowiadam, bo dla mnie każdy będzie akceptowalny pod warunkiem, że zostanie przeprowadzony z poszanowaniem środowiska. Co do kompromisu. Z całym szacunkiem dla przeciwników drogi, wysłuchajmy ich głosów, ale trzeba wysłuchać też głosu przedsiębiorców. Czy uda się osiągnąć kompromis? Porozumienia w tej sprawie między mieszkańcami regionu, a nie mieszkańcami nie będzie. Trzeba jednak pytać mieszkańców. Rozumiem argumenty przeciwników, ale uważam, że biorąc wszystkie „za” i „przeciw”, droga wyjdzie naszemu regionowi na plus.

— Nie boi się pan, że droga zniszczy przyrodę, nasz atut?

— Sam jestem żeglarzem, płynam po naszych jeziorach. Jeżeli mamy się rozwijać, musimy mieć infrastrukturę. Tę trasę wytyczają wysokiej klasy specjaliści, także od ochrony środowiska. Od budowy tej drogi nie ma odwrotu, jeżeli chcemy zamożniejsi, a nasz region bardziej dostępny. Jako zarząd Warmińsko-Mazurskiego Klubu Biznesu podjęliśmy uchwałę w tej sprawie: uważamy, że droga jest konieczna i musi powstać. Jestem zdania, że trzeba wymienić się argumentami. I zachęciłbym mieszkańców do zabierania głosu, bo nic o nas bez nas.

Beata Brokowska

BIZNES PRZENIESIE SIĘ DO INTERNETU

PANDEMIA POKAZAŁA, JAKI POTENCJAŁ MA INTERNET. SIEĆ MOŻE BYĆ NASZĄ SZANSĄ — MÓWI ANDRZEJ DOMBRZALSKI, WICEPREZES WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO KLUBU BIZNESU.

Andrzej Dombrzalski
— Wiceprezes Zarządu,
Skarbnik Warmińsko-
Mazurskiego Klubu Biznesu

— Mamy za sobą trudne pół roku. Jakie perspektywy niesie drugie półrocze? Czy pokusiłby się pan o gospodarczą prognozę?

— Gospodarka jest w trudnej sytuacji. Ciągłe jeszcze nie możemy mówić o końcu pandemii, choć mamy spore rozluźnienie i następuje odmrażanie rynku. Jednak wiele dużych i średnich firm będzie musiało przeprowadzić szczegółową analizę i zastanowić się, czy lepiej wybrać restrukturyzację, czy może upadłość. Prawie każdy przedsiębiorca po tym trudnym dla niego czasie musi ułożyć nowy plan działania.

— A co z małymi firmami? W naszym regionie jest ich najwięcej.

— Ich kondycja nie jest dobra, bo być może pomoc w postaci tarczy antykryzysowej przyszła za późno. Jednak moim zdaniem, małym firmom po pandemii będzie łatwiej niż dużym. Zwłaszcza myślę o branży hotelarskiej. W dużych obiektach osłona finansowa może być niewystarczająca. A przecież turystyka jest podstawą bytu mieszkańców wielu części naszego regionu. Ludzie znajdują pracę głównie w branży turystycznej. W weekend byłem na Wielkich Jeziorach Mazurskich i w wielu miejscach jest pusto, nie ma turystów, trochę łódek pojawiło się w Mikołajkach. Trudno powiedzieć, jak firmy z tej branży dadzą sobie radę w przyszłości. Obecnie powstają w naszym regionie nowe ogniska zakażeń, pewnie trzeba zwrócić uwagę na trzymanie dystansu, co nie jest dobrym sygnałem dla turystyki.

— Statystyki są bezlitosne — po pandemii bardzo wzrosło bezrobocie.

— To tragiczna wiadomość. Część firm robi restrukturyzację, analizuje liczbę pracowników, dostosowuje się do nowej sytuacji, będzie tworzyć oszczędności.

— Czy ma pan jakąś optymistyczną wiadomość?

— Optymistyczną informacją jest ta, że ludzie zaczynają inaczej pracować. Zaczął być popularny home office, intensywna komputeryzacja, konferencje online – to nowy kierunek, w którym rozwijają się firmy. To najbardziej korzystna zmiana po pandemii. Ludzie zobaczyli, że można pracować wirtualnie, firmy zaczęły udoskonalać system organizacji pracy.

— Jednak nie wszystko załatwić online.

— Tak, nadal w wielu firmach trwa zastój, wiele działań jest jeszcze zatrzymanych. Np. w budownictwie, gdzie wstrzymane jest m.in. projektowanie, bo nie wiadomo, jak będzie się kształtować sytuacja.

— Jak widzi pan przyszłość młodych ludzi, którzy kończą teraz szkoły i studia w czasie zapaści gospodarczej?

— Pracodawcy po analizie pracy zdalnej na pewno będą szli w tym kierunku, będą odbudowywać firmy z naciskiem na internet. Przy zatrudnieniu nowych pracowników wezmą pod uwagę ich umiejętności pracy wirtualnej. Jednak na razie jest więcej niewiadomych niż konkretów.

bb

PANDEMIA DOTYKA NAS WSZYSTKICH

TO JEST ZUPEŁNIE NOWA SYTUACJA, KTÓRA DOTYKA ABSOLUTNIE WSZYSTKICH, OD BARDZO MAŁYCH FIRM PO WIELKIE KONSORCJA — MÓWI WOJCIECH KRAKOWIŃSKI, WICEPREZES WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO KLUBU BIZNESU, Z KTÓRYM ROZMAWIAMY O RATOWANIU GOSPODARKI W DOBIE PANDEMII.

Wojciech Krakowiński
— Wiceprezes Zarządu
Warmińsko-Mazurskiego Klubu
Biznesu

— Od niemal trzech dekad jest pan przedsiębiorcą, ale chyba po raz pierwszy styka się pan z taką sytuacją jak obecnie?

— Nie tylko ja, ale cały świat. To jest zupełnie nowa sytuacja, która dotyka absolutnie wszystkich, od bardzo małych firm po wielkie konsorcja. Sytuacja epidemiczna doprowadziła do tego, że do tej chwili praktycznie stoją wszystkie lotniska, nie ma lotów. Wszystkie łańcuchy dostaw zostały zerwane, to jest rzecz, której nikt w ogóle się nie spodziewał. Ale stało się. Kto pomyślałby, że z dnia na dzień w wyniku decyzji administracyjnych, zostaną zamknięte hotele, restauracje, cała branża beauty. To sytuacja bezprecedensowa.

— Żeby ratować firmy, które nagle zostały pozbawione przychodów i miejsca pracy, rząd uruchomił tzw. tarczę antykryzysową, której mamy już czwartą odsłonę i tarczę finansową. Jak pan ocenia tę pomoc?

— Tu trzeba przede wszystkim patrzeć na możliwości naszego kraju, naszego budżetu, bo trudno się porównywać z bogatymi krajami zachodnimi. Niemniej z tych wszystkich informacji, które do nas docierają, to przedsiębiorcy bardzo chwalą to wsparcie. Przyznam, że ja też podzielam tę opinię. Oczywiście zawsze można powiedzieć, że mogłoby być więcej. Pierwsza „tarcza” dotyczyła wsparcia do wynagrodzenia pracowników i ta pomoc kierowana była poprzez urzędy pracy, w naszym przypadku przez WUP w Olsztynie. Tu muszę pochwalić nasz urząd za organizację, za sprawne rozpatrywanie wniosków, dzięki czemu pieniądze szybko trafiły do przedsiębiorców. To są setki tysięcy złotych. W przypadku subwencji z Polskiego Funduszu Rozwoju, które do 75 proc. mogą być umorzone, pojawiły się na początku pewne trudności i sporo wniosków było odrzucanych, bo jak się okazuje systemy informatyczne naszych instytucji państwowych nie są kompatybilne. To też jest lekcja jak, trzeba wyciągnąć z tej obecnej sytuacji.

— Jakiej pomocy oczekują jeszcze przedsiębiorcy?

— Myślę, że większego też wsparcia samorządów. O ile bowiem część gmin, rozumiejąc sytuację, w której znaleźli się przedsiębiorcy umorzyła im całkowicie lub częściowo albo też rozłożyła na raty podatek od nieruchomości i gruntów, tak jeszcze wiele gmin jakoś się z tym nie kwapi. Dostaję dużo takich sygnałów od przedsiębiorców z naszego regionu. A przecież trudno oczekiwać, że przedsiębiorca, który ma zamknięty zakład, nie ma przychodów będzie miał pieniądze na zapłacenie podatku. Troszeczkę wyobraźni. Dlatego liczymy na większe zrozumienie sytuacji, w jakiej się znaleźliśmy jako przedsiębiorcy, jako ci którzy tworzą miejsca pracy i czują się też odpowiedzialni za swoich pracowników.

— Nie obawia się pan, że na jesieni może przyjść druga fala epidemii, która znowu zamrozi gospodarkę?

— Niczego nie można wykluczyć, nie można tego lekceważyć, ale z drugiej strony przestrzegalbym przed nadmiernym strachem, który paraliżuje i życie społeczne, i życie gospodarcze.

am

WYWIAD Z WŁAŚCICIELAMI RES ENERGY BGW – WIODĄCEJ NA REGIONALNYM RYNKU FIRMY Z BRANŻY ENERGII ODNAWIALNEJ: MARCINEM BURZĄ, MARCINEM GOŁASZEWSKIM, GRZEGORZEM WARDASZKO.

— **Działacie Panowie na rynku od ponad 7 lat. Jak się prowadzi firmę w branży odnawialnych źródeł energii?**

Marcin Burza: Zgadza się, działamy w sumie od niedawna, jednak patrząc na naszą branżę to praktycznie od początku jej istnienia na terenie Warmii i Mazur. Początki działalności były bardzo trudne. Niestabilne prawo, zmiany we władzach nie pomagały w rozwijaniu de facto raczkującego biznesu w nieznaną dotąd w Polsce gałęź, a mówimy tu głównie o panelach fotowoltaicznych. Z czasem zostały wprowadzone w naszym kraju odpowiednie i zachęcające do takich inwestycji przepisy, ruszyło też wsparcie rządowe i unijne i nasza działalność nabrała rozpędu.

— **Zaczynaliście od paneli fotowoltaicznych, a jak dzisiaj wygląda Wasze portfolio?**

Marcin Gołaszewski: Z uwagi na dużą konkurencję na rynku domowych instalacji fotowoltaicznych, parę lat temu postawiliśmy na segment przedsiębiorstw i tutaj odnosimy największe sukcesy. Zdecydowanie w naszej części Polski, wykonujemy najwięcej elektrowni oraz podobnych realizacji. Zauważyliśmy również zapotrzebowanie na kompleksowość obsługi inwestycji w obszarze oszczędzania energii i wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów uruchomiliśmy parę lat temu dział energii cieplej oraz dział budowlany.

Generalnie jesteśmy w stanie wykonać kompleksowo termomodernizację całych obiektów przemysłowych oraz mieszkalnych. Od instalacji paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła, wentylacji, po wymianę oświetlenia i prace budowlane takie jak ocieplenie.

— **Jakie cele stawiacie sobie na przyszłość?**

Marcin Burza: Naszym celem jest wprowadzenie na rynek własnych produktów. W ostatnim czasie rozpoczęliśmy budowę Olsztyńskiego Centrum Energii Odnawialnej, które zlokalizowane jest naprzeciwko Parku Technologicznego w Olsztynie. Będzie można tam

uzyskać wsparcie doradcze, na żywo zobaczyć, jak działają różne odnawialne źródła energii, a finalnie umówić się na montaż w swoim domu lub w firmie. Docelowo w ciągu dwóch lat, wybudujemy obok własne centrum badawczo-rozwojowe, które będzie opracowywało technologie związane z budownictwem pasywnym i energooszczędnym. Równoległe do tego projektu zamierzamy wybudować w Pasy-

miu fabrykę innowacyjnego budownictwa modułowego i kontenerowego.

— **Czy energia odnawialna jest dla wszystkich?**

Grzegorz Wardaszko: Zdecydowanie tak, aktualnie produkty są w tak atrakcyjnych cenach, że stać na to praktycznie każdego Kowalskiego. Zachęcają do tego również rosnące ceny energii elektrycznej. Małą elektrownię fotowoltaiczną można mieć już za 5 000 zł. Jeżeli chodzi o pompy ciepła to przy wy-

korzystaniu takich programów jak „Czyste Powietrze” czy „Stop Smog” okazuje się, że są one nie dość, że bardziej opłacalne, to również łatwiejsze w utrzymaniu, nie trzeba np. napełniać zbiorników ekogroszkiem czy martwić się o zasilanie kominka drewnem. Wszystkim, którzy zastanawiają się nad instalacją odnawialnych źródeł energii takich jak: panele fotowoltaiczne czy pompy ciepła, polecamy kontakt z naszymi doradcami. Z całą pewnością dla każdego znajdziemy odpowiednie rozwiązanie, zarówno dla firm, rolników, jak i gospodarstw domowych.

— **Brzmi to naprawdę interesująco. Okazuje się, iż każdy z nas ma szansę zaangażować się w ekologię oraz podjąć działania poprawiające jakość życia.**

Grzegorz Wardaszko: Oczywiście. Serdecznie zachęcam do zapoznania się z naszymi technologiami. Chętnie udzielimy konsultacji bądź zaproponujemy optymalne rozwiązania, spełniające oczekiwania naszych partnerów.

Dla zainteresowanych podaję kontakt:
Res Energy BGW sp. z o.o.
spółka komandytowa,
ul. Metalowa 3, 10-603 Olsztyn,
numery telefonów do doradców:
578 009 551, 570 860 545,
783 299 178, 602 373 014

Nowo budowana siedziba Res Energy na ul. Trylińskiego w Olsztynie. Olsztyńskie Centrum Energii Odnawialnej

od lewej: Marcin Burza, Marcin Gołaszewski, Grzegorz Wardaszko

Fotowoltaika dla Firm

Leasing operacyjny

Zakup i sfinansowanie instalacji fotowoltaicznej 50 kW

rata 2 162 złotych netto

Suma opłat 107,80 %

Powyższe dane są poglądowe i nie stanowią oferty handlowej.

www.resenergy.pl

PROMOCJA

3,15 kW za 7 850 zł

dotacja 5000 zł
+
ulga termomodernizacyjna

dotyczy instalacji dachowej
cena instalacji wynosi 14 458 brutto z VAT 8%

Powyższe dane są poglądowe i nie stanowią oferty handlowej.

**RABAT
15%**

PARTNER GŁÓWNY

PARTNER

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMI AKTYWAMI TRWAŁYMI 2018/2019 cz. II (34-66)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	AKTYWA TRWAŁE	OPIS PKD
34	OLSZTYŃSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA	Olsztyn	119 300 056	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
35	WOJEWÓDZKI SZPITAL ZESPOLONY W ELBLĄGU	Elbląg	118 461 618	Działalność szpitali
36	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA PIONIER W KĘTRZYNIE	Kętrzyn	112 660 824	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
37	ELBLĄSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ Sp. z o.o.	Elbląg	111 554 467	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
38	DFM Sp. z o.o.	Dobre Miasto	108 334 907	Produkcja pozostałych mebli
39	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI Sp. z o.o.	Ełk	105 738 165	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
40	WYŻSZA SZKOŁA POLICJI W SZCZYTNIE	Szczytno	105 155 396	Szkoły wyższe
41	INTER PARTS Sp. z o.o.	Stawiguda	100 026 087	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
42	OLSZTYŃSKIE TOWARZYSTWO BUDOWNICTWA SPOŁECZNEGO Sp. z o.o.	Olsztyn	99 295 588	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
43	SERWISTAL Sp. z o.o.	Ełk	95 607 406	Kucie, prasowanie, wyłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków
44	WYTWÓRNIA PODŁOŻA ZASTĘPCZEGO Sp. z o.o. SPÓŁKA KOMANDYTOWO AKCYJNA	Kołodziejowy Grąd	93 373 816	Rozmnażanie roślin
45	OSI FOOD SOLUTIONS POLAND Sp. z o.o.	Górka	91 923 622	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu
46	BRW COMFORT Sp. z o.o.	Olsztyn	89 972 615	Produkcja pozostałych mebli
47	CHEMIKALS Sp. z o.o.	Braniewo	86 396 597	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
48	UNI MILK Sp. z o.o.	Mazurowo	84 448 092	Chów i hodowla bydła mlecznego
49	DEKORGLASS DZIAŁDOWO SA	Działdowo	80 761 328	Produkcja szkła gospodarczego
50	BRUSS POLSKA Sp. z o.o.	Mragowo	79 642 737	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych
51	CONSTRUCT EXPORT IMPORT Sp. z o.o.	Wałdyki	79 385 319	Produkcja pozostałych mebli
52	GOSPODARSTWO OGRODNICZE ŁĘGAJNY Sp. z o.o.	Łęgajny	78 935 751	Uprawa warzyw, włączając melony oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych
53	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI Sp. z o.o.	Morąg	78 403 485	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
54	YETICO SA	Olsztyn	77 889 337	Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych
55	GREENGROW Sp. z o.o.	Wikrowo	77 033 754	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw
56	TRAMWAJE ELBLĄSKIE Sp. z o.o.	Elbląg	76 904 880	Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
57	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA ŚWIT	Ełk	73 850 139	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
58	KOMBINAT ROLNY SZESTNO Sp. z o.o.	Boże	73 702 390	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
59	ELBLĄSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA SIELANKA	Elbląg	71 902 193	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
60	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA DROGOWEGO Sp. z o.o.	Jędrzychówko	71 691 714	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych
61	RYSZARD TYMOFIEJEWICZ PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE WITAL	Gołdap	68 220 703	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych
62	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA KORMORAN W OLSZTYNIE	Olsztyn	65 809 385	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
63	AGROS MAG Sp. z o.o.	Tejstymy	64 752 780	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
64	ZAKŁAD UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH. RUDNO Sp. z o.o	Rudno	63 782 840	Przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych
65	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA LOKATORSKO WŁASNOŚCIOWA PRACA W IŁAWIE	Iława	62 616 278	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
66	BLIŻEJ NATURY Sp. z o.o.	Sità	60 344 956	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania

cd na str. 54

Źródło: Bis node

30 LAT ODRODZONEGO SAMORZĄDU I 625-LECIE BISKUPCA

ROK 2020 DLA BISKUPCA JEST ROKIEM DWÓCH JUBILEUSZY: 30-LECIA SAMORZĄDU
TERYTORYALNEGO I 625-LECIA LOKACJI MIASTA.

Ten rok to szczególny czas dla polskiej samorządności. To właśnie w tym roku świętujemy 30-lecie uchwalenia z inicjatywy Senatu RP ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, a także 30 rocznicę pierwszych wyborów samorządowych (do rad gmin), które odbyły się 27 maja 1990 roku.

Biskupiec obchodzi również inny, bardzo ważny dla miasta i jego społeczności jubileusz 625-lecia lokacji miasta. W 1395 roku podzamkowej osadzie prawa miejskie nadał biskup Henryk Sorbom. Bez tego dokumentu nie byłoby miasta, które znamy dzisiaj. Sześćset dwadzieścia pięć lat później pytamy o znaczenie tego aktu i o dziedzictwo materialne i niematerialne pozostawione nam przez kolejne pokolenia biskupczan, o ich wiedzę i doświadczenie. Czujemy się spadkobiercami tego dziedzictwa, dlatego przeżywając wspólnie ten niezwykle rok z życia miasta, chcemy się inspirować naszą historią, umacniać poczucie dumy z Biskupca, a także rozwijać miasto dla przyszłych pokoleń.

Tegoroczna okrągła rocznica samorządności to także doskonały moment do podsumowań i podkreślenia roli społeczeństwa i samorządu jako filaru prawdziwie demokratycznego państwa.

Z perspektywy 30 lat widzimy, jak ważny był to moment. Przez te trzy dekady mieszkańcy Biskupca i okolicznych sołectw wybierali lokalne władze i decydowali o kierunkach rozwoju gminy. Trzydziesta rocznica odrodzenia polskiej samorządności to dobra okazja, aby uczcić to, co nam się przez ten czas udało zmienić na lepsze.

Biskupiec na przestrzeni tych 30 lat zmienił się, jest piękniejszy i bardziej przyjazny, zarówno dla mieszkańców, przedsiębiorców jak i turystów. Jest jeszcze wiele rzeczy do zrobienia, ale tak będzie zawsze. Zadaniem rady

miejskiej, każdej, tej i następnych kadencji, jest i zawsze będzie nadążanie, a wręcz wyprzedzanie rosnących i zmieniających się wraz z postępem cywilizacyjnym potrzeb i oczekiwań. Obowiązkiem będzie wykorzystanie szans, umiejętność ponoszenia ryzyka i podejmowania decyzji korzystnych dla wszystkich mieszkańców – teraz i w przyszłości.

Dziś Biskupiec jest na kolejnym etapie swojej historii – dzięki europejskim środkom możemy nadać nowy rytm rozwojowi miasta na rzecz następnych pokoleń. Na na-

szych oczach powstaje współczesny Biskupiec. Przyjazny klimat dla przedsiębiorczości, inwestycje na wielką skalę w kluczowych punktach miasta i gminy, rozbudowa infrastruktury – wszystko składa się na ambitną wizję rozwoju. Gmina stawia przede wszystkim na inwestycje, które są najbliższe jej obywatelom, służą rekreacji, wypoczynkowi, świadczeniu usług publicznych i podnoszeniu jakości życia mieszkańców.

Gmina nie zapomina także o osobach, których działalność w szczególnie sposób wpisała się

w jej historię i rozwój. Trzydzieści lat samorządu to wspólna praca wielu pokoleń mieszkańców, burmistrzów, radnych, sołtysów i wszystkich osób dążących do rozwoju i poprawienia jakości życia w gminie. Są dziś wśród nas honorowi obywatele Biskupca, ale warto wymienić tutaj wszystkich burmistrzów 30-lecia:

- 1990-1993 Leszek Ignatowicz
- 1993-1995 Jan Maścianica
- 1995-2002 Antoni Parfinowicz
- 2002-2006 Marek Domin
- 2006-2014 Elżbieta Samorajczyk.

Od 2014 roku do chwili obecnej funkcję burmistrza Biskupca pełni Kamil Kozłowski.

Okres ostatnich 625 lat to czas wspaniałej historii miasta, która na bieżąco jest trudna do ocenienia i docenienia, jednak w tym czasie wiele zostało zrobione i wiele się zmieniło. Opierając się na wielowiekowym dziedzictwie, tożsamości lokalnej i regionalnej, na rosnącej pozycji Biskupca, tworzymy dziś miasto naszych wspólnych marzeń.

W 2020 roku Biskupiec jest miejscem zwróconym w kierunku przyszłości. A przyszłość Biskupca to jego mieszkańcy, odpowiedzialna wspólnota świadomych i dumnych obywateli.

PARTNER GŁÓWNY

PARTNER

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMI AKTYWAMI TRWAŁYMI 2018/2019 cz. III (67-100)

LP	NAZWA_REJ	MIEJSCOWOŚĆ	AKTYWA TRWAŁE	OPIS PKD
67	ZAKŁAD UTYLIZACJI ODPADÓW Sp. z o.o.	Elbląg	59 544 568	Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne
68	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA MAMRY W GIŻYCKU	Giżycko	57 300 750	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek
69	ZAKŁAD USŁUG KOMUNALNYCH Sp. z o.o.	Susz	56 617 331	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
70	ELTRIM KABLE Sp. z o.o.	Ruszkowo	56 321 623	Produkcja pozostałych elektronicznych i elektrycznych przewodów i kabli
71	PROST KEY PACKAGING SOBOLEWSCY Spółka Jawna	Prostki	56 274 436	Produkcja papieru falistego i tektury falistej oraz opakowań z papieru i tektury
72	OZGRAF OLSZTYŃSKIE ZAKŁADY GRAFICZNE SA	Olsztyn	56 183 254	Pozostałe drukowanie
73	AUTO LAND POLSKA SA	Olsztyn	54 838 503	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
74	MIP Sp. z o.o. SPÓŁKA KOMANDYTOWO AKCYJNA	Stawiguda	54 603 102	Działalność agencji reklamowych
75	ARBET INVESTMENT GROUP Sp. z o.o.	Olsztyn	53 955 565	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
76	HOTEL SPA DR IRENA ERIS WZGÓRZA DYLEWSKIE Sp. z o.o.	Wysoka Wieś	52 807 509	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
77	MIĘDZYZAKŁADOWA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA W EŁKU	Ełk	52 790 794	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
78	PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI ODPADAMI EKO MAZURY Sp. z o.o.	Siedliska	52 745 244	Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne
79	ZAKŁAD DROBIARSKI LECH DRÓB Sp. z o.o.	Zalewo	51 508 198	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
80	SILVAN Sp. z o.o.	Jaśki	51 056 260	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania
81	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA ZAKRZEWO	Elbląg	50 595 013	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
82	ROLNYVIK Sp. z o.o.	Barciany	49 782 242	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
83	PIEKARNIA TYROLSKA Sp. z o.o.	Barczewo	48 489 396	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek
84	BIOGAL Sp. z o.o.	Boleszyn	47 880 209	Wytwarzanie energii elektrycznej
85	ECO PROGRES Sp. z o.o.	Ełk	47 293 429	Produkcja pozostałych mebli
86	WARMIŃSKO MAZURSKA FILHARMONIA IM FELIKSA NOWOWIEJSKIEGO W OLSZTYNIE	Olsztyn	46 401 608	Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych
87	GLENPORT Sp. z o.o.	Elbląg	46 107 501	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów
88	TESNA Sp. z o.o.	Olsztyn	45 838 713	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
89	ZALANDO LOUNGE LOGISTICS POLSKA Sp. z o.o.	Ameryka	45 166 310	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet
90	JAN KITOWICZ TRANS ŻWIR	Gajewo	45 033 924	Wydobywanie żwiru i piasku; wydobywanie gliny i kaolinu
91	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE Sp. z o.o.	Olsztyn	44 606 369	Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
92	BARTEX Sp. z o.o.	Chruściel	43 181 475	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
93	ISOROC POLSKA SA	Nidzica	42 970 000	Produkcja pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana
94	KACZKAN ZAKŁAD PRODUKCJI DRZEWNEJ JÓZEF KACZKAN Spółka Jawna	Klonowy Dwór	42 822 697	Produkcja wyrobów tartacznych
95	GRELAVI SA	Olsztyn	42 268 215	Chów i hodowla drobiu
96	SAFILIN Sp. z o.o.	Miłakowo	42 142 632	Produkcja przędzy z pozostałych włókien tekstylnych, włączając produkcję nici
97	INSTYTUT ROZRODU ZWIERZĄT I BADAŃ ŻYWNOŚCI POLSKIEJ AKADEMII NAUK	Olsztyn	41 698 622	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych
98	KENSUS Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	Gołdap	41 132 244	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części
99	PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W ELBLĄGU	Elbląg	40 857 127	Szkoły wyższe
100	STOKOTA Sp. z o.o.	Elbląg	40 706 664	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych

PARTNER GŁÓWNY

citi

citi handlowy

PARTNER

BGK
BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

ZDALNA PRACA — MAM TO ZA SOBĄ

WEDŁUG RAPORTU MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY ONZ — ZDALNA PRACA MOŻE
POGŁĘBIAĆ STRES I BEZSENNOŚĆ. INNE BADANIA NIEZALEŻNIE OD SIEBIE WSKAZUJĄ DODATKOWO,
ŻE IZOLACJA SPOŁECZNA WPŁYWA NA LUDZI ŹLE I FIRMY ZMUSZONE SĄ NIEKIEDY URUCHAMIAĆ LINIE
WSPARCIA EMOCJONALNEGO DLA SWOICH PRACOWNIKÓW.

Koronawirus pokazał wszystko jak na dłoni. Owszem, zdalna praca i tzw. home office to sporo zalet: jesteśmy w swoich obowiązkach bardziej efektywni, więcej o pracy myślimy i wiele z naszych pomysłów natychmiast przekuwamy na czyny, bez czekania, ociągania się i oglądania na innych. Poza tym nie musimy przestrzegać biurowego dress codu, marnować całych godzin i dni na dojazdy i korki... Czysta przyjemność i same korzyści.

Ale tak kolorowo do końca nie jest... Zdalna praca to nowość, niosąca także nowe wyzwania. Z jednej strony wspomniane badania wskazały, że o pracy zdalnej nie wszyscy marzyli, że miejsce pracy to nie tylko fizycznie pokój, biurko i kawałek podłogi, ale też jakaś zawodowa społeczność, a nawet znajomości i więzi, że jak nigdy, właśnie teraz potrzebujemy zaufania, empatii, poczucia stabilizacji oraz nadziei. Z drugiej strony rola szefa nie powinna, a nawet nie może ograniczyć się jedynie do zezwolenia pracownikowi na zdalną pracę. Czego zatem konkretnie od naszych szefów oczekujemy, a jak sami możemy zaadaptować się do nowej sytuacji? Co będzie, gdy koronawirus przejdzie lub po prostu stanie się jedną z wielu chorób — czy praca zdalna stanie się naszą codziennością? Czy w dłuższej perspektywie biurowce zwyczajnie zaczną świecić pustkami?

Efektywność

Według raportu ONZ pracownik pracujący zdalnie przede wszystkim przepracowuje więcej niepłatnym godzinom nadgodzin. Pewnie: nie ma wspólnego parzenia kawy i rozmów gdzieś na korytarzach, które czasem z kilku minut przechodzą w kwadrans albo nawet dwa. Także sam brak dojazdu i powrotu z miejsca pracy powoduje, że na czystą, wydajną pracę tego czasu jest jakby więcej. Druga strona medalu jest jednak taka, że zdalna praca bardziej naraża nas na stres i bezsenność. Międzynarodowa Organizacja Pracy zauważa też, że zdalna praca częściej wiąże się z dłuższymi godzinami spędzonymi na wykonywaniu obowiązków zawodowych, większą intensywnością pracy i... zakłócaniem życia domowego. Owszem, wraz z postępem technologicznym pracownicy zyskują coraz większe możliwości — także co do

Praca zdalna to nowość niosąca nowe wyzwania

formy wykonywania swoich obowiązków, ale jak wszystko zdalna praca też ma swoją cenę.

Stres

Raport ONZ podzielił pracujących zdalnie na trzy grupy: regularnie pracujących w domu, tych, którzy często przemieszczają się i pracują w różnych miejscach, i tych, którzy wykonują swoje obowiązki na zmianę w biurze i poza nim. A następnie te trzy grupy porównał do pracujących stacjonarnie. Już na samym początku badania wykazało, że pracownicy wszystkich trzech grup zdalnych cierpią z powodu wyższego poziomu stresu — potwierdziło to 41 proc. spośród nich, podczas gdy w przypadku pracowników biurowych odsetek ten wyniósł 25 proc. Odnotowano też więcej przypadków bezsenności niż u pracowników stacjonarnych — odpowiednio 42 proc. zdalnych i 29 proc. stacjonarnych. Konkluzja raportu potwierdzała, że zdalna praca zwiększa ryzyko związane z wkraczaniem pracy w przestrzeń i czas normalnie zarezerwowany dla życia osobistego. A jednak jeden z autorów badania, Jon Messenger, zachęca do zdalnej pracy — tyle że w ograniczonym wymiarze: 2-3 dni robocze spędzone w domu to zdaniem badacza złoty środek.

Tworząc w twarz

Badanie ONZ, ale też parę innych niezależnych ankiet, udowodniło, że pracownik potrzebuje kontaktu z innymi ludźmi, choć każdy z nas ma też takie chwile w swoim zawodowym życiu, kiedy całkowite odizolowanie i autonomia stanowią najlepsze warunki do szybkiego, sprawnego i skutecznego ukończenia projektu lub zadania. Bywa też i tak, że sami pracodawcy, z obawy o ograniczenie sprawowania kontroli nad swoimi pracownikami, na zdalną pracę swojego personelu zgadzają się niechętnie.

Pandemia i co dalej?

Przed koniecznością zdalnej pracy wielu z nas postawiła pandemia koronawirusa. Wiadomo, że łatwiej i szybciej wdrożyły się te firmy i branże, w których już wcześniej system zdalnej pracy obowiązywał lub pracownik miał taką możliwość. Te firmy, dla których praca na odległość stała się nagle przyzwyczajeniem, stanęły przed niełatwym wyzwaniem, głównie organizacyjnym. Wielu pracownikom, zwłaszcza średniego szczebla kierowniczego, potrzebny był przyspieszony kurs zarządzania personelem: jak w tych nowych warunkach zarządzać, jakie praktyki zdalnej pracy wprowadzać, jak komunikować się ze swoimi pracownikami. Szczególne proble-

my mieli ekstrawertyczni menadżerowie — ci, którzy swoją energię do pomysłów i działania czerpią głównie z kontaktów międzyludzkich. Szybko okazało się też, że wielu pracowników, bez względu na zajmowane stanowisko, nagle potrzebuje też wsparcia emocjonalnego, bo, jak twierdzą, jeszcze jeden dzień w domu i skończy się to szaleństwem. Czy to ze względu na samo przeniesienie pracy do domu, czy na zamknięcie w czterech ścianach zresztą domowników, czy z powodu samego wirusa i strachu o zdrowie własne i bliskich — pracownicy potrzebują dziś porad terapeutów i trenerów mentalnych.

Nie bez znaczenia jest też nowa organizacja pracy. Chodzi przecież nie tylko o sprzęt, aplikacje, dostęp do szybkiego łącza i serwerów oraz innych materiałów — ale też o jasną i łatwą komunikację. Pracownik chce i potrzebuje wiedzieć, jak wygląda sytuacja jego firmy i jakie ma plany na przyszłość. Szeregowy pracownik jak kania dżdzu potrzebuje świadomości, że jego szef w zaistniałej sytuacji ma jakąś wizję, strategię działania i że generalnie wie, co robić — ale też, że tą wiedzą będzie się z nami regularnie dzielił. Wszystko przez to, że boimy się i o dotychczasowe warunki pracy, i o klientów, odbiorców, kontrahentów, i o swoje stanowisko. Według badań wyma-

rzony szef to człowiek pełen empatii, swoich pracowników darzący zaufaniem i dający im poczucie stabilizacji i nadziei, że wkrótce wszystko wróci do normy.

Z pewnością niezbędne są odpowiednie regulacje na poziomie państwa, bo w tym aspekcie na dzień dzisiejszy zdalna praca to raczej wolna amerykanka. Jednym z pionierów na tym obszarze jest z pewnością Francja, gdzie według obowiązującego kodeksu pracy pracownik ma prawo przebywania poza zasięgiem pracodawcy. Coraz bardziej popularna jest też wśród firm taktyka, w ramach której w czasie przeznaczonym na odpoczynek, w szczególności podczas świąt, wyłączają się serwery i blokuje firmowe skrzynki pocztowe.

Własna historia

Kiedy po ponad dwóch miesiącach zdalnej pracy wróciłam do swojej redakcji, pokoju, biurka i ulubionego widoku za oknem — sama odkryłam, jak bardzo brakowało mi kolegów redakcyjnych prowadzonych twarzą w twarz, do ustaleń i uzgodnień czynionych bez konieczności używania telefonu. Także natychmiastowej wymiany informacji oraz tych komunikatów niewerbalnych: uśmiechu, pomachania ręką, uniesionego w górę kciuka, wesołości (a czasem smutku) w oczach. Okazało się też, że bardzo tęskniłam za zwykłym „dzień dobry wszystkim” lub „cześć”, które mniej lub bardziej zaspianym głosem posyłamy sobie z samego rana. Czy w domu pracowałam więcej? Z pewnością, choć wcale nie dlatego, że w redakcji czas upływa mi bardziej na kontaktach międzyludzkich niż na pisaniu. Nie — winę za przepracowanie w domu ponosił przede wszystkim brak granicy między pracą a domem. Jak zasiadałam do pisania we wczesnych godzinach rannych, tak pisałam do późnego popołudnia, a potem jeszcze telefony, maile i... bezustanna gonitwa myśli o nowych pomysłach, tematach... Innymi słowy: nie wyłączałam się. Czy z pożytkiem to było dla jakości mojego pisania? Nie mnie oceniać. Jedno wiem na pewno: na dłuższą metę to było nie do zniesienia...

No i co tu dużo mówić: profesjonalne biurko, zestaw komputerowy z ogromnym monitorem i wygodny fotel — to jest jednak inny standard pracy w porównaniu z moim sekretarzykiem, laptopem i przytulnym, choć bardzo pustym pokoikiem...

Magdalena Maria Bukowiecka

DZIAŁANIE W CZASACH PODWYŻSZONEGO RYZYKA

PANDEMIA COVID-19, KTÓREJ CAŁKOWITYCH SKUTKÓW WCIAŻ JESZCZE NIE ZNAMY, WPŁYNĘŁA NIE TYLKO NA ŻYCIE GOSPODARCZE, ALE TAKŻE NA RYNKI FINANSOWE. MAMY DO CZYNNIENIA Z BARDZO SILNYMI WAHANIAMI CEN AKCJI, WALUT I INNYCH AKTYWÓW, ALE TAKŻE Z POWSZECHNYM I ZNACZĄCYM DZIAŁANIEM RZĄDÓW I BANKÓW CENTRALNYCH, KTÓRE STARAJĄ SIĘ STABILIZOWAĆ SYTUACJĘ EKONOMICZNĄ.

Siedziba Regionu Warmińsko-Mazurskiego BGK, Olsztyn, ul. Dąbrowszczaków 21

Polski rząd i bank centralny działają w podobny sposób jak inne tego typu instytucje na świecie. Znaczącym pakietem pomocowym dla firm i pracowników towarzyszą działania NBP, których elementem jest obniżenie stóp procentowych w Polsce do historycznie niskiego poziomu. Działania te obniżają koszt pieniądza i w efekcie mają spowodować pobudzenie gospodarki.

Niezależnie od działań podejmowanych przez rządy i władze monetarne w większości krajów świata w najbliższych latach być będziemy w sytuacji podwyższonego ryzyka rynkowego. Może ono dotyczyć zarówno zmienności kursów walutowych, jak i stóp procentowych. Warto brać to pod uwagę, szczególnie przy podejmowaniu

przez przedsiębiorców długofalowych decyzji inwestycyjnych. Takie ryzyko można jednak ograniczyć.

Bank Gospodarstwa Krajowego oferuje produkty, które mogą zmniejszyć ryzyko związane ze zmianą wysokości stóp procentowych. Najpopularniejszym rozwiązaniem jest transakcja IRS (Interest Rate Swap), inne to kontrakt FRA (Forward Rate Agreement) i transakcja CIRS (Cross-Currency Interest Rate Swap).

Warto też zwrócić uwagę na ryzyko walutowe. W firmach, które współpracują z zagranicznymi kontrahentami, mogą się pojawić rozliczenia w obcej walucie. W takim przypadku można podpisać z kontrahentem umowę na rozliczenie w takiej walucie, w jakiej ponosi się koszty, czyli zdecydować się na tzw. hedging naturalny. Takie rozwiąza-

nie nie zawsze jest jednak możliwe. W przypadku braku możliwości negocjacji z kontrahentem waluty rozliczenia lub podziału ryzyka walutowego, można skorzystać z produktu, który przed takim ryzykiem zabezpiecza. BGK oferuje produkty, które mogą stanowić zabezpiecze-

nie przed zmianami kursowymi, między innymi: transakcja terminowa Forward, opcje walutowe czy bardziej skomplikowane struktury opcyjne.

Warto pamiętać, że korzystanie z produktów inwestycyjnych, także przedstawionych w tym artyku-

le, wiąże się z ryzykiem charakterystycznym dla poszczególnych rozwiązań finansowych oraz ryzykiem inwestycyjnym.

Opracowanie: **Grzegorz Giebuttowski**
(Departament Rynków Finansowych i Sprzedaży)
Michał Kudosz (Departament Rynków
Finansowych i Sprzedaży)

Bank Gospodarstwa Krajowego to państwowy bank rozwoju – jedyna taka instytucja w Polsce. Bank aktywnie wspiera rozwój społeczno-gospodarczy kraju. Realizując strategiczne projekty rozwojowe, finansuje m.in. największe inwestycje infrastrukturalne, zwiększa dostęp Polaków do mieszkań oraz pobudza przedsiębiorczość polskich firm w kraju i za granicą. Jest inwestorem w funduszach, których aktywami zarządza Polski Fundusz Rozwoju. Dbając o zrównoważony rozwój kraju, bank jest obecny w każdym regionie Polski. W 2018 r. rozpoczął ekspansję, otwierając przedstawicielstwa zagraniczne, które dziś działają już w Brukseli, Frankfurt, Londynie i Amsterdamie. BGK ma unikalne doświadczenie w finansowaniu, inwestowaniu, udzielaniu poręczeń i gwarancji oraz dystrybucji unijnych funduszy.